

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پایش خبری - تحلیلی جریان های افراطی و تکفیری

نویسنده:

جمعی از نویسندگان

ناشر چاپی:

موسسه دارالاعلام لمدرسه اهل البیت علیهم السلام

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۲	پایش خبری - تحلیلی جریان های افراطی و تکفیری
۱۲	مشخصات کتاب
۱۳	جلد ۱
۱۳	اشاره
۱۵	فهرست
۱۸	مقدمه
۲۰	بخش اول : صدای تکفیر
۲۰	اشاره
۲۱	مصاحبه داعش با یکی از فرماندهان جدا شده جبهه النصره
۲۳	دلایل تکفیرسلغیان جهادی مخالف داعش
۲۴	انتقاد فرمانده نظامی جیش الحر از سیاست های آمریکا در مبارزه با داعش
۲۵	نماینده حقوق بشر سازمان ملل: داعش ۴هزار کودک انتحاری در موصل تربیت کرده است.
۲۶	باغ خواهی داعش از نروژ و چین با گروگان گیری
۲۷	داعش آلمان را تهدید کرد
۲۸	دستگیری ۱۰ نفر در مالزی به اتهام گرایش به داعش
۲۹	قرضای در بیانیه ای عملیات استشهادی در غیر فلسطین را حرام اعلام کرد.
۳۱	عمل های جراحی زیبایی احمد الاسیر برای عدم شناسایی
۳۲	برائت جستن قبیله ابوبکر البغدادی از وی و تشکیلات داعش
۳۲	گزارش نیویورک تایمز از دلایل گسترش بوکوحرام
۳۴	انتشار آخرین آمار از یاران خارجی داعش
۳۷	پنتاگون نقشه مناطق تحت تصرف داعش تا آوریل ۲۰۱۵ را منتشر کرد.
۳۸	نقشه مناطق مختلف سوریه براساس تسط گروه های مختلف
۳۹	هکر داعش کشته شد

- ۴۰ هشدار برادر ملاعمر نسبت به جنگ داخلی در طالبان
- ۴۲ عزیز حقانی در لیست تروریستی آمریکا قرار گرفت
- ۴۳ ردیه داعش بر طالبان
- ۴۵ بیانیه داعش در مورد مسیحیان
- ۴۶ یادداشتهای طرطوسی در مورد توافق هسته ای ایران، کشته شدن ملاعمر و داعش
- ۴۷ تجاوز بغدادی به گروهان آمریکایی
- ۵۰ بخش دوم : بازتاب تکفیر
- ۵۰ اشاره
- ۵۱ اخبار و مواضع
- ۶۰ یادداشتها و تحلیلهای
- ۷۲ بخش سوم : همایش ها و نشست ها
- ۷۲ اشاره
- ۷۳ ۱. کنفرانس فتوا؛ چالش های موجود و چشم اندازهای پیش رو
- ۷۶ ۲. کنفرانس کمپین ملی در برابر افراط گرایی و تروریسم
- ۷۷ ۳. کنفرانس فرهنگ صلح و اعتدال در مواجهه با افراط گرایی خشونت آمیز؛ رویکرد موریتانی
- ۸۰ بخش چهارم : تحلیل ها
- ۸۰ اشاره
- ۸۱ تحلیل اول: «دولت خلافت: پایتخت یا پایتخت ها»
- ۸۴ تحلیل دوم: "انگیزه های انتقال عناصر تروریست از این سو به آن سوی دولتهای منطقه"
- ۸۷ تحلیل سوم: چراسازمان داعش به همسایگی روسیه منتقل شد؟
- ۹۱ تحلیل چهارم: سازمان موسوم به دولت اسلامی در خراسان: پیدایش در افغانستان و آرمان ها
- ۹۷ تحلیل پنجم: بوکوحرام و قرائن همپیمانی با داعش
- ۱۰۲ تحلیل ششم: سازمان القاعده، عرصه تسلط بر قلبها و عقول مبارزان را به داعش می بازد.
- ۱۰۷ تحلیل هفتم: چگونگی رویارویی اروپا با تروریسم در عصرشینگن و مرزهای باز گشوده
- ۱۱۱ تحلیل هشتم: انگیزه های احتمالی جنگ ترکیه با داعش
- ۱۱۸ بخش پنجم : معرفی کتب برگزیده

جلد ۲ - - - - -	۱۲۷
مشخصات کتاب - - - - -	۱۲۷
اشاره - - - - -	۱۲۸
فهرست - - - - -	۱۳۰
مقدمه - - - - -	۱۳۳
بخش اول : صدای تکفیر - - - - -	۱۳۵
اشاره - - - - -	۱۳۵
حقایق درباره داعش از زبان یکی از نیروهای جدا شده از این تشکیلات - - - - -	۱۳۶
داعش خطاب به عناصر اروپایی اش: صلیب به گردن بیندازید - - - - -	۱۳۸
افزایش تفکر تکفیری در میان جوانان سعودی - - - - -	۱۳۹
داعش سند بیعت ناصر الفهدی، یکی از رهبران مهم سلفی جهادی عربستان، با ابوبکر البغدادی را منتشر کرد - - - - -	۱۴۰
منابع مالی گروههای تروریستی سوریه از زبان خودشان - - - - -	۱۴۳
کمک عربستان و امارات به داعش - - - - -	۱۴۴
تهدید عربستان از سوی داعش - - - - -	۱۴۵
بیعت گروهی از جمعیت «شباب المسلمین» سومالی با داعش - - - - -	۱۴۷
اسرائیل و جریان های تکفیری - - - - -	۱۴۸
معرفی ۳ نفر از اعدام های عربستان که داعش از آنها حمایت کرد - - - - -	۱۴۹
نشست خبری جولانی با چهار رسانه عربی - - - - -	۱۵۲
تهدید به قتل محمد العریفی، مبلغ وهابی، از سوی طرفداران داعش - - - - -	۱۵۳
القاعده یمن زندگی نامه مهمترین رهبرانش را منتشر کرد - - - - -	۱۵۴
بیانیه محسن پس از کشته شدن علوش - - - - -	۱۵۷
همراهی گروههای مسلح ارتش آزاد سوریه با ترکیه - - - - -	۱۵۷
استفاده از فتنه مذهبی برای اهداف تروریستی خود - - - - -	۱۵۹
پیشرفت ساخت سلاح در داعش - - - - -	۱۶۰
سلفیان جهادی در مغرب در پی تأسیس حزبی سیاسی - - - - -	۱۶۱
مهم ترین شخصیت های داعش که در سال ۲۰۱۵ کشته شدند - - - - -	۱۶۲

۱۶۵	بخش دوم : بازتاب تکفیر
۱۶۵	اشاره
۱۶۶	۱. کشته شدن زهران علوش
۱۶۸	۲. اولین شعله های داعش بر دامان اندونزی
۱۶۹	۳. نفت لیبی در دستان داعش
۱۶۹	۴. گورهای دسته جمعی در سنجار
۱۷۰	۵. حمله داعش به دیرالزور و ربودن ۴۰۰ تن
۱۷۱	۶. داعش ۱۴ درصد از مناطق تحت سیطره خود را در سال ۲۰۱۵ از دست داده است
۱۷۳	۷. فرار از دست داعش به قیمت جان
۱۷۴	۸. همایش بین المللی «فی نقض اسس التطرف ومقولاته:مقاربات وتجارب»
۱۷۵	۹. رویترز افشا کرد: تجارت اعضای اسرا از سوی داعش
۱۷۹	بخش سوم : تحلیل ها
۱۷۹	اشاره
۱۸۰	۱. دیدگاه های جهانی درباره فعالیت های سازمان داعش
۱۸۴	۲. گسترش داعش در شمال آفریقا؛ احتمالات و دشواری ها
۱۹۱	۳. آموزش در مناطق داعش؛ داعش چگونه نسل های آینده اش را تربیت می کند؟
۱۹۴	۴. چگونه داعش یاران خود را تحریک می کند؟ تحلیل کمی برای گفتمان بغدادی
۱۹۸	۵. آینده سلفیه سیاسی در مصر وتونس
۲۰۷	۷. مدیریت غیرمستقیم راهبرد آمریکایی در جهت دهی به جنبش های تکفیری
۲۱۳	بخش چهارم: معرفی کتب برگزیده
۲۱۹	جلد ۳
۲۱۹	مشخصات کتاب
۲۲۰	اشاره
۲۲۲	فهرست
۲۲۷	مقدمه
۲۲۹	بخش اول : صدای تکفیر

- ۲۲۹ اشاره
- ۲۳۰ دلایل اختلاف میان گروههای تکفیری در شمال سوریه
- ۲۳۱ مسئول پیگیری ایجلا اتحاد میان گروههای معارض تکفیری، مقدسی و غنامی از رهبران القاعده را مسبب فتنه معرفی کرد
- ۲۳۳ فیلق الشام در بیانیه ای جدایی خود را از جیش الفتح اعلام کرد
- ۲۳۳ یکی از رهبران جدا شده جیش الثوار دلیل جدایی خود را تشریح کرد
- ۲۳۵ اتحاد گروه تروریستی نورالدین الزنکی با جبهه النصره در حلب
- ۲۳۷ جماعت اسلامی مصر با انتشار ویدیوهای رهبر خود به دنبال جلب توجه امریکا است
- ۲۳۹ سومریه نیوز مدعو شد همسر آلمانی ابوبکر البغدادی ترار کرده است
- ۲۳۹ حکومت کردستان عراق اعلام کرد خواهرزن ابوبکر البغدادی در کردستان عراق زندانی است
- ۲۴۰ داعش سعودی را تهدید کرد که به زندان حایرو طرفیه حمله خواهد کرد
- ۲۴۱ محاکمه یکی از نظامیان قدیمی نیروی هوایی امریکا به جرم تلاش برای ملحق شدن به داعش
- ۲۴۲ آزادی دختر سوئدی از چنگال داعش
- ۲۴۴ اعدام یک خبرنگار زن سوری به جرم جاسوسی توسط داعش
- ۲۴۴ موانع جدی پیش روی داعش در لیبی
- ۲۴۵ جلال عطار بلژیکی طرح عملیات پاریس کیست؟
- ۲۴۶ گزارش روزنامه لوفیگارو در مورد مغربی هایی که بعد از ملحق شدن به داعش به سرزمین خود بازگشته اند
- ۲۴۷ افزایش سلفی های آلمان و تحلیلی متفاوت از علل گرایش به داعش
- ۲۵۰ فیلمبرداری مخفیانه دوزن سوری از زندگی روزمره در " پایتخت " داعش
- ۲۵۱ انگلیس ویدیوی داعش را بررسی می کند
- ۲۵۲ عکاس بریتانیایی درویدئو جدید داعش آمریکا را به سخره می گیرد
- ۲۵۳ دلایل داعش برای عدم حمله به ایران
- ۲۵۴ حذیفه عبدالله عزام فرزند عبدالله عزام جبهه النصره را محکوم کرد
- ۲۵۵ داعش جزوه ای در مورد احکام برده داری چاپ کرده است
- ۲۵۷ گزارش جدید از منابع مالی داعش
- ۲۶۱ انتشار برخی مطالب توسط داعش بشکل اینفوگرافی
- ۲۶۵ بخش دوم : بازتاب تکفیر

شماره ۲۶۵

۱. «سیطره یافتن القاعده بر ساحل جنوبی یمن» ۲۶۶

۲. «آیا نیروهای همپیمان داعش در غزه مداوا می شوند؟» ۲۶۶

۳. «ترور عائش القرنی، مبلغ وهابی سعودی در فلپین» ۲۶۸

۴. «وزیر اوقاف مصر: تکفیر فقط با حکم قضایی ثابت می شود» ۲۷۰

۵. «روزنامه تایمز: عملیات انتحاری داعش با تکیه بر نیروهای زن» ۲۷۱

۶. «بندپندنت: شکنجه زنان موصل توسط داعش به وسیله گازگیر» ۲۷۲

۷. «الزهر: تخریب آثار باستانی، از نتایج تفکر گمراه و مخالف با تعالیم اسلامی است» ۲۷۳

۸. «دخالت مستقیم عربستان و ترکیه در سوریه؛ نبرد با داعش با پشتیبانی از تروریست های تحت الحمایه و ایجاد جنگ مذهبی؟» ۲۷۴

۹. «تفاوت داعش با القاعده از زبان ژنرال آمریکایی» ۲۷۶

۱۰. «نامه دبیرکل جنبش سلفی کویت به معارضان مسلح سوری» ۲۷۶

۱۱. «خروج نیروهای روسیه از سوریه در نگاه کارشناسان و تحلیل گران» ۲۷۹

۱۲. «ایستادگی داعش از زبان مفتی سابق القاعده» ۲۸۱

۱۳. «پادشاه مراکش دستور داد برنامه های درسی تربیت دینی در این کشور مورد بررسی و اصلاح قرار گیرد» ۲۸۳

۱۴. «عالم سعودی: داعش در واقع ثمره سلفیت وهابی است» ۲۸۴

مقالات ۲۸۹

۱. «گفتمان دینی در یک وادی است و سلفیه جهادی در وادی دیگر» ۲۸۹

۲. «لیبی میان چنگال تروریسم تکفیری و احتمال دخالت بیگانگان» ۲۹۱

بخش سوم : تحلیل ها ۲۹۳

شماره ۲۹۳

۱. منطقه پرآشوب: موسسات و نهادهای فکری غربی خاورمیانه را در سال ۲۰۱۶ چگونه پیش بینی می کنند؟ ۲۹۴

۲. مال ، شهرت، ازدواج و... وعده های فریبنده داعش برای جذب جوانان ۳۰۴

۳. ابعاد درگیری میان داعش و طالبان در افغانستان ۳۰۸

۴. آیا سال ۲۰۱۶ شاهد تاسیس دولت کردستان خواهد بود؟ ۳۱۲

۵. دایق ... بازخوانی محتوای مطالب تبلیغات مجله داعش ۳۱۶

۶. جبهه های غیر متوازن ۳۲۳

۳۲۷ ----- ۷.تفسیرهای احتمالی برای هدف قرار گرفتن دوباره فرانسه توسط داعش

۳۳۲ ----- ۸.گزارش روزنامه فاینشنال تایمز در مورد نفت داعش

۳۴۱ ----- بخش چهارم : معرفی کتب برگزیده

۳۵۰ ----- درباره مرکز

پایش خبری - تحلیلی جریان های افراطی و تکفیری

مشخصات کتاب

پایش خبری - تحلیلی جریان های افراطی و تکفیری 1

سال اول - شماره اول - شهریور و مهر 1394

دبیرخانه کنگره جهانی مقابله با جریان های افراطی و تکفیری

الأمانة العامة للمؤتمر العالمي لمواجهة التيارات المتطرفة والتكفيرية

The Secretariat of World Congress -

against Extremism and Takfiri movements

دبیرخانه کنگره جهانی

«مقابله با جریان های افراطی و تکفیری»

تهیه کننده: معاونت پژوهش دبیرخانه کنگره «مقابله با جریان های افراطی و تکفیری»

به کوشش: محمد ابراهیم نژاد، محمد علی موحدی پور، احمد ربیعی فر

ناظر: مهدی فرمانیان

صفحه آرا: محبوب محسنی

طراح جلد: محمدباقر جمال نیک

نوبت چاپ: اول / 1394

تیراژ: 2000 جلد

قیمت: 7000 تومان

مرکز پخش: قم، میدان معلم، بلوار معلم جنوبی، مجتمع فرهنگی و مدرسه علمیه امام کاظم علیه السلام، دبیرخانه دائمی کنگره.

شماره تماس: 025-37842141

ایمیل: makhateraltakfir@gmail.com

info@makhateraltakfir.ir

وب سایت: www.makhateraltakfir.ir

{ کلیه حقوق این اثر متعلق به دبیرخانه کنگره می باشد. }

خیراندیش دیجیتال: انجمن مددکاری امام زمان (عج) اصفهان

ص: 1

جلد 1

اشاره

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: 2

بخش اول: صدای تکفیر.....

مصاحبه داعش با یکی از فرماندهان جدا شده جبهة النصره...8

دلایل تکفیر سلفیان جهادی مخالف داعش...10

انتقاد فرمانده نظامی جیش الحر از سیاست های آمریکا در مبارزه با داعش...11

داعش 4 هزار کودک انتحاری در موصل تربیت کرده است...12

باج خواهی داعش از نروژ و چین با گروگان گیری...13

داعش آلمان را تهدید کرد...14

دستگیری 10 نفر در مالزی به اتهام گرایش به داعش...15

قرضاوی در بیانیه ای عملیات استشهادی در غیر فلسطین را حرام اعلام کرد...16

عمل های جراحی زیبایی احمد الاسیر برای عدم شناسایی...18

برائت جستن قبیله ابوبکر البغدادی از وی و تشکیلات داعش...19

گزارش نیویورک تایمز از دلایل گسترش بوکو حرام...19

انتشار آخرین آمار از یاران خارجی داعش...21

پنتاگون نقشه مناطق تحت تصرف داعش تا آوریل 2015 را منتشر کرد...24

نقشه مناطق مختلف سوریه بر اساس تسط گروههای مختلف...25

هکر داعش کشته شد...26

هشدار برادر ملا عمر نسبت به جنگ داخلی در طالبان...27

عزیز حقانی در لیست تروریستی آمریکا قرار گرفت...29

ردیه داعش بر طالبان...30

بیانیه داعش در مورد مسیحیان...32

ص: 3

یادداشت های طرفوسی در مورد توافق هسته ای ایران، کشته شدن ملاعمر و داعش...33

تجاوز بغدادی به گروگان آمریکایی...34

بخش دوم: بازتاب تکفیر.....

اخبار و مواضع...38

یادداشتها و تحلیل ها...47

بخش سوم: همایش ها و نشست ها.....

1. کنفرانس فتوا؛ چالش های موجود و چشم اندازهای پیش رو...60

2. کنفرانس کمپین ملی در برابر افراط گرایی و تروریسم...63

3. کنفرانس فرهنگ صلح و اعتدال در مواجهه با افراط گرایی خشونت آمیز؛ رویکرد موریتانی...64

بخش چهارم: تحلیل ها.....

دولت خلافت: پایتخت یا پایتخت ها...68

انگیزه های انتقال عناصر تروریست از این سو به آن سوی دولت های منطقه...71

چرا سازمان داعش به همسایگی روسیه منتقل شد؟...74

سازمان موسوم به دولت اسلامی در خراسان: پیدایش در افغانستان و آرمانها...78

بوکوحرام و قرائن هم پیمانی با داعش...84

زمان القاعده، عرصه تسلط بر قلبها و عقول مبارزان را، به داعش میبازد...89

چگونگی رویارویی اروپا با تروریسم در عصر شینگن و مرزهای باز (گشوده)...94

انگیزه های احتمالی جنگ ترکیه با داعش...98

بخش پنجم: معرفی کتب برگزیده...105

جهان اسلام در دوره کنونی با وجود تلاش های فراوان علمای بزرگ، شاهد رشد و گسترش جریان های افراطی و تکفیری است. اقدامات این جریان ها نظیر قتل، غارت، هتک حرمت، ترور علمای بزرگ اسلام، تخریب اماکن مقدس و هویت ساز و ارتکاب اعمال شنیع، ضربات جبران ناپذیری بر پیکر جهان اسلام وارد آورده است. در این میان دشمنان اسلام با راهبرد "اسلام علیه اسلام" در تأسیس و حمایت از گروه های افراطی و دامن زدن به اختلافات مذهبی، توانسته اند چهره ای مشوه از اسلام و مسلمانان را به جهانیان معرفی نمایند.

از این رو حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مدظله العالی) با ابتکاری بدیع برای مقابله علمی با جریان های افراطی و تکفیری و راه های برون رفت از آن، اقدام به برگزاری کنگره جهانی «جریان های افراطی و تکفیری از دیدگاه علمای اسلام» با حضور عالمان و اندیشمندان برجسته جهان اسلام نمودند.

استقبال فراوان علما، اندیشمندان و مراکز فرهنگی جهان اسلام از برگزاری این کنگره و درخواست مکرر آنان مبنی بر ادامه ارتباط و تعامل میان علمای اسلام و وحدت و همدلی در نفی افراط و تکفیر، حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مدظله العالی) - ریاست عالی کنگره - را بر آن داشت تا با تأسیس دبیرخانه دائمی کنگره مقابله با جریان های افراطی و تکفیری، موافقت فرمایند.

در این راستا دبیرخانه با سه بخش، معاونت پژوهش، معاونت بین الملل و معاونت اجرایی کار خود را از اردیبهشت 1394 شروع و برنامه های متنوعی را در دستور کار خود قرار داد. ارتباط و تعامل با بیش از 2000 عالم و اندیشمند جهان اسلام اعم از اهل سنت و شیعه؛ انتشار مجله امت واحده؛ بولتن رصد و تحلیل جریان های تکفیری و راهکارهای مقابله با آن؛ سلسله منشورات پیرامون جریان های تکفیری؛ نشست های علمی با همکاری مراکز و دانشگاههای مختلف در کشورهای مسلمان و انشاءالله در سالهای آتی برگزاری کنگره ای با همان عظمت از اهداف این دبیرخانه است که انشاءالله به فضل و کرم الهی و همکاری علمای جهان اسلام بتوانیم به این اهداف عالیّه برسیم.

آنچه در پی می آید بخشی از منشورات دبیرخانه است که تقدیم حضور شما بزرگواران می گردد.

معاونت پژوهش

ص: 6

*بخش اول: صدای تکفیر (1)

این بخش از رصد به بیان اخبار، مواضع، تحلیل و دیدگاههای جریان های تکفیری می پردازد.

ص: 7

در ماه گذشته شماره دهم نشریه دابق توسط داعش منتشر شد. مخاطبان این نشریه، مسلمانان اروپا و انگلیسی زبان هستند. محتوای این نشریه شامل مقالات و مصاحبه با افراد داعش است که معمولاً با اسامی مستعار نام آنها ذکر می شود. داعش از طریق انتشار این نشریه چند هدف را دنبال می کند، هدف اول معرفی تشکیلات خود و بر حق نشان دادن اعمال و رفتار این تشکیلات به مسلمانان غربی است؛ هدف دوم معرفی سایر گروههای سلفی جهادی مانند جبهة النصره و احرار الشام به عنوان جریانهای منحرف و وابسته است و هدف نهایی و مهم دیگری که این نشریه به دنبال آن است برانگیختن مسلمانان غربی برای مهاجرت به سوی سرزمین داعش به عنوان سرزمین خلافت اسلامی می باشد که در احادیث اهل سنت در آخر الزمان وعده داده شده است.

دو مطلب مهم از این شماره دابق انتخاب شده است که خلاصه این مطالب در ذیل بیان می شود.

- مصاحبه با یکی از سران داعش به نام ابوسمیر.

- مقاله ای در توضیح سخنان عدنانی سخنگوی داعش در تکفیر مخالفان داعش.

ابوسمیر الأردنی از اعضای سابق مجلس شورای جبهة النصره بوده است که بعد از جدایی از جبهة النصره به داعش پیوسته است. محور مصاحبه، مواضع جبهة النصره در قبال داعش است. ابوسمیر زمان ملاقات با جولانی، امیر جبهة النصره، و ملحق شدن به این گروه را روزهای آخر 2013م بیان می کند، درست

زمانی که چند ماه از اعلان خلافت داعش گذشته و تمامی گروههای معارض سوری بر علیه داعش مشغول جنگ بودند.

ابوسمیر دلیل منحرف بودن جبهة النصره را همکاری این گروه با جیش الحر بیان می کند. او به نقل از جولانی می گوید که از نظر جبهة النصره جیش الحر کافر هستند چراکه متحد غربی ها می باشند ولی با این حال جولانی بخاطر منافع سیاسی با آنها بر علیه داعش متحد شده است.

ابوسمیر دلیل جدایی خود از جبهة النصره را دشمنی بی دلیل این گروه با داعش بیان می کند. او برای این مطلب شهادی نیز نقل می کند که در دیداری که با ابعباس الضریر امیر جبهة النصره در رقه داشته از او دلیل جنگ با داعش را سوال کرده است و در پاسخ الضریر گفته است: این عملیات بخاطر انتقام خون اباسعد الحضرمی (از فرماندهان جبهة النصره) است. ابوسمیر می گوید از او سوال کردم چرا این حمله همزمان شده با حمله سایر گروه ها به داعش؟ و الضریر در پاسخ گفت ما با احرار الشام و جیش الحر و سایر گروه ها متحد شده ایم تا یکجا با داعش بجنگیم.

ابوسمیر در ادامه به مخالفت و نارضایتی نظامیان و سربازان جبهة النصره و سایر گروههای سلفی جهادی از مبارزه با داعش اشاره کرده و می گوید فرماندهان جبهة النصره و سایر گروه های جهادی با فریب و دروغ، آنها را وادار به مبارزه با داعش می کردند. او همچنین جولانی را مخالف سایر گروه های جهادی میدانند؛ این در حالی است که از نظر ابوسمیر جولانی با وجود رد کردن الگوی حکومتی سایر گروه های جهادی، فاقد ایده ای خاص برای حکومت است و بیشتر به شیوه حکومتی طالبان تمایل دارد.

ابوسمیر در این مصاحبه، ایمن الطواهری را متهم به انحراف کرده و او را فاقد قدرت لازم برای رهبری جریان های سلفی جهادی می داند.

با بررسی مطالب این مصاحبه آنچه که می توان نتیجه گرفت این است که ابوسمیر با بیان کردن این مطالب به دنبال باطل نشان دادن تمامی گروه های

جهادی از جمله القاعده و شخص الظواهري است و در مقابل به دنبال اثبات این مطلب این مطلب است که تنها راه و شیوه صحیح همان شیوه عملکرد داعش می باشد. (1)

دلایل تکفیر سلغیان جهادی مخالف داعش

تصویر

مطلب دیگری که در این شماره دابق منتشر شده مقاله ای با عنوان "آیا جنگ با خلافت ارتداد است؟" می باشد. این مقاله در توضیح سخنرانی عدنانی سخنگوی داعش در تکفیر سایر گروههای سلفی جهادی است که داعش با آنها می جنگد.

عدنانی در سخنرانی خود با نام "یا قوم اجیبوا داعی الله" گروههای مبارز با داعش را تکفیر می کند. مغالطه عدنانی در این سخنرانی این است که سرزمین های تحت تصرف داعش تنها سرزمین هایی است که حدود و احکام الهی در آن اجرا می شود و در صورتی که این سرزمینها به تصرف گروههای دیگر بیافتد احکام الهی تعطیل شده و احکام و قوانین بشری جایگزین آن می شود. بنابراین حکم کسی که قوانین بشری را جایگزین احکام الهی میکند کفر است و افراد بواسطه این کار کافر می شوند.

نویسنده مقاله برای اثبات ادعای عدنانی به دو مساله پرداخته است. مساله اول عدم اجرای حدود توسط گروه های جهادی دیگر و حتی تعطیل کردن احکام الهی به بهانه مصلحت است. نویسنده با استناد به کتب ابن تیمیه و محمد بن عبدالوهاب و سایر شخصیت های سلفی، کسانی را که تمام احکام را اجرا نکنند مرتد و کافر خوانده است. مغالطه ای که در این مقاله صورت گرفته تطبیق حکومت خودخوانده داعش به عنوان مصداق تام حکومت اسلامی است که تمام

ص: 10

احکام الهی را اجرا می کند. در مقابل تطبیق تمام مخالفان داعش به عنوان مخالفان اجرای احکام الهی است. نویسندگان با ایجاد تشابه میان داعش و حکومت اول سعودی و مجاهد خواندن سعود بن عبدالعزيز بن محمد بن سعود، به نامه وی به حکومت عثمانی و جنگ با عثمانی استناد کرده و عملکرد داعش را در تکفیر دیگران و جنایت های خونینش کاملاً مطابق عملکرد او می داند.

مسئله دیگری که نویسنده مقاله برای اثبات ادعای عدنانی می آورد هم پیمانی برخی از این گروه ها با کشورهای منطقه مانند ترکیه، قطر و آل سعود است. در این بخش نویسنده با طاغوت خواندن این حکومت ها و کافر دانستن آنها، هم پیمانی این گروه ها با این کشورها را بر علیه داعش به عنوان هم پیمانی با کفار بر علیه مسلمانان معرفی می کند و همین امر را موجب ارتداد این گروهها برمی شمارد. (1)

انتقاد فرمانده نظامی جیش الحر از سیاست های آمریکا در مبارزه با داعش

تصویر

□

سرلشکر عمار الوای از فرماندهان جیش الحر در مصاحبه خود با بی بی سی از سیاست آمریکا در تشکیل ارتشی از مخالفان سوری انتقاد کرد. به گفته الوای اوایما در تابستان سال گذشته وعده داده بود در طول 1 سال 5 هزار نیروی نظامی را برای جنگ در سوریه آموزش دهد که تنها توانسته 60 نفر را در این مدت آموزش دهد. اوایما وعده داده بود که 15 هزار نظامی را آموزش خواهد داد و حمایت مالی و نظامی از آنها خواهد کرد. انتقادات الوای در پی شکست گردان 60 نفره ای است که به نام "فرقه 30" فعالیت خود را در سوریه آغاز کرد و بعد از چند روز از آغاز فعالیتش، در درگیری با نیروهای جبهه النصره شکست

ص: 11

سختی را متحمل شد و علاوه بر چندین کشته تعداد 7 نفر از این گروه به اسارت نیروهای جبهة النصره در آمد. (1)

در همین حال شبکه سی ان ان به نقل از مقامات وزارت دفاع آمریکا مدعی شد نیمی از معارضانی که آمریکا آنها را آموزش داده است اثری از آنها نیست و بخشی از آنها توسط نیروهای جبهة النصره اسیر شده اند. (2) این مقام وزارت دفاع به سی ان ان گفته است نیروهای آموزش دیده توسط آمریکا توان مبارزه با داعش را ندارند.

نماینده حقوق بشر سازمان ملل: داعش 4 هزار کودک انتحاری در موصل تربیت کرده است.

تصویر

□

فاضل الغراوی از اعضای حقوق بشر سازمان ملل متحد در عراق در مصاحبه تلویزیونی با شبکه العربیه نت اعلام کرد داعش تنها در موصل 4 پادگان نظامی ایجاد کرده است که در آن حدود 1200 کودک آموزش های نظامی می بینند. به گفته الغراوی داعش تاکنون صدها زن را به اسارت و بردگی گرفته است و عده ای از آنها را برای عملیتهای تروریستی استفاده کرده است و برخی دیگر را به عنوان برده در اختیار فرماندهان و نیروهای خود قرار داده است. الغراوی در این مصاحبه همچنین به 6000 هزار اقدام ضد حقوق بشری داعش در عراق بعد از سقوط موصل اشاره کرد.

ص: 12

1- <http://www.moheet.com/2015/08/07/2300044>

2- <http://arabic.cnn.com/middleeast/2015/08/08/syrian-rebels-us-training>

گروه تروریستی داعش در مجله خود که با عنوان "دابق" منتشر می شود اعلام کرد که یک گروگان نروژی و یک گروگان چینی خود را می فروشد.

مجله دابق در یک آگهی با عنوان "فروش اسیر نروژی"، چهار عکس از گروگان نروژی را منتشر کرد که از چهار جهت از وی عکس گرفته شده است. این گروگان لباس زرد رنگ به تن دارد. داعش زیر هر یک از این چهار عکس، بخشی از مشخصات گروگان نروژی مانند اسم، عمر، محل تولد، تحصیلات و آدرس سکونت را به همراه این عبارت نوشته است که هرکس خواهان پرداخت فدیة برای آزادی این گروگان است، می تواند با شماره زیر تماس بگیرد".

شماره تلفن اعلام شده توسط داعش، متعلق به عراق است. گروه داعش در این آگهی تاکید کرده است که "این پیشنهاد فروش برای مدت محدودی است". وضعیت اعلام شده از سوی داعش درباره گروگان چینی هم به همین گونه است.

گروه تروریستی داعش توضیح نداده است که این دو گروگان را کی و کجا ربوده و مبلغ درخواستی برای آزادی آنها را نیز مشخص نکرده است. اسامی این دو نفر «اوله جان گرینسگام اولسفارد» از نروژ و «فانگ جین» از چین است که به عنوان مشاور آزاد در منطقه عراق فعالیت می کردند که سن آنان نیز به ترتیب 48 و 50 سال اعلام شده است.

دولت نروژ با تایید تابعیت نروژی بودن یکی از گروگانها، اعلام کرده که او از مدتی پیش در سوریه بوده و اواخر ماه ژانویه (دی - بهمن) به دست داعش افتاده است. در پی انتشار این خبر و رسانه ای شدن آن، دولت نروژ به این موضوع واکنش نشان داد و اعلام کرد که برای آزادی شهروند خود هیچ باجی به داعش نمی دهد.

این موضوع از سوی «ارنا سولبرگ» نخست وزیر نروژ در یک نشست خبری مطرح شد و او گفت که «هدف ما این است که شهروند خود را به خانه بازگردانیم ولی به خواسته داعش در مورد پرداخت باج برای آزادی این گروگان عمل نخواهیم کرد.»

او گفت که «ما نمی توانیم به فشارهای تروریستها و جنایتکاران تن بدهیم، نروژ به هیچ گروهی باج پرداخت نمی کند. پرداخت باج، این خطر را که تعداد بیشتری از نروژیها در آینده ربوده شوند، افزایش خواهد داد.»

اظهار این مقام نروژی در حالی صورت می گیرد که مقامات چینی هنوز در خصوص این گروگانگیری واکنشی نشان نداده اند.

گروه داعش همچنین در زیر تصاویر مربوط به این دو نفر نوشته است: «تاکنون دولتهای نروژ و چین کاری برای آزاد کردن آنها انجام نداده و سازمانهای دیگر حقوق بشر هم حاضر به پرداخت پول نشده اند.»⁽¹⁾

داعش آلمان را تهدید کرد

تصویر

□

داعش با انتشار ویدیویی که در آن 2 نفر از نیروهای آلمانی داعش صحبت می کنند آلمان را تهدید به گرفتن انتقام کرد. بعد از تهدید انگلیس و فرانسه، آلمان سومین کشور اروپایی است که داعش آن را تهدید می کند. در این ویدیو که به زبان آلمانی و با زیرنویس عربی است این 2 نفر، از مسلمانان آلمان می خواهند که یا به سرزمین های داعش مهاجرت کرده و به این تشکیلات تکفیری بپیوندند و یا در کشور آلمان حملاتی را بر علیه کفار (مردم آلمان) در داخل منازلشان انجام دهند. در

ص: 14

ادامه این ویدیویکی از داعشی ها با خطاب قرار دادن مرکل صدراعظم آلمان او را تهدید می کند که داعش انتقام خود را از آلمان دلیل حمایت هایی که علیه داعش داشته است خواهد گرفت. در پایان این فیلم این 2 آلمانی دو اسیر ناشناس را در شهر تدمر و در داخل آثار باستانی این شهر با اسلحه می کشند.(1)

گفتنی است بر اساس آمار رسمی که کشور آلمان منتشر کرده تاکنون نزدیک به 720 نفر از آلمان به داعش پیوسته اند. جورج ماسن رئیس دفتر اتحادیه حمایت از قانون اساسی در آلمان در مصاحبه با رویترز احتمال داد که افراد ملحق شده به داعش بیش از این تعداد باشد چرا که این تعداد آمار رسمی است و افرادی نیز بصورت غیر رسمی از آلمان به داعش ملحق شده اند.(2) به گفته این مقام رسمی آلمان، داعش و جنگ در سوریه و عراق برای جوانانی که تفکر سلفی جهادی دارند همیشه جذاب بوده و به دنبال پیوستن به گروههای تکفیری در این کشورها هستند.(3)

دستگیری 10 نفر در مالزی به اتهام گرایش به داعش

به گفته پلیس مالزی تعداد 10 نفر از مردم مالزی به دلیل برانگیختن مردم برای ملحق شدن به داعش و فعالیت برای اقدامات تروریستی در مالزی دستگیر شدند.

خالد ابوبکر رییس پلیس مالزی در مصاحبه خود تعداد دستگیر شدگان را 8 مرد و 2 زن اعلام کرد که سن آنها بین 24 تا 42 سال می باشد. خالد دلیل دستگیری این افراد را تلاش برای بدست آوردن سلاح جهت عملیات تروریستی در مالزی و

ص: 15

<http://www.moheet.com/2015/08/05/> -1

<http://www.moheet.com/2015/08/05/> -2

<http://www.moheet.com/2015/08/05/> -3

برنامه ریزی برای جذب جوانان و انتقال آنها به سوریه برای ملحق شدن به داعش اعلام کرد.

وی در مورد شغل دستگیرشدگان افزود: یکی از آنها معلم و یکی مهندس دکوراسیون و 2 کارمند و 6 نظامی میباشند.

در همین راستا ایوخان میدین مسئول مبارزه با تروریست مالزی در اظهاراتی تعداد افرادی که بدلیل گرایش به داعش در طول یک سال دستگیر شده اند را 108 نفر خواند. (1)

قرضاوی در بیانیه ای عملیات استشهادی در غیر فلسطین را حرام اعلام کرد.

تصویر

□

با انتشار ویدیویی (2) در ماه گذشته در فضای مجازی که در آن یوسف قرضاوی عملیات انتحاری را جایز دانسته، دفتر ایشان بیانیه ای را در تکذیب آن صادر کرد. در این ویدیو قرضاوی جواز عملیات انتحاری را متوقف بر تدبیر گروهی اعلام می کند و می گوید: در عملیات انتحاری باید موافقت گروهی برای انجام آن وجود داشته باشد و بر اساس مصالح و منافع گروهی باشد.

انتشار گسترده این ویدیو در مصر موجب خشم مردم مصر از این شخصیت اخوانی شد و به همین دلیل دفتر وی بیانیه ای در مورد این فیلم منتشر کرد. در این بیانیه اخبار مبنی بر اجازه ایشان برای عملیات استشهادی در مصر تکذیب شده و این فیلم را مربوط به ماه مارس (فروردین) 2013 دانسته و در ادامه گفته شده این فیلم مربوط به زمان حکومت سیسی (رییس جمهور کنونی مصر)

ص: 16

<http://www.raialyoum.com/?p=304353> -1

www.youtube.com/watch?v=-nCnGrRSCWY -2

نمی باشد. همچنین در این بیانیه آمده است که قرضای حکم مربوط به عملیات شهادت طلبانه را در کتابش به نام "فقه الجهاد" تشریح کرده است.

قرضاوی در ادامه بیانیه دو نکته را یادآوری کرده و گفته است: ما اجازه این عملیات (شهادت طلبانه را برای برادران در فلسطین به خاطر شرایط ویژه آنها در دفاع از خود، خانواده و فرزندانمان دادیم و این شرایط آنها را مجبور کرد که به این عملیات متوسل شوند زیرا جایگزین دیگری پیدا نکردند. قرضای در ادامه بیانیه گفته: ما استفاده از این عملیات در خارج از سرزمین فلسطین را نداده ایم. مقایسه سرزمین های دیگر با فلسطین - مانند کسانی که این عملیات را علیه مسلمانان مثلا در الجزایر و مصر و یمن و عربستان و عراق و پاکستان و نظایر آن انجام میدهند- مقایسه مع الفارق و باطل است. وی همچنین تشبیه حملات 11 سپتامبر در داخل خاک آمریکا به وضعیت کنونی فلسطین را باطل دانست.

قرضاوی افزود: خداوند برادران در فلسطین را از این عملیات بی نیاز ساخت زیرا آنها توانستند به موشک هایی دست یابند که عمق اسرائیل را هدف قرار دهد، هرچند به پای موشکهای اسرائیل نمی رسد اما باعث آزار و اذیت و نگرانی آنها شده است بنابراین دیگر برخلاف گذشته تکیه به عملیات شهادت طلبانه نیست. از این رو برای هر وضعیتی، تصمیمی وجود دارد. فتوا با تغییر زمان، مکان و وضعیت تغییر می کند. در پایان این بیانیه برای تایید فتوای قرضای به فتوای سید محمد طنطاوی شیخ اسبق الازهر در مورد عملیات استشهادی استناد شده است.

نکته قابل تأمل در مورد این بیانیه عدم انتشار آن در سایت رسمی قرضای و اتحادیه جهانی علمای مسلمان است. همچنین تصویری از این بیانیه در فضای مجازی منتشر نشده است و تنها سایت القدس العربی مدعی شده نسخه ای از این بیانیه را دریافت کرده است. (1)

ص: 17

اولین اقدام احمد الاسیر برای شناسایی نشدن تراشیدن ریش و سبیل است. نکته جالب این اقدام تقید خاص گروههای سلفی به ریش بلند و کوتاه کردن سبیل است بصورتی که تراشیدن ریش و سبیل در نزد این گروهها حرام میباشد.

دومین اقدام وی عمل جراحی بینی است که با کوچک کردن بینی سعی در عدم شناسایی خود داشته است.

سومین اقدام، باریک کردن لب پایین همچنین عمل زیبایی دندان ها و مرتب کردن آنهاست.

چهارمین عمل جراحی احمد الاسیر، کشیدن پیشانی و از بین بردن جای مهر بر روی پیشانی است. همچنین با از بین بردن برجستگی های پیشانی، ابروها نیز تغییر کرده و بخشی از موهای ابرو از بین رفته است.

وی علاوه بر عملهای فوق، عمل زیبایی گونه نیز انجام داده است به صورتی که با کشیدن گونه ها برجستگی گونه ها مخفی شده است.

عمل ششم وی رنگ کردن موی سر برای مخفی کردن موهای سفید خود بود.

آخرین عمل زیبایی که الاسیر انجام داده است تغییراتی است که در گوش های او آشکار است.

اما سوالی که باقی مانده، آن است که چه کسی این عمل ها را انجام داده است و در فرار الاسیر از لبنان به وی کمک کرده است؟(1)

تصویر

□

قبیله بوبدري یکی از قبایل اصلی سامرا میباشد که ابراهیم عواد بن ابراهیم البدري معروف به ابوبکر بغدادی یکی از اعضای این قبیله به حساب می آید.

به گفته یکی از بزرگان قبیله بوبدري داعش هیچ ربطی به قبیله بوبدري ندارد بلکه یک سازمان تروریستی بین المللی می باشد و حامیان بغدادی از افراد گروه تندرو داعش هستند نه قبیله بوبدري. وی در ادامه به زندانی بودن برادر و یکی از عموزاده های بغدادی اشاره کرد و بیعت قبیله بوبدري با بغدادی را که از سوی رسانه های مرتبط با داعش بیان شده است را تکذیب کرد. البته به نظر می رسد این اظهارات اشاره به بخشی از قبیله بوبدري باشد چون بنابر نقل برخی منابع عراقی و برخی از افراد قبیله بوبدري، بخش قابل توجهی از قبیله بوبدري از سال 2006 و در زمان ابوعمر البغدادی با این تشکیلات همکاری داشته اند. تعداد افراد این قبیله در حدود 10 هزار نفر می باشد. (1)

گزارش نیویورک تایمز از دلایل گسترش بوکوحرام

تصویر

□

نیویورک تایمز با انتشار گزارشی از یک تحلیلگر نیجریه ای دلیل اقدامات خشونت بار بوکوحرام را سکوت مردم نیجریه در برابر سیاست های حکومت در مناطق حاشیه ای شمال دانست. به گزارش این روزنامه، جدایی شمال نیجریه از جنوب آن نتیجه خشم بلند مدت منطقه ای و ملی است. از این جهت که جنوب

ص: 19

نیجریه که اغلب آن را مسیحیان تشکیل می‌دهند نسبت به مردم مسلمان نیجریه که در شمال این کشور ساکن هستند مانند انسانهای مجرم و خلافکار برخورد می‌کردند؛ زمانی که به یک نیجریه‌ای گفته میشد شمالی به معنای احمق و دیوانه بود.

به گفته نویسنده مقاله، مردم شمال نیجریه زمانی که ساکنان جنوب در قرن گذشته در معرض کشتار فجیعی قرار گرفتند سکوت کردند. این کشتار به ادعای نویسنده توسط قبیله هوسا مابین سالهای 1967-1970 زمانی که دو قبیله اجبوس و بیافرا قصد استقلال داشتند اتفاق افتاد. حکومت مرکزی بعد از این جنگ داخلی تلاش کرد تا روابط میان قبال را تقویت کرده و از ایجاد درگیری میان قبایل جلوگیری کند. یکی از اقدامات دولت، ایجاد مدارس و تشکیل کلاسهای درس در فضای مختلط قومی بود. این اولین بار بود که در نیجریه کودکان قبایل و قومیت‌های مختلف در کنار یکدیگر و در یک فضای مختلط قرار می‌گرفتند. اما مسأله آموزش و مدارس حکومتی در شمال نیجریه به دلیل فقر و تنفر فرهنگی و دینی در برابر آموزش غربی انجام نشد. و معمولاً کمترین نمرات در امتحانات متعلق به قبایل هوسا در شمال نیجریه بود. همین مسأله موجب شد تا بیشتر مناصب دولتی نصیب جنوبی‌ها و مسیحیان شود و نوعی استیلاء و ریاست جنوبی‌ها نسبت به شمالیها بوجود آید. این روند ادامه پیدا کرد بطوری که شمالیها و نخبگان آن مورد فراموشی قرار گرفتند تا زمینه برای رشد گروه بوکوحرام فراهم شود. جوانان ناامید به این گروه تمایل پیدا کردند چرا که وضعیت آموزش و بهداشت و امور دولتی در شمال نیجریه در بدترین شرایط قرار گرفت و در نتیجه بیشتر مردم شمال نیجریه به بوکوحرام به عنوان اعتراض به حکومت مرکزی تمایل پیدا کردند.

نویسنده مقاله در نهایت این گونه نتیجه‌گیری می‌کند که تروریسم در نیجریه نتیجه عقوبت الهی است. این عقوبت از یک سو متوجه ساکنان شمالی است به دلیل آنکه در برابر کشتاری که در قرن گذشته در قبال قبایل جنوب اتفاق افتاد و

در حدود یک میلیون نفر کشته شدند سکوت کردند و از سوی دیگر عقوبتی است برای ساکنان جنوب چراکه ساکنان شمال را به حاشیه کشاندند و برنامه های آموزشی، توسعه و پیشرفت را از آنها دریغ کردند و شهرهای شمال عقب مانده باقی ماندند و مردم آن در حاشیه قرار گرفتند. (1)

انتشار آخرین آمار از یاران خارجی داعش

شبکه خبری سی ان ان در گزارشی آخرین وضعیت یاران خارجی داعش را در قالب تصویر ذیل منتشر کرد.

منبعی که این تحقیقات در آن صورت گرفته اندیشکده مطالعات بین المللی خشونت بروکینگز می باشد. آماری که در این تحقیق ارائه شده از زمان آغاز درگیری ها تاکنون می باشد و افراد آن شامل تمام کسانی است که در سوریه و عراق در کنار داعش حتی برای مدت محدودی جنگیده اند هرچند که اکنون در کنار داعش نیستند و یا به کشور خودشان بازگشته اند.

ص: 21

1- <http://www.3ade.info/foreign-newspapers/new-york-times-in-arabic/228-the-new-york-times--terrorism-qkarmaq-scott-people-to-their-governments-repressive-policies-of-the-nigerian-model>

بر اساس آمار منتشر شده تونس با 3000 جنگجوی بیشترین آمار تروریستهای داعش را برخوردار است. در میان کشورهای اروپایی فرانسه با 1500 نفر بیشترین آمار داعشی های اروپا را در اختیار دارد. در میان کشورهای خاورمیانه عربستان با 2500 داعشی در جایگاه اول صادرات تروریست قرار دارد. از ایالات متحده آمریکا نیز در حدود 150 نفر به این تشکیلات تروریستی پیوسته اند. نکته جالبی که وجود دارد در این آمار نامی از ایران وجود ندارد.

بر اساس این آمار مجموع یاران خارجی داعش در حدود 22 هزار نفر می باشد. اما نکته جالبی که در تشکیلات داعش وجود دارد نبودن جایگاه تشکیلاتی برای افرادی است که عرب نیستند. در تشکیلات داعش غیرعرب جایگاهی بالاتر از یک سرباز ندارد و افراد محدودی مانند ابوعمرالشیشانی توانسته اند به رده فرماندهی برسند. این نشان میدهد که این تشکیلات با وجود نفی قومیتها و ملیت ها در مقام عمل نمی تواند اینگونه عمل کند و به شدت در مناصب اصلی مانند مجلس شوری، هیئت های شرعی و دیگر مسئولیت ها از اعراب و بخصوص عراقی، شامی و سعودی استفاده می کند. (1)

در همین راستا خبرگزاری آسوشیتدپرس با انتشار خبری به نقل از هیئت نظارت بر فعالیت های القاعده در شورای امنیت سازمان ملل متحد اعلام کرد تعداد جنگجویان خارجی داعش از میانه سال 2014م تا مارس 2015م هفتاد و یک درصد افزایش یافته است. بر اساس این گزارش تعداد جنگجویان افراطی تا کنون به بیش از 25 هزار نفر رسیده است که 20 هزار نفر آن عازم سوریه و عراق شده اند. در این گزارش آمده است در حدود 6500 جنگجوی خارجی در افغانستان مشغول جنگ هستند.

ص: 22

بر اساس این گزارش ملیت این افراد از 100 کشور است که نشان دهنده گسترش تفکر سلفی جهادی و تکفیری در سراسر دنیا است. کشورهایایی که دارای بیشترین تعداد این جنگجویان هستند شامل تونس فرانسه روسیه و عربستان

ص: 23

هستند که در مدت اخیر تعداد جنگویان کشورهای مالدیو، فنلاند، ترینیدا و برخی کشورهای آفریقایی افزایش یافته است. (1)

پن‌تاکون نقشه مناطق تحت تصرف داعش تا آوریل 2015 را منتشر کرد.

رنگ ارغوانی کبود در نقشه مناطقی را نشان میدهد که داعش از ماه آگوست 2014 نسبت به آنها احاطه داشته است و رنگ ارغوانی روشن مناطقی را نشان میدهد که داعش تا آوریل 2015 این مناطق را از دست داده است.

مناطق که با رنگ سبز کبود نشان داده شده مناطق تحت سیطره حکومت عراق است و مناطقی که با سبز روشن نشان داده شده است در احاطه کردها قرار دارد. مناطقی که با رنگ زرد در نقشه مشخص شده سرزمین‌هایی است که ارتش سوریه در اختیار دارد. (2)

□

ص: 24

1- <http://ar.webmanagercenter.com/2015/04/02/80117>

2- <http://arabic.cnn.com/middleeast/2015/04/15/isis-loses-territory iraq-1>

نقشه مناطق مختلف سوریه بر اساس تسط گروه های مختلف

سایت خبری سی ان ان به نقل از دانشکده مطالعات جنگ، نقشه ای را در ماه اخیر منتشر کرده است که در آن مناطق تحت سیطره گروه های درگیر در سوریه را نشان داده است.

رنگ قرمز: حکومت سوریه

رنگ زرشکی: جبهه النصره شاخه القاعده در سوریه

رنگ زرد: ثوار السوریین

رنگ طوسی: داعش

رنگ سبز: کردها

رنگ راه راه: مناطقی که مشترک میان گروهها است. [\(1\)](#)

□

ص: 25

تصویر

□

به گزارش العالم، یک منبع آمریکایی اعلام کرد: به احتمال زیاد "جنید حسین" مغز متفکر الکترونیک گروهک داعش که قبلا در شهر بیرمنگهام انگلیس زندگی می کرد روز سه شنبه سوم شهریور سال جاری بر اثر حمله هوایمای بدون سرنشین آمریکا در سوریه به هلاکت رسیده است.

پایگاه روسیا الیوم در این باره نوشت: کارشناسان آمریکایی و اروپایی، جنید را بارزترین کارشناس الکترونیک گروهک داعش در سوریه دانسته اند.

این اولین باری است که در هفته جاری خبر کشته شدن یک عنصر مهم یا سرکرده گروهک تروریستی داعش اعلام می شود. آمریکا روز 28 مرداد نیز از کشته شدن نفر دوم گروهک داعش در عراق خبر داده بود.

منابع آمریکایی و اروپایی پیش از این اعلام کرده بودند به نظر می رسد جنید حسین سرکرده مجموعه هکرهای موسوم به "خلافت الکترونیک" است که یکی از صفحات وزارت دفاع آمریکا بر روی پایگاه اجتماعی تویتر را هک کرده بود.

کارشناسان امنیت الکترونیک بر این باورند جنید حسین و سایر عناصر نفوذی دیگری که به عنوان مزدور برای داعش فعالیت می کنند، فاقد مهارت و توانایی لازم برای اقدام به حملات خطرناکی هستند که منجر به بسته شدن شبکه های کامپیوتری یا آسیب رساندن به تأسیسات زیربنایی مهم گردد.

یادآور می شود این تروریست تبعه انگلیس، در دو سال گذشته به سوریه رفته است و به نوشته روزنامه بیرمنگهام میل، 21 سال سن دارد. به گفته روزنامه دیلی میل انگلیس این جوان داعشی یکبار در سال 2012 بدلیل دزدی به زندان افتاد و بلافاصله بعد از خروج از زندان به سوریه سفر کرده است.

ص: 26

روزنامه بیرمنگهام ادعا کرده است که جنید حسین نفر سوم در لیست آمریکا بعد از ابوبکر البغدادی و محمد اموازی، قاتل داعشی، قرار داشت. (1)

هشدار برادر ملا عمر نسبت به جنگ داخلی در طالبان

تصویر

ملا عبدالمنان، برادر ملا عمر سرکرده سابق طالبان افغانستان هشدار داد که اگر ملا اختر منصور، رهبر جدید این گروه و رقبای مخالف او هرچه سریعتر اختلافات خود را حل و فصل نکنند، خطر احتمال بروز جنگ درون گروهی، طالبان را تهدید خواهد کرد.

به گزارش اسکای نیوز روز چهارشنبه رسانه های پاکستان اعلام کردند، بسیاری از اعضای کلیدی طالبان افغانستان از جمله اعضای خانواده ملا عمر، سرکرده سابق این گروه، حاضر به پذیرش رهبری ملا اختر منصور به عنوان سرکرده جدید طالبان نشدند و میگویند که او با رأی اکثریت اعضای شورای رهبری و علمای طالبان انتخاب نشده است.

با این حال هواداران سرکرده جدید طالبان افغانستان اظهارات مخالفان را تکذیب می کنند و تأکید دارند که وی با رأی 95 درصدی اعضای شورای رهبری طالبان به عنوان سرکرده جدید انتخاب شده است.

گروهی از علمای مذهبی در تلاش برای میانجی بین موافقان و مخالفان رهبری فعلی طالبان افغانستان هستند اما ملا اختر منصور تاکنون هیچ اختیاراتی به این افراد نداده است. با این حال "مفتی معصوم افغانی" یکی از اعضای شورای علما گفته است که این شورا اطمینان دارد که ملا اختر منصور تا دو یا سه روز آینده اختیاراتی به علمای مذهبی میدهد.

ص: 27

عبدالمنان برادر ملاعمر سرکرده سابق طالبان افغانستان خطاب به ملا اختر منصور و دیگر ذی نفعان طالبان افغانستان، خواسته است تا از ایجاد شکاف و دامن زدن به اختلافات داخلی جلوگیری کرده و از تلاش علمای دینی در راستای رفع اختلافات میان اعضای ارشد طالبان حمایت کند. عبدالمنان در خصوص علت مخالفت برخی اعضای طالبان با انتخاب ملا اختر منصور به عنوان سرکرده جدید گفت: منصور پیش از انتخاب به عنوان سرکرده جدید طالبان یکی از اعضای ارشد این گروه بود اما ما معتقد هستیم که فقط آن فردی که اعتقاد راسخ به اهداف اصولی طالبان دارد و از سوی جمع علما، جنگجویان پیشکسوت و شخصیت های با نفوذ انتخاب می شود، توانایی و صلاحیت به دست گرفتن سکان رهبری طالبان را دارد.

از سوی دیگر، مفتی معصوم افغانی یکی از اعضای شورای ملاحا در کوئته، به رسانه های پاکستان گفته است که خانواده ملا محمد عمر به جرگه صلاحیت داده و ابراز امیدواری نموده که گروه ملا منصور نیز چنین کاری را انجام دهند. ملا منان برادر ملا محمد عمر گفته است معلوماتی را به دست آورده که گروه ملا- منصور، فتوایی را علیه افرادی صادر خواهند کرد که از آنها حمایت نمی کنند. ملا منان افزوده است: "مجاهدین نباید فتواهای مذکور را باور کنند؛ آنها باید تا خاتمه دادن علمای دینی به این موضوع انتظار بکشند. به گفته ملا منان، اگر فتوایی بدون اطلاع عالمان صادر شود، این کار باعث اختلافات بیشتر در گروه خواهد شد. ملا منان از ملا منصور و طرفداران وی خواسته است که از اختلافات داخلی دست بردارند و از وساطت و فصل الخطاب عالمان دینی حمایت نمایند. (1)

ص: 28

عزیز حقانی در لیست تروریستی آمریکا قرار گرفت

به گزارش خبرگزاری فرانسه وزارت امور خارجه آمریکا روز گذشته در بیانیه ای اعلام کرد نام "عزیز حقانی" را به عنوان یک تروریست بین المللی در فهرست سیاه خود ثبت کرده است. به این ترتیب تمام دارایی های این فرد در آمریکا مسدود و هر گونه معامله و داد و ستد شهروندان آمریکایی با وی ممنوع میشود.

این وزارتخانه در بیانیه خود اعلام کرد: سالهاست عزیز حقانی در طراحی و اجرای حملات تروریستی علیه اهداف دولتی در افغانستان دست دارد و پس از مرگ برادرش بدرالدین حقانی، بارها مسئولیت حملات تروریستی بزرگ گروه حقانی را بر عهده گرفته است.

شبکه حقانی بوسیله "سراج الدین حقانی"، "فرزند جلال الدین حقانی پایه گذار این گروه، هدایت می شود.

آمریکا از یک سال پیش برای هر نوع اطلاعاتی که به دستگیری وی منجر شود، ده میلیون دلار جایزه تعیین کرده است.

وزارت امور خارجه آمریکا از سالها قبل می گوید شبکه حقانی متحد القاعده و طالبان افغانستان است.

گروه حقانی اواخر دهه 70 میلادی برای مبارزه با اشغالگران اتحاد جماهیر شوروی سابق در افغانستان تشکیل شد. آمریکا این گروه را به دست داشتن در بسیاری از حملات مرگبار ده سال اخیر در افغانستان از جمله حمله به پایگاه نظامی اردوگاه چپمن در سال 2009 که طی آن 9 نفر از عوامل سازمان سیا کشته شدند، متهم می کند.

وزارت خارجه آمریکا همچنین گروه حقانی را به طراحی و اجرای حمله سپتامبر 2011 (مهر 90) به سفارت آمریکا در کابل و مقر اصلی نیروهای ناتو در آن شهر متهم کرده است.

سراج الدین حقانی 4 معاون دارد که او را در هدایت گروه کمک می کنند. برادر او عزیز حقانی، خلیل الرحمن حقانی عموی سراج الدین، یحیی حقانی داماد وی

ردیه داعش بر طالبان

تصویر

□

داعش با انتشار مقاله ای با عنوان دروغ طالبان به دنبال تخریب طالبان، القاعده و رهبران فعلی آن است. در این مقاله نویسنده با استناد به کتاب احکام السلطانیة ماوردی 3 شرط را برای اهل اختیار (اهل حل و عقد) می آورد. شرط اول عدالت، شرط دوم علم و شرط سوم حکمت. نویسنده با توجه به اعتراف خود طالبان در مورد مردن ملا عمر رهبر این تشکیلات در مدت 2 سال گذشته و مخفی نگه داشتن این موضوع از سوی رهبران طالبان، آنان را دروغگو معرفی می کند و بر همین اساس رهبران طالبان و به تبع آن رهبر القاعده که از حامیان اول طالبان است را فاقد شرط اول معرفی می کند. نویسنده در ادامه برای سلب شرط دوم از طالبان و القاعده به مرده بودن ملا عمر و غایب بودن ایمن الظواهری استناد می کند و می گوید: علم برای کسی ثابت است که زنده و حاضر باشد. در ادامه مقاله با منحرف خواندن طالبان و القاعده بعد از ملا عمر، نویسنده تلاش دارد تا حقانیت داعش را اثبات کند تا از این طریق حجت را بر افراد باقی مانده طالبان و القاعده تمام کند که تنها راه، بیعت با خلیفه خود خوانده داعش است. دلیل انحراف طالبان در مقاله مذاکره با پاکستان، ایران و برخی کشورهای منطقه ذکر شده است. به اعتقاد نویسنده تمامی این کشورها مرتد و کافر هستند و هرگونه همکاری و تعامل با این کشورها انحراف و بدعت است. در نهایت نویسنده اینگونه نتیجه گیری می کند که با سلب صلاحیت از رهبران طالبان و القاعده بر اساس فقدان آن 3 شرط این افراد دیگر جزء اهل

ص: 30

حل و عقد نیستند و تنها مجلس شورای داعش صلاحیت اهل حل و عقد بودن را دارد و آنها نیز بغدادی را به عنوان خلیفه معرفی کرده اند بنابراین در صورت عدم بیعت با بغدادی افراد طالبان و القاعده نیز مرتد و کافر خواهند شد.

نکته ای که در اینجا وجود دارد تلاش داعش برای جذب نیروهای طالبان و تقویت پایگاه خود در افغانستان است. افغانستان بدلیل سابقه حضور نیروهای سلفی جهادی در آن و وجود نیروهای جنگجوی تربیت شده و با تجربه می تواند قدرت خوبی برای داعش در این منطقه باشد. لذا داعش سعی دارد تا با سلب شرعیت از سایر گروه ها در افغانستان که طالبان مهمترین آن است شرعیت خود را نزد گروههای سلفی جهادی اثبات کرده و پایگاه مناسبی در افغانستان پیدا کند. در همین راستا ولایت خراسان داعش با انتشار پیامی صوتی خبر کشته شدن امیر خود در خراسان را تکذیب کرد تا این خبر نتواند به فعالیت داعش در جذب نیروهای طالبان به سوی داعش ضربه بزند. از سوی دیگر در شماره اخیر دابق یک سوال از سوی ولایت خراسان از مسئولین شرعی داعش مبنی بر اینکه آیا در صورت شک در مردن ملاعمر که خلیفه بوده است می توان با خلیفه داعش بیعت کرد؟ آیا این بیعت از نظر شرعی اشکال ندارد؟ منتشر شده است.

هیئت شرعی داعش این دو سوال را اینگونه پاسخ داده است؛

دلیل اولی که داعش برای توجیه بیعت با بغدادی می آورد تقسیم امام و خلیفه به خلیفه عام و خلیفه خاص است. داعش با معرفی ملاعمر به عنوان خلیفه خاص که خلافتش تنها اختصاص به افغانستان داشت بغدادی را خلیفه عام معرفی

می کند که با وجود خلیفه عام خلافت سایر بلدان ساقط می شود.

اما دلیل دومی که داعش می آورد وجود شروط امامت است. داعش با بیان اینکه عدم حضور ملاعمر خود موجب ساقط شدن شروط امامت میشود بغدادی را دارای شروط امامت معرفی کرده و ادعا می کند که سایر افراد ملاختر و ایمن الظواهری) فاقد شروط امامت هستند.

نکته ای که در اینجا لازم به ذکر است عدم استدلال نویسنده برای اثبات شروط خلافت برای بغدادی است. داعش در تمامی جزوات و مقالاتی که منتشر می کند تنها قرائت خود را از دین و خلافت قبول دارد و به راحتی تمامی شروط اهل سنت را برای برپایی خلافت به حکومت خود تطبیق می دهد و این در حالی است که در سال گذشته بیش از صد نفر از علمای بزرگ اهل سنت در نامه ای خطاب به بغدادی حکومت و خلافت او را غیرشرعی دانسته و بدعتها و انحرافات وی را در قالب نامه های منتشر کردند.

بیانیه داعش در مورد مسیحیان

تصویر

گروه تکفیری داعش با برپایی جلسه ای در 2 روستای اطراف حمص اقدام به گرفتن جزیه از مسیحیان این منطقه کرد. داعش با انتشار عکس از این جلسه و

ص: 32

بیانیه مربوط به جزیه مسیحیان که در 13 بند تدوین شده است اعلام کرد مسیحیان این منطقه تنها در صورتی می توانند به زندگی خود در این مناطق ادامه دهند که تمامی شروط این پیمان نامه را قبول کنند و نسبت به آن پایبند باشند. برخی از بندهای این عهدنامه از این قرار است: پرداخت سالیانه 4 دینار طلا، عدم تبلیغ دین مسیحیت، عدم همکاری با جاسوسانی که بر علیه داعش فعالیت می کنند، ممنوع بودن برپایی کلیسا و معابد دینی، احترام و تعظیم نسبت به دین اسلام و مسلمانان و عدم تمسخر آن، التزام به قوانین داعش در نوع پوشش و معاملات و سایر قوانین و اختصاص قبرستان جدای از قبرستان مسلمانان. داعش همچنین اعلام کرد در صورتی که هر یک از مسیحیان یکی از بندهای این قرارداد را نقض کند کافر حربی محسوب می شود و جان و مال او هدر می باشد.

سازمان حقوق بشر آشوریان به نقل از سازمان صلیب سرخ جهانی اعلام کرد که این سازمان بعد از چند هفته مذاکره با داعش توانست تعداد مسیحیان در محاصره داعش را بدست آورد. بر اساس این گزارش 270 نفر مسیحی در این 2 روستا زندگی می کنند. (1)

یادداشت‌های طرطوسی در مورد توافق هسته ای ایران، کشته شدن ملاعمر و داعش

تصویر

□

ابوبصیر الطرطوسی از مفتیان و نظریه پردازان سلفی جهادی در یادداشتی طالبان را منحرف اعلام کرد. طرطوسی در این یادداشت نوشته است: خبر کشته شدن ملاعمر جواب سوالی را که دو سال به دنبال آن بودم را داد. طرطوسی عملیات های استشهادی طالبان در این

ص: 33

مدت را که مردم عادی را بجای دشمنان هدف قرارداد سرزنش کرده و می گوید از خود سوال می کردم که چگونه ملامت به چنین اعمالی راضی شده است که اکنون جواب سوال خود را گرفتم.

طرطوسی همچنین در یادداشتی توافق هسته ای ایران با غرب را به ضرر اهل سنت در سراسر دنیا و بخصوص اهل شام دانست و اینگونه نتیجه گرفته است که در این صورت اهل سنت چاره ای جز اتفاق با یکدیگر ندارند.

این مفتی افراطی همچنین در یادداشتی داعش را منحرف خواند و طرح داعش برای برپایی حکومت اسلامی و خلافت را تنها برای گمراهی اهل سنت دانست. طرطوسی با غالی خواندن داعش در مسأله تکفیر مردم، از رفتار افراطی و تکفیری داعش انتقاد کرد. (1) در همین راستا سال گذشته نیز طرطوسی با انتقاد از ابومحمد مقدسی مهمترین مفتی القاعده و گروه های سلفی جهادی از او خواست تا صفحه ترکی البنعلی مفتی داعش را از سایت خود (منبر التوحید و الجهاد) بردارد. طرطوسی با منحرف خواندن ترکی البنعلی وجود فتاوی او در سایت مقدسی را موجب انحراف نیروهای سلفی جهادی دانست.

تجاوز بغدادی به گروگان آمریکایی

تصویر

□

خبری که در ماه جاری در بسیاری از خبرگزاریهای مهم جهان انعکاس پیدا کرد خبر تجاوز ابوبکر البغدادی سرکرده گروه تروریستی داعش به گروگان آمریکایی بود که شاهد آن یکی از دختران ایزدی فراری از دست داعش است.

ص: 34

خبر تجاوز بغدادی به کایلا مولر برای اولین بار توسط شبکه «ای بی سی نیوز» و به نقل از مقامات آمریکایی بدون ذکر نام این مقام مسئول منتشر شد. مولر به عنوان امدادرسان در سال 2012 از طریق مرز ترکیه وارد سوریه شده بود و در این مدت مشغول امدادسانی به پناهندگان سوری بوده است و در آگوست 2013 هنگام خروج از بیمارستانی در شمال حلب توسط نیروهای داعش ربوده می شود. بنا به گفته یکی از نزدیکان خانواده مولر داعش مبلغ 5 میلیون یورو برای آزادی او درخواست کرده بودند و آخرین مهلت آن را 13 آگوست اعلام کرده بود. (1)

خبر مرگ این گروگان آمریکایی سال گذشته توسط مقامات آمریکایی به خانواده وی اطلاع داده شده بود و در ماه گذشته خبر تجاوز بغدادی به او رسانه ای شده است. البته هنوز به صورت دقیق مشخص نشده است که این گروگان آمریکایی به چه شکلی به قتل رسیده است، داعش در اطلاعیه ای اعلام کرده بود که این گروگان در حملات هوایی نیروهای ائتلاف آمریکایی و در بمباران هواپیماهای اردنی کشته شده است ولی این خبر توسط مقامات آمریکا مورد تایید قرار نگرفت.

خبر تجاوز بغدادی به مولر بعد از ادعای آمریکا مبنی بر دستگیری زنی به نام ام سیاف منتشر شد. ام سیاف همسر یکی از سران داعش به نام ابوسیاف میباشد که مسئول مالی تشکیلات داعش بوده است و در بمباران مخفیگاه او توسط نیروهای آمریکایی در ماه می کشته شده و همسر او دستگیر می شود. به گفته مقامات آمریکایی، مسئولیت تجارت و برده داری جنسی داعش با «ام سیاف» بوده است. آمریکا بعد از دستگیری این زن او را به مقامات کردستان عراق تحویل داده است تا در آنجا مورد محاکمه قرار بگیرد. جان مکین سناتور آمریکایی از ایالت آریزونا که مولر نیز ساکن این ایالت بوده است در اعتراض به این اقدام مسئولین آمریکایی اعلام کرد به چه دلیل این زن را به آمریکا منتقل نکردید تا در دادگاههای آمریکا محاکمه شود.

ص: 35

در هفته گذشته مصاحبه ای نیز از یکی از دختران ایزدی فرار کرده از دست داعش در رسانه های معتبر منتشر شد که در آن این دختر ادعا کرده است مولر به همراه او و چند دختر دیگر در خانه ای در الشداده در سوریه اسیر بوده اند. به گفته این دختر ایزدی 14 ساله، مولر در هنگام اسارت در الشداده چندین مرتبه مورد تجاوز البغدادی قرار گرفته است. به گفته این دختر ایزدی دلیل عدم همراهی مولر برای فرار از دست داعش ترس از شناسایی او توسط تشکیلات داعش بوده است. (1)

خانواده کایلا که از طریق مقامات آمریکایی در جریان موضوع قرار گرفته اند، اظهارات دختران ایزدی را تأیید می کنند. آن ها می گویند: «مقامات آمریکایی ماه ژوئن به ما اطلاع داده بودند که کالا مورد شکنجه قرار می گرفته و البغدادی وی را به عقد خود در آورده است».

گفتنی است، در خانه ابوسیاف، کالا تنها دختری نبوده که در این حد مورد آزار قرار می گرفته است. از میان دیگر دختران اسیر در آن خانه، یک دختر ایزدی دیگر نیز در اختیار البغدادی قرار گرفته، یکی دیگر از آنها به زور به عقد ابوسیاف درآمده و یکی دیگر نیز در اختیار ابوتمیم، مسئول انتقال دختران ایزدی به خانه ابوسیاف، قرار گرفته است. (2)

نکته ای که در گزارش آمریکایی ها در مورد این خیر وجود دارد این است که تاکنون هیچ کس اطلاعاتی نه در مورد ام سیاف زن دستگیر شده توسط نیروها وجود دارد و نه اطلاعات و عکسی در مورد دختر 14 ساله ایزدی فرار کرده از دست نیروهای داعش. و همین امر موجب تشکیک در برخی اخبار منتشر شده از سوی آمریکا می شود که در این زمینه تحلیل عبدالباری العطوان تحلیلگر مسائل جریان های تکفیری بسیار جالب است.

ص: 36

1- <http://www.youm7.com>

2- <http://www.alhayat.com>

*بخش دوم: بازتاب تکفیر (1)

این بخش از نشریه، به پایش اخبار و مواضع، تحلیل‌ها، نشست‌ها و کنفرانس‌های صورت گرفته در برابر جبهه افراط و تکفیر می‌پردازد.

ص: 37

1. خطاب خشم آلود امام و خطیب مسجد الحرام به سلفی های جهادی؛ اخمی در آینه

شیخ سعود الشریع، امام و خطیب مسجد الحرام، جام خشم و غضب خویش را بر سر کسانی سرازیر کرد که آنان را "مافیای جنایتکاری و کشتار" نامید. کسانی که به خود اجازه می دهند بدون هیچ حق و یا حجتی از کتاب خدا، خون های حرام را بر زمین بریزند.

وی با خشم و خطاب به آنان گفت: «به چه حقی و با چه مجوزی هرکدام از ما خون برادر مسلمانش را حلال می شمرد؟ و به چه گناهی خون اشخاص بی گناه بر زمین ریخته می شود؟ آیا به خاطر دنیای فانی این خون ها ریخته می شود؟ پس چه موقع امت اسلامی ما می خواهد بیدار شود و متوجه اهمیت این موضوع شود که دل ها را خون و چشم ها را اشکبار کرده است؟»

خطیب مسجد الحرام، گروههای تکفیری را باندهای سنگدل و بی رحم و تجاوزگر توصیف کرد که کودتا و خونریزی و کشتار را بر خود مباح می دانند.

برخی از خوانندگان این مطلب از کشورهای مختلف عربی، با خواندن نظرات این شیخ وهابی، وی را مورد خطاب قرار داده و از او پرسیده اند که آیا رهبران تو در یمن و عراق و سوریه خون مسلمانان را بر زمین نمی ریزند؟ پس این دوگانگی از چیست؟ (1)

ص: 38

1- «خطبة نارية للشيخ الشريم يصب فيه جام غضبه لأول مرة على عصابات طاغية معتدية...»، جمعه 6 شهریور 1394 ش/ 28 آگوست

2015م، سایت رأی الیوم: <http://www.raialyoum.com>

اگر واقعا شیوخ و علمای وهابی از داعش و گروههای تروریستی امثال آن متنفر هستند و از رفتار این گروه ها ابراز ناراحتی می کنند، ابتدا باید در تعالیم و مبانی فکری خویش تجدید نظر کنند؛ زیرا این گروهها حاصل تفکرات سلفی و متحجرانه ای هستند که شیوخ وهابی با دلارهای نفتی در کشورهای مختلف جهان اسلام منتشر ساختند. آیا داعش برای زنده سوزاندن خلبان اردنی دلیل شرعی نداشت؟ مگر دلیل شرعی داعش برای این اقدام وحشیانه، تمسک به سیره سلف صالح نبوده است؟ بنا بر این کسانی مانند علمای وهابی عربستان سعودی نمی توانند از عملکرد داعش اظهار نگرانی و نارضایتی کنند. بلکه باید از این گروه به دلیل عملی کردن تعالیم وهابیت و سیره محمد بن عبدالوهاب و خلفای سه گانه تشکر کنند. از طرفی، باید توجه داشت که تا چندی پیش در عربستان سعودی مبلغان وهابی به منظور جمع آوری کمک های مالی برای داعش و گروه هایی مانند آن، مردم این کشور را بسیج کرده و برای اهدای کمک های مالی به مجاهدان در برابر بشار اسد، آنان را تشویق می کردند و علمای سعودی روی منابر مساجد و پشت تریبون های عمومی برای پیروزی داعش دعا می کردند. هم اکنون نیز گروههای جبهة النصرة و احرار الشام که در سوریه به کشتار مردم و تخریب این کشور مشغولند با حمایت های بی دریغ رژیم و علمای سعودی فعالیت می کنند و یقینا اگر در آینده، جبهة النصرة و احرار الشام نیز مانند داعش ساز مخالفت و مبارزه با حکام سعودی را سردهند، آنان نیز در آن روز مورد قهر و غضب علمای درباری وهابیت قرار خواهند گرفت و تا آن روز هر جرم و جنایتی را مرتکب شوند، جهاد در راه خدا بوده است.

2. گسترش قدرت داعش در لیبی و هراس کشورهای همجوار

در پی وقوع درگیریهای خشونت بار میان داعش و ارتش لیبی در بنغازی، دولت موقت لیبی (برخاسته از هیئت نمایندگان توبروک)، با صدور بیانیه ای از تصمیم اتحادیه عرب مبنی بر ضرورت اتخاذ تدابیری در راستای حمایت نظامی از لیبی در برابر داعش، اعلام خرسندی کرد.

شایان ذکر است که پس از وقوع کشتارهای خشونت بار توسط داعش در شهر سرت که به پایگاه این گروه تروریستی در لیبی تبدیل شده است، جلسه ای اضطراری در سطح نمایندگان دائمی اتحادیه عرب و به ریاست اردن، در دبیرخانه این اتحادیه در شهر قاهره برگزار شد. این جلسه به درخواست کشور لیبی و به منظور بررسی راههای مقابله با گسترش و قدرت یابی داعش برگزار شد.

حکومت موقت لیبی با متهم کردن شورای امنیت سازمان ملل به سکوت در برابر جرایم داعش در لیبی، اعلام کرد که تعداد قربانیان جرایم داعش در شهر سرت به بیش از 30 شهروند رسیده است.

در همین رابطه احمد ابو زید، سخنگوی رسمی وزارت خارجه مصر با ابراز نگرانی از قدرت یافتن و گسترش نفوذ داعش در کشور لیبی، با تأکید بر اینکه هیچ فرقی میان داعش در عراق، سوریه یا لیبی وجود ندارد، نفوذ داعش در کشور لیبی را تهدیدی برای کشورهای همجوار آن دانست.

یک منبع نظامی لیبیایی تصریح کرد که داعش در حال پیشروی در بنغازی است و این پیشروی ها باعث شده است که مردم این شهر با کوچ کردن از شهرشان تن به

لازم به ذکر است که داعش در لیبی توانسته است شهر سرت را به تصرف خویش درآورد و در صدد پیشروی در کشور لیبی است. این در حالی است که هم اکنون دو حکومت در کشور لیبی به منازعه بر سر قدرت می پردازند که یکی از آنها حکومت موقت برخاسته از مجلس نمایندگان تو بروک است و دیگری حکومت نجات که برخاسته از کنگره ملی مستقر در طرابلس است. (1)

3. شیخ ماهر حمود: احمد الأسیر و افرادی مانند او خوارجی هستند که دین اسلام در دلهای آنان وارد نشده است

در پی بازداشت احمد الاسیر، سرکرده تروریست های تکفیری در لبنان، اخبار متعددی در مورد اعترافات وی منتشر شد. بخشی از این اعترافات حاکی از این بود که وی با حمایت کشور عربستان سعودی در صدد ترور شخصیت های دینی و سیاسی لبنان بوده است. یکی از شخصیت هایی که به اعتراف احمد الاسیر، از اهداف ترور بوده است، شیخ ماهر حمود است که ریاست اتحادیه جهانی علمای مقاومت و امامت مسجد قدس در صیدای لبنان را بر عهده دارد.

شیخ حمود که در ژوئن 2013 از یک عملیات ترور، جان سالم به در برده است، پس از بازداشت

ص: 41

1- «اشتباكات عنيفة بين «الدولة الإسلامية» والجيش الليبي في بنغازي.. ومصر تعتبر قدرات التنظيم إندارا لدول الجوار»، چهارشنبه 28 مرداد 1394 ش/ 19 آگوست 2015م، سایت القدس العربی: <http://www.alquds.co.uk>

احمد ال‌اسیر، اظهار داشت: وی و افراد مانند او خوارج هستند و دین اسلام در قلبهای آنان وارد نشده است.

وی افزود: احمد ال‌اسیر فردی جاهل به علوم شرعی بوده و برداشتهایش از نصوص دینی، شبیه داعش و مطابق با امیال نفسانی اش بوده است.

شیخ ماهر حمود تصریح کرد: برخی از طرف‌های سیاسی و عربی در منطقه به حمایت از احمد ال‌اسیر می‌پرداختند.

وی همچنین تأکید کرد که بر همگان لازم است که بدانند و اذعان کنند که چیزی به اسم انقلاب سوریه وجود ندارد و آنچه در واقع وجود دارد فتنه در سوریه است. (1)

□

4. تلگراف: اوپاما نمی‌خواهد در جنگ با داعش به پیروزی دست یابد

شایان ذکر است که روزنامه انگلیسی تلگراف نیز طی یادداشتی در مورد چرایی ادامه وجود داعش، سیاست‌های خارجی ایالات متحده آمریکا را مبتنی بر استمرار وجود داعش و جنگ در منطقه دانست.

در این یادداشت آمده است: نبودن داعش به معنای شکست آمریکا و هم‌پیمانانش در جنگ با داعش نیست بلکه حقیقت این است که اوپاما نمی‌خواهد در جنگ با داعش به پیروزی دست یابد و داعش را نابود سازد؛ زیرا او معتقد است که نبودن داعش، پیامدهایی فاجعه‌بار را در منطقه به دنبال خواهد داشت که به نفع آمریکا نیست. به عقیده اوپاما، مسئله داعش، تعادلی چند جانبه را در منطقه

ص: 42

1- «الشیخ ماهر حمود: جهات سیاسیة وعربية قدمت الدعم لأحمد الأسیر»، جمعه 30 مرداد 1394 ش / 21 آگوست 2015 م، سایت العالم: <http://www.alalam.ir>

حاکم کرده است که اختلال در این تعادل، عواقبی خطرناک را به همراه خواهد داشت. بنابراین آمریکا به کردها کمک می کند اما نه تا جایی که به استقلال آنان و نابودی داعش بیانجامد و به شیعیان عراق نیز کمک می کند اما نه تا جایی که آنان بتوانند بر داعش پیروز شوند؛ چرا که شیعیان عراق به ایران و رهبران سیاسی آن علاقه دارند.⁽¹⁾

5. دستگیری قاتل بلعوس

در پی وقوع دو انفجار تروریستی در شهر سویدای سوریه، هشت تن از جمله یکی از بزرگان طایفه درزی⁽²⁾ به نام شیخ وحید البلعوس و برخی از همراهانش کشته شدند. نکته قابل توجه در این اقدام تروریستی این بود که این شخصیت مهم درزی، پیش از این مخالفت خود را با نظام بشار اسد اعلام کرده بود و یکی از معارضان حکومت سوریه محسوب می شد.

با فاصله چند روز از وقوع ترور شیخ بلعوس، حکومت سوریه با انتشار خبر دستگیری یکی از عناصر جبهه النصره، اعلام کرد که وی به انجام عملیات انفجاری و ترور بلعوس در سویدا اعتراف کرده است.

خبرگزاری رسمی سوریه، سانا، طی درج خبری اعلام کرد: نیروهای سوری با همکاری مردم منطقه، عنصری تروریستی به نام

ص: 43

1- «التلغراف: هزيمة داعش كارثة ل-أوباما»، يكشنبه 11 مرداد 1394 ش / 2 آگوست 2015م، سایت عربی پرس: <http://arabi-press.com>

2- نام طایفه: (الدرزیه)، جمع: الدرروز؛ درزی ها.

ابوطرابه را در شهر مزرعه، 12 کیلومتری غرب شهر سویدا، بازداشت کردند. وی پس از دستگیری به دست داشتن در عملیات تروریستی روز جمعه در سویدا اعتراف کرد.

رئیس کمیته امنیتی استان سویدا به خبرگزاری سانا تصریح کرد: ابوطرابه به دست داشتن در دو انفجار تروریستی در شهر سویدا که به کشته شدن 38 تن و زخمی شدن ده ها نفر دیگر انجامید، اعتراف کرده است. وی همچنین اعتراف کرده است که در اغتشاشات پس از این دو انفجار و هجوم به دفتر پلیس نظامی، شعبه جنایی و همچنین حمله به ساختمان استانداری سویدا نیز دست داشته است.

وی اظهار کرد: اعترافات ابوطرابه در حضور تعدادی از بزرگان و مشایخ طایفه موحدین (دروز) صورت گرفته است.

یک منبع خبری در فرماندهی پلیس سویدا مشروح اعترافات ابوطرابه را بیان کرد و مراحل انجام این اقدام تروریستی را شرح داد. (1)

شایان ذکر است که در بی ترور بلعوس، ولید جنبلاط، رئیس حزب سوسیالیست ترقی خواه لبنان و از رهبران طایفه روز، حکومت بشار اسد را مسئول این ترور دانست. (2)

معارضان سوری نیز از این فرصت طلایی نهایت استفاده را کردند و با اتهام زنی به حکومت سوریه، در بیانیه ای اعلام کردند که چون شیخ بلعوس از گرویدن جوانان روز به ارتش سوریه جلوگیری کرده، نظام سوریه نیز در صدد ترور وی برآمده است. ائتلاف معارضان سوری در این بیانیه از مردم سویدا خواستند که به مراکز امنیتی و پلیس شهر سویدا حمله کرده و علیه نظام بشار اسد به پا خیزند. (3)

ص: 44

1- «الإرهابي الوافد أبو طرابه يعترف بعد إلقاء القبض عليه بالمسؤولية عن التفجيرين الإرهابيين اللذين وقعوا في السويداء»، يكشنبه 15 شهریور 1394 ش 6 سپتامبر 2015م، سایت خبرگزاری سانا: <http://sana.sy>

2- «اتهام دمشق بقتل الشيخ الدرزي وحيد البلعوس»، جمعه 13 شهریور 1394 ش 4 سپتامبر 2015م، سایت الجزیره: <http://www.aljazeera.net>

3- «جنبلاط والائتلاف المعارض يدينان مقتل الشيخ البلعوس في السويداء.. ويدعون الاهالي "لمواجهة النظام"»، شنبه 14 شهریور 1393 ش 5 سپتامبر 2015م، سایت سیریا نیوز: <http://syria-news.com>

شیخ بلعوس نقش مهمی در جدا نگاه داشتن اغلب طایفه دروز از میدان جنگ و معارضة در سوریه داشته است. در واقع دروز در شهر سویدا به مخالفت و مبارزه با نظام بشار اسد پرداخته و در عین حال از دشمنی و درگیری با معارضان نیز بر حذر بودند.

به طور کلی طایفه دروز موضعی مخالف با معارضان سوری به ویژه جبهه النصره و داعش داشته اند. تا جایی که در واکنش به مداوای مجروحان جبهه النصره در بیمارستانهای اسرائیل، درزی های ساکن مناطق اشغالی به برپایی تظاهرات و تجمعاتی در برابر بیمارستانهای رژیم صهیونیستی پرداختند و با دست نوشته هایی از قبیل: "لا لمعالجة الارهابيين من جبهة النصره وداعش" اعتراض خود را نسبت به این اقدام رژیم اسرائیل اعلام کردند.⁽¹⁾

دانستن این مهم که درزی ها شجاع ترین و جنگاورترین اقوام در میان اعراب هستند، بر اهمیت این حادثه و پیامدهای آن می افزاید.

اگرچه با نگاهی سطحی و ساده لوحانه، می توان حکومت سوریه را متهم ردیف اول این پرونده دانست، اما با دقت به زوایای مسئله می توان دریافت که بهترین اقدام از جانب دشمنان سوریه برای کشاندن طایفه دروز به میدان مبارزه با حکومت سوریه این است که با ترور یکی از رهبران آنان و اتهام زنی به حکومت، طایفه شجاع و جنگاور دروز را وارد جبهه معارضان کنند و از این مهم تر طایفه دروز در لبنان را نیز در مقابل حزب الله و حکومت سوریه قرار دهند.

□

ص: 45

1- «تظاهرة لدروز قرب مستشفى اسرائيلي احتجاجا على تقديم المساعدة لجرحي "النصرة"»، دوشنبه 19 آبان 1393 ش / 10 نوامبر 2014م، سایت النهار: <http://www.annahar.com>

6. اتحادیه جهانی طرق صوفیه: ائتلاف "الدفاع عن الصحب والآل" وابسته به داعش است

ائتلاف دفاع از صحابه و آل (الدفاع عن الصحب والآل) یکی از تشکل های افراطی سلفیان در مصر محسوب می شود که در راستای تکفیر مذاهب اسلامی و تفرقه افکنی در میان مسلمانان فعالیت می کند.

فعالیت های تکفیری این ائتلاف به جایی رسیده است که اتحادیه جهانی طرق صوفیه با صدور بیانیه ای، ائتلاف دفاع از صحابه و آل را وابسته به داعش و در صدد نشر افکار تکفیری داعش دانست.

در این بیانیه تأکید شده است که ائتلاف مذکور منطبق با روشی صهیونیستی در پی ترویج افکار داعش است و بازداشت برخی از عناصر مرتبط با این ائتلاف را در جریان بمب گذاری های اخیر در مصر، دلیل این ادعا دانست.

اتحادیه جهانی طرق صوفیه، این ائتلاف را تهدیدی برای امنیت مصر دانسته و از دستگاه اطلاعاتی و امنیتی مصر خواست رهبران این ائتلاف، به ویژه ولید اسماعیل، علاء سعید و ناصر رضوان را بازداشت کند.

در پی انتشار این بیانیه، ناصر رضوان، مؤسس ائتلاف الصحب والآل، با حمله به اتحادیه جهانی طرق صوفیه، این اتحادیه را به همکاری با ایرانیها متهم ساخت و اظهار داشت: «ظاهرا ایرانی ها در برابر حمایت مالی از مجمع اتحاد جهانی صوفیها از این اتحادیه خواسته اند به مقابله با کسانی که مزدوران شیعه در مصر را رسوا می کنند، برخیزند».⁽¹⁾

ص: 46

1- «الطرق الصوفية»: "الصحب والآل" ائتلاف داعشی بأجندة صهيونية»، چهارشنبه 28 مرداد 1394 ش/19 آگوست 2015م، سایت

البوابه نيوز: <http://www.albawabhnews.com>

□

1. واقعیاتی در گزارش تحلیلی نشریه انگلیسی اکونومیست از پیروزی های داعش در نبرد تبلیغاتی و چگونگی شکست آن

نشریه انگلیسی اکونومیست ضمن پایش و بررسی نبرد فکری و تبلیغاتی داعش و پیروزی های آن، نظریه ای را نیز به عنوان چگونگی شکست داعش مطرح کرده است.

در این تحلیل، یکی از دلایل بقای داعش و امتیاز برجسته آن نسبت به سایر مجموعه های افراطی و سلفی جهادی را محصولات تبلیغاتی داعش دانسته است که نسلی پیشرفته تر از سایر مجموعه های سلفی جهادی است و از اصول رسانه ای و تأثیرگذار در این زمینه بهره جسته است. در این زمینه حتی تفاوت رنگ لباس نیروهای داعش (مشکی) با لباس اسیران (نارنجی) و استفاده از دوربین های متعدد و زوایای دقیق در فیلمبرداری نیز مورد توجه قرار گرفته است.

در زمینه موفقیت داعش در جذب مخاطب از قول آلبرتو فرناندز، مدیر واحد ارتباطات ضد تروریستی وزارت خارجه آمریکا که اخیرا به انستیتو تحقیقات رسانه خاورمیانه (MEMRI) پیوسته است، آورده است که هواداران داعش بیش از 50 هزار حساب کاربری در تویتر دارند که اغلب آنان از خاورمیانه هستند.

□

همچنین در یک مطالعه یک هفته ای که آرون زیلن از انستیتو واشنگتن در مطالعات خاور نزدیک بر روی تولیدات داعش در تویترا انجام داد، دریافت که داعش 123 تولید رسانه ای به شش زبان منتشر کرده است که 24 مورد آن ویدئویی بوده است که تمام محصولات رسانه ای داعش حاوی خشونت و کشتار نیست بلکه طبق تحقیقات چارلی وینتر از اتاق فکر بنیاد کوایلیام، این محصولات شامل دورنمایه هایی مانند: شفقت و مهربانی، قربانی بودن، تعلق و آرمان گرایی نیز می شود. داعش چیزی را تبلیغ می کند که به گفته چارلی وینتر، "تبلیغ برای برنده" است. داعش مانند سایر گروه های جهادی، تنها از ایجاد خلافت سخن نمی گوید، بلکه واقعا برخی احکام را به شیوه خود اجرا می کند.

آقای زیلن در تحقیق خود بر روی تولیدات تبلیغی یک هفته داعش، دریافت که بیش از یک سوم پیام های داعش درباره جنگ نبود. در عوض، آنها اغلب از خلیفه و فضایل اسلامی او تمجید می کنند، باز شدن بیمارستانها، لیبخند کودکان و شهروندان را نشان میدهند که مشتاقانه به خلیفه سوگند وفاداری میخورند.

چارلز لیستر دانشمندی از اتاق فکر بروکینگز میگوید چنین تصویر مثبتی نشان میدهد که داعش دارد قدرت می گیرد: «داعش هم در سوریه و هم در عراق، خود را ارتش و «دولتی» برای دفاع از مردم در برابر نظام های سیاسی شکست خورده یا سرکوبگر که با مسلمانان ظالمانه رفتار می کنند و جایگزینی برای آنها می داند.» او می گوید: «این رویکرد به داعش اجازه داده ریشه هایی بدو اند که میتواند به بقای آن در بلندمدت کمک کند.»

به عبارت دیگر، در زمینه دولتهای ساقط شده، داعش مانند یک مافیا یا باند خیابانی، به عنوان یک میانجی ضروری اما ظالم با قوانین خود عمل می کند.

□
پروژه مافیایی که داعش بر اساس آن عمل می کند چه در عراق با سوریه یا شبه جزیره سینا یا سرت لیبی که داعش در آنجا

قلمروهای زیادی تصرف کرده، تا حدی گواه مصونیت طرفداران آن نسبت به تحریک شدن است. شخصیت های اسلامی سنتی و حتی مبلغان جهادی که چندان افراطی نبوده اند، هیچ تسلطی بر این گروه که معتقد است بیشتر مسلمانان از راه راست منحرف شده اند، ندارند. آقای فرناندز از MEMRI می گوید: «داعش محصول گسترش دانش و اطلاعات است. استدلال های داعش را افرادی انتشار میدهند که هیچ صلاحیتی جز جنگاوری، و در صحنه حاضر بودن ندارند.»

تمامی اینها نشان میدهد که موثرترین شیوه برای مبارزه با تبلیغات داعش، از راه تبلیغات بیشتر نیست بلکه نشان دادن واکنش متقابل است. آقای لیستر می گوید: «کلید شکست دادن داعش حل شکست های اجتماعی و سیاسی در عراق و سوریه است.» اما برپا کردن و قدرتمند ساختن دولتها و کشورهایی که شکست خورده، ویران شده و یا درگیر با بحران هستند کاری غیرممکن است.

بنابراین در حال حاضر، مبارزه با این گروه ممکن است بهترین گزینه باشد. آقای فرناندز می گوید: «آنها خودشان را منفجر می کنند تا بزرگتر از آنچه هستند بشوند. هیچ کاری نمی تواند به اندازه یک شکست نظامی زمینی تبلیغات آنها را ویران کند»⁽¹⁾.

□

2. بازوهای هفتگانه وزارت اطلاع رسانی داعش با بودجه ای بالغ بر 3 میلیارد دلار

صبرا القاسمی، کارشناس مصری و یکی از رهبران سابق سازمان جهاد مصر، با ارائه تحلیلی که بازتاب وسیعی در سایت های خبری داشت، هفت بازوی رسانه ای داعش را مورد بررسی قرار داد.

ص: 49

1- «الإیکونومیست»: کیف تهزم "داعش" في الحرب الدعائية؟»، سه شنبه 27 مراداد 1394 ش/ 18 آگوست 2015م، سایت بوابة الحركات الاسلامية: www.islamist-movements.com

1. أجناد؛

2. الفرقان؛

3. الاعتصام؛

4. الحياة؛

5. مكاتب الولايات؛

6. راديو البيان؛

7. مجله و سایت دابق و 90 هزار صفحه در شبکه های اجتماعی، به ویژه فیس بوک و تویتر.

صبرا قاسمی به عربیہ نت گفت: ابوبکر بغدادی، برای سرپرستی وزارت رسانه داعش محمد العدنانی را انتخاب کرده است.

طبق مطالعه صورت گرفته توسط صبرا القاسمی، هریک از کانالهای هفتگانه ای که نام برده شد مأموریت مشخصی دارند اما اهداف سیاسی این کانال ها را می توان به طور خلاصه اینگونه تشریح کرد:

اهداف کلی و هزینه ها

مهمترین هدف، بازاریابی اندیشه های داعش در جهان است. آنان می خواهند با موفقیت در این زمینه نیروهای انسانی بیشتری را به خود جذب کنند. در این زمینه جوانان تندرو بیش از دیگر گروه ها مد نظر هستند ضمن اینکه تأکید بر دولت خلافت اسلامی و تبلیغ حمله به آمریکا و اروپا در آینده با شعار تسلط کامل بر جهان از اهداف دیگر بازوهای رسانه ای داعش است. در ویدیوهای منتسب به داعش نیز درباره این اهداف سخن به میان آمده است.

□

بودجه داعش برای تأمین هزینه کانال های تلویزیونی، شبکه های

رادیویی، پایگاههای اینترنتی و نشریاتی که با بیش از 12 زبان دنیا فعالیت میکنند سه میلیارد دلار است. این سرمایه کلان با تسلط بر چاه های نفت عراق، غارت 480 میلیون دلار از بانک موصل و غارت 250 کیلو طلا از بانک موصل تهیه شده است.

داعش برای توسعه بازوهای رسانه ای خویش، میلیاردها دلار را به خرید فناوری های رسانه و دوربین های مدرن اختصاص داده است و این تجهیزات را از بازار ترکیه تهیه می کند.

ترکیه برای آنکه داعش به جدیدترین فناوری رسانه ای مجهز شود با این گروه همکاری می کند و همین همکاری موجب شد تا تصویر و صدا در ویدیوهای داعش تا حدودی با فیلم های آمریکایی برابری کند.

"أجناد" بازوی اصلی

استودیو «أجناد اصلی ترین بازوی رسانه ای داعش است. در این استودیو سرودهای حماسی اعم از دینی و جهادی تهیه میشود. این استودیو به عالی ترین تکنولوژی ضبط صدا مجهز است. داعش برای راه اندازی این استودیو حدود یک میلیارد دلار هزینه کرده است.

الاعتصام

کانال «الاعتصام» سومین بازوی رسانه ای داعش، با 500 میلیون دلار بودجه ایجاد شده است. این شبکه تلویزیونی خبرنگاران متعددی در عراق و سوریه دارد که مأموریت شان تهیه اخبار صوتی و تصویری از درگیری های میدانی است.

الحیات

شبکه الحیات چهارمین بازوی رسانه ای داعش است که با بودجه ای بیش از 500 میلیون دلار راه اندازی شده است. این شبکه به گفتگوهای تلویزیونی با سران داعش اختصاص دارد. شبکه الحیات مرکز اصلی مونتاژ ویدیوهای است که از جنایات داعش تهیه می شود. ویدیوهایی که در این شبکه تهیه میشود عالی ترین کیفیت صدا و تصویر را دارد و در آنها از سرودهای حماسی و تاثیرگذار

استفاده شده است. تولید ویدیوی سربریدن 21 قبطلی مصری در شبکه الحیات انجام شده است.

روند فعالیت شبکه الحیات را مجموعه ای از روانپزشکان، جامعه شناسان، فقها و متشرعین عضو داعش نظارت می کنند و غالباً تولیدات این شبکه با مجموعه ای از احادیث نبوی و آیات قرآنی همراه است؛ زیرا هدف، توجیه عملکرد داعش با سوء استفاده از آیات و احادیث است.

مکاتب الولايات

«مکاتب الولايات» پنجمین بازوی رسانه ای داعش است که با بودجه ای 200 میلیون دلاری ایجاد شده است. این شبکه مجموعه برنامه هایی را منتشر میکند که مخاطب آنها ولایات (تعبیری از استان ها در دولت اسلامی مورد ادعای داعش) تحت امر داعش است.

اذاعة البيان

رادیوی «البيان» ششمین بازوی تبلیغاتی داعش است که در موصل و اذاعة البيان الانبار در عراق، رقه در سوریه و همچنین در اینترنت پخش می شود. برای راه اندازی این شبکه رادیویی 100 میلیون دلار هزینه شده است. این رادیو به پخش قرآن و سرودهای حماسی - جهادی می پردازد. اما لابه لای پخش قرآن و سرود خبرهایی نیز منتشر میکند تا بیشتر با احساسات مخاطبان بازی کند. به نظر می رسد مخاطب اصلی این رادیو ستیزه جویان داعش در میداین نبرد عراق و شام هستند و مأموریت اصلی رادیو البيان روحیه دادن به این افراد است.

ص: 52

هفتمین بازوی رسانه ای داعش پایگاه اینترنتی «دابق» است. این پایگاه اینترنتی به منزله هفته نامه اینترنتی و هم زمان پایگاه الکترونیکی روزانه عمل می کند. داعش برای پیشبرد اهدافش 500 میلیون دلار هزینه برای دابق اختصاص داده است.

سران داعش این پایگاه اینترنتی را دابق خواندند زیرا بر این باورند که در حدیثی از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) آمده است که در منطقه «دابق» عراق (1) نبردی میان مسلمانان و کفار رخ می دهد و پس از آن حضرت عیسی (علیه السلام) در دابق ظهور خواهد کرد و خوک را خواهد کشت (ممکن است مقصود کفار باشند) و به غرب هشدار خواهد داد. متونی که در دابق منتشر می شود با همین ایده و گمان است زیرا خطاب اصلی متون صوتی، تصویری و نوشتاری در دابق به جهان غرب است و به نوعی محل توزیع این هفته نامه را می توان آمریکا و اروپا دانست.

این نشریه الکترونیکی به چهار زبان منتشر می شود و آنچه که در این پایگاه منتشر شد به 12 زبان دیگر نیز ترجمه می شود.

ص: 53

1- یکی از اشکالاتی که بر صبرا القاسمی در این مطلب وارد شده است، این است که دابق نام منطقه ای است که در نزدیکی استان حلب در سوریه قرار دارد، نه در عراق

در کنار این همه، صفحات وابسته به داعش در شبکه های اجتماعی چون فیسبوک و تویتر که تعداد آن تا 90 هزار صفحه گزارش می شود، مجموعه عظیمی از رسانه های تحت اختیار داعش است که زیر نظر هواداران داعش در کشورهای مختلف و داوطلبانی از میان سازمان مرکزی داعش در سوریه و عراق اداره می شوند.

افرادی که به شکل داوطلبانه در این شبکه های اجتماعی و پایگاههای اینترنتی برای داعش فعالیت می کنند، در یک شبانه روز حدود 12 ساعت از وقت خود را در برابر صفحات رایانه می گذرانند تا بیانیه ها و اخبار داعش را منتشر و هم زمان اخبار و گزارشهای مرتبط با داعش را در رسانه ها و مطبوعات مختلف جهان رصد کنند و در صورت لزوم به آنان پاسخ دهند.

بسیاری از کسانی که در این شبکه ها فعالند از اتباع تونس، سودان، انگلیس، آلمان، الجزایر، نیجریه، سومالی و چاد هستند. (1)

این تحلیل که توسط صبرا القاسمی انجام شده است، در عین حال که نکات جالبی را در مورد ماهیت رسانه های تبلیغاتی داعش ارائه کرده است، اما برخی آمار و اعداد ارائه شده در این تحلیل که حاکی از هزینه های هنگفت در این بازوهای رسانه ای است دور از ذهن به نظر می آید.

□

3. آیا شخص دوم داعش کشته شده است؟

آمریکایی ها و هم پیمانانشان، بار دیگر با اعلام کشته شدن فاضل احمد الحیالی، معروف به حاجی

ص: 54

1- «داعش یمتلك 7 قنوات و 90 ألف حساب إلكتروني»، سه شنبه 19 اسفند 1393 ش/ 10 مارس 2015 م سایت العربیه و «نگاهی به توان رسانه ای داعش»، 25 مرداد 1394 ش، سایت الوقت: <http://www.alarabiya.net> <http://alwaght.com>

معتز، شخصیت دوم داعش، جشن گرفتند و این واقعه را دست آورد دیگری از جبهه اتحادیه بین المللی مبارزه با داعش قلمداد کردند.

عبدالباری عطوان، تحلیل گر مسائل منطقه و کارشناس گروه های جهادی سلفی، در پی انتشار این خبر یادداشتی تحلیلی را در سایت خود به نمایش گذاشت و درجه صحت و اهمیت این گونه خبرها را مورد بررسی و خدشه قرار داد.

وی در این تحلیل نوشته است:

این اولین بار نیست که آمریکایی ها کشته شدن حیالی (ابومسلم ترکمانی) را منتشر می کنند. حدود یک سال پیش نیز آمریکایی ها با صدور بیانیه ای اعلام کردند که وی را در شهر رقه کشته اند. ترکمانی نیز مانند ابوسیف است که او را نیز تا به حال چند بار کشته اند و خدا میداند که دفعات سوم و چهارم چه موقع خواهد بود.

عطوان در ادامه با طرح سؤالی مهم، نوشته است: اگر پیمان شصت گانه (شصت کشور) به رهبری آمریکا توانسته باشد توسط حمله های هوایی خود به کشتن بعضی از رهبران داعش موفق شده باشد جای تعجب نخواهد داشت؛ چرا که اگر بدانیم که این اتحادیه تا کنون پنج هزار حمله هوایی علیه مواضع و مکانهای تجمع داعش داشته است، کشته شدن این عناصر امری عادی است. اما سؤال در میزان تأثیرگذاری کشتن این افراد و اموری از این دست برداعش، ساختار رهبری آن و وجود و گسترش آن است.

اگر ادبیات و بیانیه های رسمی آمریکاییها و عراقی ها را در مورد سیر عملیات علیه داعش پیگیری کنیم خواهیم دید که تا کنون از کشته شدن پنج نفر از رهبران داعش سخن گفته اند که هر پنج نفر را به عنوان شخص دوم در داعش توصیف کرده اند. کسانی مانند: ابوالعلاء عفری، ابوسیف، حاجی معتز (ابومسلم ترکمانی) و حتی یکبار نیز از کشته شدن ابوبکر البغدادی طی بمباران هوایی آمریکا در رقه سخن به میان آمد.

عبدالباری عطوان در این یادداشت تحلیلی تأکید می کند که ترکیب رهبران داعش تا کنون امری مخفی بوده و هر آنچه در این زمینه گفته شده است، صرفاً

گمانه زنی هایی است که مدرک و سندی غیر از داستانهای خبرنگاران نداشته است. اما آنچه ثابت است این است که داعش دارای یک فرماندهی غیر متمرکز و متشکل از افسران بزرگ در پاسداران جمهوری سوریه و ارتش عراق (بعثیها) است که به افراط گرایی اسلامی روی آورده اند تا جایی که شاید ابوبکر البغدادی تنها شهروند عادی (غیر نظامی) در میان این رهبران باشد.

وی در ادامه نوشته است: دولت اسلامی، هنوز قدرتمند است. بلکه قدرت آن روز به روز افزایش می یابد در حالی که ضعف و شکست در صف دشمنانش نفوذ کرده است. فشارها بر حیدر العبادی، نخست وزیر عراق در مسئله فساد سران، شکست اردوغان، نخست وزیر ترکیه در تشکیل دولت ائتلافی و برگزاری انتخابات زود هنگام در آن کشور، درگیری های عربستان در یمن که نتیجه های عکس داشته و تنها توانسته است برخی از مناطق مانند عدن را به دست القاعده بسپارد. این امور نشان از ضعف جبهه مقابل داعش دارد. در حالی که این سازمان با قدرت در حال پیشروی و پیشبرد اهداف خویش است.

عطوان در پایان نوشته است: قاعده طلایی که هنری کسینجر از آن سخن گفته این است که انقلابی ها برای پیروزی نیازی به شکست قطعی دشمن ندارند بلکه همه آنچه برای پیروزی به آن نیازمند هستند این است که استقامت داشته باشند و تا جای ممکن، وجود خویش را ادامه دهند تا دشمنانشان از جنگیدن با آنان مأیوس و خسته شوند و پای میز مذاکره بیایند.

رهبران داعش نیز انسان هایی احمق نیستند. بلکه از تجربیات و تعالیم سازمان القاعده در عراق و افغانستان درس گرفته اند و به رهبری غیر متمرکز و جمعی روی آورده اند و از شناخته شدن دوری می کنند و این راز پیروزی داعش تاکنون است که با مرگ ترکمانی و حتی بغدادی هیچ تاثیری در قدرت سیستم رهبری این سازمان به وجود نخواهد آمد. (1)

ص: 56

1- «هل اغتيل "الرجل الثاني" في "الدولة الاسلامية" فعلا؟ وماذا لو اغتيل "البغدادي" نفسه؟ و..»، یکشنبه 1 شهریور 1394 ش / 23 آگوست 2015م، سایت رأی الیوم: <http://www.raialyoum.com>

4. نبیل نعیم: حزب النور، مهم ترین حزب سلفیان مصر، در پی جانشینی اخوان المسلمین و ارتباط با آمریکا

نبیل نعیم، کارشناس مسائل منطقه که آشنایی دیرینه ای با گروههای تکفیری جهادی داشته است، طی یادداشتی در البوابه نیوز، با متهم کردن اخوان المسلمین مصر به همکاری با آمریکا، اخوان المسلمین مصر را ابزاری برای پیشبرد اهداف آمریکا در مصر دانست و نوشت: اگرچه انقلاب 30 ژوئن (برکناری محمد مرسی) به طور موقت توانست پروژه ویران سازی مصر را معطل سازد، ولی متأسفانه برخی از احزاب مصر سعی دارند پا جای پای اخوان گذاشته و به جای آن عمل کنند.

5. حزب النور در تلاش برای کسب حمایت آمریکا

وی حزب النور، مهم ترین حزب سلفی مصر را مصداق گفته خویش دانست و نوشت: ما می بینیم که حزب النور دائماً به سوی سفارت آمریکا می دود تا خود را جانشین اخوان المسلمین سازد و سخنگوی رسمی این حزب با تمام وقاحت اعلام می کند که این حزب نیز مانند احزاب لیبرال مصر با مسئولان آمریکایی دیدار دارد.

6. مرگ احزاب لیبرال در مصر

نبیل نعیم در همین رابطه و در ادامه نوشته است: لازم به ذکر است که احزاب لیبرال در مصر از مدتها پیش و قبل از انقلاب 25 ژانویه (سقوط حسنی مبارک)،

ص: 57

نابود شده اند و از صحنه اجتماعی مصر محو شده اند و مردم به آنها اقبالی ندارند. این احزاب به دنبال کسی هستند که بتواند جسدشان را از زیر خاک بیرون بکشد.

7. اهداف آمریکا در منطقه با استفاده از افراد و رسانه های خائن شیعه و سنی

این تحلیل گر مسائل منطقه و کارشناس گروه های تکفیری، خطاب به حزب النور نوشته است: همه مردم به اهداف آمریکا در منطقه آشنایی دارند و تنها مزدوران و افراد نادان هستند که از این اهداف بی اطلاع اند.

وی سپس اهداف آمریکا در منطقه را این گونه خطاب به حزب النور برشمرده است: اهداف آمریکا اینها هستند ای حزب النور:

- محافظت از امنیت و سلامت اسرائیل؛

- ادامه یافتن برتری نظامی و اقتصادی اسرائیل در برابر تمام کشورهای عربی؛

- کنترل و تحت اختیار گرفتن ثروتهای منطقه، به ویژه منابع انرژی و نفت و کنترل قیمت آن؛

- هدف قراردادن استقلال ملی و حفظ اختلافات میان کشورهای عربی و نابودی بیداری حقیقی و حفظ تبعیت از آمریکا؛

وی سپس نوشته است: به همین دلایل است که سیستم اطلاعاتی آمریکایی - صهیونیستی، از گروه های منحرفی که قصد دارند به دین و وطنشان خیانت کنند حمایت می کند تا جبهه ای رسانه ای را برای حمله به شیعیان به بهانه دفاع از اهل سنت، ترتیب دهند. پس این رسانه ها و افراد خائن از میان اهل سنت و شیعیان ابزار پروژه ای هستند که برای ویران سازی منطقه بر اساس اختلافات مذهبی بنا نهاده شده است. وی دلایل دیگری نیز در این زمینه آورده است که خوانندگان محترم را به آدرس اینترنتی این یادداشت ارجاع میدهیم. (1)

ص: 58

*بخش سوم: همایش ها و نشست ها(1)

این بخش به بررسی نشست ها و کنفرانس های صورت گرفته در حوزه مباحث افراط و تکفیر می پردازد.

ص: 59

1- احمد ربیعی فر

1. کنفرانس فتوا؛ چالش های موجود و چشم اندازهای پیش رو

تصویر

□

*کنفرانس فتوا؛ چالش های موجود و چشم اندازهای پیش رو(1)

طی روزهای 17 و 18 آگوست 2015 میلادی، کنفرانس فتوا چالش های موجود و چشم اندازهای پیش رو در قاهره، پایتخت مصر، توسط دارالافتای این کشور برگزار شد.

هدف از برگزاری این کنفرانس، بررسی مشکلات صدور فتوا در زمان معاصر، یافتن راه حل هایی برای این مشکلات و کاوش فضاها و ظرفیت های ممکن برای صدور فتاوایی مطابق با قواعد و ضوابط علمی و استوار در عصر حاضر است.

با توجه به سخنرانی مفتی مصر و فضای حاکم بر این کنفرانس میتوان گفت که این کنفرانس پس از گذشت سالها از بالا گرفتن امواج فتاوای تکفیر و کشتار از جانب برخی مبلغان، علما و رسانه های موجود در جهان اسلام، بر آن شده است تا در راستای جلوگیری از انتشار این فتاوای افراطی و تروریستی در جهان اسلام، گامی عملی بردارد.

□

شوقی علام، مفتی مصر طی سخنرانی خود در این کنفرانس ابراز امیدواری کرد که با وجود گسترش امواج افراط و تروریسم در جهان اسلام که چهره این دین حنیف را مورد تشویه قرار داده است و در سایه ظهور کسانی که سخنان و احادیث

ص: 60

نبوی را مطابق با امیال نفسانی خویش تفسیر می کنند، این کنفرانس آغازی باشد برای بازگرداندن مرجعیت معتدل و میانه رو در صدور فتوا و جلوگیری از نفوذ و گسترش فتاوی افراطی که به برادرکشی در کشورهای مختلف انجامیده است.

از آنجا که نقل و بررسی سخنان مفتی مصر و سایر شرکت کنندگان در این کنفرانس، مجالس وسیع را می طلبد در این مجال تنها به بیان نکات اصلی این کنفرانس اکتفا می کنیم:

موضوعات مورد بحث:

در روز اول این همایش، شیخ علی جمعه، عضو هیئت کبارالعلمای مصر و مفتی سابق این کشور و یکی دیگر از علمای مصر، حول موضوع اهمیت صدور فتوا و ضوابط آن به سخنرانی پرداختند. عباس شومان، نماینده الازهر و محمد رأفت، عضو هیئت کبارالعلمای الازهر نیز در مورد ظرفیت های صدور فتوا سخن گفتند. عبدالکریم خصاونه، مفتی اردن و محمد شحات، عضو مجمع بحوث اسلامی نیز موضوع تأثیر صدور فتوا بر آرامش جوامع را بررسی کردند.

محمد بشاری، دبیرکل کنفرانس اسلامی اروپا و عضو مجمع فقه اسلامی بین المللی فقه اقلیات و معیارهای افراط گرایی در صدور فتوا را مورد بحث قرار دادند و موضوعات "تلاشهای صدور فتوا در مواجهه با افراط گرایی و تکفیر" و "مقابله با تعصب مذهبی در صدور فتوا" نیز از جانب دیگر علما مورد کنکاش قرار گرفتند.

ص: 61

در بیانیه پایانی این کنفرانس، مهم ترین طرح های مورد بحث در کنفرانس به شرح زیر عنوان شده است:

1. ایجاد یک دبیرخانه مرکزی برای هیئت ها و دفاتر فتوا در جهان؛

2. ایجاد یک مرکز جهانی برای آماده سازی کادرهای قادر به فتوای از راه دور؛

3. ایجاد یک مرکز جهانی برای فتوای جوامع مسلمان به منظور بازگرداندن مرجعیت میانه رو در فتوا

4. ایجاد عهدنامه ای دارای چارچوبی قانونی و اجرایی برای صدور فتوا، به منظور جلوگیری از هرج و مرج در صدور فتوا؛

5. اجرای پروژه های علمی در جهت تجزیه و تحلیل و رد فتاوی تکفیری و شاذ.

در ادامه این بیانیه، 14 بند به عنوان تصمیمات مهم اتخاذ شده در این کنفرانس ذکر شده است که اغلب آنها مبتنی بر ایجاد مؤسسات دینی جهت آموزش قواعد فتوا، ایجاد هماهنگی میان دفاتر صدور فتوا و لزوم دوری جستن مؤسسات صدور فتوا از سیاست های جزئی است. (1)

□

ص: 62

2. کنفرانس کمپین ملی در برابر افراط گرایی و تروریسم

دفتر اوقاف اهل سنت عراق با برپایی "نخستین همایش کمپین ملی برای مبارزه با افراط گرایی و تروریسم" سه هزار نفر از علمای اهل سنت عراق را حول محور مبارزه با افراط گرایی و تروریسم مجتمع ساخت.

این همایش بزرگ علمای اهل سنت عراق با حضور رئیس دفتر اوقاف اهل سنت، عبداللطیف الهمیم همراه بود که وی طی سخنانش در این همایش با اشاره به ویران شدن شهرها و کشته شدن مردم بی گناه، بر ضرورت اتخاذ موضعی صریح و آشکار از جانب علما در برابر تروریسم تأکید کرد.

وی داعش را فرقه ضاله خواند و گفت: در این همایش سؤالات متعددی روی میز است که مهم ترین آنها جایگاه اهل سنت در پروژه راه حل ملی عراق است که باید متحد و یکپارچه در برابر تروریسم ایستادگی و مبارزه کند.

یکی از سخنرانان این همایش اظهار داشت: مؤسسات دینی نقش مهم و برجسته ای در بروز افراط گری و تعصب و پذیرفتن آن داشتند و بر ما لازم است که به اشتباه خود اعتراف کنیم و روش و مسیرمان را تصحیح کنیم.

شیخ احمد الکبسی نیز در این همایش گفت: عراق گام های ابتدایی خویش را به سوی پیروزی برداشته است که اولین گام ریشه کن کردن فساد و مفسدان و بازداشت کسانی است که به اشغال عراق کمک کردند. وی افزود: عراقیها کسانی هستند که فلسطین را آزاد خواهند کرد و یهود به این امر آگاه است و می داند که نابودی نهایی اش به دست ارتش عراق متحد و بزرگ است. (1)

بیانیه پایانی این کنفرانس، مبارزه فرهنگی با مبادی و مبانی فکری تکفیر را بر عهده علمای اسلام دانست و از آنان خواست از غلو در عقاید و تعصبات مذهبی بپرهیزند و هرکسی را که به این امور می پردازد طرد کنند.

ص: 63

1- «مؤتمر مناھضة الإرهاب یشدد علی تصحیح مسار المؤسسة الدینیة»، دوشنبه 9 شهریور 1394 ش/ 31 آگوست 2015م، سایت العالم: <http://www.alalam.ir>

در این بیانیه تأکید شده است که نباید تقویم جامعه بر مبانی مذهبی و قومی یا فرقه ای استوار باشد و سهمیه بندی مذهبی و فرقه ای در تعارض با دموکراسی است.

شرکت کنندگان در این همایش، همچنین اصلاحات دولت عراق را مورد تأیید قرار دادند و بازداشت و محاکمه کسانی که به امنیت و اقتصاد عراق صدمه وارد کرده اند را خواستار شدند.⁽¹⁾

3. کنفرانس فرهنگ صلح و اعتدال در مواجهه با افراط گرایی خشونت آمیز؛ رویکرد موریتانی

تصویر

□

*کنفرانس فرهنگ صلح و اعتدال در مواجهه با افراط گرایی خشونت آمیز؛ رویکرد موریتانی⁽²⁾

این کنفرانس توسط مؤسسه مطالعات استراتژیک موریتانی و به دستور حکومت این کشور در 19 و 20 آگوست برگزار شده است که میهمانانی از کشورهای جهان، به ویژه مغرب عربی، اتحادیه اروپا، ایالات متحده آمریکا و سازمانهای زیرمجموعه سازمان ملل در این کنفرانس شرکت داشته اند.

موضوع محوری این کنفرانس، بنا به گفته برپاکنندگان آن، بررسی روش کشور موریتانی در ایجاد صلح و اعتدال و جلوگیری از گسترش تروریسم و افراط گرایی است. رویکردی که گفتگوی آزاد را با امنیت استوار در پرتو احترام به قانون و حقوق بشر جمع کرده است و به عنوان یک مدل جهت برخورد با موضوعات مرتبط به ثبات، امنیت و توسعه پایدار در منطقه، در این کنفرانس مورد بحث و بررسی قرار

ص: 64

1- «مؤتمر مناهضة التطرف والإرهاب يوصي بإلغاء التقويم على أسس الطائفية» دوشنبه 9 شهریور 1394 ش / 31 آگوست 2015 م،

سایت الزمان: <http://www.azzaman.com>

2- «ثقافة السلم والاعتدال في مواجهة التطرف العنيف: المقاربة الموريتانية»

گرفته است و این کنفرانس در چارچوب مشاورات بین المللی است که در ماه فوریه گذشته در کاخ سفید آغاز شده است و هدف از آن آماده سازی نشست سازمان ملل متحد در 15 سپتامبر در نیویورک است.⁽¹⁾

در اختتامیه این کنفرانس نیز شرکت کنندگان مجموعه ای از سفارشات را در زمینه مقابله با افراط گرایی و تروریسم ارائه کردند که محور این سفارشات، استفاده از تجربه موریتانی به عنوان نمونه ای برای از بین بردن و کنترل پدیده افراط گرایی و انحراف بود.⁽²⁾

ص: 65

1- «موریتانیا: انطلاق مؤتمر دولي لنشر ثقافة السلم والاعتدال»، چهارشنبه 28 مرداد 1394 ش/ 19 آگوست 2015م، سایت خبری السراج: ssirage.net.

2- «اختتام أشغال الندوة المنظمة حول ثقافة السلم والاعتدال في مواجهة التطرف العنيف»، پنجشنبه 29 مرداد 1394 ش / 20 آگوست 2015م، سایت خبرگزاری موریتانی: www.Ami.mr

*بخش چهارم: تحلیل ها(1)

تحلیل های ارائه شده درباره جریان های سلفی تکفیری از سوی اندیشکده های جهان عرب

ص: 67

1- محمدعلی موحدی پور

کارشناسان قوانین بین الملل در توصیف نهاد نوپای «دولت اسلامی» و درج آن در ضمن هریک از طبقه بندی ها با یکدیگر اختلاف نظر دارند. برخی از این اختلافات عبارت اند از اینکه آیا «دولت اسلامی» یک دولت است یا شبه دولت؟ آیا یک سازمان زودگذر است یا یک مجموعه یا یک سازمان جنگی؟ آیا جنبشی مسلحانه است یا یک گروه جهادی جنگجو؟ آیا با توجه به نفوذ و سلطه و موارد استقلالش، دولتی در داخل دولت حساب می شود نظیر وضعیتی که حزب الله لبنان دارد؟ هر چند که مقایسه حزب الله با این گروهی که هیچ علاقه ای به دموکراسی و عرف دیپلماتیک و ارکان دولت و پارلمان و معاهدات بین المللی ندارد و تنها با زور و زبان سلاح سخن می گوید، کاری نادرست است.

با نگاهی دقیق می توان اینگونه ارزیابی کرد که «دولت اسلامی» برخی شاخصه های یک کشور را ندارد و برخی شاخصه های آن را دارد. برخی شاخصه های کشوری، که «دولت اسلامی» فاقد آن است عبارت اند از: مرزهای جغرافیایی قانونی؛ اعتراف و پابندی به پیمانها و معاهدات بین المللی روابط تجاری و دیپلماتیک با کشورهای دیگر و....

اما آن دسته از شاخصه های کشوری، که این گروه واجد آن است عبارت اند از: نیروی نظامی برای حفظ و بقای اساس آن و دفاع از خود و تداوم توسعه آن، قدرت اقتصادی حاصل از منابع مالی طبیعی و....

به هر حال سازمان دولت اسلامی خود را کشوری می داند دارای جغرافیایی وسیع که شامل مساحت چند کشور است. این دولت ارتشی خاص دارد که در مقابله با ائتلافی از 60 دولت عربی و جهانی علاوه بر صدها سازمان جنگی در عراق و سوریه وارد جنگ شده است. همچنین دارا بودن منابع اقتصادی و ثروتهای طبیعی از یک سو و ضرب سکه طلا و رواج معامله با آن در مناطق تحت نفوذش از سوی دیگر، سبب گردیده که تا حدودی حالت استقلال نسبت به نظام مالی جهان داشته باشد.

در ادامه برای روشن شدن بعضی از ویژگیهای خاص «دولت اسلامی» لازم است بدانیم که مهم ترین شهرهای سازمان دولت اسلامی موصل و رقه هستند. این سازمان برای اداره آنها در وهله اول بر تأسیس دستگاه های قضایی که ارتباط زیادی با زندگی روزمره شهروندان دارد، متمرکز است و در مرحله بعد، ساختار مالی پیچیده این دولت که دارای نظامی دقیق در جمع آوری درآمدها و توزیع صحیح آن است، بنا شده است.

یکی از موضوعات دیگر چند دستگی سایر گروه های جهادی به محض تسلط بر یک شهر یا منطقه به واسطه اختلافات پیرامون اداره شهر از نظر شرعی یا سیاسی یا نظامی می باشد، ولی سازمان دولت اسلامی اداره هر شهر را به طور مستقل به یک گروه می دهد و فقط از او می خواهد که فوراً همه شؤون خدماتی، مالی، شرعی، نظامی و امنیتی شهر را با نظم اداره کند.

نکته با اهمیت دیگر با توجه به گستردگی مناطق تحت سیطره این گروه مانند کل استان رقه سوریه و بخش های زیادی از استان های دیرالزور، حسکه، ریف، حلب و نیز فلوجه و بخشی هایی از رمادی و کل استان نینوی و برخی شهرهای دو

استان صلاح الدین و کرکوک، سیاست آنها بر عدم معرفی یک شهر به عنوان پایتخت این دولت می باشد.

سازمان دولت اسلامی هیچ شهری را ولو با اهمیت، به عنوان پایتخت خود اعلام ننموده است؛ زیرا انجام این کار طرفهای درگیر را به حمله و فشار و تمرکز بر آن شهر به منظور سقوط آن ترغیب می کند و به محض سقوط پایتخت یک دولت، آن دولت ساقط شده محسوب می شود. ولی اکنون سقوط هیچ شهری نشانه سقوط سازمان «دولت اسلامی» نیست.

البته یک تحلیل گر نظامی در مصاحبه با روزنامه «التقریر» می گوید: داعش می کوشد تا با سیطره به شهری دارای پیشینه عمیق تاریخی مثل دمشق یا بغداد، آن را پایتخت خود اعلام نماید. این امر برای دولت اسلامی مشروعیت تاریخی و تبلیغاتی زیادی ایجاد خواهد کرد؛ چرا که این دو شهر پایتخت دو حکومت اسلامی دیرین یعنی امویان و عباسیان بوده اند.

با این حال «دولت اسلامی» تمرکز تبلیغاتی خود را بر دو شهر رقه و موصل قرار داده و بطور بی سابقه ای به رعایت حال شهروندان در این دو شهر توجه نموده است. به عنوان نمونه به نظافت و تزئین شهر همت گماشته و خدمات شهری را با هزینه ای اندک ارائه می نماید و به توزیع مواد غذایی و گوشت و میوه... با یک سوم قیمت آن در شهرهای دیگر سوریه و عراق اقدام نموده است.

بنا به گفته همین تحلیل گر نظامی همه این اقدامات، فعالیت‌های موقتی است که از سوی داعش برای برپایی حکومتی ریشه دار که قادر بر بقاء باشد، انجام می پذیرد.

در هر حال این دو شهر (رقه و موصل) در اندیشه سازمانی «دولت اسلامی» جایگاه ویژه ای دارند و مرکز امداد و آموزش های نظامی و پایگاه بسیج انسانی و طرح ریزی و تصمیم گیری محسوب می شوند.

مطلب فوق توسط رائد الحامد نوشته شده است که در سایت مرکز الدین و السياسة للدراسات با لینک زیر قابل رویت می باشد.

<http://www.rpcst.com/news.php?action=showid=6445>

تحلیل دوم: "انگیزه های انتقال عناصر تروریست از این سو به آن سوی دولتهای منطقه"

تصویر

□

اقدام سازمان داعش در تغییر نام خود از "سازمان دولت اسلامی در عراق و شام" به "سازمان دولت اسلامی" بیانگر میزان تحول در اندیشه استراتژیک این سازمان است. چرا که تعیین محدوده جغرافیایی برای سازمان در داخل عراق و شام از قوت این سازمان و نیز از وجاهت اندیشه اصلی و مبنایی آن (که همانا برپایی حکومت اسلامی گذرنده از مرزهاست) می کاهد. علاوه بر آنکه این محدودیت ممکن است نیروهای مخالف را در محاصره این سازمان و تنگ کردن عرصه بر آن یاری کند، به خصوص بعد از ضرباتی که از جهت های مختلف به این سازمان وارد شده است.

از این رو این سازمان شروع به بنا نهادن اندیشه "ترانزیت جهادی" نمود که مبتنی بر دو متغیر اساسی است:

متغیر اول: حمایت از فرآیند بیعت "تبادل بیعت" که برخی از سازمانهای تروریستی محلی بر پایه آن استوارند. این امر به کنار زدن مرزهای بین دولت های منطقه و تقویت کوشش های سازمان در گسترش یافتن (امتداد یافتن) تا مناطق جدید کمک می کند. این مسأله به وضوح در بیعت سازمان "انصار بیت المقدس" با داعش در 10 نوامبر 2014 و تغییر آن به "ولایت سیناء" آشکار شد.

ص: 71

متغیر دوم: اعطای کمک های ویژه به این سازمان های تروریستی از طریق تلاش برای دخیل کردن عناصر مسلح و کمک های مالی و ابزارهای جنگی ویژه برای مشارکت در عملیات هایی که در این اواخر ضد مؤسسات و دستگاه های دولتی انجام می شود. بدون شک بسیاری از سازمان های تروریستی دیگر نیز همین روش را در پیش گرفته اند از جمله "جبهة النصرة".

توسعه کیفی:

عوامل متعددی که در توسعه حوزه پدیده "ترانزیت جهادی" در بازه زمانی اخیر سهیم بوده اند که در چند مورد تمثیل یافته اند که عبارت اند از:

1. مشارکت برخی از عناصر بیگانه از کشورهای عراق، سوریه، یمن، افغانستان و برخی کشورهای اروپایی در عملیات اخیری که در شهر شیخ زوید در اول جولای 2015 میلادی رخ داد و تعداد زیادی از نیروهای نظامی و پلیس این شهر را مورد هدف قرار داد.

2. واپس گرایی قدرت مقامات (مراکز قدرت) حاکم در بعضی از دولت های همسایه در زمینه حمایت از مرزها علیه هر گونه تلاشی که برای نفوذ از سوی عناصر تروریستی صورت می گیرد. این مساله به وضوح در مورد لیبی مشهود است. چنانچه برخی از مسئولین لیبیایی در مورد احتمال فرار دهها تن از تروریست های سازمان داعش در لیبی به کشورهای همجوار از جمله مصر به دنبال ضرباتی که از سوی ارتش لیبی به آنها وارد شده، هشدار داده اند.

3. آشکار شدن نشانه هایی از دخالت برخی دستگاه های بیگانه در عملیات هایی که عناصر تروریست در مصر اجرا می کنند. این نکته ای است که برخی مقامات مصری بدان اشاره کرده اند. این گونه حمایت های طرفهای خارجی از سازمان های تروریستی در صحرای سینا موجب افزایش نابسامانی و ناامنی در مصر می شود که طبیعتاً افزایش فشار بر قاهره را در پی خواهد داشت. همه این دخالت ها و فشارها به دلیل گسترش اختلاف میان مصر و برخی قدرت های منطقه که ناشی از تحولات در عرصه سیاسی مصر است، می باشد.

ص: 72

4. استمرار مشکل تونل های زیر زمینی غزه: به رغم اقداماتی که مقامات مصری در سال های اخیر از طریق توسعه منطقه حایل ایجاد کرده اند، هیچ نشانه ای از پایان یافتن معضل این تونل ها که عناصر تروریستی از آنها برای حمله به نیروهای نظامی و یا فرار و عقب نشینی در هنگام درگیری های نظامی استفاده می کنند، دیده نمی شود. به عنوان نمونه گزارشات برخی از عناصر خارجی که در عملیات تروریستی در شهر شیخ زوید مشارکت داشتند، از این تونل ها برای ورود به مصر استفاده کرده بودند.

5. فقدان مقبولیت اجتماعی: بی تردید موفقیت نیروهای نظامی و پلیس در کنترل عملیاتی که اخیراً در شهر شیخ زوید انجام شد، و تصفیه بسیاری از تروریست ها، تا حد زیادی از خطر این پدیده کاسته است. به ویژه آنکه این پدیده به دلیل اتکایش در درجه اول بر عناصر بیگانه بی ارتباط با منطقه ای که تلاش برای سیطره بر آن دارند، فاقد مقبولیت اجتماعی است.

مطلب فوق توسط محمد عباس ناجی متخصص در امور ایران نوشته شده است که در سایت مرکز الاقليمي للدراسات الاستراتيجيه با لینک زیر قابل رویت می باشد.

[/http://www.ressmideast.org/Article/3669](http://www.ressmideast.org/Article/3669)

یکی از بارزترین تحولات داخلی کشورهای منطقه در دوره ی جهادی اخیر آن است که سازمان های تروریستی محلی در پی خروج از چارچوب تمرکزی خود و توسعه ی محدوده ی فعالیتهای خویش از طریق تأسیس مراکز متعدّدند.

نمونه ی اصلی این مسأله سازمان "داعش" است که در پی تأسیس خلافت اسلامی در گستره ی همه ی جهان است و در راستای گسترش فعالیت هایش به فراتر از خاورمیانه، در پی ایجاد ارتباط و پیوند و بیعت با سازمان های جهادی دیگر در منطقه ی قفقاز است که مهمترین آنها سازمان امارت قفقاز اسلامی است که تابع "القاعده" می باشد.

بسیاری از نیروهای سازمان امارت قفقاز (حدود 5 هزار نفر) از سال 2012 تا کنون که در پی اقدامات شدید امنیتی روسیه با کاهش قدرت مواجه گردیده وارد معرکه ی سوریه شده اند. ویژگی های خاص و مهم اعضای این سازمان عبارت است از:

1. استعداد و ظرفیت نظامی: نیروهای این سازمان یا همان "مجاهدین قفقاز" که از غالب کشورهای تحت سیطره ی روسیه مثل چچن، داغستان و نیز کشورهای آسیای میانه نظیر آذربایجان، قرقیزستان و... به سوریه آمده اند، در

مقایسه با مبارزان دیگر از مهارت و توانایی نظامی ویژه ای برخوردارند چراکه سابقه ی درگیری های متوالی با ارتش روسیه را آن هم در سطح تکنولوژیک نظامی دارند. به علاوه برخی از آنان تجربه ی عملیات نظامی در افغانستان و پاکستان و عراق را نیز در کارنامه ی خود دارند. مضاف بر آن، برخی از این مبارزان سابقه ی خدمت در ارتش روسیه و یا ارتش دیگر کشورهای حوزه ی قفقاز را نیز دارند.

2. وحشی گری زیاد: بسیاری از این مجاهدین قفقازی در مقایسه با سایر مبارزین حاضر در سوریه به قساوت بیشتر مشهورند به گونه ای که به قتل نوزادان و مثله کردن اجساد نیز اقدام می کنند و رعب زیادی در سوریه ایجاد نموده اند.

3. تمایل به رهبری: مجاهدین قفقازی بسیاری از جایگاه های مهم رهبری را در داخل سازمان های تروریستی در سوریه و عراق بر عهده دارند از جمله: ابو عمر چچنی رهبر عملیات نظامی داعش در سوریه، امیر مسلم ابو الولید دهبّر سازمان جند الشام، صلاح الدین چچنی رهبر گروه جیش المهاجرین و الانصار و

4. تشکیل گروهها: مجاهدین قفقازی عادتاً تمایل به تشکیل گروهک های یک دست دارند که از اقوام روس زبان تشکیل شده است. از جمله این گروهک ها عبارت اند از: "جیش المهاجرین و الانصار" که اولین و قوی ترین سازمان نظامی قفقازی در سوریه محسوب می شد، سازمان مجاهدین قفقاز و شام و جند الشام و

5. تسهیلات انتقال: به دلیل روابط مستحکم میان اقوام روس زبان با ترکیه که بیشترین مرز را هم با سوریه دارد، ورود مبارزان قفقازی به سوریه بسیار آسان تر از سایر مبارزان خارجی حاضر در سوریه است. به علاوه برخی مؤسسات اسلامی بین المللی که وابسته به موسسات خیریه تابع بعضی از دول عربی اند به کسانی که تمایل به سفر به کشورهای اسلامی برای یادگیری زبان عربی و تعالیم دینی دارند

تسهیلات می دهند. نکته دیگر آنکه برخی از کشورهای همسایه در آسیای میانه انتقال برخی از این مبارزان از خاک کشورشان به ترکیه را نادیده می گیرند مشروط به اینکه در داخل کشور آنها عملیات و یا اقدامی انجام ندهند.

نقشه گسترش و توسعه:

رابطه میان سازمان داعش در سوریه و عراق با منطقه قفقاز صرفاً به ورود یک سری مبارزان قفقازی به سوریه و پیوستن به داعش محدود نمی شود بلکه اعلام بیعت اکثر سازمان های تروریستی منطقه قفقاز با داعش، این منطقه را به یک مرکز و کانون داعشی تبدیل کرد که پناهگاهی شد برای داعش آن هم در زمانی که سیطره اش در سوریه و عراق در حال شکسته شدن است. مهمترین سازمان هایی که بیعتشان با سازمان داعش را اعلام کردند عبارتند از: امارت قفقاز اسلامی، گروه جولمورود هالیموف، جماعت خاسافیورت، سازمان جوهر جوادیف و گروه هایی محلی نظیر: کتیبة ابو عمر الأذاری، حركة ازبکستان الاسلامیه، مجموعة اوخوفوسکلا، جماعت العصابة الجنوبية في داغستان و ...

تهدیدات فزاینده:

نفوذ سازمان داعش در منطقه ی قفقاز منجر به تشدید عملیات های تروریستی در کشورهای این منطقه از ابتدای سال 2012 گردیده است که برخی موارد آن عبارتند از: انفجارهای انتحاری در انگوشیا، حمله مسلحانه در چچن، عملیات انتحاری در شهر فولگوگراد روسیه (2013)، سیطره ی یکی از گروه های تروریستی بر رادیو و تلویزیون دولتی در پایتخت چچن 2014، هدف قرار دادن گشت نظامی روسیه در منطقه ی سونجا در انجوشیا 2015، حمله به پایگاه هوایی روسیه در قرقیزستان 2015 و ...

در زمینه ی جنگ نرم نیز داعش از اواسط (یولیو 2015) پخش شبکه ی "فرات مدیا" را به زبان روسی آغاز کرد که با توجه به وجود زمینه های مناسب در میان جوانان مسلمان در جمهوری های روسیه می تواند به سرعت موجب انتشار داعش در این منطقه شود.

ص: 76

این اقدامات نظامی و فرهنگی از سوی داعش به منظور اعمال فشار بر روسیه انجام می پذیرد تا حمایت نظامی این کشور را از حکومت بشار اسد کاهش داده و تمرکز این کشور را به سازمان هایی تروریستی در داخل منطقه ی خودش معطوف نماید.

افزایش تعصبات قومی بین روس تبارها و اقوام مسلمان در روسیه نیز بر وخامت اوضاع و ترغیب جوانان مسلمان به پیوستن به گروه های تروریستی می افزاید. اختلال در توازن دموکراتیک برای راضی ساختن مردم جمهوری های روس زبان موجب افزایش تهدید گسترش داعش می گردد. کاهش نرخ باروری در روسیه نیز از دیگر مسائلی است که احتمال انتقال داعش را به قلب روسیه فراهم می کند چرا که تحولات دموکراتیک در روسیه تأثیر زیادی بر ترکیب قومی ارتش این کشور دارد. چرا که با استخدام اقوام روس زبان در ارتش این کشور به ویژه در تأمین امنیت دولت هایشان زیر نظر ارتش روسیه، نسبت سربازان مسلمان در ارتش این کشور به 10 درصد رسیده است.

در پایان باید تأکید نمود که گسترش داعش به سمت قفقاز در واقع راهبرد آسیایی این سازمان است. زیرا می کوشد تا با بهره برداری احساسی از ظلم ها و تضییقاتی که بر مسلمانان در قفقاز و آسیای میانه و چین و دولت های شرق و جنوب شرق آسیا می شود برای انتشار و نفوذ و جذب گروه های جهادی به تکمیل ارکان دایره ی جهانی برای سازمان که بر نقشه ی تاریخی گسترش خلافت اسلامی تمرکز دارد بپردازد. بر اساس همین زمینه ها انتظار می رود سازمان های ترویستی ملحق شده به داعش در منطقه ی قفقاز با الگو گرفتن از این سازمان بیشتر اهداف غیر نظامی و شهری را مدنظر قرار دهند تا با ایجاد رعب و وحشت به پیروزی قطعی خود بر خصم دست یابند.

مطلب فوق توسط سایت المرکز الاقلمی للدراسات منتشر گشته که با لینک زیر قابل رویت می باشد.

<http://www.rcssmideast.org/Article>

با پیدایش دولت اسلامی در عراق و شام و گسترش آن به مناطق مختلف جهان، شاخه های آن در آغاز سال 2015 به مناطق قبایلی واقع در مرزهای پاکستان و افغانستان رسیده و از این منطقه مبارزین داعش وارد اراضی افغانستان گردیدند. از این زمان بود که تأثیر داعش در حوادث منطقه به طور کلی و در افغانستان به صورت خاص افزایش یافت. ،

پیدایش ولایت خراسان

رؤسای برخی گروه های مسلح در مناطق قبایلی پاکستان و داخل افغانستان در نیمه نوامبر 2015 در منطقه ای واقع در نوار مرزی پاکستان و افغانستان تشکیل جلسه دادند و پس از طی مذاکراتی، با حافظ سعید خان اورکزای به عنوان امیر بیعت کردند و از این طریق بیعت خود را با خلیفه دولت اسلامی یعنی ابوبکر البغدادی اعلام کردند. به این ترتیب که در مرحله اول حافظ سعید خان بیعت خود را با بغدادی اعلام داشت و سپس همگان با او بیعت کردند.

پس از انتشار اخبار این بیعت، سخنگوی داعش، ابومحمد عدنانی طی یک نوار ویدئویی تشکیل ولایت خراسان و بیعتشان با ابوبکر بغدادی (که گسترش دولت اسلامی به خراسان عنوان می شد) را اعلام و ضمن تأیید حافظ سعید خان به عنوان والی ولایت خراسان، ابا طلحه عبدالرئوف خادم را جانشین او قرارداد و به این ترتیب سازمان ولایت خراسان تشکیل گردید.

مناطق که داعش بر روی آنها نام ولایت خراسان نهاده است عبارت انداز: افغانستان و مقداری از پاکستان، ایران، ازبکستان، قرقیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و قزاقستان.

زمینه های ظهور دولت اسلامی در افغانستان

گروه مسلح حافظ سعید خان در سال 2013، به خاطر اختلافاتی که بر سر جانشینی حکیم الله محسود، رئیس طالبان پاکستان رخ داد، از این سازمان جدا شد.

این گروه و گروه های مسلح مستقل دیگر به دنبال مرجعی بودند که بتواند مردم را حول محوری بزرگتر از طالبان پاکستان جمع کنند و چاره کار را در ملحق شدن به دولت اسلامی «داعش» دانستند.

حافظ سعید خان در توجیه پیوستن به دولت اسلامی، در پیامی صوتی خطاب به اعضای طالبان پاکستان و افغانستان و تمام گروه های جهادی گفت: این گروه ها فقط در غیاب نهاد خلافت مجازند تا به هدف ایجاد آن اقدام نمایند، و لکن با ایجاد خلافت بر همگان واجب است تا با بغدادی خلیفه مسلمین بیعت کنند و بعد از این دیگر استمرار وجود چنین سازمان های جهادی در منطقه جایز نیست و بر آنان واجب است که با ولایت خراسان بیعت کنند و به این ترتیب گروه های مسلح افغانستان نیز بدان پیوستند.

چه کسانی به سازمان دولت اسلامی پیوستند؟

اغلب کسانی که به این سازمان پیوستند، بخشی از همان اعضای حرکت طالبان پاکستان و افغانستان و به ویژه پیروان دو مکتب فکری «سلفیون» و جماعة اشاعة التوحید» بودند.

علت پیوستن پیروان این دو مدرسه فکری به سازمان دولت اسلامی تمایلشان به شدت عمل و سخت گیری در بسیاری از کارها بود. آنها در روش سلفی با سازمان دولت اسلامی مشترک بودند حال آنکه طالبان صبغه خاصی از مذهب حنفی را داشت و افراد آن بیشتر به مدرسه فکری دیوبندیه تعلق داشتند. سیاست سازمان دولت اسلامی در تخریب یا ویران کردن بسیاری از گنبد و بارگاهها و مساجد تاریخی در عراق و شام به نام مبارزه با بدعت و شرک، چیزی بود که پیروان این دو مدرسه فکری آرزوی آن را داشتند. به طوری که گویا پیوند سابق آنها با حرکت طالبان از سر اضطرار بوده است.

ساختار سازمانی و هسته اولیه

اغلب کسانی که به سازمان دولت اسلامی در افغانستان و پاکستان (ولایت خراسان) پیوستند، مشهور نبوده و تأثیر مهمی در سیاست و یا جنگ در زمان های گذشته نداشته اند ولی برخی از آنها در جنبش طالبان فعال بودند. این سازمان دارای ساختار نظامی سری است و با توجه به نوپایی آن بنای بزرگ و آشکاری در منطقه ندارد چرا که به دلیل قرار داشتن در مراحل اولیه پیدایش هنوز به مناطق زیادی گسترش نیافته است تا نیاز به حاکمان متعددی داشته باشد. با این حال مشهورترین رهبران این سازمان با درج سمت از قرار ذیل اند:

1. حافظ سعید خان: امیر ولایت خراسان 2. ملا عبدالرئوف خادم ابوطلحه: جانشین امیر سازمان 3. ابوعمر شیخ مقبول، معروف به «شاهد الله شاهد»: سخنگوی سابق طالبان پاکستان 4. شیخ عبدالرحیم مسلم دوست: مفتی ولایت خراسان 5. شیخ جل زمان الفاتح: امیر گروهی در منطقه خیر پاکستان 6. الشیخ عمر منصور: امیر گروه

ص: 80

مسجد الاحمر در اسلام آباد پاکستان. 7. سعد الاماراتی: امیر گروه سعد بن ابی وقاص در ولایت لوگر در افغانستان، 8. عبید الله البیشاوری: امیر گروه التوحید و الجهاد در پیشاور پاکستان 9. الشیخ عبدالقاهر الخراسانی: امیر گروه ابطال الاسلام، 10. الشیخ محسن: امیر گروهی در ولایت کنر واقع در افغانستان، 11. طلحه: امیر گروهی در منطقه «مروت» در نزدیکی وزیرستان پاکستان، 12. حافظ دولت: امیر گروه مسلح در منطقه «کرم» پاکستان 13. خالد منصور: امیر گروهی مسلح در منطقه «هنکو» در پاکستان، 14. شیخ المفتی حسنی: امیر گروهی مسلح در پیشاور پاکستان.

اهداف سازمان دولت اسلامی خراسان در منطقه

سازمان دولت اسلامی خراسان، حکومت های منطقه را حکومت هایی مرتد و مزدور صلیبیان مینامد و حتی گروه های طالبان افغانستان و پاکستان و القاعده را مرتکب شرک اکبر و پذیرنده حکم طاغوت به جای حکم الهی معرفی می کند به گونه ای که تفاوتی میان جنگ با صلیبیان و جنگ با امثال طالبان قائل نیست. از این رو از اهداف این سازمان مبارزه با تمامی جنبش های مسلحانه در منطقه است (طالبان، القاعده و...) زیرا که آنان مرتدند و جنگ با مرتدین مقدم از جنگ با کفار اصلی است. در نتیجه درگیری های شدیدی بین این سازمان و طالبان در برخی مناطق ولایت ننگرهار مثل مامند، کوت، بوتي کوت، شیرزاد و... روی داده که به کشته شدن تعداد زیادی از طرفین منجر شده است.

مناطق تحت نفوذ ولایت خراسان

مناطق که در حال حاضر تحت سیطره سازمان دولت اسلامی در ولایت خراسان محسوب می شوند عبارت اند از: منطقه قبایلی پاکستان، ولایت ننگرهار و بعضی از مناطق ولایت کنر. شایان ذکر است انتشار افکار سلفی در شرق افغانستان بستر مناسبی را جهت نفوذ دولت اسلامی در این منطقه فراهم کرده است. به طور کلی مناطقی که دارای فکر سلفی می باشند بیشتر از مناطق دیگر در معرض نفوذ اندیشه های سازمان دولت اسلامی هستند.

- اولویت سازمان و ارتباطش با مردم

افراد این سازمان در مناطق تحت سیطره خود بر اموری تمرکز کرده اند که عبارت اند از:

1. مبارزه با طالبانی که آن را متهم به ارتباط و مزدوری برای اطلاعات پاکستان می داند.

2. تخریب بارگاه ها و زیارتگاه ها با عنوان محاربه با شرک و بدعت.

3. کشتار مردم با تهمت های جاسوسی، ارتداد، دوستی کفار و...

آینده سازمان در منطقه

برای آینده این سازمان در منطقه دو احتمال وجود دارد: اول بزرگ شدن و تبدیل شدن به یک قدرت موثر در منطقه. دوم: محدودیت و عقب نشینی بر اثر چالش های روبرو، اینکه کدام احتمال به وقوع بپیوندد به چند امر بستگی دارد.

1. چنانچه میان نیروهای آمریکایی و سازمان، توافقی صورت پذیرد، فرصت گسترش برای این سازمان در منطقه فراهم می شود.

2. دستیابی سازمان به امکانات مادی فراوان که فرصت گسترش آنها را در افغانستان فراهم می نماید، چرا که فقر اقتصادی و بیکاری مشکل مهم مردم افغانستان به ویژه جوانان آن می باشد.

3. دستگاه اطلاعاتی افغانستان اجازه دستیابی به پرونده طالبان را به سازمان، به منظور فشار بر طالبان برای مصالحه با دولت، بدهد.

4. دو احتمال فوق بستگی به استراتژی میهنی پاکستان دارد. در صورتی که طبق اعلان رسمی، استراتژی آنها خروج از گرداب خشونت و تروریسم باشد، سازمان آینده مناسبی در منطقه نخواهد داشت ولی در صورتی که برای دولت پاکستان جای طالبان با سازمان دولت اسلامی جابه جا شود، می توان آینده ای مناسب برای آن ترسیم نمود.

ص: 82

5. در صورت استمرار جنگ میان سازمان دولت اسلامی و طالبان علی الخصوص در مناطقی که اخیراً این سازمان بر آنها سیطره یافته، فرصت انتشار برای سازمان در منطقه به طور عموم کاهش خواهد یافت.

6. اعلان خبر مرگ ملا عمر فرصت بزرگی را برای سازمان جهت عضوگیری از عناصر طالبان به وجود آورده است چرا که با مرگ او مانعی برای پیوستن عناصری از طالبان که بیعت سابقشان با ملا عمر را مانع بیعت با بغدادی می دانستند، وجود ندارد.

7. بنای سازمان بر افکار و عقاید تندروانه برضد مخالفین که غالباً حنفی مذهب اند و متهم کردندشان به «ارجاع» و «شُرک» و کشتار مردم به بهانه های واهی، مانع از دستیابی سازمان به پایگاه مردمی می شود. چراکه این روش با تعالیم جامعه افغانستان که عمدتاً حنفی مذهب هستند، تناقض دارد.

جمع بندی:

هرچند در برابر سازمان ولایت خراسان، فرصت هایی وجود دارد که در صورت استفاده از آنها می تواند برای خود جای پای در منطقه ایجاد کند، لکن موانعی که عمدتاً ناشی از مسائل داخلی سازمان و اندیشه تندروانه آنها و رفتار خشونت آمیز آن با مردم و شخصیت های موثر در مناطق قبایلی ناشی می شود، فرصت های توسعه و انتشار آن را در منطقه می کاهش دهد. نهایتاً این سازمان می تواند با جمع کردن برخی جوانان تندرو، ابزاری باشد برای جلوگیری از استقرار امنیت و آرامش در برخی نواحی افغانستان.

مطلب فوق توسط مصباح الله عبدالباقی نویسنده افغانی نوشته شده است. او استاد دانشگاه سلام در کابل و مسئول برنامه ریزی و تحقیقات علمی آن مرکز می باشد و تا کنون کتابها و مقالات فراوانی در این زمینه به چاپ رسانده است.

مطالب فوق در سایت مرکز الجزيرة للدراسات با لینک زیر قابل رویت می باشد.

http://studies.aljazeera.net/reports/2015/08/20158237451_156950.htm

گروه «بوکوحرام» توانستند بر بخش های وسیعی از مناطق شمال نیجریه (معادل مساحت بلژیک) تسلط یابد و رهبر این گروه «ابوبکر شیکاو» در آگوست 2014 در نیجریه اعلام تشکیل «دولت خلافت» را کرد. حادثه مهم دیگر در این باره، اعلام بیعت این گروه با رهبر داعش «ابوبکر بغدادی» است که در مارس 2015 رخ داد. بوکوحرام که در ادبیات رسمی این گروه با عنوان «جماعة أهل السنة للدعوة والجهاد» نامیده می شود، علاوه بر تلاش جهت توسعه قلمرو خویش به سمت نیجر، کامرون و چاد، در مواجهه با دولت‌ها و گروه های غیر سنی از همان ابزار و شیوه های خشونت آمیز داعش استفاده می کند.

در این نوشتار سعی شده است که از یک سو به تحلیل وجوه شباهت و تفاوت میان بوکوحرام و داعش از منظر ساختار گروهی و مبانی فکری و معرفتی پرداخته شود و از سوی دیگر به پیامدهای مترتب بر این هم پیمانی اشاره شود.

ساختار فکری و ایدئولوژیک

گروه بوکوحرام که به زبان محلی به معنای «آموزش غربی حرام است» می باشد، تحت تأثیر آراء مؤسس این گروه محمد یوسف بر مبنای ایدئولوژی مقابله با غرب و تمدن مادی آن بنا نهاده شده است.

این گروه در سالهای اول تاسیس، نظر به تلاش هایش برای تطبیق شریعت اسلام به صورتی متفاوت از چارچوب سیاسی و دینی دولت نیجریه، طالبان نیجریه نامیده می شد.

تحول در اندیشه جهادی این گروه که همزمان با تاسیس داعش در عراق صورت پذیرفت، در پی کشته شدن شیخ محمد یوسف، رهبر آن، توسط نیروهای امنیتی نیجریه در سال 2009 م اتفاق افتاد، چرا که پس از وی رهبر موقت این گروه، سانی عمر، بوکوحرام را نمونه القاعده در آفریقا و پایبند به دوستی با اسامه بن لادن معرفی کرد.

شاید ذهنها متوجه مرحله ای شود که در آن ابومصعب زرقاوی با القاعده در عراق ارتباط پیدا کرد. از مقایسه تحولات زرقاوی و ابوعمر بغدادی و استفاده آنها از تاکتیک های خشونت آمیز در قبال دشمنان به منظور ایجاد دولت اسلامی، روشن می شود که بوکوحرام تحت رهبری ابوبکر شیکاو تمایل به خشونت و تکفیر بیشتری نسبت به دولت و جامعه در آفریقا دارد.

تبلور عقیده جهاد برای برپایی دولت خلافت اسلامی در شمال نیجریه تحت رهبری شیخ عثمان دان فودیو در قرن 19 یکی از عوامل مهم فکری تأثیرگذار بر ایدئولوژی بوکوحرام می باشد.

در یکی از نوارهای تصویری که این گروه در فوریه 2015 منتشر کرد، ابوبکر شیکاو گفت که بعضی از علمای دین نمی دانند مملکت عثمان دان فودیو چگونه به تبعیت از قرآن حکم می کرد.

بر این اساس می توان بوکوحرام را همانند سازمان داعش یکی از مراحل تحول در اندیشه جهادی در غرب آفریقا دانست. این گروه همچنین تجربه و عقائد گروه جماعت «اقامة السنة و ازالة البدعة» را که در دهه 70 بر اساس تعالیم قاضی القضاة ابوبکر غومی و براساس عقاید مکتب سلفی وهابی تشکیل شده بود، بهبود بخشید. همچنین از سوی دیگر بوکوحرام، روح سرکشی خشونت آمیزی را که جنبش اسلام انقلابی میتاتساین در دهه 80 قرن گذشته رهبری می کرد و

سیطره دولت سکولار در نیجریه را به اعتبار غیرشرعی بودنش هدف قرار داده بود، منعکس می کند.

به طور خلاصه می توان گفت که وجه مشترک همه این گروه های جهادی هدف کلی و مشترکشان که همانا برپایی شریعت است می باشد ولی از نظر ابزار و روش با یکدیگر متفاوتند. مثلا شورای عالی امور اسلامی نیجریه برای تطبیق شریعت می کوشد ولی در چهارچوب دولت حاکم؛ یا گروه سلفی شیخ ابوبکر غومی برای اجرای شریعت می کوشد ولی با آموزش غربی مخالفت نمی کند به خلاف بوکوحرام که با آموزش غربی مخالف است.

از سوی دیگر همانگونه که مسائل طائفه ای و به حاشیه راندن ها در عراق بعد از صدام موجب افزایش سازمان های جهادی سنی از جمله سازمان دولت اسلامی شد، مسائل قومی و رکود اقتصادی در نیجریه پس از استقلال، زمینه ظهور بوکوحرام را فراهم کرد.

مهمترین شاخصه ای که بوکوحرام را از داعش جدا می سازد، ساختار فرهنگی و اقتصادی است که یک محیط پرورش تندروی دینی را در نیجریه ایجاد کرده است. در سیاست نیجریه بعد از استقلال، قضایای دینی، قومی و منطقه ای در هم تداخل پیدا کرد. به طور مثال همه قبایل هوسا که در شمال زندگی می کردند، مسلمان بودند و تمامی افراد قبائل ایبو که در شرق نیجریه زندگی می کردند، مسیحی بودند و قبایل یوروبا که تمرکز اصلی شان در غرب نیجریه بود، هم مسلمان بودند هم مسیحی بر این اساس، سیاست های تمرکز بخشی طایفه ای و نژادی، حاکم بر دوران پس از استقلال بود.

قبایل هوسا به آموزش های غربی به دید شک می نگرستند. به خاطر همین به استفاده از مدارس قرآنی و تربیت اسلامی روی آوردند. علاوه بر این زمینه های فرهنگی و نژادی، عدم مساوات اقتصادی در توزیع ثروت نفتی، موجب فاصله اقتصادی نه تنها بین طبقات اجتماعی، بلکه بین مناطق و گروههای نژادی و طوائف دینی در نیجریه شده بود که این خود زمینه دیگری برای پیدایش بوکوحرام بود.

بوکوحرام قبل از اعلام بیعتش با داعش، تنها یک جنبش جهادی نیجریه ای بود که در راستای برپایی حکومتی اسلامی مطابق با دیدگاه خاص و محدود خود از شریعت تلاش می کرد؛ اما پس از اعلان حکومت خلافت اسلامی از سوی بغدادی، بوکوحرام نیز به سوی اندیشه حرکت جهادی جهانی تغییر عقیده داد. بر این اساس هم پیمانی با داعش عایدات زیادی برای بوکوحرام از حیث تبلیغات بین المللی و نیز دریافت منابع جدیدی برای بسیج نیرو و جذب درآمد خواهد داشت.

به علاوه شکی نیست که قبول بیعت بوکوحرام از ناحیه داعش به منزله به رسمیت شناختن جدی این گروه در دایره جنبش های جهادی جهانی می باشد و این مساله پایه حمایتی این گروه را در میان گروه های جهادی فعال در آفریقا افزایش می دهد.

گروه بوکوحرام متکی به کسب درآمد از طریق گروگان گیری بوده است. علاوه بر اینکه بر دارایی های عمومی مناطق تحت اشغال خود نیز سیطره دارد و یا در قبال انجام عملیات های تروریستی برای القاعده غرب آفریقا کسب درآمد می نمود؛ اما امروز (پس از بیعت با داعش) منتظر دریافت کمک های شایان از پایتخت خلافت در عراق که یکی از ثروتمندترین گروه های جهادی تکفیری در جهان هستند، می باشد.

چهره آفریقایی داعش

سوال مطرح دیگر در این زمینه این است که انگیزه ابوبکر بغدادی بر قبول بیعت بوکوحرام در سرزمین های غرب آفریقایی چیست؟ بدیهی است که تاسیس ولایت غرب آفریقا تجلی بخش اولین گام حقیقی در گسترش دولت اسلامی به آفریقا است، آن هم بدون پرداخت هزینه قابل توجه. زیرا بوکوحرام بر بخش های وسیعی از شمال نیجریه تسلط دارد و می کوشد تا مناطق بیشتری را از نیجر و کامرون و چاد بر آن بیفزاید. همچنین دومین هدف قبولی بیعت این مطلب می باشد که ابوبکر بغدادی بر این می اندیشد که پیوستن بوکوحرام به داعش، دیگر گروه های جهادی را جهت قبول بیعت ترغیب می نماید، زیرا بوکوحرام با سازمان های جهادی دیگر آفریقا مثل

القاعده در مغرب اسلامی، انصار المسلمین در نیجریه و شباب المجاهدین در سومالی که همگی در هدف برپایی دولت اسلامی، از طریق جهاد خشونت آمیز مشترکند، ارتباط دارد و در صورت تحقق بیعت از طرف این گروه ها، دولت خلافت اسلامی «داعش» به مناطق وسط و شریق آفریقا توسعه پیدا می کند.

هدف سوم آن است که با بهره گیری تبلیغاتی از این بیعت از طریق ابزار تبلیغاتی گسترده ای که در اختیار دولت اسلامی «داعش» است، این مطلب را در اذهان ایجاد کند که دولت اسلامی توانسته است شعار «بقاء و توسعه اش» را محقق سازد. این نکته می تواند موجب اعتبار برای این دولت در میان جنبش های جهادی جهانی گردد. امری که گروه های جهادی معارض با دولت اسلامی را به حاشیه می راند.

مطلب فوق توسط حمدی عبد الرحمن متخصص در امور آفریقا نوشته شده است که در سایت مرکز الجزیره للدراسات با لینک زیر قابل رویت می باشد.

<http://www.aljazeera.net/knowledgegate/opinions/2015/7/20>

قطعه ای صوتی که اخیرا از ایمن الظواهری پخش شد، روشن می کند که گروهی که حوادث 11 سپتامبر را سازماندهی کرد، در مقایسه با سازمان دولت اسلامی مجموعه ای متشکل از افراد پیر و نادان است.

معمولا تروریست ها تلاش می کنند تا صدر عناوین خبری را به خود اختصاص دهند، اما ایمن الظواهری در این زمینه استثنا است. این رهبر سازمان القاعده نزدیک یکسال بود که غایب بود تا اینکه پنج شنبه گذشته، سکوت خود را شکست ولی سخنانش ناامیدکننده و دیرهنگام بود. او در این پیام، وفاداریش را به ملاختر محمد منصور، رهبر جدید طالبان اعلام کرد ولی سخنانش جدیت کمی را در خود نشان می داد.

در مدت سکوت یکساله او، یعنی از سپتامبر 2014 تاکنون، حوادث زیادی در عالم جهاد روی داده است از جمله: مرگ رهبر القاعده شبه جزیره عربستان، ناصر الوحیسی، مرگ دو تن از بزرگترین رهبران داخلی سازمان بر اثر حملات هوایی آمریکا، رشد دائم سازمان دولت اسلامی به عنوان یک تهدید مستقیم برای

رهبری حرکت جهادی جهانی، تصمیم عربستان سعودی به دخالت در جنگ داخلی یمن، کشف حقیقت مرگ رهبر حرکت طالبان (ملاعمر) در دو سال پیش.

اما ظواهری در پیامش اشاره ای به هیچ یک از این حوادث نکرد. به رغم اینکه او متنی طولانی را در رثای کسانی که آنها را شهید می خواند، قرائت کرد، اما یادی از وحی و یا هیچکدام از کسانی که در سال گذشته کشته شدند، نکرد. با این حال تأکید وی بر اسم ابومصعب زرقاوی رهبر سابق القاعده عراق (مجموعه ای که الان با نام سازمان دولت اسلامی خوانده می شود) و جانشینش، ابوحمزه مهاجر به عنوان شهدای بعد از بن لادن، اشاره واضحی است به سازمان دولت اسلامی که از سازمان القاعده جدا شده و رهبری ظواهری را رد کرده است.

ظواهری از این راه ادعا می کند که رهبری سازمان القاعده در عراق تحت رهبری او عمل می کند. واضح است که علی رغم اختلافات بینشان، زرقاوی و مهاجر، دو عضو سازمان القاعده بودند که در وهله اول به خاطر سازمان و در وهله بعد به خاطر ظواهری کشته شدند. لذا پیام به ابوبکر البغدادی و پیروانش در دولت اسلامی، روشن می شود که همانا شما خیانت کردید به مسأله ای که موسسین سازمان، حیاتشان را برای آن قربانی کردند.

همچنین ظواهری اشاره ای به مسأله چالش برانگیز دیگر یعنی اطلاع از مرده بودن ملاعمر در دو سال قبل نکرد. هر دو حالت (اطلاع و عدم اطلاع برای ظواهری بد است. اگر از قبل می دانسته این بدان معنی است که پیروانش را در این دو سال فریفته است و او و سازمانش پایبند به پیمان با یک جنازه بودند و اگر نمی دانسته، این نیز اشکال سخیف دیگری است و آن اینکه چرا هیچ یک از افراد طالبان به ظواهری خبر نداده اند که کسی که وفادار به او بوده ای، مرده است و دیگر بعد از آن نیازی به وفاداری نیست.

وی به جای اینکه پس از این سکوت یکساله از پیروانش تقاضای برداشتن سلاح برای مواجهه با دولت اسلامی داشته باشد و بر رهبریش بر حرکت جهادی جهانی که سازمان القاعده رهبری آن را بر عهده داشت تأکید کند، یک قطعه

ویدئویی تکراری و خسته کننده از بن لادن را منتشر نموده و در ادامه آن در حدود 10 دقیقه صدای الظواهری با تصویری ثابت و خندان از او پخش می شود. نه خبری از انفجارات آتشین است و نه تصاویر هیجان انگیز مجاهدین شجاع که در حال مبارزه با کفارند. بلکه صرفاً پیرمردی خسته کننده در مورد چگونگی ادامه جنگ توسط سازمان القاعده به نفع طالبان برای برپایی خلافتی که امنیت را محقق و ظلم را زایل و حقوق را اعاده و پرچم جهاد را بلند می کند، گفتگو می کند و پرواضح است که این گونه سخن گفتن به هیچ وجه هیجان انگیز نیست. اما اگر ما این پیام را با پیام صوتی ابوبکر البغدادی در نوامبر 2014 مقایسه کنیم، تفاوت لهجه کلام کاملاً قابل توجه است. از سوی دیگر بغدادی جوانان مشتاق را به شعله ور ساختن آتشفشان های جهاد در هر مکان دعوت می کند و حال آنکه ظواهری درسی پیرامون نظریه سیاسی بیان می کند.

عدم قدرتمندی ظواهری و سن بالای همراهانش توانمندی وی را در ارتباط گیری و یا اجتماع با افراد متعدد، کاهش داده است. همین امر امروزه رهبری یک سازمان فعال را برای وی بسیار مشکل کرده است دیگر چه رسد به این که پایگاه ها و نیروهای این سازمان همواره هدف موشک های هیلفایر هواپیماهای آمریکایی نیز هستند.

این حقیقت روشن می کند که ظواهری سخنان جدیدش را در حالی تنظیم کرده که با این بیعت به حمایت امیر جدید طالبان پشت گرم است. علاوه بر این، این بیعت به وجود خطوط اتصال دائم بین رهبری طالبان و او اشاره دارد و بدین ترتیب ظواهری نجات پیدا کرد و سازمان القاعده باقی ماند، اما بقایی که صرف حیات است نه به صورت پویا.

سازمان القاعده هنوز پابرجاست و عناصر آن دائماً در حال نقشه کشی بر ضد غرب می باشند، ولی در طول دوران رهبری ظواهری، نتایج کمزنگ و تاسف بار بوده است. از زمان به دست گرفتن رهبری سازمان توسط وی در سال 2011، القاعده حتی یک حمله موفق نیز بر علیه ایالات متحده و اروپا نداشته است.

اقدامات تروریستی موفق اندکی که نیز انجام گرفته، یا از جانب گروه های تابع القاعده که به صورت مستقل عمل می کنند، بوده است و یا از سوی سازمان دولت اسلامی

در مقابل، رهبران سازمان دولت اسلامی دارای پویایی بیشتری هستند. همانا ابوبکر بغدادی دنیای جهادی را با اعلان برپایی خلافت در سال گذشته شعله ور ساخت و حمله گروه او ضد شیعه و موفقیت های نظامی او در عرصه زمینی، دلیلی است بر ابتکار و خلاقیت این گروه و جذابیتش برای علاقه مندان به گروههای جهادی. به عبارت دیگر ظواهری سخن می گوید و بغدادی عمل می کند.

سازمان القاعده زمانی که به گروه های متعدد تابع، در همه نقاط جهان تقسیم شده بود، قوی تر بود، ولی در حال حاضر سازمان القاعده در وضعیت عقب گرد دائم است به ویژه در زمینه خطر سازی تروریستی برای غرب.

همه گروه های تابع القاعده بر جنگ های خونین داخلی در مناطقی متمرکز شده اند و در اندیشه توسعه محلی و سرزمینی سیطره شان هستند ولی این جنگها طولانی مدت هستند و به همین خاطر اقدامات تروریستی خارجی به حاشیه رانده شده است. و با توجه به اینکه در عالم تروریست تعداد اقدامات تروریستی ملاک پیشرفت و یا پسرفت یک گروه است، می توان وضعیت فعلی سازمان القاعده را در مقایسه با سازمان دولت اسلامی به خوبی مشاهده نمود.

از سوی دیگر اگرچه افزایش تعداد این حملات که به حملات گرگ تنها شهرت دارد، این نکته را القاء می کند که امروزه سازمان دولت اسلامی تهدیدی خطرناک برای آمریکا است، لکن حقیقت آن است که سازمان دولت اسلامی در نقطه ای دور از سرزمین آمریکا اقدام به برپایی دولت نموده و بر اشغال سرزمین های جدید و برپایی دولت در اراضی فعلی تحت سیطره اش تمرکز دارد.

از سوی دیگر سازمان القاعده همان گروه نادری بود که متهم به تروریسم بین المللی شد همانطور که متهم به پیروزی های منطقه ای گردید. بن لادن و ظواهری و دیگر رهبران مرکزی القاعده برای مدت طولانی به حمله به دشمن دور

(غرب و به ویژه ایالت متحده) تأکید بیشتر داشتند تا تمرکز بر حملات نسبت به دشمن نزدیک. حمله های یازده سپتامبر 2001 اوج این تلاش ها بود ولی آنها از آن به بعد نتوانستند حمله ای با این حجم را علیه ایالات متحده عملی کنند.

بر این اساس سازمان دولت اسلامی قدرت بیشتری دارد ولی بیشتر بر خاورمیانه تمرکز دارد و تمرکز سازمان القاعده بر ایالات متحده نیز صرفاً سایه ای است از وضعیتی که این سازمان از سابق داشته است.

مطلب فوق توسط فورین بولسی نوشته شده است که در سایت مرکز الدین و السياسة للدراسات با لینک زیر قابل رویت می باشد.

<http://www.rpcst.com/news.php?action=showid=6449>

ص: 93

تحلیل هفتم: چگونگی رویارویی اروپا با تروریسم در عصرشینگن و مرزهای باز گشوده)

"تیم لیستر" به بهانه تلاش تروریستی ناکام اخیر برای ایجاد حریق در قطار آمستردام به پاریس، مقاله ای را در مورد چگونگی رویارویی اروپا با تروریسم در عصر شینگن و مرزهای باز (گشوده) با عنوان "مأموریت غیر ممکن" به رشته تحریر در آورده است که در ذیل بدان اشاره می شود.

وی در این مقاله معتقد است که محافظت از اروپا در برابر اقدامات تروریستی امری نزدیک به محال است و این نکته را ناشی از عوامل متعددی می داند که برخی از آنها عبارت اند از:

اول: مخفی بودن شبکه های جهادی در میان میلیون ها مسلمان مهاجر مقیم اروپا؛

دوم: رفت و برگشت کسانی که قصد پیوستن به گروه های جهادی و میدان های جنگ و تمرین در سوریه و عراق را دارند.

سوم: سهولت حرکت در داخل اروپا؛ خطوط هوایی (پروازها) امن هستند ولی خطوط ریلی و وسائل نقلیه دیگر در اروپا این گونه نیستند.

چهارم: سهولت دستیابی به سلاح از جمله کلاشینکف، طرح ریزی و اجرای اقدامات تروریستی را آسان نموده است.

پنجم: عدم دقت بایسته در همکاری میان دستگاه های اطلاعاتی اروپا به رغم ارتقای این همکاری ها.

ششم: سخت بودن کسب اطلاع (آگاهی یافتن) از هویت کسانی که در آینده نزدیک تصمیم به عملیاتی کردن افکار و اندیشه های هجومی می گیرند. به علاوه تحت نظر گرفتن هریک از این افراد نیز حجم و سطح بالایی از مراقبت را می طلبد که با دموکراسی سازگاری ندارد.

نگارنده در ادامه به تبیین برخی از این عوامل می پردازد:

1. تعداد زیاد مهاجران حاشیه نشین: به عنوان نمونه خانواده "ایوب الخزانی" متهم حادثه تروریستی مذکور، در سال 2007 میلادی از کشور مغرب به اسپانیا مهاجرت کردند. کشور مغرب در ساحل دریای مدیترانه قرار دارد و برای مدت های طولانی سرزمین بسیج نیروهای جهادی بوده است. سیل مهاجرت به اسپانیا تعداد مهاجران مقیم این کشور را از 2 درصد جمعیت در سال 1999 میلادی به بیش از 12 درصد پس از یک دهه رساند.

نکته دیگر در این زمینه آن است که در تحقیقات پیرامون تروریسم بارها رابطه میان دستگیری به جرم ارتکاب جرایم کوچک یا اعتیاد به مواد مخدر با آزاد شدن همراه با یک تفکر سلفی تندرو، آشکار شده است. به گونه ای که زندان ها در بسیاری از مواقع، کانون پرورش این تحولات شده است و حکومت های اروپایی با مشکل معارضا و ستیز تندروی در زندان ها دست و پنجه نرم می کنند.

به طور مثال خود "ایوب خزانی" به همراه خانواده اش پس از مهاجرت در جزیره سبز و محله سالادیللو ساکن بودند که دارای آمار بالای فقر و جرائم و تجارت مواد مخدر است. خود وی قبلا حداقل دو بار به اتهام جرائم مربوط به مواد مخدر به زندان افتاده بود.

2. ضعف هم پوشانی و یکسان سازی امنیتی، سهولت جابجایی در داخل منطقه ای که شرایط سفر کردن بدون ویزا میان 26 کشور اروپایی را فراهم نموده، این مسأله را ایجاب می کند که همکاری وسیع و تنگاتنگی میان دستگاه های اطلاعاتی این کشورها وجود داشته باشد. چرا که گروه های تروریستی، مرزهای باز اروپا را در راستای مصالح خود بکار گرفته اند.

به تعبیر "گابریل روبین" مفسر فرانسوی، "یوتویا" جهان آرمانی که در آن هیچ مرز یا هویت ملی و یا تعدد دولت وجود ندارد، به کابوسی برای ما تبدیل شده است. به عنوان نمونه "شارل میشل" نخست وزیر بلژیک، هنگام سخن گفتن پیرامون حادثه تروریستی اخیر می گوید:

واضح است که این شخص "ایوب الخزانی" به همه مناطق اروپا سفر کرده است. حال آنکه همانگونه که "برنارد کازینوف" وزیر داخله فرانسه به آن اشاره کرده است، مدارک اطلاعات سفرهای وی در کشورهای مختلف با هم اختلاف و تناقض دارد که این امر ضعف ارتباط و هم پوشانی و همکاری دستگاه های اطلاعاتی اروپایی را نشان می دهد.

3. آزادی (در اختیار داشتن) سلاح: تحلیل گران اطلاعاتی معتقدند که وارد کردن سلاح هایی نظیر کلاشینکف و ... به شهرهای صنعتی دشوار نیست. برخی از این سلاح ها به طور قاچاق از کشورهای بالکان وارد می شود که بزرگترین مرکز ساخت و ذخیره سلاح در منطقه است. این گونه امکان تهیه آسان سلاح، کار را برای تروریستها آسان می کند.

چه کسانی نیازمند کنترل و مراقبت هستند؟

اداره کل امنیت داخلی فرانسه فهرستی از هزاران تن از افرادی که به محافل تندرو رفت و آمد دارند را به عنوان "فیش S" تهیه نموده و آنها را بر اساس میزان تهدیدشان برای امنیت در 16 سطح دسته بندی کرده و آنها را تا حدودی تحت مراقبت قرار داده است. ولی باید اذعان نمود که کنترل مستمر همه افرادی که به این گونه محافل تردد دارند و نام حدود 5 هزار نفر از آنها در لیست مذکور آمده و تهدید محتمل محسوب می شوند، تقریباً غیر ممکن است. چرا که به گفته کارشناسان امنیتی، فقط مراقبت مستمر از یک نفر نیازمند 25 تا 30 نیروی اطلاعاتی است. علاوه بر آنکه تجربه نشان داده برخی از این افراد مدتی رفتار مسالمت آمیز در پیش گرفته اند تا نامشان از این فهرست حذف شده و بعد آزادانه اقدام به عملیات تروریستی خویش کرده اند. مثل "یاسین صالحی" متهم به بریدن سر صاحب کارش. یا آنکه برخی از آنها از همسران یا دوستان خود به عنوان رابط برای تماسهای تلفنی و ارتباطاتشان بهره گرفته اند تا بدون مانع بتوانند دست به عملیات بزنند. همان حيله ای که کولیالی و یکی از دو برادر کواشی، متهمین حمله به دفاتر روزنامه "شارلی ابدو" فرانسه از آن استفاده کردند.

در پایان شایان ذکر است مسأله نگران کننده دیگری که در این زمینه وجود دارد، آن است که آیا گروه هایی مثل داعش برای قاچاق نیروهای فعال به اروپا در بین هزاران مهاجر از طریق دریای مدیترانه تلاش دارند؟

دستگاه های امنیتی اروپا دائما نگران این مسأله اند که داعش تلاش دارد تا از طریق آموزش و فرستادن بعضی از نیروهایش به اروپا برای عملیات های خرابکاری گستره جنگ و مبارزه خود را توسعه دهد.

مطلب فوق توسط لیستر نوشته شده است که در سایت سی ان ان با لینک زیر قابل رویت می باشد.

<http://arabic.cnn.com/middleeast/2015/08/24/europe-terror-threat>

ص: 97

پس از حادثه تروریستی که در شهر "سروج" ترکیه رخ داد و بر اثر آن بیش از 28 نفر کشته و حدود 100 نفر مجروح شدند، انگشت اتهام به سوی سازمان داعش گرفته شد و این مسأله موجب تغییر جدی در روابط ترکیه با این سازمان گردید. ترکیه ای که تا قبل از این حادثه موضعش در قبال اقدامات و جنایات داعش سکوت و یا حمایت بود، پس از این واقعه رسماً این سازمان را یک سازمان تروریستی اعلام کرد که ترکیه و منطقه را تهدید می نماید و لازم است که در برابر آن اقدامات جدی صورت پذیرد. رجب طیب اردوغان ضمن اعلام پیوستن به ائتلاف ضد داعش، از آمریکا خواست تا از پایگاه نظامی هوایی "إنجریلیک" این کشور برای ضربه زدن به داعش استفاده نماید.

در این تحلیل به اجمال به بررسی رابطه سوال برانگیز ترکیه و داعش پرداخته می شود:

دولت ترکیه همواره از گروه های جهادی تندرو در داخل سوریه به ویژه داعش حمایت می نمود ولی در عین حال با وجود شهادت اسناد و مدارک و گزارشات بر این دخالت ها، دولت ترکیه به شدت این مسأله را تکذیب و آن را اتهام زنی رسانه ها به این دولت دانسته و موضع خود را بی طرفانه عنوان می کرد.

در این قسمت مهمترین جنبه های حمایت ترکیه از داعش را بیان می نمایم:

1. مراقبت های پزشکی از مبارزان داعش: روزنامه واشنگتن پست گزارشی را از ارائه خدمات پزشکی ترکیه به مجروحان داعش در بیمارستان های این کشور چاپ کرد. در آن یکی از رهبران داعش بر این مطلب تأکید داشت که مجروحان مادر بیمارستان های ترکیه مداوا می شوند. وزیر بهداشت ترکیه نیز صریحا اعلام کرد که: درمان مجروحان داعش وظیفه انسانی ماست.

2. بسیج و آموزش مبارزان داعشی: شبکه خبری CNNTurk در (یولیو 2014) گزارشی از دو منطقه در قلب استانبول به نام های دوزجه و آداپازاری پخش نمود که تبدیل به محلی برای اجتماع و آموزش تروریست های داعش شده بودند.

3. خرید نفت از داعش: روزنامه نیویورک تایمز در سپتامبر 2014 طی مقاله ای به تلاش اوپاما برای فشار بر ترکیه به منظور اتخاذ اقدامات بازدارنده بر ضد شبکه های خرید نفت از داعش اشاره نمود و پس از آن نیز به طور مداوم گزارشات جدیدی از قاچاق نفت از سوریه به ترکیه ارائه می شود.

4. تسهیل ورود سلاح و مبارزه به سوریه: یکی از رهبران داعش در مصاحبه با روزنامه واشنگتن پست در آگوست گذشته بیان داشت که بیشتر مبارزانی که در ابتدای کار به ما ملحق شدند، از طریق ترکیه وارد شدند. همین مساله در مورد سلاح و ادوات و هر آنچه که لازم داریم هم وجود دارد. کمال کلیجدار اوغلو رئیس حزب جمهوری خلق ترکیه نیز می گوید: ترکیه گروه های تروریستی را تجهیز می کند و اضافه می کند که فیلمی هم از ارسال این کمک های تسلیحاتی برای تروریست ها در اختیار دارد.

حال باید دید که چرا ترکیه از سازمان داعش حمایت می کرد؟

کارشناسانی که به تحلیل روابط ترکیه و داعش پرداخته اند، برای چشم پوشی ها و حمایت های ترکیه از داعش عواملی را برشمرده اند که برخی از آنها عبارت اند از:

1. دشمن دشمن من دوست من است. اکثر تحلیل‌گران دشمنی ترکیه با حکومت بشار اسد را دلیل استفاده این کشور از داعش و سایر گروه‌های تروریستی به عنوان ابزاری برای تحقق اهداف خود در سوریه و اسقاط حکومت بشار اسد می‌دانند و در همین راستا خاک خود را مامن و گذرگاه تروریست‌ها قرار داده است.

2. سرکوب کردهای سوریه: مساله کردها چه در داخل و چه در خارج کابوسی برای دولت ترکیه محسوب می‌شود. زیرا حزب کارگران کردستان ترکیه سال‌هاست که در حال مبارزه با دولت مرکزی و تلاش برای استقلال است. از سوی دیگر مناطق کردنشین سوریه که هم مرز با ترکیه است توسط حزب اتحاد دموکراتیک کردی اداره می‌شود که رابطه نزدیکی با حزب کارگران ترکیه دارد. از این رو ترکیه موفقیت‌های اخیر این حزب در راستای برپایی خودمختاری در مناطق شمالی سوریه را تهدیدی برای خود می‌داند. با این توجیه معرکه‌های نبرد در راس العین و تل ابیض میان مبارزان کرد و سازمانهای داعش و جبهة النصرة شاهد ورود و دخالت مستقیم ترکیه بود. این دولت همزمان با بمباران توپخانه‌ای نیروهای کرد، تعداد زیادی از گروه‌های مسلح را از طریق خاک خود به یاری نیروهای داعش فرستاد.

3. حمایت از شهروندان ترک در مناطق نفوذ داعش: در سپتامبر 2014، 46 تن از گروگان‌های ترکیه‌ای که بیش از صد روز بود در اسارت داعش بودند، آزاد شدند. داعش این افراد را هنگامی که بر موصل مسلط گردید، از کنسولگری ترکیه ربوده بود. اگر چه دولت ترکیه چگونگی و چرایی آزاد شدن این گروگان‌ها را در حاله‌ای از ابهام قرار داد، ولی یکی از مهم‌ترین حدس و گمان‌هایی که در این زمینه زده شد، آن بود که این آزادی بر اساس معامله‌ای بود که میان داعش و رئیس‌جمهور ترکیه صورت پذیرفت و در آن آزادی گروگان‌ها در ازای نپیوستن ترکیه به ائتلاف ضد داعش قرار گرفته بود.

مهمترین عواملی که ترکیه را پس از یک دوره سکوت به اتخاذ اقدامات عملی جدی بر ضد داعش وادار کرد، عبارت اند از:

1. حمایت از امنیت ملی ترکیه: تا پیش از این داعش خطر و یا تهدیدی بر علیه ترکیه محسوب نمی شد و هیچ کدام از اقدامات تروریستی این سازمان متوجه ترکیه نبود، ولی پس از روی دادن عملیات های تروریستی اخیر از سوی داعش در ترکیه، این سازمان به یک تهدید برای امنیت ملی ترکیه مبدل شد.

2. فشارهای داخلی بر علیه تشکیل دولت ائتلافی: مشکلات امنیتی و تهدیدات خارجی سبب کاهش آراء حزب عدالت و توسعه در انتخابات پارلمانی اخیر گردید به گونه ای که این حزب را از تشکیل دولت اکثریت باز داشت. در چنین شرایطی، این گونه اقدامات نظامی بر علیه داعش می تواند این زمینه را برای اردوغان فراهم کند که القاء نماید که ترکیه در حال جنگ است و لذا نیازمند رهبری قویست نه دولت ائتلافی

3. توافقنامه میان آمریکا و ترکیه: به موجب این پیمان، آنکارا باید در ائتلاف بین المللی بر ضد داعش مشارکت کند تا در عوض از تلاشهای او برای ممانعت از تشکیل منطقه خودمختار کرد در شمال سوریه و نزدیک مرزهای ترکیه توسط حزب اتحاد دموکراتیک کرد سوریه حمایت شود. چرا که این حزب با حزب کارگران کرد ترکیه که یک سازمان تروریستی در این کشور محسوب می شود، رابطه دوستی نزدیکی دارد. خطر این مسأله به طور ویژه پس از موفقیت این حزب در ایجاد «روجافا» که تبلور طرح حکومت خودمختار کردی است و شهر عفرین در شمال غرب سوریه و کوبانی در شمال (میانی) و الجزیره در شمال شرق سوریه را به هم ضمیمه نموده و سعی در اتصال این مناطق سه گانه به یکدیگر دارد، بیشتر احساس می شود.

یک سری انگیزه های دیگری هم برای ترکیه در برخورد با داعش وجود دارد که اصطلاحاً به آنها انگیزه های سلبی اطلاق می شود و عبارتند از:

1. تشدید فضای خشونت داخلی در ترکیه: این مسأله پدیده ایست که در سایه افزایش حملات تروریستی انتقام جویانه داعش بر ضد ترکیه به وجود می آید. به ویژه آنکه با توجه به سهولت نفوذ اعضای داعش به داخل خاک ترکیه و حضور تعداد زیادی از عناصر سازمان در خود ترکیه، برخورد دستگاه های امنیتی ترکیه با هواداران و عناصر پشت پرده داعش در ترکیه از طریق بازداشت های گسترده نیز طبیعت شدت درگیری ها میان حکومت ترکیه و حزب کارگران کردستان را افزایش می دهد که این نکات ترکیه را در بن بست از خشونت داخلی که مهار آن دشوار است، گرفتار خواهد ساخت.

2. بحران اقتصادی برای داعش: این مساله به دلیل توقف فروش نفت به ترکیه از سوی داعش به وجود می آید. قاچاق نفت، مسأله ای است که رسانه ها از آن با عنوان «شش (ریه) اقتصادی» برای داعش تعبیر می کنند. این مطلب ضرورتاً برای داعشی که بر نفت به عنوان یکی از منابع اصلی تأمین مالی خود تکیه دارد و به واسطه آن به واسطه آن به یکی از ثروتمندترین سازمانهای تندرو در جهان مبدل شده بود، تأثیر منفی خواهد داشت.

3. دشواری انتقال مبارزان بیگانه برای الحاق به داعش: پیش از این باراک اوباما گفته بود که اگر «ترکیه مراقبت بیشتری از مرزهای جنوبی داشته باشد، قطعاً قدرت داعش کاسته خواهد شد و تاکنون هزاران تن از مبارزان بیگانه از طریق خاک ترکیه خود را به سوریه و داعش رسانده اند.» اما در وهله کنونی براساس توافقنامه ای که در (22 جولای) میان باراک اوباما و رجب طیب اردوغان در کاخ سفید به منظور همکاری برای مراقبت از مرزهای جنوبی ترکیه امضا شد، عبور و مرور نیروهای بیگانه برای الحاق به داعش دشوار خواهد شد.

در پایان این نکته را یادآور می‌شویم که اگرچه ملحق شدن ترکیه به ائتلاف ضد داعش و مبارزه اش با این سازمان، به شکل گسترده‌ای داعش را با محرومیت از امکانات و امتیازات فراوانی که قبلاً از طریق حمایت ترکیه از آن بهره‌مند می‌شد، مواجه می‌کند؛ ولی از سوی دیگر ترکیه را وارد فضایی از خشونت خواهد کرد که هزینه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی زیادی برای این کشور خواهد داشت.

مطلب فوق توسط سایت مرکز الاقلمی للدراسات منتشر گشته که با لینک زیر قابل رویت می‌باشد.

<http://www.rcssmideast.org/Article>

ص: 103

بخش پنجم : معرفی کتب برگزیده

*بخش پنجم: معرفی کتب برگزیده(1)

معرفی کتب منتخبی درباره جریان های سلفی تکفیری

ص: 105

1- محمد علی موحدی پور

نام کتاب: في الفكر السياسي العربي الاسلامي من الامامة و الخلافة .. الى الدولة

ترجمه: در اندیشه سیاسی عربی اسلامی از خلافت و امامت .. تا دولت

مؤلف: عبد العزيز العماری

ناشر: دار جداول

مکان نشر: بیروت، لبنان

تاریخ نشر: 2015

چاپ: اول مجلدات: 1

نویسنده در این کتاب، به بیان اندیشه سیاسی اسلام در میان اهل سنت از دیرباز تا کنون پرداخته است. او همچنین به اندیشه سیاسی اسلام در میان شیعیان از آغاز نیز اشاره کرده و به ظهور تحولات مختلف و توسعه آن در طول اعصار مختلف تا ولایت فقیه در حال حاضر پرداخته است. نکته حائز اهمیت در این کتاب ذکر نصوص معتمده در بیان اقوال طرفین و عدم اکتفاء به ذکر اقوال به صورت تنها می باشد.

نام کتاب: الحرب العالمية الثالثة داعش و العراق و ادارة التوحش

ترجمه: جنگ جهانی سوم داعش و عراق و مدیریت وحشی گری

مؤلف: یاسر عبد الحسين

ناشر: شركة المطبوعات للتوزيع و النشر

مکان نشر: لبنان

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 515 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

نویسنده در این کتاب به توصیف تروریسم در عراق و در جهان پرداخته است و به موضوعاتی همچون تعریف جامع از تروریسم، نقاط شروع ایدئولوژیک در جنبش های تروریستی، تروریسم در عراق قبل از جنگ، اسرار رابطه بین صدام با بن لادن، زرقاوی و خلافت به تعویق افتاده، دشمنی القاعده و داعش با شیعه، سازمان های افراط گرا در قدیم و جدید، دلایل شکست تلاش های جامعه بین المللی برای جلوگیری از گسترش داعش و ... پرداخته است. همچنین نویسنده علاوه بر ارائه عکس های بکر از ابوبکر البغدادی و دیگر داعشیان، به ارائه تجزیه و تحلیل از پدیده افراط گرایی و تروریسم در منطقه پرداخته است زیرا معتقد است جنبش های تروریستی ایجاد شده در منطقه مانند داعش و دیگران زائیده یک لحظه نمی باشد؛ بلکه این گروهها حاصل برخی از عوامل طبیعی موجود در منطقه مانند استبداد، فقر، افراط گرایی و از این دست می باشد که زمینه را برای ایجاد تروریسم در منطقه مهیا می سازد.

نام کتاب: الثابت و المتحول 2015: الخليج و الآخر

ترجمه: ثابت و متغیر 2015: خلیج و دیگران

مؤلف: جمعی از نویسندگان

ناشر: مرکز الخليج لسیاسات التنمية

مکان نشر: کویت

تاریخ نشر: 2015

چاپ: اول مجلدات: 1

هانی الدار - بیدان

کتاب مذکور که حاصل تلاش بیش از چهارده محقق و متخصص از شورای همکاری خلیج فارس می باشد، سومین سالی است که به رصد و بررسی جنبه های عدم تعادل در امور سیاسی و اقتصادی و امنیتی و جمعیتی در کشورهای شورای همکاری خلیج فارس پرداخته است.

ص: 107

برخی از موضوعات مطروحه در کتاب عبارتند از: بررسی تحولات سیاسی در کشورهای همچون قطر، کویت، عربستان سعودی، بحرین، عمان، امارات، پایداری اقتصادی در شورای همکاری خلیج فارس، روابط یمن با کشورهای شورای همکاری خلیج و تحولات آن بعد از قیامهای عربی، روابط جنبش مقاومت اسلامی "حماس" با عربستان سعودی، پیشی از موارد عادی سازی صهیونیستی در کشورهای شورای همکاری خلیج در ازای تحریم، فرصت سرمایه گذاری و

نام کتاب: القتل المقدس - داعش .. 10 سنوات من الخروج على الله

ترجمه: قتل مقدس - داعش .. 10 سال از خروج بر خدا

مؤلف: محمد حميدة

ناشر: دار رهنف للنشر و التوزيع

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 170

صفحه چاپ: اول مجلدات: 1

این کتاب در بیست فصل به بررسی پایه های تئوری فکری و فقهی افراط گرایی در اسلام و جلوه های مختلف تشدد و ستیزه جویی، از ابن تیمیه تا کنون اشاره کرده است. نویسنده همچنین به صورت مفصل به زمینه های پیدایش داعش و بسیاری از سازمانها و جنبشها و گروههای مسلح دیگر از زمان آغاز حمله آمریکا به عراق و سرنگونی رژیم رئیس جمهور سابق عراق صدام حسین پرداخته است.

نام کتاب: داعش .. السکین التي تذبح الإسلام

ترجمه: داعش .. چاقویی که اسلام را ذبح می کند

مؤلف: ناجح إبراهيم، هشام النجار

ناشر: دار الشروق

مکان نشر: قاهره، مصر

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 152 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

این کتاب دربردارنده تاریخچه پیدایش داعش، ابعاد سیاسی و استراتژی آن و مشروعیت و قوانین حاکم در مناطق تحت سلطه آنها سخن رانده است. همچنین نویسنده در این کتاب به سوالات رایج در میان مردم مانند داعش کیست و چگونه با این سرعت در حال گسترش است؟ نقش آن در سست کردن انقلاب های عربی چیست؟ خلافت چیست که مسلمانان امروزه بدان تا این حد محتاجند؟ با توجه به عملکرد داعش آیا اسلام برای کشتن تمام بشریت آمده است؟ و ... پرداخته و به طور مفصل به این زمینه ها اشاره کرده است.

نام کتاب: سوسیولوجیا العنف والإرهاب

ترجمه: جامعه شناسی خشونت و تروریسم

مؤلف: ابراهیم الحیدری

ناشر: دار جداول

مکان نشر: بیروت، لبنان

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 336 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

نویسنده در این کتاب به موضوع تروریسم و گسترش آن در سراسر جهان، حساسیت، پیچیدگی و عواقب شدید آن در جامعه و فرد، از دو بعد جامعه شناختی و روانشناختی پرداخته و بر جنبش های بنیادگرایانه سلفی و ریشه های ایدئولوژی سلفی جهادی متمرکز شده است. ایشان همچنین به مهمترین جنبش های افراطی بنیادگرای اسلامی، به ویژه اخوان المسلمین و القاعده و انشعابات آن، داعش و همچنین بنیادگرایی های افراطی در دیگر ادیان مانند یهودیت و مسیحیت پرداخته و در نهایت به جنبش هایی که علیه حکومت مانند خوارج و حشاشین قیام کرده می پردازد.

ص: 109

نام کتاب: مارד العصر الحديث داعش السفیانی، والریات السود آخر الزمان

ترجمه: طغیانگر دوران مدرن داعش سفیانی، و پرچم های سیاه آخر الزمان

مؤلف: منصور عبد الحکیم

ناشر: دار الکتب العربی

مکان نشر: قاهره، مصر

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 352 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

نویسنده در این کتاب به بیان موضوعاتی همچون رابطه داعش با پرچم های سیاه و سفید، رابطه داعش با گروه القاعده و گروه توحید و جهاد در عراق و جبهه النصره در سوریه، حقیقت اختلافات بین گروه داعش و گروه جبهه النصره و کتاب شام، ریشه های تفکر جهادی و اعتقادی داعش و گروه های سلفی و جهادی، حقیقت جهاد در اسلام و انواع و شرایط آن، تاریخچه حوارج و عقائد و افکار آنها، خلافت اسلامی و مفهوم آن، مفهوم جانشینی عمومی و جانشینی جزئی در آخر الزمان و مراحل آن در اسلام، ذکر مهمترین اقدامات داعش و مقایسه آن با فرامین اسلامی، رابطه بین داعش و سفیانی، سخنان علماء در رابطه داعش و مبارزه با تهاجم ایالات متحده به عراق، اسرار داعش از داخل و ... پرداخته است.

نام کتاب: داعش من النجدي إلى البغدادي

ترجمه: داعش از نجدی تا بغدادی

مؤلف: فؤاد ابراهیم

ناشر: مرکز اوال للدراسات و التوثيق

مکان نشر: بحرین

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 320 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

ص: 110

نویسنده در این کتاب می‌کوشد تا با بیان ابعاد تاریخی، سیاسی و روانی ایده احیای خلافت اسلامی، بیان نماید که چگونه آل سعود توانست با بهره‌گیری از بعد خلافت نزد محمد بن عبدالوهاب، سازمانی دینی مطابق با مصالح سیاسی ایجاد نماید. او در ادامه به گروه داعش اشاره کرده و پس از بررسی ابعاد تاریخی و سیاسی آنها، بدین نکته می‌پردازد که سلفیان جهادی تربیت شده تعالیم محمد بن عبد الوهاب می‌باشند که داعش بهترین نمونه این نوع تعلیمات می‌باشد.

نام کتاب: اليمن والقاعدة.. الحرب الأميركية في جزيرة العرب

ترجمه: يمن والقاعدة.. جنگ آمریکا در شبه جزیره عربستان

مؤلف: غریغوری د. جونسن

ترجمه: الطیب الحصنی

ناشر: دار جداول

مکان نشر: بیروت، لبنان

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 312 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

نویسنده در این کتاب به بیان چگونگی شکل‌گیری القاعده در یمن، صعود و سقوط آن، چالش‌های قرن جدید و نقش آمریکا در جنگ‌های منطقه‌ای به صورت مفصل پرداخته است.

ص: 111

پایش خبری - تحلیلی جریان های افراطی و تکفیری 2

سال اول - شماره اول - آبان و آذر 1394

دبیرخانه کنگره جهانی مقابله با جریان های افراطی و تکفیری

الأمانة العامة للمؤتمر العالمي

لمواجهة التيارات المتطرفة والتكفيرية

دبیرخانه کنگره جهانی «مقابله با جریان های افراطی و تکفیری»

تهیه کننده: معاونت پژوهش دبیرخانه کنگره «مقابله با جریان های افراطی و تکفیری»

به کوشش: محمد ابراهیم نژاد، محمد علی موحدی پور، احمد ربیعی فر

ناظر: مهدی فرمانیان

صفحه آرا: محبوب محسنی

طراح جلد: محمدباقر جمال نیک

نوبت چاپ: اول/1394

تیراژ: 2000 جلد

قیمت: 7000 تومان

مرکز پخش: قم، میدان معلم، بلوار معلم جنوبی، مجتمع فرهنگی و مدرسه علمیه امام کاظم علیه السلام، دبیرخانه دائمی کنگره.

شماره تماس: 025-37842141

ایمیل: makhteraltakfir@gmail.com

info@makhteraltakfir.ir

{ کلیه حقوق این اثر متعلق به دبیرخانه کنگره می باشد. }

خیراندیش دیجیتال: انجمن مددکاری امام زمان (عج) اصفهان

ص: 1

اشاره

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: 1

بخش اول: صدای تکفیر.....

حقایق درباره داعش از زبان یکی از نیروهای جدا شده از این تشکیلات...8

داعش خطاب به عناصر اروپایی اش: صلیب به گردن بیندازید...10

افزایش تفکر تکفیری در میان جوانان سعودی...11

داعش سند بیعت ناصر الفهد، یکی از رهبران مهم سلفی جهادی عربستان، با ابوبکر البغدادی را منتشر کرد...12

منابع مالی گروههای تروریستی سوریه از زبان خودشان...15

کمک عربستان و امارات به داعش...16

تهدید عربستان از سوی داعش...17

بیعت گروهی از جمعیت «شباب المسلمین» سومالی با داعش...19

اسرائیل و جریانهای تکفیری...20

معرفی 3 نفر از اعدای های عربستان که داعش از آنها حمایت کرد...21

نشست خبری جولانی با چهار رسانه عربی...24

تهدید به قتل محمد العریفی، مبلغ وهابی، از سوی طرفداران داعش...25

القاعده یمن زندگی نامه مهم ترین رهبرانش را منتشر کرد...26

بیانیه محیسنی پس از کشته شدن علوش...29

همراهی گروههای مسلح ارتش آزاد سوریه با ترکیه...29

استفاده از فتنه مذهبی برای اهداف تروریستی خود...31

پیشرفت ساخت سلاح در داعش...32

سلفیان جهادی در مغرب در پی تأسیس حزبی سیاسی...33

مهم ترین شخصیت های داعش که در سال 2015 کشته شدند...34

ص: 2

بخش دوم: بازتاب تکفیر.....

1. کشته شدن زهران علوش...38
2. اولین شعله های داعش بر دامان اندونزی...40
3. نفت لیبی در دستان داعش...41
4. گورهای دسته جمعی در سنجار...41
5. حمله داعش به دیر الزور و ربودن 400 تن...42
6. داعش 14 درصد از مناطق تحت سیطره خود را در سال 2015 از دست داده است...43
7. فرار از دست داعش به قیمت جان...45
8. همایش بین المللی «في نقض اسس التطرف و مقولاته: مقاربات و تجارب» در اسکندریه مصر...46
9. رویتز افشا کرد: تجارت اعضای اسرا از سوی داعش...47

بخش سوم: تحلیل ها.....

1. دیدگاه های جهانی درباره فعالیتهای سازمان داعش...52
2. گسترش داعش در شمال آفریقا، احتمالات و دشواری ها...56
3. آموزش در مناطق داعش؛ داعش چگونه نسل های آینده اش را تربیت می کند؟...63
4. چگونه داعش یاران خود را تحریک می کند؟ تحلیل کمی برای گفتمان بغدادی...66
5. آینده سلفیه سیاسی در مصر و تونس...70
7. مدیریت غیرمستقیم؛ راهبرد آمریکایی در جهت دهی به جنبش های تکفیری...79

بخش چهارم: معرفی کتب برگزیده...85

جهان اسلام در دوره کنونی با وجود تلاش های فراوان علمای بزرگ، شاهد رشد و گسترش جریان های افراطی و تکفیری است. اقدامات این جریانها نظیر قتل، غارت، هتک حرمت، ترور علمای بزرگ اسلام، تخریب اماکن مقدس و هویت ساز و ارتکاب اعمال شنیع، ضربات جبران ناپذیری بر پیکر جهان اسلام وارد آورده است. در این میان دشمنان اسلام با راهبرد "اسلام علیه اسلام" در تأسیس و حمایت از گروههای افراطی و دامن زدن به اختلافات مذهبی، توانسته اند چهره ای مشوه از اسلام و مسلمانان را به جهانیان معرفی نمایند.

از این رو حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مدظله العالی) با ابتکاری بدیع برای مقابله علمی با جریان های افراطی و تکفیری و راه های برون رفت از آن، اقدام به برگزاری کنگره جهانی «جریان های افراطی و تکفیری از دیدگاه علمای اسلام» با حضور عالمان و اندیشمندان برجسته جهان اسلام نمودند.

استقبال فراوان علما، اندیشمندان و مراکز فرهنگی جهان اسلام از برگزاری این کنگره و درخواست مکرر آنان مبنی بر ادامه ارتباط و تعامل میان علمای اسلام و وحدت و همدلی در نفی افراط و تکفیر، حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مدظله العالی) - ریاست عالی کنگره - را بر آن داشت تا با تأسیس دبیرخانه دائمی کنگره مقابله با جریان های افراطی و تکفیری، موافقت فرمایند.

در این راستا دبیرخانه با سه بخش، معاونت پژوهش، معاونت بین الملل و معاونت اجرایی کار خود را از اردیبهشت 1394 شروع و برنامه های متنوعی را در دستور کار خود قرار داد. ارتباط و تعامل با بیش از 2000 عالم و اندیشمند جهان اسلام اعم از اهل سنت و شیعه؛ انتشار مجله امت واحده؛ بولتن رصد و تحلیل جریانهای تکفیری و راهکارهای مقابله با آن؛ سلسله منشورات پیرامون جریانهای تکفیری؛ نشست های علمی با همکاری مراکز و دانشگاههای مختلف در کشورهای مسلمان و انشاءالله در سالهای آتی برگزاری کنگره ای با همان عظمت از اهداف این دبیرخانه است که انشاء الله به فضل و کرم الهی و همکاری علمای جهان اسلام بتوانیم به این اهداف عالییه برسیم.

آنچه در پی می آید بخشی از منشورات دبیرخانه است که تقدیم حضور شما بزرگواران می گردد.

معاونت پژوهش

ص: 5

*بخش اول: صدای تکفیر(1)

این بخش از رصد به بیان اخبار، مواضع، تحلیل و دیدگاههای جریانهای تکفیری می پردازد.

ص: 6

حقیقی درباره داعش از زبان یکی از نیروهای جدا شده از این تشکیلات

جبهه اصالت و تنمیه، با انتشار مصاحبه ویدیویی با ابو ولید التونسی، اطلاعاتی را درباره گروه تکفیری داعش منتشر کرد. جبهه اصالت و تنمیه متشکل از چهار گروه تکفیری مخالف حکومت سوریه است. از زمان تشکیل این جبهه تا کنون آمریکا حامی آن بوده است.

ابو ولید تونسلی مسئول امور مالی یکی از بیمارستان های رقه بوده که تازگی از داعش جدا شده است. ابو ولید در اظهارات خود دلیل اصلی جداسدن از داعش را ظلم بسیار این گروه و قلع و قمع کردن افراد صرفاً به دلیل مخالفت با یکی از فرماندهان برشمرد. بنا به گفته ابو ولید، داعش از بازگشت مهاجرانی که از کشورهای دیگر به این گروه ملحق شده بودند ممانعت می کند و با گرفتن گذرنامه های ایشان مانع بازگشت آنها به کشورشان می شود. به گفته ابو ولید، ملاک و معیار داعش برای تعیین فرمانده فقط اطاعت محض و کورکورانه از اوامر و دستورها است و افراد با کوچکترین مخالفتی با دستورها، زندانی می شوند. ابو ولید درباره وضعیت روانی نیروهای مصدوم داعش که به بیمارستان منتقل می شدند می گوید، اغلب این افراد معتاد به استفاده از ترامادول و هروئین هستند. بنا به ادعای ابو ولید، وقتی عناصر داعش دچار کوچک ترین جراحی می شوند از این مواد استفاده می کنند و با گذشت زمان معتاد به استفاده از این مواد و مسکن های قوی، مانند ترامادول، میشوند. این عضو فراری داعش اغلب نیروهای داعش را عناصری از کشورهای دیگر میدانند که عمدتاً تونسلی هستند.

وی در ادامه اظهاراتش به مسئله فروش زنان و دختران ایزدی اشاره می کند و می گوید فرماندهان داعش دختران زیبا را برای خود انتخاب می کردند و زنان و دختران دیگر را در میان اعضای خود تقسیم می کردند. ابو ولید، همچنین، به تشکیل گروهی با نام «سوق النخاسه» در شبکه اجتماعی تلگرام اشاره می کند که در آن عکس و قیمت زنان و دختران ایزدی برای فروش قرار می گرفت.

این عضو سابق تونسسی داعش دلیل گرایش مسلمانان در کشورهای غربی و سایر کشورها به داعش را تبلیغات این گروه تکفیری دانست. به گفته ابو ولید، داعش از اعضای خود با ملیت‌های مختلف می‌خواهد هموطنانشان را برای پیوستن به داعش ترغیب کنند و بر این مسئله تأکید کنند که سرزمین داعش حکومت عدالت و شریعت است، اما زمانی که این افراد داخل سرزمین های داعش می‌شوند با چیز دیگری مواجه می‌شوند و به جای عدالت شاهد ظلم و ستم فرماندهان و اعضای داعش هستند و دیگر راه فراری ندارند.

ابو ولید درباره ازدیاد عملیات های انتحاری در سوریه و عراق، که جوانان کم سن و سال انجام می‌دهند، می‌گوید بسیاری از این جوانان کم سن و سال از جوانان ناآگاه و رشدیافته در مناطق حومه شهرها هستند که آگاهی چندانی از مسائل دینی ندارند و داعش برای قانع کردن این افراد گروهی را تشکیل داده است که آنها را به بهشت و حورالعین وعده می‌دهند.

این فرد تونسسی به فساد مالی فراوان در میان فرماندهان داعش اشاره می‌کند و می‌گوید هر منطقه ای که داعش تصرف می‌کند فرماندهان آنها منازل و ماشینها و غنایم به دست آمده را میان خودشان تقسیم می‌کنند و هر سرباز داعشی فقط 50 دلار در ماه دریافت می‌کند و اگر متأهل باشد به میزان 100 دلار افزایش می‌یابد و در ازای هر فرزند هم 35 دلار اضافه تر دریافت می‌کند.

ابو ولید در اظهارات خود به بی‌اعتنایی فرماندهان داعش به مهاجران اشاره کرد. به گفته این عضو تونسسی، داعش در قبال جان اعضای خارجی خود هیچ احساس مسئولیتی ندارد. وی با اشاره به درگیری های کوبانی و اعتراض نیروهای خارجی داعش به این درگیری ها تأکید کرد که در این درگیری ها تقریباً 6500 نفر از داعش کشته شدند. به گفته او، تقریباً 70 درصد از اعضای خارجی داعش از این گروه ناراضی هستند و قصد جدایی از داعش را دارند.

یکی از اطلاعات مهمی که در این اظهارات دیده می‌شود وجود نیروهای ویژه داعش به نام «الصدیق» است که مستقیم تحت فرماندهی ابو محمد عدنانی

هستند. به گفته او، داعش سالن های ورزشی مخصوص، غذاهای خاص و تجهیزات ویژه ای برای این گروه اختصاص داده است که بیشتر این تجهیزات از ترکیه وارد می شود. (1)

تصویر

□

داعش خطاب به عناصر اروپایی اش: صلیب به گردن بیندازید

تشکیلات داعش کتابی را برای عناصر اروپایی خود منتشر کرده است که لوازم و تمهیدات فعالیت در کشورهای اروپایی را به آنان گوشزد می کند. این کتاب با عنوان ارشادات السلامة والامن للمجاهدين الفرادی، نکات امنیتی فراوانی را برای فعالیت در کشورهای اروپایی - به عناصر داعشی موجود در این کشورها آموزش میدهد.

برخی از نکات امنیتی سفارش شده در این کتاب عبارت است از: انجام دادن کارهایی که باعث جلب توجه دیگران نشود و از سوی دیگر کارهایی انجام دهید که مثل دیگران شوید، مانند اصلاح و کوتاه کردن موهای سر و صورت با جدیدترین مدل های روز اروپا؛ نماز نخواندن در مساجد؛ به همراه داشتن مسواک؛ به کار نبردن کلمات اسلامی معروف در سخنان؛ استفاده از صلیب؛ پوشیدن انگشتر طلا و ساعت مچی در دست چپ، و

این کتاب در 58 صفحه از عناصر وابسته به داعش در کشورهای اروپایی خواسته است با استفاده از مظاهر زندگی غربی و دوری از مظاهر اسلامی، از رادار با سازمان های اطلاعاتی و امنیتی غرب در امان بمانند. همچنین، از عناصر

ص: 9

داعشی که از عراق و سوریه به اروپا می روند خواسته است چند روز پیش از مسافرت، صورت خود را اصلاح کنند تا در معرض نور آفتاب باشند و رنگ طبیعی به خود بگیرند؛ چراکه در صورت اصلاح صورت در روز مسافرت، به راحتی از روشنی پوست محل اصلاح، فهمیده خواهد شد که محاسن شخص به مدت طولانی بلند بوده و به تازگی اصلاح شده است. (1)

افزایش تفکر تکفیری در میان جوانان سعودی

نظرسنجی ها و آمارهایی که مراکز حکومتی در عربستان و نیز برخی مراکز تحقیقاتی معتبر جهان در ماه های گذشته منتشر کرده اند، نشان دهنده گرایش جوانان سعودی به جریانهای تکفیری است. در مصاحبه ای که یکی از اعضای سابق مجلس شورای عربستان خلیل عبدالله الخلیل با شبکه ماهواره ای العربیه درباره موضوع تروریست داشت اعلام کرد بر اساس آمار رسمی موجود مراکز حکومتی 60 درصد از جوانان سعودی آماده جذب به گروههای تکفیری هستند.

همچنین، بر اساس نظرسنجی مؤسسه بروکینگز آمریکا، که از مهمترین مراکز مطالعاتی در زمینه جریانهای تندرو و تکفیری است، بیشتر تأییدکنندگان داعش در فضای مجازی از کشور سعودی هستند نه عراق و سوریه. در این پژوهش اشاره شده است که فقط در داخل عربستان سعودی 866 صفحه در توییتر در حمایت از تشکیلات تکفیری وجود دارد. همچنین، توییتر اولین منبع موجود برای تبلیغ جریانهای تکفیری است. بر اساس این نظرسنجی، 92 درصد از جوانان سعودی اعتقاد دارند داعش علی رغم ارتکاب جنایت های مختلف تشکیلاتی است بر اساس مبانی و ارزشهای اسلامی. در این نظرسنجی 72 درصد از جوانان سعودی اعلام کرده اند تفاوتی میان تشکیلات القاعده با داعش و جبهه النصره وجود ندارد. میانگین سنی این جوانان بین 25 تا 30 سال است و اغلب این افراد

ص: 10

1- «داعش» لعنصره فی اورویا: إلبسوا الصلیب!»، سایت الحدث نیوز و الحیات: <http://www.alhadathnews.net>

معتقدند گروه‌های تکفیری داعش و جبهه النصره جزء گروه‌های افراطی محسوب نمی‌شوند.

این وضعیت موجود در میان جوانان سعودی نتیجه دو سیاست غلط سیاست مداران سعودی از زمان به قدرت رسیدن تا کنون است. حمایت از تفکرات افراطی علمای وهابی در داخل عربستان و تربیت جوانان بر اساس تفکرات تکفیری وهابیت یکی از سیاست‌هایی است که عربستان با آن به دنبال مشروعیت حکومت خود است. سیاست دیگری که عربستان در سه دهه اخیر اتخاذ کرده حمایت همه جانبه از گروه‌های تکفیری و افراطی در سایر کشورها است. عربستان با حمایت از این گروه‌ها به دنبال ایجاد حاشیه ای امن برای حکومت خود از سوی این جریان‌ها و همچنین نفوذ در سایر کشورها بوده است. اما با توجه به دوگانگی عملکرد آل سعود و فساد حکومت سعودی و وابستگی آن به کشورهای غربی و اسرائیل این تفکر تکفیری به تهدیدی برای خاندان سعودی تبدیل شده است. (1)

تصویر

□

داعش سند بیعت ناصر الفهد، یکی از رهبران مهم سلفی جهادی عربستان، با ابوبکر البغدادی را منتشر کرد

مؤسسه البتار، یکی از مؤسسات حامی تشکیلات تکفیری داعش، نامه ای را منتشر کرد که مدعی است منسوب به یکی از مشایخ سلفی سعودی به نام ناصر الفهد است. ناصر الفهد به دلیل انتقاد از حکومت سعودی در زندان «حائر»، در نزدیکی ریاض، زندانی شده است. این مؤسسه مدعی است بیعت الفهد از داخل زندان بوده است و این نامه از داخل زندان به دست این مؤسسه با رسیده است. در این نامه، که با امضای ناصر الفهد است، آمده: «از جانب ناصر

ص: 11

بن حمد الفهد به ابوبکر البغدادی، سلام علیکم ورحمة الله وبرکاته، اما بعد، همانا بیعت می کنم با تو بر اساس کتاب خدا و سنت پیامبر و سیره خلفای راشدین و تا جایی که بتوانم مطیع تو خواهم بود».

به دنبال انتشار این خبر در شبکه های اجتماعی، طرفداران این گروه تکفیری با ابراز خوشحالی از این خبر، ناصر الفهد را عالم اول داعش معرفی کردند. در مقابل، سلفیانی که با داعش مخالف اند اصل وجود این نامه را منکر شدند و تاریخ آن را مربوط به قبل از ورود به زندان دانستند.

شایان ذکر است که این شخصیت سلفی جهادی از سال 2002 تاکنون در زندان به سر می برد. یکی از کتابهای جنجالی او التبیان فی کفر من أغان الأمریکان فی أفغانستان والعراق نام دارد. ناصر الفهد در این کتاب به صراحت آل سعود را به دلیل حمایت از آمریکا در جنگ افغانستان و عراق تکفیر می کند.⁽¹⁾

تصویر

□

ص: 12

تصویر

□

تکذیبیه فعالان اینترنتی در مورد نامه منسوب به ناصر الفهد

تصویر

□

نامه منسوب به ناصر الفهد که از مردم دعوت کرده است با داعش بیعت کنند

ص: 13

پیکتی از رهبران جبهه النصره، که از اعضای تشکیل دهنده این گروه در ابتدای درگیری ها در سوریه بوده، گزارشی را منتشر کرده و در آن مبالغ دریافتی گروههای بزرگ معارض سوری از سال 2011 تا 2014 را ذکر کرده است.

تصویر

□

«أس الصراع في الشام» از رهبران جبهه النصره مدعی است این گزارش را به تنهایی تهیه کرده و بارها با رهبران و مسئولان مالی و اداری این گروهها ملاقات داشته است؛ و اطمینان داده است که اطلاعات موجود در این گزارش بین 84 تا 88 درصد صحیح است. در این گزارش، که با نام «صمود تاریخی» منتشر شده، به پول های دریافتی جبهه النصره، احرار الشام، جیش الاسلام و لواء التوحید پرداخته و دلیل ذکر نشدن سایر گروهها را بی اطلاعی از وضعیت مالی آنها دانسته است.

در این گزارش جیش الاسلام بیشترین کمکها را، در حدود 37 میلیون دلار، دریافت کرده است. بعد از آن، گروه تروریستی احرار الشام با 35 میلیون دلار قرار دارد و در رتبه بعدی لواء التوحید با 32.5 میلیون دلار است. نکته جالب در این

ص: 14

گزارش میزان پول دریافتی جبهه النصره است که نویسنده گزارش مدعی است فقط 11.7 میلیون دلار تاکنون دریافت کرده است.

دیگر نکته مهم این گزارش اعتراف نویسنده آن به دریافت کمک های حکومتی از سوی کشورهای منطقه است. «أس الصراع» مدعی است بیشترین حمایت های دولتی را جیش الاسلام تاکنون دریافت کرده است. همچنین، نویسنده این گزارش اعتراف کرده است که این کمک ها به صورت غیر مستقیم از سوی حکومت های منطقه دریافت می شود و هیچ اشاره ای به کشورهای کمک کننده نکرده است. «أس الصراع» برای مستقل نشان دادن جبهه النصره مدعی شده است که این گروه تا کنون هیچ حمایت دولتی از کشورهای منطقه دریافت نکرده است، این در حالی است که بر اساس گزارش های کاملاً موثق، قطر از مهمترین کشورهای حامی جبهه النصره است. همچنین، با انتشار تصاویر درمان زخمی های این گروه در اسرائیل، وابستگی این گروه های تکفیری به کشورهای دست نشانده منطقه و حمایت کشورهای غربی و اسرائیل از این گروهها بیش از پیش آشکار شد. (1)

این مبالغ به روشنی نشان میدهد که نویسنده گزارش با کم نشان دادن مبالغ دریافتی این گروهها به دنبال اثبات مردمی بودن این گروه ها و رد اخبار موجود درباره وابستگی این جریان های تروریستی به کشورهای منطقه است.

تصویر

□

کمک عربستان و امارات به داعش

یکی از مهمترین عناصر القاعده یمن در صفحه خود در توییتر، با نام «جبل»، ادعا کرد شاخه داعش با در یمن کمک های لجستیکی از عربستان و امارات دریافت کرده است. این عنصر

ص: 15

القاعده، افراد ملحق شده به داعش در یمن را افرادی غافل و غلوکننده در تکفیر مردم معرفی می کند. جبل با اشاره به تکفیرشدن احرار الشام و جبهه النصره از سوی داعش به دلیل دریافت کمک از ترکیه و قطر مدعی شده است شاخه داعش در یمن در شهر عدن از امارات به صورت مستقیم کمک دریافت کرده است. جبل همچنین مدعی شده است که داعش در یمن به صورت غیرمستقیم و از طریق ابن فرید، یکی از مشایخ و بزرگان قبیله عولقی در استان شبوه، از عربستان سعودی کمک دریافت کرده است. این فرمانده القاعده در یمن از عناصر داعش برای مباحثه دعوت کرده و مدعی شده است که در صورت تکذیب این خبر از سوی داعش حاضر به مباحثه با این گروه تروریستی است.

این عضو ارشد القاعده دلیل حمایت کشورهای غربی و عربی از داعش را ایجاد اختلاف میان گروه های سلفی جهادی ذکر کرده و گفته است داعش به جای جنگ با صلیبی ها و حاکمان مرتد کشورهای وابسته به غرب با طالبان و القاعده می جنگد و موجب تضعیف جریان سلفی جهادی شده است. جبل همچنین مدعی شده است که دستگاههای اطلاعاتی امارات توانسته اند به داخل تشکیلات داعش در یمن نفوذ کنند و حمایت آنها از داعش همسو با منافع این کشورها در مبارزه با القاعده است. (1)

تصویر

□

تهدید عربستان از سوی داعش

بعد از اعدام 43 نفر از اعضای القاعده به دست دولت عربستان داعش تهدید کرد زندانهای عربستان را ویران می کند. داعش با انتشار مقاله ای مدعی شد این

ص: 16

تشکیلات همیشه به دنبال آزادی است و مسئله اسیران فقط زمانی پایان می یابد که حکومت های (طاغوت) منطقه نابود شود و زندان های آن با خاک یکسان گردد، همان طور که زندان های بادوش در موصل، تسفیرات در تکریت، و زندان تدمر با خاک یکسان شد. داعش همچنین تهدید کرده است به زودی به دو زندان حائر و الطرفیه در عربستان حمله خواهد کرد. بیشتر زندانیان این دو زندان افرادی هستند که گرایش های افراطی معطوف به القاعده و داعش را دارند.

علی رغم اختلافات موجود میان داعش و القاعده، هر دو گروه در دشمنی و تکفیر آل سعود با هم اتفاق نظر دارند. اما تا کنون عملیات هایی که داعش در عربستان انجام داده، معمولاً در مناطق شیعه نشین این کشور بوده است که به سبب آن 50 نفر از شیعیان به شهادت رسیده اند. در ماههای اخیر داعش با ساختن کلیپ های متعددی برای شعله ور کردن اختلافات مذهبی در عربستان از اهل سنت این کشور خواسته است به حسینیه ها و مساجد شیعیان حمله کنند. همچنین، داعش در ماه جولای سال گذشته عملیاتی انتحاری در نزدیکی زندان حائر انجام داده است.

مسئولان امنیتی سعودی بعد از بررسی اقدامات تروریستی داعش دلیل دشوار بودن شناسایی این افراد در داخل عربستان را عملکرد مستقل طرفداران داعش از تشکیلات اصلی دانستند. از نظر مقامات سعودی، رابطه میان این افراد با تشکیلات اصلی فقط در حد مشورت و حمایت های لجستیکی است. (1)

ص: 17

تصویر

□

داعش با انتشار سه ویدیو در یک روز از طریق شاخه های خود در مصر، سوریه و عراق از جنبش «شباب المسلمین» سومالی دعوت کرد تا با خلیفه آنها، ابوبکر البغدادی، بیعت کنند. القاعده در واکنش به انتشار این ویدیوها اعلام کرد داعش در پی شکست در اخذ بیعت از شباب المسلمین، که با القاعده بیعت کرده اند، با انتشار این ویدیوها به دنبال سرپوش گذاشتن بر شکست خود است. در این ویدیوها، افراد وابسته به داعش با ملیت های مختلف خطاب به نیروهای افراطی جوان و مسلمان سومالی، برای برانگیختن احساساتشان از آنها می خواهند مانند سایر گروههای تکفیری با داعش بیعت کنند و پیرو عقاید و افکار داعش شوند. همچنین، برای قانع کردن جوانان سومالی اقدامات القاعده را با داعش مقایسه کرده، با گمراه خواندن سایر گروه ها و علی رغم جنایات فراوان، داعش را تنها گروه بر حق معرفی می کنند. آنها در این ویدیوها می کوشند به مخاطبان خود القا کنند که فقط داعش توانسته است با برقراری حکومت و احیای خلافت، اسلام و شریعت را زنده کند. با وجود چنین خلافتی، اگر مسلمانی بیعت با خلیفه جنایتکار داعش را رد کند بدعت گذار است و از اسلام خارج می شود.

نکته دیگری که در ویدیوهای داعش خطاب به سایر گروههای سلفی جهادی

تصویر

□

در کشورهای دیگر وجود دارد درخواست داعش از این گروه ها برای قطع ارتباط با تشکیلات القاعده است. از نگاه داعش، القاعده گروهی منحرف و بدعت گذار است و به دلیل بیعت نکردن با ابوبکر البغدادی ریختن خونشان مباح است.

در پی این تبلیغات، عبدالقادر مؤمن، از رهبران بارز جنبش شباب المسلمین سومالی، در پیامی صوتی اعلام کرد که به همراه گروهی از جوانان سومالی با ابوبکر البغدادی، خلیفه داعش، بیعت کرده است. عبد القادر مؤمن پیشتر یکی از امامان مسلمانان انگلیس بود که بعد از بازگشت از لندن به گروه «شباب المسلمین» پیوست و هم اکنون یکی از رهبران اصلی این گروه است. با جداشدن عبد القادر از این گروه اختلاف شدیدی میان آنها به وجود خواهد آمد. یکی از دلایل اهمیت بیعت این گروه با داعش سیطره بر سلسله کوههای بولس در نزدیکی شهر ساحلی بوساسو (بندر قاسم) است. بوساسو مهم ترین شهر ساحلی سومالی است. بزرگترین بندر کشور سومالی به دلیل مشرف بودن بوساسو با خلیج عدن در این شهر واقع شده است. به نظر می رسد یکی از دلایل اصلی حمایت داعش از این گروه تصرف این شهر ساحلی و ایجاد ارتباط با شاخه داعش در شهر ساحلی سرت و درنه در لیبی است.⁽¹⁾

اسرائیل و جریان های تکفیری

در هفته های گذشته، دولت اسرائیل اعلام کرد قصد دارد داعش و جبهه النصره و گروهان عبد الله عزام (مسئول بمب گذاری در مقابل سفارت ایران در لبنان) را به عنوان گروه های تروریستی اعلام کند. در اطلاعیه دولت اشغالگر اسرائیل آمده است که دستگاه اطلاعاتی این کشور (شاباک) از دولت خواسته است این گروه ها را به عنوان گروههای تروریستی معرفی کند. این در حالی است که هیچ یک از این گروهها هیچگونه عملیات تروریستی علیه رژیم صهیونیستی و

ص: 19

در داخل اراضی اشغالی انجام نداده اند. در این اطلاعیه دلیل اصلی تروریستی بودن جبهه النصره وابستگی به شاخه اصلی القاعده و تهدید اسرائیل از سوی برخی اعضای این گروه اعلام شده است. این در حالی است که تاکنون بسیاری از نیروهای جبهه النصره در بیمارستانهای اسرائیل درمان شده اند و یکی از نیروهای این گروه تروریستی در پاسخ به خبرنگار شبکه دو اسرائیل به صراحت اعلام کرد که تمامی شیعیان، علوی ها و دروزی ها را می کشد، اما با صهیونیستها رابطه خوبی دارد و صهیونیست ها به آنها کمک می کنند. اما در خصوص داعش اسرائیل فقط به دلیل پیوستن تعدادی از فلسطینیان و اعراب ساکن سرزمین های اشغالی این گروه را تروریستی اعلام کرده است.

موضع نرم مقامات اسرائیلی درباره این گروههای تکفیری نشان میدهد اسرائیل هیچ احساس خطری از وجود این جریان ها در منطقه نمی کند، بلکه شاید بتوان گفت وجود این تفکرات تکفیری در منطقه به دلیل ایجاد جنگهای قومی و مذهبی باعث امنیت اسرائیل خواهد شد و مساله آزادی فلسطین که در رأس مسائل جهان اسلام قرار داشت به فراموشی سپرده شده است. (1)

تصویر

□

معرفی 3 نفر از اعدام های عربستان که داعش از آنها حمایت کرد

در هفته های اخیر اعدام 47 نفر از زندانیان عربستان بازتاب گسترده ای در میان رسانه های منطقه و جهان داشت. در میان این 47 نفر اعدامی، سه نفر از مهم ترین اعضای القاعده، به نام های فارس آل شوایل الزهرانی، حمد الحمیدی، و عبدالعزیز الطویلعی وجود داشتند. تشکیلات داعش در میان این افراد از سه نفر به صورت

ص: 20

خاص نام برده و وعده داده است که انتقام این افراد را از آل سعود خواهد گرفت.

در اینجا به اختصار این سه نفر را معرفی می کنیم.

فارس آل شویل الزهرانی

ابوجندل الازدی، از نظریه پردازان مهم سلفی جهادی بود. به تعبیر دیگر، می توان او را نفر دوم در هیئت شرعی سازمان القاعده، شاخه شبه جزیره عربی، دانست. زهرانی کارشناسی خود را از دانشگاه محمد بن سعود در رشته شریعت اسلامی دریافت کرد. بعد از آن آل شویل جذب گروه های جهادی در شبه جزیره شد و با نام مستعار ابوجندل الازدی در شبکه های جهادی مطلب می نوشت. او قبل از بازداشت به دست نیروهای سعودی از مبلغ معروف، سروری سفر الحوالی، برای مناظره ای علنی درباره کفر آل سعود دعوت کرد. همچنین، کتابی با عنوان پژوهشی در حکم قتل نیروها و افسران امنیتی منتشر کرد. پس از آن و با شناسایی هویت او از سوی آل سعود نوشتن با نام اصلی را آغاز کرد. عنوان نخستین کتاب او چنین است: الله اکبر، آمریکا ویران شد.

اما سخنرانیهای او، در محکومیت آل سعود و تکفیر آنها، مهمترین دلیل زندانی شدن زهرانی بود. زهرانی که خود در دامن تفکرات تکفیری وهابیت و آل سعود رشد یافته بود در یک سخنرانی با عنوان «تابعیت سعودی زیر پاهایم» به شدت علیه آل سعود مطالبی را مطرح، و در آن حکومت آل سعود را تکفیر کرد. زهرانی در نهایت در سال 2004 به دست نیروهای امنیتی سعودی دستگیر شد و به زندان افتاد. نکته مهم درباره آل شویل حمایت شدید داعش از این شخصیت است. حامیان داعش در شبکه های اجتماعی مدعی اند او در داخل زندان با بغدادی بیعت کرده است. لذا افکار و عقاید او را همسو با افکار داعش میدانند. این در حالی است که تشکیلات القاعده زهرانی را از رهبران خود اعلام کرده است و هر دو گروه عربستان را تهدید به انتقام در مقابل کشته شدن زهرانی کرده اند.

وی یکی از مبلغان سعودی و وهابی است که جذب سازمان القاعده در جزیره العرب شده. حمیدی از شاگردان بن باز، مفتی اعظم سعودی، در زمان ملک فهد است که هفت سال از ملازمان او بود. وی، که به شدت تحت تأثیر افکار تکفیری وهابیت قرار داشت، جذب شاخه القاعده در جزیره العرب شد و در نهایت در سال 2005 در درگیری های شهر الرس با نیروهای امنیتی سعودی به اسارت درآمد. در این درگیری ها چهارده نفر از اعضای القاعده کشته و تعدادی دیگر، از جمله حمیدی، دستگیر شدند. حامیان داعش در شبکه های اجتماعی رساله های با عنوان «مردم از قریش پیروی می کنند» را به حمیدی منتسب می کنند که وی آن را در زندان در حمایت از داعش تألیف کرده است. این رساله، که حدود 15 صفحه است، داعش را تجلیل کرده و خارجی بودن این گروه را رد می کند. حمیدی تألیفات دیگری نیز دارد، از جمله: اقوال علمای اسلام درباره روافض؛ و اگر خدا را یاری کنید هیچ غلبه کننده ای وجود ندارد. در کتاب اول حمیدی به تأیید تشکیلات داعش پرداخته، و در کتاب دوم به شدت علیه شیعه سخن گفته است. به همین دلیل، داعش به شدت از وی حمایت می کند.

عبد العزیز الطویلی

«عبد الله الرشید»، «فرحان الرویلی» و «أخو من أطاع الله»، اسامی مستعار عبد العزیز الطویلی، یکی از رهبران مهم القاعده در شبه جزیره است. الطویلی یکی از نویسندگان مجله صوت الجهاد وابسته به القاعده بوده است. طرفداران القاعده طویلی را یکی از مهم ترین رهبران القاعده و از پیشوایان در صدور فتوا در تأیید انفجارهای ریاض میدانند. مهم ترین کتابهای او عبارت است از: حکم استهداف المصالح النفطية، انتقاص الاعتراض علی تفجيرات الرياض، و هشيم التراجعات. در کتاب اخیر درباره اعترافات ساختگی ناصر الفهد، علی الخضیر و احمد الخالدی سخن گفته است. به گفته او، این اعترافات، که از تلویزیون

سعودی پخش شده، در نتیجه شکنجه این افراد و اجبار آنها بوده است و در حقیقت این افراد از عقاید خود بازنگشته اند.

الطوبلی نیز در درگیری های 2005 با نیروهای امنیتی سعودی زخمی، و سپس دستگیر شد. (1)

تصویر

□

نشست خبری جولانی با چهار رسانه عربی

تشکیلات جبهه النصره شاخه سوری القاعده اعلام کرد به زودی با انتشار فیلمی مصاحبه جولانی با چهار خبرنگار عربی را منتشر خواهد کرد. این در حالی است که جبهه النصره بر اساس اعلام سازمان ملل متحد جزء گروههای تروریستی اعلام شده است و رهبر آن ابومحمد جولانی در فهرست تروریستهای سازمان ملل قرار دارد و تحریم های بین المللی شامل او و گروه جبهه النصره شده است. اما با این حال، رسانه های عربی، به خصوص الجزیره، در حمایت از این شخصیت و جبهه النصره تاکنون چندین مصاحبه با او انجام داده اند. پرسشی که در اینجا پیش می آید این است که: چگونه ممکن است خبرنگاران رسانه های

ص: 23

عربی بتوانند به راحتی با او ملاقات کنند اما نیروهای امنیتی بین المللی قدرت دستگیری این فرد را نداشته باشند؟

تصویر بالا، که جبهه النصره منتشر کرده، تصویری از این نشست خبری است که 4 خبرنگار را نشان می دهد، در حالی که جولانی پشت به تصویر است. در این نشست خبری، هادی عبدالله خبرنگار شبکه مستقبل، موسی العمر خبرنگار شبکه الغد، ادهم ابو حسام خبرنگار الجزیره و محمد الفیصل خبرنگار اورینت حضور داشته اند. به گفته موسی العمر، در این نشست خبری درباره این ده محور صحبت شده است: نشست مخالفان سوری در ریاض؛ وضعیت میدانی در سوریه؛ قطع ارتباط با شاخه اصلی القاعده؛ حقیقت ارتباط جبهه النصره با برخی از کشورها؛ منابع مالی این گروه پرونده اسیران؛ موضع جبهه النصره در خصوص امنیت منطقه؛ رابطه این گروه با سایر گروههای معارض سوری؛ حقیقت تجاوزات در پرونده اسیران؛ پرونده آتش بس در حومه دمشق، فوعه، کفریا، وزبدانی.

شبکه الجزیره تا کنون در مصاحبه بلند با جولانی داشته است. الجزیره، همچنین، در بازتاب اخبار مربوط به جبهه النصره تلاش فراوانی می کند و می کوشد چهره معتدلی از این گروه تکفیری برای مخاطبان خود ترسیم کند. این حرکت نشان میدهد رابطه خوبی میان شبکه قطری الجزیره با جبهه النصره وجود دارد و این شبکه تلاش دارد جبهه النصره را مهمترین گروه معارض سوری نشان دهد. (1)

تهدید به قتل محمد العریفی، مبلغ وهابی، از سوی طرفداران داعش

تعدادی از طرفداران داعش در شبکه اجتماعی توئیتر، العریفی را به دلیل تأیید اعدام 47 نفر از زندانیان به دست آل سعود تهدید به قتل کردند. این کاربران اینترنتی تأیید قتل این افراد از سوی عریفی را به منزله مشارکت او در قتل آنها

ص: 24

دانستند و او را کافر و زندیق نامیدند و به همین دلیل وی را تهدید به قصاص خون این افراد کردند. یکی از این افراد، با نام جزار، در پاسخ به تأیید عرفی گفته است، تأیید این اعدام ها در نهایت منجر به ریختن خون تو خواهد شد و قسم به خدا به زودی، زمانی که چاقورگهای گلویت را ببرد، متذکر سخن من خواهی شد.

یکی دیگر از کاربران، با نام سیف الخلافه، تهدید کرد که به زودی سر تو را بر در خانه ات آویزان خواهیم کرد.

کاربر دیگری، با نام مستعار الحق ابلج، از طرفداران داعش خواست به عرفی آسیب برسانند؛ و گفته است عرفی را می توان در مسجد الراجحی در ریاض پیدا کرد.

صفحه رسمی مؤسسه ترجمان الاساورتی، که از حامیان داعش است، نیز فهرستی از علمایی که اعدام های اخیر را تأیید کرده اند آورده و از طرفداران داعش خواسته است انتقام کشته شدگان را از این افراد بگیرند.

محمد العرفی یکی از شخصیت های جنجالی در سال های اخیر بوده است. او در جریان درگیری های سوریه ابتدا حکم جهاد داد و از جوانان خواست برای جهاد به سوریه بروند. وی در سخنرانی های خود از گروه های تکفیری سوریه حمایت می کرد.⁽¹⁾

تصویر

□

القاعده یمن زندگی نامه مهمترین رهبران را منتشر کرد

سازمان انصار الشریعه یمن (شاخه القاعده در یمن)، زندگی نامه و مشخصات چهار تن از رهبران برجسته این سازمان را که در کنار رهبر فعلی این سازمان، قاسم الیمی (ابوهریره

ص: 25

1- التأييد - الإعدامات - في - السعودية - 788212 / أخبار / أنصار - داعش - يهددون - العرفي - بالقتل - <http://www.albawaba.com/ar>

الصنعاى)، در حال فعاليت هستند، منتشر كرد. اين اقدام همزمان با پخش فيلمى مستند با عنوان «حراس الشريعة» صورت پذيرفت. اين مستند بخش هاى از سخنان رهبران اصلى القاعده يمن، مانند انور العولقى، ناصر الوحيشى (ابوبصير)، حارث النصارى، ابراهيم الربيش و ... را در بر دارد.

القاعده يمن، اين مستند را در پاسخ به توليدات رسانه اى داعش منتشر كرده است و هدف آن خنى كردن تبليغات هاليوودى داعش است كه خود را نماينده اسلام معرفى مى كند و به دنبال فريب مسلمانان و تكفير اغلب آنها است. در واقع، اين مستند در کنار انتشار زندگى نامه رهبران كنونى القاعده يمن، اقدامى است در جهت زدودن شبهه زوال القاعده از ذهن كسانى كه مى پندارند القاعده يمن پس از كشته شدن رهبران پيشين سازمان به بن بست نابودى رسيده است.

فرماندهانى كه زندگينامه شان منتشر شده عبارت اند از: خالد باطرفى (يمنى)، ابراهيم ابوصالح (مصرى)، ابراهيم القوصى (سودانى)، حمد العثمان التميمى (سعودى).

خالد عمر باطرفى

خالد عمر باطرفى، يا همان ابومقداد الكندى، در عربستان سعودى متولد شده و رشد يافته است. وى در سال 1999 به اردوگاه نظامى فاروق در افغانستان ملحق شد و در کنار نيروهاى طالبان، عليه آمريكا جنگيد. سپس به يمن رفت و در آنجا به فعاليت خویش ادامه داد. در سال 2010 بازداشت و محكوم به هشت سال زندان شد. اما در سال گذشته، در پى يورش القاعده به زندان مكلاو آزادسازى زندانيان آن، باطرفى نيز از زندان آزاد، و به سمت سخنگوى رسمى سازمان گماشته شد.

ابراهيم ابوصالح

ابراهيم ابوصالح، فردى مصرى است كه با نام ابوالحسن الهاشمى نيز شناخته مى شود. وى يكي از اعضاى مجلس شوراى القاعده يمن است. اين مقام القاعده،

فارغ التحصیل دانشکده اصول دین دانشگاه الأزهر مصر است. وی، که به عضویت جماعت جهاد مصر درآمده بود، در سال 1989 دو سال پس از فارغ التحصیل شدن از دانشگاه الأزهر، به افغانستان رفت و ایمن الظواهری او را در سال 1991 به منظور ترویج افکار القاعده، به یمن فرستاد. سپس در سال 1992 به افغانستان بازگشت تا برای ایجاد شاخه رسمی القاعده در یمن، با ایمن الظواهری هم فکری کند. ابراهیم ابوصالح اکنون مسئول امنیت در سازمان القاعده یمن است و برخی قبایل این کشور را به همکاری با القاعده متقاعد کرده است.

- ابراهیم القوصی

این عنصر سودانی، که با نام خیبب السودانی نیز شناخته می شود، کارشناسی حسابداری را از دانشکده تکنولوژی دانشگاه سودان در سال 1987 کسب کرده است. در سال 1989 در زمینه رساندن سلاح به جماعت جهاد مصر فعالیت داشت. در میدان مبارزه افغانستان علیه شوروی نیز حضور داشته است. وی یکی از همراهان بن لادن بود که در نبرد تورابورا نیز حضور داشت و بن لادن در سال 1995 وی را به همراه پنج نفر دیگر به چین فرستاد تا در آنجا مبارزه کنند. در سال 2001 در پاکستان بازداشت، و به زندان گوانتانامو منتقل شد. وی دوازده سال در زندان بدنام گوانتانامو به سر برد و پس از آزادی، به القاعده یمن ملحق شد.

حمد حمود العثمان التیمی

وی از سال 2002 در عربستان به تحصیل علوم اسلامی مشغول شد و در سال 2007 بازداشت شد و به زندان قصیم افتاد. در سال 2012 آزاد شد و به القاعده یمن ملحق گردید. پس از کشته شدن تعدادی از سرکرده های القاعده یمن، تمیمی به واسطه سخنرانی هایی که درباره سیاست شرعی و وجوب یاری رساندن به فلسطین داشت، مشهور شد. (1)

ص: 27

عبدالله المحیسنی، قاضی جیش الفتح، در بیانیه ای با توصیف کردن مرحله کنونی به دوره ای سرشار از امواج متلاطم، کشته شدن زهران علوش، سرکرده جیش الاسلام را در این دوره دارای پیامی برای همگان دانست. به گفته محیسنی، پیام مرگ علوش این است که گروه های به اصطلاح جهادی، در برابر حماسه ای بزرگ در مواجهه با رافضه (شیعیان) هستند و اهل سنت میان دوراهی مهمی قرار دارند که راه سومی در برابرشان نیست. به گفته محیسنی، اهل سنت یا باید متحد شوند و صفوف خویش را در برابر دشمن خویش مجتمع سازند، یا مسیر تفرقه و خارج شدن از شام را انتخاب کنند. محیسنی در این بیانیه با مخاطب قراردادن اهالی حومه شرقی دمشق و در رأس آنان سرکرده جدید جیش الاسلام، ابوهمام بویضانی، احرار الشام، جبهه النصره و اتحاد اسلامی اجناد الشام، آنان را به اتحاد و اجتماع و کنار گذاشتن اختلافات دعوت کرد.

شایان ذکر است که مهمترین گروه های مسلح موجود در سوریه پس از مرگ زهران علوش، به گروه جیش الاسلام تسلیت گفتند و با دعوت به اتحاد، استمرار راه وی را خواستار شدند.⁽¹⁾

همراهی گروههای مسلح ارتش آزاد سوریه با ترکیه

ارتش آزاد سوریه با محکوم کردن حملات تروریستی صورت گرفته در ترکیه بر همراهی و همدلی شان با دولت و ملت ترکیه تأکید کردند. این گروه ها با صدور بیانیه ای تأسف و اندوه شدید خود را در پی انفجارهای تروریستی در میدان سلطان احمد استانبول ابراز داشتند. گروه تروریستی ارتش آزاد در این بیانیه پس از تسلیت به ملت و دولت ترکیه، این کشور را مهمترین و اولین میزبان ملت سوریه (گروههای مسلح معارض) دانسته و تأکید کرده است ارتش آزاد همواره در برابر کسانی که امنیت و استقرار ترکیه را تهدید کنند، در یک سنگر در کنار ترکیه خواهد بود.

ص: 28

ارتش آزاد، که خود یکی از گروههای مسلح تروریستی و قاتل مردم سوریه به شمار می آید، در این بیانیه ریشه تروریسم در منطقه و جهان را نظام بشار اسد و دوستان این نظام، از جمله داعش و پ.ک.ک. معرفی کرده است. این در حالی است که ارتش آزاد سوریه، که خود در اقدامات تروریستی و مسلحانه، خون بسیاری از مردم بی گناه سوریه را بر زمین ریخته است، اکنون عملیات تروریستی در ترکیه را محکوم می کند. 35 گروه مسلح این بیانیه رو امضا کرده اند. تشتت و تکثر گروهها نشان دهنده وجود اختلاف میان گروههای مختلف امضا کننده این بیانیه است. از تعداد گروه ها می توان به جمعیت کم هر یک از این گروهها نیز پی برد. مهمترین گروههای مسلح تروریستی امضاکننده این بیانیه عبارت اند از: جیش النصر، جیش المجاهدین، فیلق الشام، فیلق الرحمن و سایر گروههای وابسته به ارتش آزاد.

تصویر

□

ص: 29

این بیانیه نشان دهنده ارتباط عمیق گروه‌های تروریستی سوریه با دولت فعلی ترکیه است و از پشتیبانی مالی و تسلیحاتی این دولت از تروریستها پرده برمی دارد. (1)

استفاده از فتنه مذهبی برای اهداف تروریستی خود

رهبران گروه‌های تروریستی همواره با اتهام زنی به شیعیان و سوء استفاده از فتنه مذهبی حاصل از فتنه افکنیهای رسانه‌های وهابی و افراطی طی دهه‌های اخیر، احساسات جوانان اهل سنت را علیه شیعیان تحریک می‌کنند و با مذهبی جلوه دادن نبردهای کنونی، سعی دارند تعداد بیشتری از جوانان را به این گروه‌های تروریستی جذب، و اقدامات تروریستی و ضد اسلامی خویش را توجیه کنند.

عبدالله المحیسنی، قاضی جیش الفتح، نیز مانند سایر سرکردگان گروه‌های تروریستی در خطبه‌های نماز جمعه خود، که تحت عنوان «حي علی الجهاد» به صورت مکتوب نیز منتشر می‌شود، با دعوت از اهل سنت به قرائت تاریخ شیعیان، با لعین خواندن شیعیان، سرگذشت این دسته از مسلمانان را سرشار از فریب، خیانت و دشمنی با اهل سنت قلمداد کرد.

محیسنی شیعیان را خطری بزرگ برای جهان اسلام دانست که امت اسلامی را نابود خواهند کرد. وی در ادامه با متهم کردن شیعیان به کشتار اهل سنت و بیان نمونه‌هایی غیر مستند از این کشتارها، مقابله نکردن با شیعیان را باعث نابودی امت اسلامی دانست، تا جایی که آیه مخصوص مبارزه با کفار حربی را برای مبارزه با شیعیان قرائت کرد و گفت: «ای اهل شام! رافضیان با تمام امکانات و نیروهای خود به سوی شما آمده‌اند. پس به هنگام مواجهه با آنان، فضررب الرقاب حتی اذا أثنتموهم فشدوا الوثاق».

ص: 30

وی با شیوه ای اغراق آمیز داستان هایی را از کشتار و قتل و غارت اهل سنت به دست شیعیان نقل می کند و خطاب به اهل سنت می گوید: «ای جوانان! ای پهلوانان! آیا سزاوار است خواهران و مادران شما در دست روافض اسیر باشند و ناله کنند، در حالی که شما نشسته اید و به زندگی عادی خود مشغول هستید؟ آیا سزاوار است مساجد اهل سنت را شیعیان اشغال کنند و روی منابر آن لعن صحابه و امهات مؤمنین را بگویند، در حالی که شما هنوز تصمیم به جهاد نگرفته اید؟ اگر فردای قیامت خواهرت، که در زندان به او تجاوز شده، در مقابلت بایستد و تو را بازخواست کند، چه پاسخی به او خواهی داد؟ آیا می توانی بگویی مشغول درس خواندن بودم؟».

وی در ادامه، جهاد در سرزمین شام را واجب عینی اعلام می کند که بر هر فرد قادر به جهاد واجب است حتی بدون اجازه پدر و مادرش وارد میدان جهاد شود؛ و کسی که از جهاد سر باز زند مرتکب گناه کبیره شده است و باید خود را برای مؤاخذه در روز قیامت آماده کند. (1)

تصویر

□

پیشرفت ساخت سلاح در داعش

روزنامه انگلیسی ایندپندنت گزارش داده است کارشناسان داعشی در زمینه تولید موشک هایی به منظور هدف قرار دادن هواپیماها، به ویژه هواپیماهای مسافری، به ابداعات و پیشرفتهایی دست یافتند. به نقل از این روزنامه، فیلمی از مبارزان القاعده در شهر رقه منتشر شده که نشان می دهد این گروه تروریستی توانسته به فناوری ساخت موشکهای زمین به هوا دست پیدا کند.

ص: 31

کارشناسان بین‌المللی اسلحه‌سازی ضمن تأکید بر اهمیت این پیشرفت‌ها، این گام در تولید سلاح را گامی مهم قلمداد کرده‌اند که بدون اطلاع از علوم مقدماتی این فن، دستیابی به این فناوری دشوار است. بر اساس گزارش ایندپندنت، موشک‌هایی که خبرگزاری اسکای نیوز در فیلمی منتشر کرده دارای دقتی 99 درصدی در اصابت به هدف است. (1) البته به نظر می‌رسد داعش با انتشار انتشار این تصاویر به دنبال ایجاد رعب در میان دشمنان خود می‌باشد و بسیار بعید به نظر می‌رسد داعش به تنهایی و بدون همکاری کشورهای دیگر بتواند به چنین فناوری دست پیدا کند. بهترین شاهد بر این مطلب انتشار تصاویری در ماه گذشته در مورد ساخت آفتابه پلاستیکی توسط تشکیلات داعش بود که این تصاویر را به عنوان پیشرفت و خودکفایی منتشر کرد.

سلفیان جهادی در مغرب در پی تأسیس حزبی سیاسی

سرکرده‌های سلفیه جهادی در مغرب در پی عفو پادشاهی، که شامل تعداد زیادی از زندانیان سلفی جهادی شد، به دنبال انجام دادن مقدماتی هستند تا حزبی سیاسی را در این کشور تأسیس کنند. عبدالکریم شاذلی، یکی از رهبران «جنبش سلفی اصلاح سیاسی» که اخیراً آزاد شده است، در سخنانی اظهار داشت: «طی دو هفته آینده تأسیس جنبش دموکراسی اجتماعی رسماً اعلام خواهد شد تا نماینده جناح سیاسی سلفیان مغرب باشد». وی با نقی خبر منع وزارت کشور مغرب از فعالیت و

جلسات سلفیها در هتل فرح، تأکید کرد جشن شروع به کار حزب طی دو هفته آینده برگزار خواهد شد.

عبدالکریم شاذلی، در سال 1960 در دار بیضاء به دنیا آمد. وی در دانشگاه محمد الخامس، در رباط مشغول به تحصیل در رشته فلسفه شد و در سال 2000 مدرک دکترای خود را با نگارش رساله ای درباره تفکرات ابن تیمیه، اخذ کرد. وی از دوران جوانی خود با عضویت در جنبش های اسلامی به فعالیتهای میدانی پرداخت، که همین امر موجب بازداشت و زندانی شدن مکرر وی شد.

وی در سال 2001 کتابی با عنوان فصل المقال فی أن من تحاکم الی الطاغوت من الحکام کافر من غیر حجود ولا استحلال نگاشت. شاذلی در پی اتفاقات 11 سپتامبر، یاری کردن سازمان القاعده را واجب شرعی دانست و بن لادن، سرکرده القاعده را مصلح قرن توصیف کرد. (1)

تصویر

□

مهم ترین شخصیت‌های داعش که در سال 2015 کشته شدند

مهم ترین شخصیت داعش که در سال 2015 کشته شد ابومسلم الترمکمانی، معروف به الحاج معتز و حاجی معتز، بود. ترمکمانی نماینده ابوبکر البغدادی در عراق بود و تمامی عملیات های نظامی، تحت اشراف او انجام می شد. ابو مسلم الترمکمانی هرچند مرد شماره دو داعش بود، اما گفته می شود عملاً نقشی مهم تر از ابوبکر البغدادی در تدارکات نظامی و فرماندهی عملیاتی این گروه بر عهده داشت. وی اهل تلعفر موصل بود که در سال های پایانی حکومت صدام، سرهنگ دوم و از نیروهای زبده ارتش عراق بود. الترمکمانی مثل بسیاری از دیگر کسانی که بعدها هسته اولیه

ص: 33

رهبری داعش را تشکیل دادند، مدتها در زندان بوکا زندانی بود و در دوران نخست وزیری نوری المالکی آزاد شد. ابومسلم التركمانی رئیس شورای نظامی داعش بود که متشکل از شش تا نه نفر از فرماندهان نظامی این گروه تروریستی است.

تصویر

□

یکی دیگر از جنایتکاران داعش که در نوامبر 2015 به هلاکت رسید «جون جهادی» بود. نام اصلی او محمد موازی و متولد لندن بود. موازی از جوانانی اروپایی بود که به داعش ملحق شد و در فیلمهای مختلفی با لباس کاملاً مشکی و با نقابی که تمام چهره او را پوشانده بود جنایات فراوانی انجام داد و در مقابل دوربین سر از تن بسیاری از مسلمانان جدا کرد.

از دیگر افراد مهم کشته شده ابواحمد العلوانی، رئیس شورای نظامی داعش در عملیات الانبار، و ابوبلال التونسی از رهبران میدانی داعش در سوریه هستند. در سال گذشته میلادی، همچنین یکی از مسئولان ارشد امور اداری داعش در عراق به نام ابوبکر التركمانی و وزیر امور مالی داعش به نام ابی صلاح و رهبر این تشکیلات در لیبی، معروف به ابونیل، کشته شدند. (1)

ص: 34

*بخش دوم: بازتاب تکفیر (1)

این بخش از نشریه، به پایش اخبار و مواضع، تحلیل‌ها، نشست‌ها و کنفرانس‌های صورت گرفته در برابر جبهه افراط و تکفیر می‌پردازد.

ص: 36

زهران علوش، سرکرده گروه تروریستی جیش الاسلام، بر اثر بمباران هوایی در غوطه شرقی، در نزدیکی شهر دمشق، به هلاکت رسید.

در این بمباران، محل اجتماع برخی فرماندهان گروه های مسلح هدف قرار گرفت که هلاکت 12 تن از رهبران گروه های تروریستی را در پی داشت. در این میان، زهران علوش، مهم ترین فرمانده نظامی است که با توجه به حمایت های مستقیم رژیم سعودی از وی و تشکیلات تحت امرش، مرگ وی تأثیر بسزایی بر جبهه تروریستی تحت حمایت سعودی داشت و خشم سیاستمداران و برخی علمای این کشور را برانگیخت. (1)

زندگی نامه زهران علوش

زهران علوش یکی از مشهورترین فرماندهان تروریستی حاضر در سوریه بود که نام وی در رأس جبهه تروریستی جیش الاسلام همواره در اخبار متعدد از سوریه به گوش می رسید. وی پیش از این در دانشکده شریعت دانشگاه دمشق تحصیل کرده بود و با مدرک کارشناسی از این دانشگاه، برای ادامه تحصیل به عربستان سعودی سفر کرد و در آنجا به شاگردی استادان وهابی، مانند عبدالعزیز بن باز و عبد الله بن عبدالعزیز العقیل پرداخت. وی سپس به سوریه بازگشت و در کنار تأسیس شرکت خدمات ساختمانی همراه با سرمایه گذاری شریک سعودی خود، به طور پنهانی به جذب جوانان سوری و ترویج افکار افراط گرایانه وهابی مشغول شد.

ص: 37

وی که با تفکری آمیخته از تفکرات سلفی - اخوانی و وهابی و در پی فعالیت های خرابکارانه در سوریه به زندان افتاده بود، در سال 2011، در پی اعلام عفو برخی زندانیان حاضر در زندانهای سوریه از جانب بشار اسد، از زندان آزاد شد. زهران علوش پس از آزادی از زندان، با استفاده از فرصت طلایی به دست آمده، به سرعت خود را به کارزار مبارزه مسلحانه و تروریستی در جبهه سعودی- سلفی رساند و در اندک زمانی به شهرتی فراگیر دست یافت.

وی ابتدا در سال 2012 گروه سرایا الاسلام را پایه ریزی کرد که بعدها به لواء الاسلام تغییر نام داد و سپس اتحاد با 50 جناح مسلح دیگر، نام این گروه را به جیش الاسلام مبدل کرد. این گروه به رهبری زهران علوش، در سال 2014 تصمیم گرفت ارتشی منظم متشکل از، لشگرها، گردانها، تیپها و دسته ها ایجاد کند. این اقدام به پشتوانه تفکرات افراط گرایانه علوش و حمایت ها و سیاستهای رژیم سعودی صورت پذیرفت.

زهران علوش، قائل به فضیلت دولت اموی در تاریخ اسلام بود و احیای خلافت اموی را مهمترین راه برای تشکیل دولت اسلامی می دانست. وی با این هدف در نزدیکی دمشق فعالیت می کرد و با انجام دادن عملیات مسلحانه و تروریستی در پی آن بود که روزی پرچم های دولت اموی- سعودی خویش را بر دیوارها و بناهای دمشق برافراشته کند. برخی کارشناسان، با توجه به تفکرات زهران علوش، خطر وی و گروه جیش الاسلام را بیش از داعش و جبهه النصره قلمداد می کردند. زیرا وی در پی ایجاد دولتی با مبانی اموی بود، در حالی که بغدادی و جولانی بیشتر شعار دولت رشیده را بر زبان می آوردند.

به نقل از مجاهدانی که در هنگام تصرف غوطه شرقیه، به دست جیش الاسلام، در میدان حاضر بودند، زهران علوش پس از اشغال این منطقه با

استفاده از بی سیم با این عبارات، نیروهای تحت امر خویش را خطاب کرد: «ای مجاهدان! ما به غوطه، درگاه شام، وارد شده ایم تا مقدمه ای باشد برای احیای افتخارات دولت اموی؛ دولتی که در فهم سنت الگویی یکتا برای اسلام و مسلمانان آفرید». (1)

وی در برخی از سخنان خود با اعلام دشمنی خود با شیعیان و رافضی خواندن آنان خطاب به شیعیان گفته بود: «ما از کشتار و تبعید همان بلایی را بر سر شما خواهیم آورد که بنی امیه بر سر گذشتگان شما آوردند». (2) اما با هلاکت وی و شمار دیگری از فرماندهان سرسپرده به رژیم سعودی، این آرزوها با وی به خاک سپرده شد.

2. اولین شعله های داعش بر دامان اندونزی

تصویر

جاکارتا، پایتخت کشور اندونزی، در روز پنجشنبه 14 ژانویه 2016، شاهد چندین عملیات تروریستی بود که عناصر مسلح وابسته به داعش صورت دادند. این عملیات های تروریستی، شامل سلسله انفجارات و هجومی مسلحانه بود که طی آن پنج نفر از عناصر تروریست، یک شهروند هلندی و یک شهروند اندونزیایی را کشتند و بیست نفر را نیز زخمی کردند.

ص: 39

1- «زهران علوش ... سقوط حلم إعادة الدولة الأموية»، 26 دسامبر 2015، سایت الحدث نیوز، <http://www.alhadathnews.net>

2- «بالفیديو.. ما هو حلم زهران علوش الذي لم يستطيع تحقيقه في أرض الشام؟!»، 26 دسامبر 2015، سایت العالم، <http://www.alalam.ir>

پس از آنکه رئیس پلیس جاکارتا از ارتباط این تروریست ها با عناصر داعش در شهر رقه سوریه خبر داد، داعش نیز در بیانیه ای، مسئولیت این اقدامات را بر عهده گرفت. (1)

3. نفت لیبی در دستان داعش

تصویر

پس از سقوط دولت معمر قذافی و با دخالت های خارجی به طمع نفت در کشور لیبی، این کشور دچار بحرانی روزافزون شد، به طوری که امنیت و ثبات لیبی را سلب کرد. در این اوضاع، گروه های افراطی با الهام گرفتن از افکار داعش و اعلام سرسپردگی به خلیفه خودخوانده این تشکیلات، در حال قدرت گرفتن در این کشور هستند.

در همین حین، حمله گروهی از عناصر تروریستی وابسته به داعش، گارد حفاظت از تأسیسات نفت در لیبی را غافلگیر کرد. این افراد مسلح، پس از درگیری با نیروهای حفاظت از تأسیسات نفتی، برخی مخازن نفتی را به آتش کشیدند. مؤسسه ملی لیبی در شرق این کشور اعلام کرد، مخزن نفتی هدف قرار گرفته، حاوی 420 هزار بشکه نفت بوده است. (2)

4. گورهای دسته جمعی در سنجار

اکنون و پس از یک سال از بازپس گیری شهر سنجار از دست داعش، گورهای دسته جمعی یکی پس از دیگری در این شهر پیدا می شود.

ص: 40

1- «سبعة قتلى في هجمات لداعش في جاكرتا»، 14 ژانویه 2016، سایت الحرة، <http://www.alhurra.com>

2- «اشتباكات مع تنظيم «الدولة الاسلامية» حول ميناء السدر النفطي في ليبيا»، 5 ژانویه 2016، سایت فرانس 24،

<http://m.france24.com>

داعش در سال 2014 شهر سنجار را، که طبق گویش کردهای عراق «شنگال» نامیده می شود، تحت تصرف خود درآورد و هزاران ایزدی ساکن در این شهر را کشت یا به اسارت گرفت، که این اقدام، واکنش اغلب نهادهای حقوق بشری را در پی داشت. اما داعش در ادامه اقدامات شنیع خود، زنان ایزدی را به اسارت و کنیزی درآورد و مردان و زنان و کودکان بسیاری را قربانی کرد.

قاسم سمو، مدیر امنیت شهر سنجار، با اعلام کشف قبر دسته جمعی دیگری در منطقه زیلیه در 12 کیلومتری منطقه سنجار، قربانیان موجود در این قبر را 50 تن دانست که همه از ایزدی های منطقه سنجار بوده اند و به دست داعش کشته شده اند. وی افزود قربانیانی که در این قبر دسته جمعی بودند اعم از مرد و زن و کودک و پیر و جوان، همگی عضو عشیره عزویا از عشایر ایزدی بوده اند. طبق گفته وی، تا کنون 20 قبر دسته جمعی، در منطقه سنجار یافت شده است و احتمالاً- قبرهای دیگری نیز به همین نحو در دیگر مناطق تحت سیطره داعش وجود داشته باشد. (1)

5. حمله داعش به دیرالزور و ربودن 400 تن

مرکز حقوق بشر سوریه اعلام کرد تشکیلات تروریستی داعش در روز شنبه 16 ژانویه 2016 (26 دیماه 1394) با حمله به شهر دیرالزور، 400 تن، اعم از مرد و زن و کودک، را ربوده است. مدیر این مرکز، رامی عبدالرحمن، گفت تمامی این 400 نفر از مذهب اهل سنت بوده اند و حامی دولت سوریه به شمار می آمدند.

ص: 41

1- «العشور علی مقبرة جماعية في سنجار بالعراق تضم رفات 50 ايزيديا...»، 14 ژانویه 2016، سایت سایت رأي اليوم،

داعش این افراد و خانواده های سنی را به مناطق تحت سیطره خود در دیرالزور برده است.⁽¹⁾

تصویر

□

6. داعش 14 درصد از مناطق تحت سیطره خود را در سال 2015 از دست داده است

مؤسسه آی. اچ. اس. طی گزارشی اعلام کرد تشکیلات داعش، در سال 2015 میلادی، 14 درصد از مناطق تحت سیطره خود را از دست داده است که برخی از آنها اهمیت ویژه ای دارند.

یکی از مهم ترین نقاط راهبردی که از دست داعش خارج شده، معبر تل ابیض است. این معبر شاهراه اصلی در مرزهای ترکیه است که شهر رقه سوریه را به کشور ترکیه متصل می کند. کلامب استراک، رئیس گروه کارشناسانی که این گزارش را تهیه کرده اند، می گوید از دست دادن معبر تل ابیض پیامدهایی منفی برای داعش در پی دارد. این سخن وی پیش از این بود که منابع نفتی داعش، که تکیه گاه مالی آن محسوب می شد، هدف حمله هوایی قرار گیرد. اکنون و پس از

ص: 42

1- «المرصد: داعش یختطف 400 شخص في دیر الزور»، 17 ژانویه 2016، سایت الحرة، <http://www.alhurra.com>

حملات هوایی سنگین و هدف قرارگرفتن مراکز مهم تشکیلات داعش، روند تضعیف این تشکیلات، سریع تر شده است.

در عراق نیز تشکیلات داعش، شهر تکریت و پالایشگاه نفت بیجی را از دست داد. علاوه بر این، راه ارتباط سریع میان موصل و رقه، دو مرکز مهم استقرار داعش در عراق و سوریه، که از سنجار می گذشت نیز از تحت سیطره داعش خارج شده است. همین امر، عملیات نقل و انتقال ادوات و نیروهای داعش میان این دو مرکز اصلی را مختل کرده است. (1)

در همین زمینه، رئیس اداره عملیات در ستاد کل نیروهای روسیه، سرگی رودسکوی اظهار داشت: «در دسامبر (آذرماه) گذشته، 134 شهر و روستا در سوریه از چنگال داعش آزاد شد و در اولین ماه از سال 2016 نیز 19 شهر دیگر سوریه آزاد شد».

وی بخش اعظم این پیش روی ها را در استان های حلب، لاذقیه، حماه، حمص و رقه اعلام کرد و افزود: «جنگنده های روسیه از آغاز سال 2016 میلادی 311 پرواز داشته اند که طی آن 1100 پایگاه و مقر نیروهای داعش را هدف قرار داده اند. این مقام عالی رتبه نظامی روسیه اظهار داشت: «حملات هوایی روسیه، زیرساخت های نفتی تحت اشغال داعش، نقاط تمرکز نیروهای داعش و ادوات این تشکیلات تروریستی را هدف قرار داده است».(2)

ص: 43

-
- 1- «تقریر: داعش خسر 14% من سیطرته فی 2015»، 22 دسامبر 2015، سایت الحدث نیوز، <http://www.alhadathnews.net>
- 2- «الأركان الروسية: تحرير 150 بلدة سورية منذ مطلع العام بمساندة مقاتلاتنا»، 11 ژانویه 2016، 2016، سایت روسیه تودی، <https://arabic.rt.com>

کمبود مواد غذایی و خطر روزافزون حملات داعش، خانواده های عراقی ساکن شهر حویجه و مناطق اطراف آن را مجبور به فرار کرد.

علی رغم سرمای شدید هوا، خطر انفجار مین و عملیات تروریستی، این خانواده های عراقی برای نجات از دست داعش با پای پیاده راهی کوه ها و بیابان ها شده اند تا خود را به منطقه ای امن برسانند. رئیس پلیس شهر حویجه، سرهنگ فتاح الخفاجی، در گفت وگو با خبرنگاری فرانس پرس اظهار داشت: «بیش از دو هزار خانواده عراقی، که اغلب آنان را زنان و کودکان تشکیل می دهند، از مناطق حویجه، زاب، ریاض، عباسی و رشاد، غرب استان کرکوک، در حال فرار هستند و برای رسیدن به محلی امن، باید دو روز یا بیشتر در مناطق کوهستانی راه بروند».

ام احمد یکی از زنانی است که با خانواده خویش در این مسیر گام نهاده است. وی در حالی که فرزندش را در آغوش دارد، می گوید: «دیروز یک مین در مسیر ما منفجر شد و همسرم به همراه یکی از فرزندانم که روی کتف پدرش نشسته بود جان سپردند».

لیث حمید الجبوری، مدیر منطقه علم، که پذیرای پناهندگان است، به خبرنگاری فرانس پرس گفت: «طی دو ماه گذشته پذیرای 2200 خانواده بوده ایم. اغلب آنها متشکل از زنان و کودکانی بوده اند که از مناطق حویجه، زویه و شرقاط، که تحت سیطره داعش هستند، گریخته اند». وی افزود: «علی رغم کشته شدن تعداد زیادی از افراد اعم از بیماران، زنان باردار و دیگران در این مسیر، به ویژه بر

اثر تله های انفجاری داعش، کوچ مردم از این مناطق در سه هفته گذشته افزایش داشته است»⁽¹⁾.

8. همایش بین المللی «فی نقض اسس التطرف ومقولاته: مقاربات وتجارب»

تصویر

□

*8. همایش بین المللی «فی نقض اسس التطرف ومقولاته: مقاربات وتجارب»⁽²⁾ در اسکندریه مصر

کتاب خانه بزرگ اسکندریه مصر با همکاری انجمن محمدیه علما در کشور مغرب، همایشی بین المللی را در شهر رباط، پایتخت مغرب، ترتیب دادند. این همایش با عنوان «برای سرنگونی پایه های افراط گرایی و پیامدهای آن و روشها و تجربه ها» با حضور استادان، پژوهشگران و کارشناسانی از موریتانیا، عربستان سعودی، بحرین، انگلیس، مصر و مغرب در روزهای 9 و 10 دسامبر برگزار شد.

محورهای اصلی این همایش عبارت اند از:

- مهمترین عوامل و مظاهر پدیده افراط گرایی؛

- نقد اصول فکری و ایدئولوژی افراط گرایی؛

- اصول تدابیر پیشگیرانه و درمانی پدیده افراط گرایی در تفکر اسلامی؛

ص: 45

1- «عائلات عراقية تخاطر بحياتها للهرب من مناطق الجهاديين في شمال العراق»، 11 ژانویه 2016، سایت رأی الیوم،

<http://www.raialyoum.com>

2- «برای سرنگونی پایه های افراط گرایی و مقولات آن: روش ها و تجربه ها».

- روش های پیش رو برای تفسیر و نقد پدیده افراط گرایی: تصوف (عرفان)، زیبایی شناسی

- در مواجهه با پدیده افراط گرایی و تروریسم: از نقد تا چشم انداز.

برخی از مقالات و سخنرانی های عرضه شده در همایش

در این همایش، دکتر عبدالله السید، مطالعه ای را درباره «خشونت و افراط گرایی در فلسفه سیاسی معاصر» عرضه کرده است. دکتر سعود السرحان موضوعی را با عنوان «نظریه سیاسی نزد احمد بن حنبل: بازایی اهل سنت سنتی در مواجهه با افراط گرایی» مطرح کرده است. موضوعات دیگری نیز حول محورهای پنج گانه فوق در این همایش بحث و بررسی شده است.

در افتتاحیه این همایش، مدیر کتاب خانه اسکندریه، دبیرکل انجمن علمایی محمدیه، دکتر احمد العبادی، همچنین رئیس دانشکده اصول دین، دکتر عبد الفتاح العواری از دانشگاه الأزهر به نمایندگی از شیخ الأزهر، مدیر کل سازمان آیسسکو، دکتر عبدالعزیز تویجری و عده زیادی از علمای اسلامی مغرب حضور داشتند. (1)

9. رویتزافشا کرد: تجارت اعضای اسرا از سوی داعش

خبرگزاری رویتز در گزارشی اختصاصی، اسنادی را منتشر کرده است که نشان می دهد گروه تروریستی داعش مجوز برداشت اعضای بدن اسرا را برای حفظ جان عناصر خود صادر کرده است. در این حکم، که ظاهراً در 31 ژانویه 2015 صادر شده، داعش مجوز استفاده از اعضای بدن اسرای زنده را برای حفظ جان تروریست ها، حتی اگر جان اسیر به خطر افتد، صادر کرده است.

ص: 46

1- «في نقض أسس التطرف و مقولاته»: الفكر لا يحارب إلا بفكر مثله»، 9 ژانویه 2016، سایت الحیاة، <http://www.alhayat.com>؛ و «انطلاق مؤتمر «في نقض أسس التطرف و مقولاته» بمكتبة الاسكندرية ديسمبر»، 30 نوامبر 2015، سایت الیوم السابع <http://www.youm7.com>

اگرچه هنوز صحت این حکم تأیید نشده اما مقامات آمریکایی می گویند این حکم در خلال عملیات ماه می نیروهای ویژه آمریکایی در مناطق شرقی سوریه و در میان انبوهی از اطلاعات به دست آمده است. در این سند، موسوم به فتوای شماره 68، که «کمیته فتوا و تحقیقات داعش» صادر کرده، آمده است: «زندگی و اعضای بدن مرتد نباید محترم شمرده شود و می تواند بدون مصونیت استفاده شود».

به گزارش منابع آمریکایی، طبق فتوای شماره 68 داعش: «اعضایی که در صورت خروج، جان اسیر را بگیرد، خارج کردنشان ممنوع نیست». در این سند، بر اساس اصول و قوانین داعش، آمده است: «پیوند اعضای سالم به بدن شخص مسلمان برای حفظ جان وی یا جایگزین کردن آن با اعضای آسیب دیده وی مجاز است». هرچند در این سند به قاچاق اعضای بدن اسرا از سوی داعش اشاره ای نشده اما ممنوعیتی نیز برای این جنایت ذکر نشده است. پیشتر، عراق تروریست های داعش را به قاچاق اعضای بدن انسان متهم کرده بود.

محمد علی الحکیم، نماینده عراق در سازمان ملل، به رویترز گفت این اسناد می تواند در شورای امنیت سازمان ملل به عنوان مدارکی موثق درباره قاچاق اعضای بدن از سوی داعش محل استناد قرار گیرد. وی در ماه فوریه از شورای امنیت سازمان ملل خواست تا درباره مرگ 12 پزشک در شهر موصل، که تحت سیطره داعش بوده، بررسی کند. حکیم گفت این پزشکان پس از امتناع از جدا کردن اعضای بدن اسرا، کشته شدند. همچنین، در این سند «مرتد» به طور کامل توضیح داده شده است؛ داعش غیرمسلمانان نظیر مسیحیان و همچنین شیعیان و حتی سنی هایی را که از دیدگاه افراطی آنان تبعیت نمی کنند، می کشند و به زندان می اندازند.

برت مک گورک، نماینده ویژه باراک اوباما، رئیس جمهوری آمریکا در ائتلاف جهانی مقابله با داعش گفت در حمله ماه می در سوریه که به مرگ ابوسیف،

تأمین‌کننده مالی برجسته داعش، منتهی شد، بیش از هفت ترابایت اطلاعات شامل چندین هارددیسک، سیدی، دی‌وی‌دی و اسناد مکتوب به دست آمد.

در اسنادی که به دست خبرگزاری رویترز رسیده، داعش از لحاظ قانونی جنایات خود را برای هوادارانش توجیه کرده است. مثلاً در «فتوای شماره 64» که در 29 ژانویه 2015 صادر شده، به جزئیات حکم تجاوز و باید و نبایدهای مردان داعشی در سوء استفاده جنسی از زنان برده اشاره شده است. [\(1\)](#)

ص: 48

1- «رویترز افشا کرد: تجارت اعضای اسرا از سوی داعش»، <http://www.didehbancenter.com>

*بخش سوم: تحلیل ها(1)

تحلیل های ارائه شده درباره جریان های سلفی تکفیری از سوی اندیشکده های جهان عرب

ص: 50

1- محمدعلی موحدی پور

حملات اخیر در پاریس و بیروت، که داعش مسئولیت آنها را به عهده گرفت، این سازمان را بار دیگر در صدر توجهات جهانی قرار داد به گونه ای که سخن از اولویت مبارزه با تروریسم اهمیت خاصی در عرصه بین المللی پیدا کرد. یکی از موضوعات بحث برانگیز درباره داعش، میزان پایگاه مردمی این سازمان و ابزاری است که آنها برای بسیج مبارزانشان به کار می گیرند. بررسی این موضوع از طریق نظرسنجی های مراکز پژوهشی تخصصی یا نظرسنجی های اینترنتی متداول سایت های اینترنتی روزنامه ها صورت پذیرفته، که در ادامه نوشتار به برخی از آنها اشاره می کنیم.

محبوبیت اندک

یکی از نظرسنجی ها نظرسنجی ای است که مرکز «بیو»⁽¹⁾ برای بررسی افکار عمومی در یازده کشور جهان در طی ماه های آوریل و می گذشته انجام داد و نتایج آن در تاریخ

ص: 51

1- مرکز مطالعاتی بیو مرکزی تحقیقاتی در ایالات متحده است که در سال 2004 در واشنگتن دی سی تأسیس شد. این مرکز به نظرسنجی عمومی و مطالعات مردم شناسی و تجزیه و تحلیل رسانه ها و دیگر تحقیقات علمی - اجتماعی می پردازد. همچنین، برای اطمینان مخاطبان از اطلاعات منتشرشده به صورت غیرحزبی اداره می شود. این مرکز با استفاده از برترین استانداردهای موجود در این زمینه و به کارگیری روش واحد در پژوهش، یکی از معتبرترین مراکز نظرسنجی به حساب می آید.

17 نوامبر 2015 در پایگاه اینترنتی آن منتشر شد. این نظرسنجی نشان می دهد اکثریت قاطع در این کشورها در خصوص سازمان داعش دیدگاه منفی داشته اند، به استثنای کشور پاکستان که در آن اکثریتی در حدود 62% دیدگاه روشنی در خصوص این سازمان بیان نکرده اند. از سوی دیگر، دیدگاه منفی راجع به این سازمان در کشورهایی با ادیان متعدد و چند نژادی اکثریت بیشتری را تشکیل می دهد.

بر اساس این نتایج، کشور لبنان از جهت دیدگاه منفی در خصوص داعش در صدر یازده کشور بررسی شده قرار داشته است. بدین صورت که شیعیانی که از آنها نظرسنجی شده 100% و اهل سنت 98% راجع به داعش دیدگاه منفی داشته اند. اسرائیل با 97% در رتبه دوم قرار دارد. بدین ترتیب که 98% از یهودیان و 91% از اعراب دیدگاهشان را در خصوص داعش منفی ابراز داشته اند. پس از آن به ترتیب کشورهای اردن با 94%، فلسطین با نسبت اجمالی 84% (92% در نوار غزه و 76% در کرانه باختری)، اندونزی 79%، ترکیه 73%، نیجریه 66% قرار دارند. در انتهای این نظرسنجی کشور پاکستان قرار دارد که 62% افرادی که از آنها نظرسنجی شده، دیدگاهشان را در قبال داعش مشخص نکرده اند و 28% نیز دیدگاه منفی داشته اند و 9% نیز با دید مثبت به این داعش نگریسته اند.

نتایج این گزارش نشان می دهد که افکار عمومی در کشورهایی که از آنها نظرسنجی شده، به ویژه کشورهای اسلامی یا مسلمان نشین، داعش را تأیید نمی کند. حتی در کشوری مانند نیجریه، که شاهد خشونت گروه بوکوحرام است و با داعش هم پیمانی دارد، 61% از مسلمانان و 71% از مسیحیانی که از آنها و نظرسنجی شده، دیدگاه منفی داشته اند.

هرچند نظرسنجی مذکور در کشورهای غربی مستقیماً از دیدگاه آنان درباره قبول یا رد داعش چیزی نپرسیده، اما نتایج نشان می دهد که افکار عمومی در

اغلب کشورهای غربی که از آنها نظرسنجی شده حاکی از نگرانی شدید در خصوص وجود داعش و احتمال عملیات های تروریستی آن در این کشورها است؛ به گونه ای که 70% از فرانسویان و 70% از آلمانی ها و 69% از ایتالیایی ها و 68% از آمریکاییان در این باره ابراز نگرانی کردند.

با وجود محبوبیت اندکی که نظرسنجی ها برای داعش نشان می دهد، پرسش هایی درباره استمرار توانایی های این گروه در تحریک و بسیج نیرو از نقاط مختلف جهان و حفظ منابع مالی اش مطرح است، به گونه ای که هیچ گونه تأثیری بر کاهش سطح فعالیت های این سازمان و بازدهی محتوای تبلیغاتی آن در شبکه های اینترنتی نداشته است. هرچند ضرباتی را ائتلاف بین المللی و برخی کشورهای علیه اهداف این سازمان در عراق و سوریه انجام داده اند.

در همین زمینه شایسته است به بررسی هایی که مؤسسه آمریکایی بروکینگز انجام داده و در پایگاه اینترنتی اش منتشر کرده اشاره کنیم. این بررسیها مهم ترین کشورهای را در بر می گیرد که حامیان داعش، در شبکه اجتماعی توئیتر برای آنها تبلیغات می کنند و نیز مهم ترین کشورهای که مبارزان از آنها برای پیوستن به داعش خارج می شوند. نتایج این بررسی نشان می دهد کشورهای غربی در گروه کشورهای که طرفداران داعش در آنها تبلیغ می کنند غایب نیستند، به گونه ای که ایالات متحده آمریکا بعد از عربستان و سوریه و عراق با حدود 454 صفحه شخصی در پایگاه توئیتر در رتبه چهارم قرار دارد و انگلستان با حدود 193 صفحه شخصی در توئیتر بعد از مصر و کویت و ترکیه و فلسطین و لبنان در رتبه دهم قرار گرفته است؛ و تونس با 125 صفحه شخصی حامی داعش، در رتبه آخر قرار دارد.

اما در خصوص کشورهای که بیشترین پیوستگان به صفوف داعش را دارند، بررسی مبارزان بیگانه در سوریه نشان می دهد که تونس با حدود 3000 نیرو در صدر کشورهای همسایه اعزام کننده نیرو به سوریه است؛ و پس از آن عربستان،

اردن، مغرب و لبنان قرار دارند. فرانسه نیز در صدر کشورهای دور تأمین کننده نیرو است. بعد از آن کشورهای انگلستان، آلمان، استرالیا، و بلژیک قرار دارند.

بنا بر آنچه گذشت، می توان گفت داعش در تنوع بخشیدن به منابع قدرت، منابع مالی، و منابع انسانی اش موفق بوده است، به گونه ای که به محیط جغرافیایی اش اکتفا نکرده و تنوع نژادی در نیروهای داعش ناآگاهانه و اتفاقی به وجود نیامده است. بلکه احتمالاً این مسئله، هدف برپاکنندگان این گروه بوده است، به گونه ای که به راحتی امکان هدف قراردادن و خشکاندن منابعش وجود نداشته باشد. این نکته را می توان در محتوای تبلیغاتی دید که مؤسسات تبلیغاتی ویژه این گروه برای گسترش آن از طریق نشریات چند زبانه و پایگاه های اینترنتی و شبکه های ماهواره ای و ایستگاه های رادیویی، که به زبان های گوناگون اعضای غیربومی سازمان یا طرفدارانی را که برای اتخاذ تصمیم به پیوستن به سازمان نیازمند تحریک بیشتری هستند یا کسانی را که منتظر فرصت مناسبی برای پیوستن به داعش اند خطاب قرار می دهند.

(1)

ص: 54

2. گسترش داعش در شمال آفریقا؛ احتمالات و دشواری ها

تصویر

□

داعش با توجه به سیاستش مبنی بر عبور از قاره ها و کشورها و همچنین وجود زمینه فرهنگی و دینی مناسب برای پذیرش اندیشه سلفی جهادی در لیبی بنا دارد با استفاده از فرصت ناشی از درگیری های سیاسی و نظامی در لیبی، که موجب تضعیف دستگاه های دولتی باقی مانده در این کشور شده، به لیبی، که واقع در شمال آفریقا است، نفوذ کند. بدین منظور در حالی که در دولت رقیب در طرابلس و طبرق در حال درگیری و کشمکش بر سر سهم خواهی بیشتر در دولت ائتلافی آینده هستند، این سازمان نگاه خود را متوجه بخش نفت خیز لیبی در خلیج سرت کرده است تا با تکرار سناریوی خود در سوریه و عراق، یعنی فروش نفت، امکانات و قدرت لازم را برای اجرای طرح خود، یعنی برپایی دولت در لیبی، فراهم کند.

الف. احتمالات گسترش داعش

بعد از آنکه دولت لیبی تسلطش را بر بسیاری از مناطق به سبب ضعف نیروی نظامی و حکمرانی شبه نظامیان در بسیاری از شهرها، از دست داد، سازمان داعش در شهر درنه، 1300 کیلومتری شرق طرابلس تمرکز کرده و می کوشد آنجا را نقطه اتکای خود برای اولین حکومتش بر شمال آفریقا قرار دهد. با وجود اینکه

ص: 55

درنه محل اقامت گروه های مسلحی است که گاه با هم زندگی می کنند و گاهی هم با هم درگیر می شوند، به دو دلیل هنوز این سازمان توانسته در این شهر برای خود جای پای باز کند؛

دلیل اول؛ فقدان ساختار قبیله ای واحد در این شهر، برخلاف دیگر شهرهای لیبی. زیرا این شهر مکانی بوده است که در طول دهه های گذشته افراد تبعیدی و مغضوب حکومت به آنجا مهاجرت داده می شده اند.

دلیل دوم؛ سیطره گروه انصار الشریعه بر این شهر که به اعتبار هم پیمانی اش با القاعده و بهره مندی از قدرت سیاسی و نظامی در این شهر، رقیبی جدی برای داعش محسوب می شود.

ناکامی داعش در درنه، این گروه را متوجه شهر سرت کرد، که برخلاف درنه، به دو دلیل، زمینه اجتماعی مناسبی برای حضور داعش در آن فراهم بود؛ یکی وجود بقایای گردان های ارتش سابق و جدانشدگان از انصار الشریعه در این شهر؛ و دیگری نتیجه دادن تاکتیک مهار داعش در این شهر و مناطق نزدیک آن. همچنین، وجود یاران معمر قذافی در این شهر و پیوستن آنان به سازمان موجب استیلای داعش بر این منطقه شد؛ مشابه آنچه در عراق با پیوستن بعثیون به داعش رخ داد.

در حال حاضر، داعش بر منطقه ای به وسعت تقریبی دویست کیلومتر از سواحل لیبی به مرکزیت شهرهای نزدیک سرت تسلط دارد. البته این توسعه نسبی داعش در سرت به معنای سلطه مطلق بر این منطقه نیست و گاه با گروه سلفی مسلح دیگری در نزاع است. اما باید گفت امکان نفوذ داعش به دیگر مناطق لیبی بسیار ضعیف است؛ چراکه زمینه مناسبی برای توسعه در مناطق دیگر وجود ندارد. در جهت غرب، وجود نیروهای فجر لیبی و در جهت شرق، وجود سازمان انصار الشریعه و ارتش لیبی، و در جنوب، وجود سازمان القاعده غرب آفریقا، راه را بر توسعه سیطره داعش بسته است. به علاوه، تهدیدی که داعش در لیبی به وجود

آورده به عنصر مهمی در نزدیکی و تقریب گروه های درگیر در لیبی تبدیل شده است.

ب. فرصت های گسترش داعش در تونس

اگرچه احتمال توسعه داعش در لیبی ضعیف است ولی این گروه میتواند بازیگری اساسی در عرصه سیاسی شمال آفریقا، به ویژه در تونس، که یکی از ضعیف ترین کشورهای شمال آفریقا به شمار می رود، به حساب آید. بسیاری از تونسی های عضو داعش، مراکز رهبری را در این سازمان به دست گرفته اند، مانند علی الحرزی، ابی سیاف و

داعش از طریق دو عملیات «سوسه» و موزه «باردو»، دو ضربه دردناک به تونس وارد کرد. بیشتر کشته های این عملیات ها از اتباع بیگانه بودند. این دو عملیات را گردان عقبه بن نافع، که با داعش بیعت کرده بود، انجام داد و تمام موازنه ها را در این کشور برهم زد، به گونه ای که مبارزه با تروریست مهمترین موضوع بحث در عرصه های مختلف قرار گرفت. هاری تینر معتقد است دلایل زیادی وجود دارد که داعش تصمیم گرفته است در آینده نزدیک حکومت جدیدی را در تونس تحت عنوان «ولایت آفریقه»، که نام قدیم تونس است، ایجاد کند. وی معتقد است رقابت این سازمان با رقیبش، «القاعده بلاد مغرب اسلامی»، موجب افزایش اعمال خشونت آمیز و عملیات های تروریستی خواهد شد.

تونسی ها، که از زمان استقلالشان ارتشی محدود و کم سلاح داشته اند، برای بازسازی ارتش خود و تجهیز آن به سلاح های جدید به رغم مضیقه مالی شدید، متوجه هم پیمانان آمریکایی و فرانسوی خود شدند. یکی از منابع اصلی مالی کشور تونس جذب گردشگر است که این دو عملیاتی عوامل انتحاری داعش در تونس سبب شد 54% از میزان گردشگران کاسته شود. بر این اساس، روشن می شود که داعش برای نفوذ و تأثیرگذاری در تونس نیازی به توسعه جغرافیایی یا کسب زمینه های مردمی وسیع ندارد.

ص: 57

مسئولان تونس به منظور مهار حملات داعش، به فکر ایجاد دیوار حائل و خندقی به موازات آن بین مرزهای خود با لیبی به طول 500 کیلومتر با هزینه تقریبی 75 هزار دلار افتادند تا مانع ورود عناصر داعش و دیگر سازمان های مسلح شوند. اما این طرح به 168 کیلومتر کاهش پیدا کرد که این میزان مانع تداوم ورود قاچاقچیان، کالا و نیروهای انتحاری بین تونس و لیبی نشد. همچنین، ضمن کشف انبارهای سلاح متعلق به گروه های مسلح در شهرها و روستاهای مرزی، یک پادگان آموزشی نظامی در کوه ورقه، نزدیک مرزهای الجزایر، کشف شد که گردان عقبه بن نافع در آن به عناصر خود فنون جنگی و حملات بر ضد مؤسسات و دستگاه های حیاتی را آموزش می داد.

می توان گفت داعش پس از آنکه نتوانسته است پایگاهی اجتماعی در تونس به دست آورد، برای انتقال عناصر خویش بین دو کشور تونس و لیبی از شبکه های قاچاق بهره می برد و مانند الگوی عراق و سوریه، از مشارکتش با شبکه های قاچاق در جنوب برای کسب درآمد و ایجاد پوشش بر تحرکات عناصرش استفاده می کند. بیشتر عوامل انتحاری، که عملیات های تروریستی را بر ضد گردشگری در تونس انجام داده اند یا با نیروهای ارتش و امنیتی درگیر شده اند، در پادگان هایی در لیبی آموزش دیده اند. با وجود این، نمی توان انتظار داشت که داعش بتواند در تونس اعلان حکومت کند.

ج. داعش و الجزائر

حضور داعش در الجزایر و مغرب قابل مقایسه با تونس و لیبی نیست. زیرا کشوری که در نه دهه گذشته، از درگیری های محلی بین گروه های مسلح و ارتش ملی رنج های فراوان برده از هیچ گروه دعوت کننده به خشونت یا استثمارکننده جنبش های اجتماعی، به منظور تقویت شوکت اجتماعی خود استقبال نمی کند. از این رو بیانیه های داعش، حاکمان و مردم را در الجزایر یکسان هدف قرار می دهد.

بقایای گروه های مسلح (همچون جند الخلافة، حركة التوحید، الجهاد و...) نیز به دو گروه طرفدار القاعده و طرفدار داعش تقسیم شده اند، و حتی این

دودستگی گاه به داخل گروه ها نیز راه یافته است. مثلاً بیشتر عناصر الجزایری تبار در گردان عقبه بن نافع، طرفدار القاعده و عناصر تونسوی تبار، طرفدار داعش اند. بر این اساس، الجزایر به دو دلیل نمی تواند عرصه توسعه سازمان داعش باشد: یکی به دلیل رنجش بزرگ الجزایری ها از درگیری های نودساله؛ و دیگری شکسته شدن شوکت گروه های تروریستی با اقدامات نیروهای امنیتی و نظامی الجزایر. به همین دلیل بیعت با داعش به گروه های کوچک متفرق در دو منطقه بویه و سکیکده شرقی الجزایر محدود شده است. می توان گفت تنها گروهی که در این کشور رسماً به داعش پیوسته، سازمان جند الخلافه است.

4. داعش و مغرب

مغرب کشوری است که کمترین تأثیر را از انتشار داعش در شمال آفریقا پذیرفته است. البته کشف گاه و بیگاه گروهک ها و سرنخ هایی از داعش، بر این مطلب دلالت می کند که این کشور کاملاً از این خطر مصون نیست و تلاش های هدفمند برای کسب پایگاه های اجتماعی در میان مردم به رغم اقدامات امنیتی متوقف نشده است. بر اساس بیانیه های رسمی، تلاش های عناصر دستگیرشده به اتهام ارتباط با داعش محدود به ترویج افکار این سازمان و بسیج جوانان مغربی برای پیوستن به صفوف داعش در عراق و سوریه است. در سال 2014 و پنج ماهه اول 2015، 27 شبکه تروریستی در مغرب شناسایی و دستگیر شده اند. بنا به گفته وزیر داخلی مغرب، تعداد عناصر اراهی دستگیرشده در سال 2014 نسبت به سال گذشته دو برابر شده است. این نشان می دهد که این کشور در معرض خطر فزاینده تروریستی است.

جالب توجه آنکه قطع ارتباط میان الجزایر و مغرب، که موجب قطع همکاری های دوجانبه در تمام عرصه ها میان این دو کشور شد، مسئله مبارزه با تروریسم را نیز با وجود همه ضرورت هایش در بر گرفته است. این فاصله موجب افزایش خطر تروریستی شده است که امنیت همگان را تهدید می کند.

اجمالاً- می توان گفت حضور داعش در مغرب محدود به حلقه های بسیج نیرو بوده و به مرحله اجرای عملیات تروریستی، مانند آنچه القاعده انجام می داد، نرسیده است. روش امنیتی پیشگیرانه در این کشور، عاملی بوده است که موجب جلوگیری از حملات خشونت باری شده که نظیر آن در سال های 2003 و 2011 در این کشور رخ داد.

5. داعش و موریتانی

تا به حال وجود داعش در موریتانی محدود به برخی افراد بوده و در عرصه سیاسی و اجتماعی این کشور متجلی نشده است؛ به طوری که فقط سی نفر از زندانیان موریتانی متهم به ارتباط با سازمان القاعده بودند و اولین محاکمه عناصر وابسته به داعش (یا متهم به وابستگی به داعش) در ژوئن گذشته برگزار شد که آن هم فقط در خصوص سه نفر بود.

البته بعید نیست که این گروه در آینده توسعه یابد؛ چراکه به عقیده برخی کارشناسان مسائل گروه های جهادی، دو گفتمان اسلامی متمایز در موریتانی وجود دارد که در مسئله دعوت به جهاد با یکدیگر اشتراک دارند. اولین آنها گفتمان جماعت دعوت و تبلیغ است که به صوفیه نزدیک اند. گفتمان این گروه گفتمانی روحانی با هدف بهره مندی از علم و تعبد و تقرب به خداوند بود. اما اخیراً این گروه از سخن گفتن درباره جهاد غفلت نورزیده و باب وسیعی را آشکارا برای بحث جهاد گشوده است. در نتیجه بسیاری از وابستگان به سازمان القاعده در موریتانی قبلاً جزء افراد این جماعت بوده اند.

اما گفتمان اسلامی دوم گفتمان سلفی است که به وضوح در مساجد دیده می شود و آن گفتمانی تندرو است که بسیاری از پیروان خود را به سمت جهاد سوق می دهد و از طریق تدریس و تمرکز بر مسائل جهاد برای جوانان آنان را به سمت جهاد هدایت می کند. به نظر کارشناسان، دولت موریتانی از مهار گروه های سلفی از طریق رویارویی علنی یا ایجاد حزب سیاسی که جوانان را از عمل علنی باز

دارد، عاجز است و بالتبع سازمان داعش در آینده در موریتانی طرفداران زیادی پیدا خواهد کرد.

در این زمینه باید توجه داشت که اعلان بیعت رهبر موریتانیایی حرکت توحید و جهاد در غرب آفریقا با سازمان داعش عامل مهمی در تحریک ده ها تن از جوانان موریتانی وابسته به حرکت های جهادی برای بیعت با داعش و همکاری با آن به حساب می آید.

خاتمه

به طور خلاصه، می توان گفت مهم ترین عواملی که فرصت برپایی اولین حکومت را برای داعش در قاره آفریقا فراهم می کند عبارت است از: 1. استمرار آشفتگی اوضاع در لیبی یا وخامت فضای امنیتی در هر یک از کشورهای دیگر غرب آفریقا؛ 2. فقدان یا محدودیت همکاری های امنیتی در بین کشورهای منطقه؛ 3. بیکاری، تحقیر و به حاشیه رانده شدن جوانان، که موجب تشویق آنان به پیوستن به سازمانهای تندرو می شود. (1)

ص: 61

3. آموزش در مناطق داعش؛ داعش چگونه نسل های آینده اش را تربیت می کند؟

تصویر

□

داعش در ابتدای سال تحصیلی جدید اعلام کرد که 600 هزار دانش آموز از مقاطع مختلف سنی در مدارس مناطق تحت سیطره آن در عراق و سوریه مشغول به تحصیل اند. بازگشایی این مدارس در سال جدید پس از وضع سیاست آموزشی و وضع روش های درسی جدید از سوی این سازمان، صورت پذیرفت. سیاست آموزشی جدید، سنوات آموزشی را به سه مرحله ابتدایی، متوسطه و اعدادیه تقسیم کرده که نه سال به طول می انجامد. این سیاست های آموزشی جدید، تفصیلی دارد که در ادامه ذکر می کنیم.

وزارت آموزش داعش اعلام کرده است که آموزش از کلاس اول تا نهم الزامی است و هر کس فرزند خود را به مدرسه نفرستد، مؤاخذه و مجازات خواهد شد. همچنین، امکان ایجاد جایگزینی برای مدارس از طریق تدریس خصوصی وجود نخواهد داشت؛ چراکه داعش معلمان را از تدریس خصوصی منع کرده و مجازات آن را اعدام قرار داده است. اولین قدم برای معلمانانی که به نظام آموزشی داعش می پیوندند نیز امضای توبه نامه ای است که در آن از اعمال گذشته خود و نیز تعلیم مواد درسی گذشته و عمل به قوانین نظام سابق توبه و اعلان برائت می کنند.

ص: 62

محتوای روش های آموزشی داعش

در روش آموزشی جدید، مواد زیر از منابع آموزشی به طور کامل حذف شده است: آموزش موسیقی، تربیت ملی، مطالعات اجتماعی، تاریخ، ورزش، مسائل فلسفی و اجتماعی و نفسانی، تربیت دینی اسلامی، تربیت دینی مسیحی. از سوی دیگر، شش ماده درسی در دو مرحله ابتدایی و اعدادی گنجانده شده که عبارت اند از: توحید، که دربردارنده اصول سه گانه توحید از رساله محمد بن عبد الوهاب است؛ زبان عربی، که دربردارنده شرحی بر الفیه ابن مالک است؛ و نیز فیزیک، شیمی، ریاضیات و علوم.

فعالان سوری می گویند محتوای منابع و روشهای جدید آموزشی همگام با قوانین داعش است. این سازمان بر آموزش جهاد و معنای قتال به اطفال به منظور ایجاد فکر تندرو در اندیشه کودکان این منطقه تمرکز کرده است و این هدف را از طریق تأثیرگذاری بر کودکان در لابه لای روایات و تصاویر و داستانهای تاریخی دور از واقع، در ماده درسی تربیت دینی، عملیاتی می کند. این مسئله فقط در درس تربیت دینی محقق نمی شود، بلکه داعش می کوشد خشونت را در هر

چیزی به کودکان بیاموزد. مثلاً در کتاب ریاضیات چاپ این سازمان، مسائل ریاضیات بر اساس جمع و تفریق تفنگ و سایر انواع اسلحه آموزش داده می شود.

تصویر

□

مدارس جهاد؛ فعالیت نظامی برای کودکان

روزنامه ایندپندنت، چاپ انگلستان، گزارشی را از مدرسه ای جهادی، که داعش در مناطق تحت سیطره اش تأسیس کرده، منتشر کرد که در آن به اجبار کودکان به مشاهده مناظر قطع سرها و شکنجه اسرا در کنار تسلیمشان در برابر آموزش های سخت به کارگیری اسلحه اشاره شده بود. همچنین، منابع درسی پایه های چهارم و پنجم ابتدایی حاوی درس تربیت جهادی با هدف آماده کردن دانش آموزان برای ورود به میدان های درگیری و معرکه های نبرد است. (1)

ص: 64

4. چگونه داعش یاران خود را تحریک می کند؟ تحلیل کمی برای گفتمان بغدادی

سخنرانی ابزار مهمی برای تأثیرگذاری به منظور سیطره است. در دهه های اخیر مضمون و محتوای سخنرانی با توجه به تأثیری که در افکار عمومی ملتها دارد و نیز به کارگیری آن در دست یابی به مشروعیت سیاسی و دینی یا حفظ آن اهمیت روزافزونی دارد. خانم امارولیز جرجیز، کارشناس مسائل تروریسم و حقوق بشر و مدیر تحریریه مجله اتجاهات البحوث والاستشارات، در کتابش با عنوان گفتمان داعش برای تحریک امت اسلامی می کوشد بر اساس قرائت و دیدگاه احمد عبد العلیم، کارشناس سیاسی، استراتژی لفظی ای را که داعش به کار گرفته از طریق تحلیل سخنرانی های مؤسسان این سازمان تروریستی بررسی کند.

این کارشناس اشاره می کند که ابوبکر بغدادی در سخنرانی اش برای اعلام دولت خلافت اسلامی در جولای 2014 از دو طریق برای پایه گذاری خلافت در امت اسلامی استفاده کرد؛ تشکیل یگانه گروه اسلامی جهانی و ایجاد دشمن برای تحریک مسلمانان به تشکیل اردوگاه اسلام در مواجهه با اردوگاه کفر. وی معتقد است بغدادی بر اندیشه جهاد به عنوان اندیشه مرکزی و محوری تمرکز

کرده تا از طریق آن مسلمانان را از سرتاسر جهان برای مشارکت در دولت خلافت اسلامی در خلافت مد نظرش جذب کند. این کارشناس تحلیل خود را از سخنرانی بغدادی، که در آن تأسیس دولت خلافت اسلامی را اعلام کرد، در پنج محور بیان کرده است:

1. استفاده از نصوص دینی؛ بغدادی در این سخنرانی دائماً با به کارگیری نصوص دینی از قرآن و سنت، و سخن گفتن از ضرورت اطاعت از خدا و اجرای اوامر او و روزه ماه رمضان می کوشد افکار خود را توضیح دهد و بر مخاطبان تأثیر بگذارد.

2. جهاد جهانی؛ بغدادی در سخنرانی اش مخاطبان را به جهاد، به عنوان ضرورتی مهم برای قدم گذاشتن در روش سلف صالح و مواجهه با دشمنان امت اسلامی، دعوت می کند و با به کارگیری لفظ «مجاهدین» به قصد بزرگداشت و تعظیم نیروهایش، تأکید می کند که مجاهدین کسانی هستند که خود را در راه رسیدن به بهشت فدا می کنند.

3. امت اسلامی یکپارچه؛ بغدادی در این سخنرانی از مفهوم «امت» به عنوان اجتماع واحدی که تمام مسلمانان جهان را در بر می گیرد استفاده می کند و چهره مسلمانان را به صورت ستمدیدگانی ترسیم می کند که تحت آزار و استضعاف غرب کافر امپریالیستی مظهر الحاد و فساد اخلاقی، زندگی می کنند تا آنان را برای بسیج شدن به منظور مقابله با این ظلم، در لوای دولت قوی خلافت تحریک کند.

تصویر

□

ص: 66

در واقع، در این سخنرانی، تناقض آشکاری وجود دارد؛ چرا که او از یک سو به امت اسلامی به عنوان جامعه ای واحد اشاره می کند و از سوی دیگر، میان اهل تسنن و باقی مذاهب اسلامی فرق می گذارد و حتی سایر مذاهب را هم ردیف یهودیان و مسیحیان قرار می دهد.

4. بغدادی ارزش دولت خلافت را برای همه مسلمانان به این می داند که دولتی است برای اعاده حقوق و رهبری جهان و مساوات بین همه مسلمانان از هر نژادی؛ و نیز دولتی است که قربانی کردن برای آن شایسته است؛ و اینکه هر کسی که بدان اعتراض داشته باشد یا آن را کنار بزند دشمن اسلام و مسلمانان است.

نویسنده در تحلیل کمی این سخنرانی نیز می گوید بیشترین فراوانی در این خطبه مربوط به کلمه «الله» با 74 مرتبه تکرار است و نشان می دهد که بغدادی می کوشد قصد خلافت اعلامی خود را اجرای احکام الهی معرفی کند. همچنین، کلمه «مسلمون» 20 مرتبه، «ارهاب» 14 مرتبه، «مجاهدون» 6 مرتبه، «هم و نحن» 17 مرتبه، «انت و انتم» 53 مرتبه تکرار شده اند که این امر نشان دهنده تلاش او برای تحریک مسلمانان به پیوستن به این سازمان و تصدیق ادعاهای او است.

همچنین، بغدادی اندیشه صلح را به معنای ضعف می داند و معتقد است دین با ضعف همخوانی ندارد و جنگ برای بقا و یاری اسلام است. لذا مخاطبان را دعوت به حمل سلاح می کند تا بدین وسیله جزء لشکریان دولت اسلامی قرار گیرند. او قاطعانه خود را صاحب سیطره سیاسی و دینی مشروع معرفی می کند و می گوید دولتش هرگز محدود به سوریه و عراق نیست، بلکه تمامی مناطق جغرافیایی را، که امکان گستراندن داعش در آنها میسر شود، در بر می گیرد.

جنگ روانی داعش

داعش در مبارزه خویش فقط به ابزار سلاح اکتفا نکرده، بلکه سخنرانی را نیز به منظور ایجاد جنگ روانی به کار گرفته است، تا آنجا که در بسیاری از

ص: 67

سخنرانی های این گروه، سه لفظ «یلحق»، «یئن»، و «محنة» به کار گرفته می شود تا ستمدیدگان را به قیام و طغیان را دارند. این گروه، همان گونه که بر ایجاد حماسه در میان نیروهایش تأکید دارد، هم زمان به ایجاد رعب و وحشت در میان حکومت ها و ملتها نیز توجه دارد. لذا دائما در سخنرانی ها، مخصوصا نطق های تهدید دولت ها، از الفاظی مثل «قربا»، «الیوم»، «الآن»، «سیاتی یوم»، «عهد جدید»، «لقد حان الوقت»، و «بداية جديدة للأمة» استفاده می کند.

به طور خلاصه، می توان گفت سخنرانی بغدادی دو گفتمان دارد؛ یکی گفتمانی که به اسم اسلام دعوتگر است، برای بنای حکومتی اسلامی که حد و مرزی ندارد و در آن همه مسلمانان را از سراسر جهان به پیوستن به این سازمان برای جهاد جهانی دعوت می کند؛ دیگری گفتمان تحریکی که در آن جهان را به دو اردوگاه خیر اسلامی و شر کافر تقسیم می کند. در نتیجه داعش به عنوان تهدیدی جدی برای نظام جهانی در سایه سلطه اش بر گستره جغرافیایی وسیع و جذب افراد از سراسر جهان از طریق دستیابی به منابع مالی مختلف ظاهر می شود. (1)

ص: 68

5. آینده سلفیه سیاسی در مصر و تونس

جنبش های سلفی در جهان عربی عمدتاً از مشارکت در عرصه سیاسی پرهیز می کردند و بر فعالیت های تبلیغی برای نشر افکار دینی محافظه کارانه و اقدامات نیکوکارانه و اجتماعی هدفمند به منظور ایجاد تغییر در جامعه از پایین، تمرکز داشتند. اما در سال های اخیر احزاب سلفی در مصر و تونس با هدف ایجاد تغییر در جامعه وارد عرصه فعالیت های سیاسی مسالمت آمیز شدند که در فرآیند انتقال دموکراتیک در این دو کشور بسیار مؤثر بود. به گونه ای که برخلاف سایر کشورهای عربی شاهد بهار عربی، فقط این دو کشور بودند که با وجود اختلاف خط مشی های سیاسی به طور گسترده در ورطه خشونت نیفتادند.

حزب النور و حزب الوطن در بین احزاب سلفی بیشترین فعالیت را در عرصه سیاسی مصر داشتند؛ و در تونس حزب جبهة الاصلاح در این عرصه طلائی دار جنبش های سلفیه بود. حزب النور در اولین انتخابات پس از سقوط مبارک با کسب 24% از کرسی های مجلس موفقیت چشمگیری به دست آورد، به طوری که بعد از «حزب الحرية والعدالة»، که وابسته به اخوان المسلمین بود حائز رتبه دوم شد، اما پس از مدت کوتاهی بین سردمداران این حزب در نوع فعالیت اختلاف دیدگاه به وجود آمد و این امر موجب تقسیم این حزب به دو حزب النور و حزب الوطن گردید. پس از مدت کوتاهی، روابط بین حزب النور و گروه

اخوان المسلمین تیره شد، به گونه ای که این حزب، کودتای نظامی علیه محمد مرسی در جولای 2013 را تأیید کرد. حال آنکه حزب الوطن همچنان در کنار اخوان المسلمین و مؤید مرسی باقی ماند و پس از وی وارد عرصه سیاسی جدید نشد. حزب النور، که به واسطه مشارکتش در خط مشی سیاسی جدید و حضورش در مجمع تغییر قانون اساسی بعد از اخوان المسلمین و پشتیبانی اش از السیسی، با کاهش محبوبیت مواجه شده بود، وارد رقابت انتخاباتی دسامبر 2015 شد.

اما در عرصه سیاسی تونس حزب جبهه الاصلاح در انتخابات مجلس ملی و قانون گذاری نتوانست هیچ کرسی ای به دست آورد. علت این ناکامی را می توان در فقدان پایگاه مردمی برای این حزب دانست؛ چراکه در این کشور جنبش سلفی قوی مانند سلفیه مصر وجود ندارد.

دشواری های پیش روی سلفیه سیاسی در مصر و تونس

عوامل متعددی در دو سال اخیر موجب افول موفقیت های طیف النور در مصر و ناکامی حزب جبهه الاصلاح در تحقق موقعیت های سیاسی شده است. از جمله آنها افول مشروعیت اسلام سیاسی صلح طلب و اوج گیری سلفیه جهادی، وجود رابطه مبهم و گنگ میان فعالیت سیاسی و دینی و فقدان دیدگاه سیاسی در خصوص شکل دولت و نقش دین است. گذرکردن از این دشواری ها برای بازگرداندن اعتماد رأی دهندگان اسلامی به احزاب سیاسی سلفی و طرح های سیاسی آنها ضروری است؛ و این گامی است که علاوه بر این، به این احزاب فرصت جدیدی برای همسویی با قدرتهای غیراسلامی، راجع به برخی قضایای مشترک می دهد.

اهمیت روزافزون سلفیه جهادی

احزاب سیاسی در مصر و تونس ایدئولوژی صلح طلبانه ای داشتند و بر ابزار دموکراتیک به عنوان وسیله ای برای تحقق اهدافشان توافق کرده بودند، اما شکست و ناکامی این روش بر توانایی این احزاب سلفی در بقا و استمرار تأثیر منفی گذاشت. برخی گمان کرده اند شکست گروه اخوان المسلمین در اداره کارآمد

مؤسسات دولتی و سپس دورشدنشان از حیات سیاسی در مصر، می تواند به نفع حزب النور باشد، که رقیب جدی اخوان در عرصه سیاسی اسلامی بود. اما شکست اخوان فراتر از ناکامی یک سازمان یا گروه سیاسی است؛ چرا که بسیاری از مردم مسلمان، شکست طرح سیاسی جماعت اخوان المسلمین را نشانه بی اعتمادی به فعالیت سیاسی صلح طلبانه، به عنوان وسیله ایجاد تغییر می دانند. لذا برخی سلفیان فعالیت سیاسی را رها کرده اند و به فعالیت های تبلیغی بازگشته اند و بقیه به گروه های سلفیه جهادی ملحق شدند تا دولتی اسلامی را با استفاده از قدرت بنا کنند. موفقیت های گروه هایی مانند داعش در عراق و شام، و جبهه النصره در سوریه نیز به طور خاص، به کارگیری قدرت و زور را به عنوان روشی کارآمد معرفی می کند.

لذا حزب النور در دو سال اخیر با دشواری های بزرگی از جانب جنبش سلفیه جهادی روبه رو شده است. بعد از آنکه این حزب از کودتای نظامی علیه جماعت اخوان المسلمین در جولای 2013 حمایت کرد، با انتقاداتی از جانب برخی طرفدارانش مواجه شد که معتقد بودند این حزب برنامه اسلامی خود را از دست داده است. این درگیری ها با ترور نماینده پارلمانی حزب النور در شمال سینا به دست مبارزان سلفی جهادی در اکتبر 2015 افزایش یافت.

حزب جبهة الاصلاح تونس نیز با دشواری های مشابهی روبه رو است؛ چراکه حزب نهضت اسلامی، که در اولین انتخابات پس از انتفاضه در اکتبر 2011 قدرت را به دست گرفته بود، پس از انتخابات پارلمانی 2014 قدرت را ترک کرد. با وجود آنکه خروج او از حکومت مانند اخوان المسلمین به زور نبود اما برخی از جوانان وابسته به جنبش اسلامی معتقدند شکست حزب نهضت اسلامی، ناکامی دیگری در بنای دولت اسلامی است. آنان حزب النهضه را به خیانت به برنامه اسلامی متهم می کنند؛ چراکه نه تنها از گنجاندن شریعت اسلامی به عنوان منبعی برای وضع قوانین قانون اساسی ناکام ماند، بلکه کوشید با برخی نمادهای نظام سابق، از طریق قبول مشارکت در دولت ائتلافی با حزب ندای تونس

مصالحه کند؛ حزبی که شامل برخی افراد سکولار و اعضای شناخته شده نزدیک به نظام سابق بود. به این سبب گروه های سلفی جهادی او را متهم کردند که از خط سیر برنامه اسلامی منحرف شده و برای راضی کردن کشورهای غربی حتی برخلاف اسلام و احکام آن می کوشد.

سلفیه جهادی در تونس با تأسیس جنبش انصار الشریعه در 2011 مسئله ای آشکار برای احزاب سلفی شد. این جنبش (انصار الشریعه) تا سال 2013، که دولت آن را سازمانی تروریستی اعلام کرد، از طریق فعالیتش، که در بردارنده مطالبه تغییر سیاسی و نیز فعالیت های تبلیغی و اجتماعی بود، محبوبیت فراوانی بین جوانان سلفی پیدا کرده بود. بلال شواشی، شخصیت بارز جنبش سلفی جهادی، علت پیشتازی این جنبش را در جذب جوانان مسلمان در مقایسه با سایر گروه های اسلامی، در آن می داند که این جنبش وارد فعالیت های سیاسی، که معمولاً مرتبط با چانه زنی با نیروهای نظام سابق ساقط شده به دست جوانان انقلابی است، نشد. علاوه بر آن گفتمان بنیادی این جنبش، که همان تغییر رادیکالی است، نزد این جوانان بازتاب فراوانی داشت.

برای عبور از این تنگنا، احزاب سلفی باید با گروه های تندرو به منظور بازگرداندنشان به فعالیت های مسالمت آمیز وارد تعامل شوند، که این مسئله خود نیازمند در گام اولیه است. از یک سو، باید تلاش کنند تا چهره جریان سلفی در محیط دینی بهبود یابد و ساختار یک تشکیلات سلفی در میان مردم مقبولیت پیدا کند و از سوی دیگر، طرحی سیاسی عرضه کنند که در بردارنده راه های جدیدی برای جوانان به منظور محافظت از ارزش های دینی اسلامی از طریق فعالیت های سیاسی مسالمت آمیز باشد. این مسئله همچنین نیازمند گسترش تعاملات این احزاب (سلفیه) با سایر کشورهای اسلامی و حتی غیراسلامی به جای جمود و تقید بر سلفیت است.

مشکل ارتباط میان فعالیت های دینی و سیاسی

احزاب سلفی شاخص در مصر و تونس نیازمند یافتن توازن سازگار میان نقش

سیاسی و فعالیت های دینی شان هستند؛ چراکه فقدان مرزهای مشخص میان دین و سیاست به این احزاب ضرر می زند. شاید ایجاد جدایی کامل میان دین و سیاست مشکل باشد، اما فقدان مرزهای روشن بر هر دوی اینها تأثیر منفی خواهد گذاشت؛ چراکه ورود شخصیت های سیاسی به عرصه دینی، اعتبار گفتمان ها و فعالیت های دینی را محدود می کند. از سوی دیگر، ورود شخصیت های دینی در شئون سیاسی، فعالیت سیاسی را بازیچه قرار می دهد.

فقدان دیدگاه سیاسی برای دولت

فضای سیاسی جدید به وجود آمده بعد از بهار عربی موجب شد احزاب سلفی تصمیم به ورود به عرصه فعالیت های سیاسی بگیرند، بدون آنکه وقت کافی برای اندیشیدن درباره ساختن طرح سیاسی جامعی داشته باشند، که دربردارنده دیدگاه سلفیه درباره شکل دولت و ارتباطش با شریعت باشد. لذا فعالیتهای سیاسی شان در حد پذیرش ابزار موجود باقی ماند. علاوه بر آن، این احزاب دیدگاه محدودی در خصوص مفهوم دولت داشتند که آن هم غالباً با مفهوم نظام سیاسی خلط می شد. حال آنکه دولت جدید چیزی فراتر از این دیدگاه است.

تلاش های حزب النور و جبهه الاسلام برای ایجاد دیدگاه سیاسی، عبور از برنامه های کلی سیاسی و اقدام به تلاش فکری برای تبلور، دیدگاهی را می طلبد که شکل و ماهیت نقش دین را در همه این سطوح مشخص می کند؛ چراکه محدود کردن دولت صرفاً به گونه ای از سلطه سیاسی، احزاب سلفی و سایر احزاب اسلامی را به تلاش درباره تطبیق شریعت از بالا (با زور) تحریک می کند. لذا بر این دو حزب لازم است مشخص کنند که تبعیت از کدام دسته از احکام بر عهده دولت است و کدام دسته از احکام را میتوان در برنامه های داخلی جامعه سیاسی بنیان گذاری کرد و کدام دسته را می توان بر عهده مؤسسات جامعه مدنی گذاشت تا برای نشر آنها از طریق فعالیت های دینی و اجتماعی بکوشند. (1)

ص: 73

6. چرا زنان به داعش می پیوندند؟

پدیده زنان جنگجو در صفوف داعش، که سازمان از آنها به عنوان «مجاهدات» یاد می کند و کشف برخی شبکه ها که اقدام به بسیج زنان و دختران جوان برای پیوستن به داعش از برخی کشورها، حتی دول اروپایی، می کنند، پرسش هایی را درباره تعداد آنان، انگیزه هایشان، افکارشان، و آینده این مبارزان مطرح می کند که در ادامه به برخی از این پرسش ها پاسخ می دهیم.

زنان مجاهد در صفوف داعش از کجا می آیند؟

زنان داعشی متعلق به کشور خاصی نیستند. علاوه بر سوریه و عراق، کشورهای شمال آفریقا و در رأس آنها تونس به اضافه مصر و سعودی، کشورهای هسبندی هستند که مبدأ اصلی صدور زنان داعشی محسوب می شوند. همین طور برخی از آنان از آمریکا و کشورهای اروپای غربی، به ویژه فرانسه، انگلستان و آلمان، آمده اند. البته غالب این زنان فرزندان مهاجرانی هستند که اکنون شناسنامه های اروپایی دارند. منطقه آسیای میانه نیز از مناطق مهمی است که مصدر بسیاری از زنان پیوسته به داعش بوده است. غالب زنان ملحق شده به داعش در بازه سنی 18 تا 21 سال بوده اند.

مجموعه ای از عوامل، زنانی از نژادهای گوناگون را از نقاط مختلف جهان به پیوستن به داعش و زندگی در سرزمین دولت اسلامی، علی رغم وضعیت دشوار آن، سوق داده است که برخی از آنها عبارت اند از:

1. انگیزه های شخصی؛ این عامل غالباً مربوط به زنان سوری و عراقی است؛ چرا که درگیری های واقع در این دو کشور برخی از زنان را در معرض موقعیت سختی قرار داده است که آنان را مجبور کرده است به سازمان داعش بپیوندند. بعضی از آنان فرزند، همسر یا تمام افراد خانواده خود را از دست داده اند یا در معرض ربایش و آزار قرار دارند و برخی نیز خانه هایشان در ضمن بمباران های سوریه ویران شده است. لذا برخی به منظور گرفتن انتقام یا یافتن امکان زندگی در سایه چتر حمایتی جدید به این سازمان پیوسته اند.

2. انگیزه های طائفه ای؛ در سایه جنگ داخلی در عراق و سوریه، درگیری ها از درگیری های سیاسی به درگیری های طائفه ای مبدل شد. این مسئله بسیاری از زنان را به جنگیدن در کنار داعش سوق داده است؛ البته نه از باب پذیرفتن اندیشه سازمان بلکه بیشتر از باب جهاد و دفاع از عقیده اهل سنت بر ضد شیعیانی که نظام های سوریه و عراق را نماد آنها می دانند.

3. انگیزه های ایدئولوژیک؛ جاذبه فکری موجود در اندیشه داعشی با اعلام «خلافت اسلامی» و نصب «خلیفه» برای مسلمانان به نقطه حساسی نزد همه مسلمانان، به ویژه مجاهدین، دست می زند. لذا پیوستن به دولت اسلامی و زندگی در سایه آن امید بسیاری از مسلمانان، از جمله زنانی است که برای پیوستن به صفوف داعش و جهاد در راه خدا به عراق و سوریه می آیند.

4. انگیزه های اجتماعی؛ بسیاری از زنان مسلمان در جوامع غربی غالباً با حالت احساس غربت در جوامعشان مواجه اند. بر اساس منابع غربی، برخی از زنانی که از کشورهای غربی به داعش پیوسته اند متعلق به خانواده های کافر یا مسیحی کاتولیک یا یهودی بوده اند که اسلام آوردن فرزندانشان را نپذیرفته بودند. لذا آنان

برای زندگی کردن در دولتی اسلامی که در آن هیچ گونه احساس غربتی نداشته باشند به دولت اسلامی ملحق می شوند.

اهم فعالیت های زنان داعشی

اعمالی که زنان در سازمان داعش بر عهده دارند متنوع است. از جمله وظایف خانه داری، مراقبت از خانواده و همسری مجاهدین، انجام دادن کمکهای انسان دوستانه، پرستاری از بیماران و مجروحان، رساندن تدارکات به صفوف مجاهدین، فعالیت در پلیس زنان، همکاری در فعالیت های تبلیغاتی و حضور در رسانه های تبلیغی. اما عجیب ترین فعالیت این زنان را می توان حضور در عرصه نبرد و انجام دادن اقدامات خشونت آمیز دانست. بر اساس گزارش های مصور و نوارهای ویدیویی منتشر شده در نوامبر 2014 در فیسبوک و توییتر، برخی از این زنان در قالب گردان هایی نظیر کتیبة الخنساء، جيش السوری الحر و... وارد عرصه نبرد نظامی شده اند و حتی به گواهی این نوارها در عملیات های خشونت آمیزی چون شکنجه و سربریدن اسرا و گروگانها یا عملیات ربایش و اسارت زنان، به ویژه زنان ایزدی در عراق، حضور یافته اند.

پرسش مهم دیگری که در زمینه پدیده داعشیات مطرح می شود آن است که با وجود تبعیض، خشونت و سخت گیری هایی که در مناطق تحت نفوذ داعش در خصوص زنان صورت می گیرد، علت پیوستن زنانی از کشورهای مختلف به این سازمان چیست. کارشناسان در پاسخ به این پرسش دو دلیل عمده را بیان کرده اند: نخست اینکه، زنان پیوسته به این گروه، خود غالبا در محیط های خشنی رشد کرده اند که اندیشه تکفیری تندرو و سخت گیر در آن حاکم بوده است؛ مانند عربستان، کشورهای شمال آفریقا و... لذا این مسئله مانع از پیوستن آنها به داعش نمی شود. دوم اینکه، تبلیغات فراوان و حساب شده داعش در پایگاه های اینترنتی، که با روش های گوناگون و تغییر مفاهیم و تمرکز بر بیان مشکلات جوامع عربی و محدودیت هایی که در آنها برای متدینان ذکر می کنند، باعث فریفته شدن و جذب جوانان و زنان می شود تا با هدف قربانی کردن خود در مسیر

ارزشها و مفاهیم مغالطه آمیز و ادعایی ابزارهای تبلیغاتی این سازمان، با وجود همه مشکلاتش به این منطقه سفر کنند. البته می توان پیوستن به برادران، همسران یا پدران را نیز عامل دیگری برای عضویت این زنان در داعش دانست.

آینده داعشیات

مسئله آینده زنان داعشی مشکلی است که برای آن تدبیری اندیشیده نشده است؛ چراکه زنانی که مدتی در مرکز رفتارهای خشونت آمیز زندگی کرده و بدان خو گرفته اند، ممکن است در صورت برگشتن به سرزمین های خود نیز اقدام به چنین اعمالی کنند که این برای کشورهای آنان مشکل ساز خواهد بود. نکته دیگر آنکه ازدواج بسیاری از این زنان با مبارزان سایر کشورها این پدیده را پیچیده تر می کند. زیرا دیگر پذیرش این زنان، که همسر و مادر اتباع بیگانه محسوب می شوند، برای خانواده و دولت هایشان دشوار خواهد بود. این امر می تواند در آینده بسیاری از آنان را مجبور به زندگی پنهانی در کشورهای بیگانه یا باقی ماندن در مناطق درگیری کند. (1)

ص: 77

7. مدیریت غیرمستقیم راهبرد آمریکایی در جهت دهی به جنبش های تکفیری

پرسش اصلی این است: ماهیت رابطه موجود میان جنبش های جهادی و غرب چیست؟ آیا این نیروها، نیروهای عملیاتی اند یا ابزارند؟ یا سازمانی هستند به صورت موضوعی و ساختاری که دستور کار خاصی را حفظ می کنند؟ آیا ایالات متحده و هم پیمانانش جنبش های تکفیری را مستقیم مدیریت می کنند یا غیر مستقیم و جزئی؟

سیاست های اساسی غرب در خصوص جریان های تکفیری

1. زمینه سازی؛ مشخص کردن محدوده جغرافیایی مناسب برای فعالیت نظامی گروه های تکفیری، تهدید نیست، بلکه مصلحتی راهبردی است؛

الف. بازکردن عرصه و فضای جغرافیایی، تضعیف قدرت حکومت در منطقه هدف، از طریق آشوب ها، انقلاب های مردمی، توافقات سیاسی و...؛

ب. گشودن راه های لجستیکی؛ بازکردن راههای هوایی، زمینی و دریایی و اعطای مجوزها و روادید لازم و حتی وسایل انتقال برای رسیدن به منطقه هدف؛

ج. تأمین مالی و تسلیحاتی؛ نشان دادن چراغ سبز به قدرتهای هم پیمان که متمایل به حمایت مالی و تسلیحاتی مستقیم و غیرمستقیم (از طریق قاچاقچیان سلاح) از گروه های تکفیری اند؛

د. انتقال؛ صدور نیروهای تکفیری از کشورهایی که از وجود آنان متضررند، یا تمایل به استعمار آنان دارند؛

ه. ایجاد فضای باز برای مبلغان: دادن اجازه به مبلغان تکفیری برای تداوم فعالیتشان در مراکز دینی در مناطق صدور تکفیریان و همچنین دادن فضا در ماهواره ها و ابزارهای تبلیغاتی مختلف به آنان؛

2. جهت دهی؛ جهت دهی به اولویت های راهبردی گروههای تکفیری به منظور حرکت در محدوده مشخص یا هدف قراردادن دشمن مشخص.

الف. مشخص کردن دشمن درجه یک؛ جهت دهی مناسب به رهبران و جنبش های تکفیری از طریق گنجاندن دشمن درجه یک در قانون های تروریستی و سیطره تبلیغاتی و قطعی کردن انتخاب آن به گونه ای که مبارزه با آن دشمن در صدر مطالبات سیاسی محلی و بین المللی این گروه ها قرار گیرد؛

ب. تصفیه رهبران؛ هدف قرارداد آن دسته از رهبران تکفیری که خطری برای امنیت ملی آمریکا یا غرب محسوب می شوند، یا به دلیل نفوذ منطقه ای شان تأثیر منفی بر فرآیند جهت دهی و استثمار این گروه ها دارند؛

ج. تبلیغات غربی و بین المللی؛ سرازیرکردن طیفی از معانی و مفاهیم سکولار و اسلامی که گروه های تکفیری را تحریک کرده و آنها را برای انتقال به مناطق هدف و جنگیدن در جهتی که آمریکا انتخاب کرده، تشویق می کند؛

د. علمای دینی سعودی؛ حوزه دینی سعودی در این زمینه نقش مرکزی را از طریق فتاوی اعلام جهاد در مناطق هدف ایفا می کند؛

ه. نفوذ امنیتی از راه های مختلفی همچون بسیج و ارسال اسلام نمایان غربی، دستگاه های اطلاعاتی غربی، استفاده از زندان ها، محور قرارداد مناطق رشد ناراضیان از روش تکفیری ها؛

ی. مدیریت درگیری ها؛ مدیریت بحران در منطقه هدف برای محقق کردن هدف جغرافیایی و حفظ قدرت نیروهای تکفیری قابل جهت دهی؛

ن. ایجاد محیط درگیری مناسب؛ ایجاد فضای درگیری و جنگ، که اهل سنت را مظلوم، هدف قرار گرفته، و در معرض تجاوز نشان می دهد؛

و. تجزیه یا تکه تکه کردن گروه های تکفیری با استفاده از ابزارهای متنوعی که در اختیار دارند اقدام به ایجاد درگیری ها و تعدد در اهداف و اولویتها و درگیری های میدانی تاکتیکی می کنند تا مانع از تشکیل قدرت یکپارچه شوند؛

ل. همسان سازی راهبردی؛ ترسیم مواضع راهبردی کاملی که منافع پروژه تکفیری را در ضمن چارچوب جغرافیایی مد نظر نشان می دهد؛

3. منع؛ منع کردن گروه های تکفیری از عبور کردن از خطوط قرمز به روش های راهبردی یا میدانی با قدرت یا از طریق مدیریت منابع آنها

الف. تصفیه مستقیم؛ اقدام به عملیات نظامی مستقیم با هدف کوبیدن مناطق حساس برای گروه های تکفیری که تهدید محسوب می شوند؛

ب. تعیین سقف برای تأمین مالی و تسلیحاتی؛ نظارت دائم بر جریان مالی و تسلیحاتی از نظر کمیت، نوع، زمان بندی و حفظ حدودی که به تکفیریان اجازه مبدل شدن به تهدید را ندهد؛

ج. منع جغرافیایی؛ در صورت نیاز، نیروهای آمریکایی یا هم پیمانانشان اقدام به هدف قراردادن آتشین نقاطی می کنند که تکفیری ها در آن، در حال حاضر یا آینده، تهدید محسوب می شوند؛

د. فراهم کردن جغرافیای جایگزین؛ در صورت بزرگ شدن بیش از حد گروه های تکفیری یا دشواری جهت دهی و مهار فعالیشان، عرصه جدیدی برای تخلیه انباشته های متعفن روانی و نظامی آنها فراهم می شود؛

ی. جهت دهی تبلیغاتی؛ عملیات تحریک تبلیغاتی برای حفاظت از جهت حرکت مبارزاتی و سیاسی به سوی هدف مطلوب و از قبل مشخص شده انجام می شود.

چرایی اعتماد غرب به این سیاست

الف. پس زمینه های آمریکایی

1. ضعف ارتش و منابع مالی و افزایش قدرت دشمنان در منطقه و نیاز به ارتش های جایگزین به منظور اقدام برای اهداف مهم راهبردی با تاکتیکی؛

2. دشواری رویارویی مستقیم با گروه های تکفیری و نیاز به دورکردن خطر تروریسم از کشورهای غربی

3. نیاز به عوامل توجیه گر برای حضور میدانی محدود یا موقت؛

4. نیاز به انعقاد یا تجدید پیمان های امنیتی، اقتصادی و سیاسی بلند مدت با دولت های منطقه.

ب. پس زمینه هم پیمانان منطقه ای

1. نیاز به خارج کردن فشار داخلی که جنبش های تکفیری ایجاد می کنند؛

2. نیاز به حل مشکلات فقهی در تعامل با اسلام گرایان؛

3. نیاز به خلاص شدن از دست تروریست ها و فرستادن آنها به مناطق قتل و کمین راهبردی.

ج. وضعیت گروه های تکفیری

1. قابلیت ها

الف. ماهیت جنبش های تکفیری و دشمنی شان با همگان و سهولت

جهت دهی آنان به هر سویی؛

ب. قابلیت جنبش های تکفیری برای سیطره و جهت دهی؛

ج. تعدد و تشتت در زمینه فکری و رهبری؛

د. ضعف حفاظت امنیتی و سهولت نفوذ؛

ی. فقدان تأمین مالی آنها از جانب یک دولت اسلامی مستقل.

2. ضرورت ها نسبت به آمریکا

الف. نیاز جنبش های تکفیری به عرصه جغرافیایی فعال؛

ب. حرکت شدید یا یورش تکفیری به سمت توسعه در گستره امت های اسلامی؛

ج. گسترش اسلامی وسیع به عنوان پایگاهی برای نیروهای جهادی.

ارزش گذاری کلی برای این راهبرد

هدف کلی این راهبرد در حد امکان تبدیل تهدید جنبش های اسلامی تندرو به فرصت و بهره گیری از ماهیت خون ریز و ویرانگر آنان در چارچوب طرح ها و راهبردهای آمریکا است. این راهبرد در افغانستان به شکل وسیعی موفق بود. در حال حاضر نیز، در عراق و سوریه، تجربه دولت اسلامی به عنوان نمونه ای در برابر ما است تا در اهداف و ساختار راهبرد آن بنگریم. در بلندمدت این راهبرد در دور کردن تلاش های مبارزاتی و نظامی جنبش های تکفیری که معطوف به غرب

صورت می گرفت، موفق بود. در افغانستان، در مرحله ای، دشمن اتحاد سوسیالیستی شوروی بود و در مرحله بعد منافع آمریکا در منطقه و جهان هدف قرار گرفت و به حوادث 11 سپتامبر انجامید. فرآیند جهت دهی و مدیریت غیر مستقیم در عراق، توانست منافع آمریکا را اولویت دوم حرکت های تکفیری پس از قدرت های محلی دیگر قرار دهد و از این حیث موفق شود. در سطحی بالاتر، در سوریه، منافع آمریکا خارج از اهداف نظامی تکفیری و در امنیت کامل قرار گرفت که حاصل آن است که داعش، هدف قراردادن منافع آمریکا را تقریباً از قاموس خود پاک کرده و اهتمام اصلی خود را متوجه محدوده جغرافیایی دولت و توسعه و حفظ آن کرده است. (1)

ص: 82

بخش چهارم: معرفی کتب برگزیده

*بخش چهارم: معرفی کتب برگزیده (1)

معرفی کتب منتخبی درباره جریان های سلفی تکفیری

ص: 84

1- محمد علی موحدی پور

نام کتاب: الجماعة التي تسمى نفسها دولة: فهم تطور تنظيم الدولة الاسلامية وتحدياته

ترجمه: گروهی که خود را دولت نامیده اند: آشنایی با تکامل سازمان دولت اسلامی و دشواری های پیش روی آن

مؤلفان: دانیل میلتن؛ بریان برایس؛ نیللی لحد؛ محمد العییدی

ناشر: مرکز الامارات للدراسات والبحوث الاستراتيجية

مکان نشر: امارات

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 167 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

نویسندگان در این کتاب ریشه ها و پیشینه تاریخی سازمان «دولت اسلامی»، دلایل صعود آن، زمینه های فعالیت های آن، قوت ها و ضعف های آن و نیز شکست ها و موفقیت هایش را تحلیل و بررسی می کنند. همچنین، در این کتاب به مباحث راهبردی، و تنگناها و فرصت ها در مقابله با داعش اشاره شده است.

نام کتاب: داعش؛ اسلام قطع الرقاب

ترجمه: داعش؛ اسلام گردن زدن

مؤلف: عامر محمود

ناشر: اوراق للنشر والتوزيع

مکان نشر: قاهره، مصر

تاریخ نشر: 2015

چاپ: اول مجلدات: 1

اسلام قطع الرقب

نویسنده در این کتاب علاوه بر معرفی مؤسسان اصلی این سازمان، مبانی فقهی این گروه در خصوص سربریدن را تبیین و نقد می کند. همچنین، مسئله جهاد نکاح و وضعیت زنان در درون داعش را در فصل هایی جداگانه می کاود.

ص: 85

تصویر

□

نام کتاب: عالم داعش؛ من النشأة إلى إعلان الخلافة

ترجمه: جهان داعش؛ از پیدایش تا اعلام خلافت

مؤلف: هشام الهاشمی

ناشر: دار الحكمة

مکان نشر: لندن

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 315 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

نویسنده کتاب خویش را به سه فصل تقسیم کرده است؛ در فصل اول سازمان القاعده را از سال 2003 تا 2010 میلادی بررسی می کند؛ فصل دوم را به سازمان داعش اختصاص می دهد؛ و فصل آخر نیز راه کارهایی برای مبارزه با تروریسم داعش مطرح می کند.

تصویر

□

نام کتاب: نساء في فراش داعش

ترجمه: زنان در بستر داعش

مؤلف: عبدالرحیم قناوی

ناشر: دار رھف

مکان نشر: قاهره، مصر

تعداد صفحات: 108 صفحه

تاریخ نشر: 2015

چاپ: اول مجلدات: 1

نویسنده در این کتاب در پی پاسخ به برخی پرسش‌های مطرح شده درباره حضور زنان در سازمان داعش است. برخی از این پرسش‌ها عبارت‌اند از: چگونه زنان به سمت داعش سوق داده می‌شوند؟ چگونه ماهیت احساسی زنان به ماهیتی خشن تبدیل می‌شود؟ چگونه زنان‌های اجنبی و اروپایی با وجود زندگی‌های آرام و راحت به سمت داعش جذب می‌شوند؟ از زنان در سازمان داعش در چه کارهایی استفاده می‌شود؟

ص: 86

عنوان کتاب: ده روز با داعش

مؤلف: یورگن تودنهوفر

مترجمان: علی عبداللهی - زهرا معین الدینی

ناشر: کوله پستی

مکان نشر: تهران

تاریخ نشر: 1394

چاپ: اول: مجلدات: 1

کتاب ده روز با داعش، از درون دولت اسلامی، اثر خبرنگار ضد جنگ آلمانی یورگن تودنهوفر است. وی با مطالعات و تحقیقاتی که در زمینه اسلام و جریان شناسی اسلامی داشته، بارها به کشورهای اسلامی سفر کرده و با رهبران جنبش های مختلفی مصاحبه کرده است. این بار تودنهوفر با یافتن فرصتی طلایی توانسته است با اخذ امان نامه رسمی از دفتر خلیفه داعش به مدت ده روز وارد سرزمین های تحت سیطره این گروه شود و به عنوان اولین خبرنگار غربی و غیر مسلمان، از نزدیک اوضاع این سرزمین ها و مردمان ساکن در آن را به چشم خود ببیند و گزارش دهد. تودنهوفر تفکرات ضد جنگ و صلح طلبانه ای دارد که نوک پیکان انتقادات وی رو به کشورهای غربی، به ویژه ایالات متحده آمریکا، است.

این کتاب در کنار پرده برداشتن از اوضاع طبیعی و آرام موجود در سرزمین های تحت سیطره داعش، به نقاط سیاه و خشونت بار این گروه تروریستی نیز اشاره می کند، و در مصاحبه با عناصر متعددی از داعش، دلایل گرایش آنان به این گروه تروریستی را می کاود. در این کتاب، دیدگاه داعش درباره غرب، شیعیان، جهاد، آینده داعش و قرائت این گروه از مفاهیم اسلامی، مانند برده داری، حدود اسلامی، ارتداد و همزیستی با سایر ادیان، در خلال گفت وگوهای انجام شده با عناصر داعشی بررسی شده است.

ص: 87

پایش خبری - تحلیلی جریان های افراطی و تکفیری 3

سال اول - شماره دوم - فروردین 1395

دبیرخانه کنگره جهانی مقابله با جریان های افراطی و تکفیری

الأمانة العامة للمؤتمر العالمي لمواجهة التيارات المتطرفة والتكفيرية

The Secretariat of the World Congress against Extremism and Takfiri Movements —

«دبیرخانه کنگره جهانی مقابله با جریان های افراطی و تکفیری»

تهیه کننده: معاونت پژوهش دبیرخانه کنگره «مقابله با جریان های افراطی و تکفیری»

به کوشش: محمد ابراهیم نژاد، محمد علی موحدی پور، احمد ربیعی فر

ناظر: مهدی فرمانیان

صفحه آرا: محبوب محسنی

ویراستار: زینب صالحی

طراح جلد: حسین ونکی فراهانی

نوبت چاپ: اول / 1395

تیراژ: 2000 جلد

قیمت: 7000

تومان مرکز پخش: قم، خیابان معلم، مدرسه علمیه امام کاظم علیه السلام، دبیرخانه دائمی کنگره.

شماره تماس: 025-37842141

ایمیل: info@takfircongress.com

{ کلیه حقوق این اثر متعلق به دبیرخانه کنگره می باشد. }

خیراندیش دیجیتال: انجمن مددکاری امام زمان (عج) اصفهان

ص: 1

اشاره

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: 2

بخش اول: صدای تکفیر.....

دلایل اختلاف میان گروههای تکفیری در شمال سوریه...10

مسئول پیگیری ایجاد اتحاد میان گروههای معارض تکفیری، مقدسی و غنامی از رهبران القاعده را مسبب فتنه معرفی کرد...11

فیلق الشام در بیانیههای جدایی خود را از جیش الفتح اعلام کرد...13

یکی از رهبران جدا شده جیش الثوار دلیل جدایی خود را تشریح کرد...13

اتحاد گروه تروریستی نورالدین الزنکی با جبهه النصره در حلب...15

جماعت اسلامی مصر با انتشار ویدیوهای رهبر خود به دنبال جلب توجه امریکا است...17

سومریه نیوز مدعی شد همسر آلمانی ابوبکر البغدادی فرار کرده است...19

حکومت کردستان عراق اعلام کرد خواهر زن ابوبکر البغدادی در کردستان عراق زندانی است...19

داعش سعودی را تهدید کرد که به زندان حایر و طرفیه حمله خواهد کرد...20

محاكمه یکی از نظامیان قدیمی نیروی هوایی امریکا به جرم تلاش برای ملحق شدن به داعش...21

آزادی دختر سوئدی از چنگال داعش...22

اعدام یک خبرنگار زن سوری به جرم جاسوسی توسط داعش...24

موانع جدی پیش روی داعش در لیبی...24

جلال عطار بلژیکی طراح عملیات پاریس کیست؟...25

گزارش روزنامه لوفیگارو در مورد مغربیهایی که بعد از ملحق شدن به داعش به سرزمین خود بازگشته اند...26

افزایش سلفی های آلمان و تحلیلی متفاوت از علل گرایش به داعش...27

فیلمبرداری مخفیانه دو زن سوری از زندگی روزمره در "پایتخت" داعش...30

انگلیس ویدیوی داعش را بررسی می کند...31

عکاس بریتانیایی در ویدئو جدید داعش آمریکا را به سخره می گیرد...32

دلایل داعش برای عدم حمله به ایران...33

حذیفه عبدالله عزام فرزند عبدالله عزام جبهه النصره را محکوم کرد...34

داعش جزوهای در مورد احکام برده داری چاپ کرده است...35

گزارش جدید از منابع مالی داعش...37

انتشار برخی مطالب توسط داعش بشکل اینفوگرافی...41

بخش دوم: بازتاب تکفیر.....

1. «سیطره یافتن القاعده بر ساحل جنوبی یمن»...46

2. «آیا نیروهای همپیمان داعش در غزه مداوا میشوند؟»...46

3. «ترور عائض القرنی، مبلغ وهابی سعودی در فلیپین»...48

4. «وزیر اوقاف مصر: تکفیر فقط با حکم قضایی ثابت میشود»...50

5. «روزنامه تایمز: عملیات انتحاری داعش با تکیه بر نیروهای زن»...51

6- «ایندیندنت: شکنجه زنان موصل توسط داعش به وسیله گازگیر»...52

7. «الأزهر: تخریب آثار باستانی، از نتایج تفکر گمراه و مخالف با تعالیم اسلامی است»...53

8. «دخالت مستقیم عربستان و ترکیه در سوریه؛ نبرد با داعش با پشتیبانی از تروریستهای تحت الحمایه و ایجاد جنگ مذهبی؟»...54

9. «تفاوت داعش با القاعده از زبان ژنرال آمریکایی»...56

10. «نامه دبیرکل جنبش سلفی کویت به معارضان مسلح سوری»...56

11. «خروج نیروهای روسیه از سوریه در نگاه کارشناسان و تحلیلگران»...59

12. «ایستادگی داعش از زبان مفتی سابق القاعده»...61

13. «پادشاه مراکش دستور داد برنامه های درسی تربیت دینی در این کشور مورد

ص: 4

بررسی و اصلاح قرار گیرد»...63

14. «عالم سعودی: داعش در واقع ثمره سلفیت وهابی است»...64

مقالات...69

1. «گفتمان دینی در یک وادی است و سلفیه جهادی در وادی دیگر»...69

2. «لیبی میان چنگال تروریسم تکفیری و احتمال دخالت بیگانگان»...71

بخش سوم: تحلیل ها.....

1. منطقه پر آشوب: موسسات و نهادهای فکری غربی خاورمیانه را در سال 2016 چگونه پیش بینی می کنند؟...74

2. مال، شهرت، ازدواج و... وعده های فریبنده داعش برای جذب جوانان...84

3. ابعاد درگیری میان داعش و طالبان در افغانستان...88

4. آیا سال 2016 شاهد تاسیس دولت کردستان خواهد بود؟...92

5. دابق .. بازخوانی محتوای مطالب تبلیغاتی مجله داعش...96

6. جبهه های غیر متوازن...103

7. تفسیرهای احتمالی برای هدف قرار گرفتن دویاره فرانسه توسط داعش... 107

8. به گزارش روزنامه فاینشال تایمز در مورد نفت داعش...112

بخش چهارم: معرفی کتب برگزیده...121

ص: 5

جهان اسلام در دوره کنونی با وجود تلاش های فراوان علمای بزرگ، شاهد رشد و گسترش جریان های افراطی و تکفیری است. اقدامات این جریان ها نظیر قتل، غارت، هتک حرمت، ترور علمای بزرگ اسلام، تخریب اماکن مقدس و هویت ساز و ارتکاب اعمال شنیع، ضربات جبران ناپذیری بر پیکر جهان اسلام وارد آورده است. در این میان دشمنان اسلام با راهبرد "اسلام علیه اسلام" در تأسیس و حمایت از گروه های افراطی و دامن زدن به اختلافات مذهبی، توانسته اند چهره ای مشوه از اسلام و مسلمانان را به جهانیان معرفی نمایند.

از این رو حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مدظله العالی) با ابتکاری بدیع برای مقابله علمی با جریان های افراطی و تکفیری و راههای برون رفت از آن، اقدام به برگزاری کنگره جهانی جریان های افراطی و تکفیری از دیدگاه علمای اسلام» با حضور عالمان و اندیشمندان برجسته جهان اسلام نمودند.

استقبال فراوان علما، اندیشمندان و مراکز فرهنگی جهان اسلام از برگزاری این کنگره و درخواست مکرر آنان مبنی بر ادامه ارتباط و تعامل میان علمای اسلام و وحدت و همدلی در نفی افراط و تکفیر، حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مدظله العالی) - ریاست عالی کنگره - را بر آن داشت تا با تأسیس دبیرخانه دائمی کنگره مقابله با جریان های افراطی و تکفیری، موافقت فرمایند.

در این راستا دبیرخانه با سه بخش، معاونت پژوهش، معاونت بین الملل و

معاونت اجرایی کار خود را از اردیبهش 1394 شروع و برنامه های متنوعی را در دستور کار خود قرار داد. ارتباط و تعامل با بیش از 2000 عالم و اندیشمند جهان اسلام اعم از اهل سنت و شیعه؛ انتشار مجله امت واحده؛ بولتن رصد و تحلیل جریان های تکفیری و راهکارهای مقابله با آن، سلسله منشورات پیرامون جریان های تکفیری؛ نشست های علمی با همکاری مراکز و دانشگاههای مختلف در کشورهای مسلمان و انشاءالله در سالهای آتی برگزاری کنگره ای با همان عظمت از اهداف این دبیرخانه است که انشاء الله به فضل و کرم الهی و همکاری علمای جهان اسلام بتوانیم به این اهداف عالییه برسیم.

آنچه در پی می آید بخشی از منشورات دبیرخانه است که تقدیم حضور شما بزرگواران می گردد.

معاونت پژوهش

ص: 8

*بخش اول: صدای تکفیر (1)

این بخش از رصد به بیان اخبار، مواضع، تحلیل و دیدگاههای جریان های تکفیری می پردازد.

ص: 9

صفحه مشهور "مزمجر الشام" در توئیتر که متعلق به یکی از رهبران احرار الشام است در یکی از پیامهای توئیتری خود از تمامی اهل علم و گروه‌های معارض سوری خواسته است تا با یکدیگر متحد شوند. به گفته مزمجر تمامی گروه‌های معارض پیشنهاد اتحاد را بر اساس شرایطی پذیرفته‌اند و بر همین اساس یک هیئت هماهنگی تشکیل شده است. به گفته این رهبر سلفی جهادی مانع میان اتحاد اختلاف جبهه النصره با سایر گروه‌ها می‌باشد. اما اختلاف موجود شرط تمامی گروه‌های معارض مبنی بر قطع ارتباط جبهه النصره از القاعده است و در مقابل جبهه النصره نیز از تمامی گروه‌های معارض خواسته و تا موضع روشنی نسبت به کنفرانس ریاض اتخاذ کنند و به صراحت کنفرانس ریاض را رد کنند. به گفته مزمجر جلسه‌ای میان جولانی رهبر جبهه النصره و هیئت هماهنگی اتحاد گروه‌های معارض به درخواست جولانی تشکیل شد و در این جلسه جولانی برای اتحاد بر این محورها (تحکیم شریعت، رد هرگونه اقدام سیاسی، حمایت مهاجران، وحدت میان امارت و حکومت) تاکید کرد. به گفته مزمجر جولانی در این جلسه برای اتحاد میان گروه‌ها حاضر شده است تا از

رهبری امارت و نام جبهه النصره کوتاه آید. مزمجر مدعی است جولانی پیشنهاد و اعلام قطع ارتباط با القاعده را رد کرده و در مقابل پیشنهاد داده است بیانیه‌ای و صادر کند و در آن اعلام کند که جبهه النصره هیچ ارتباطی با گروه‌های خارج با سوریه ندارد بدون اشاره به نام القاعده. عدم پذیرش این پیشنهاد از سوی جولانی به دلیل ترس از آن است که در صورت اعلام قطع ارتباط با القاعده بسیاری از

اما در مقابل و در رد این اظهارات مزجر ابوعمار الشامی یکی از رهبران جبهه النصره در صفحه توئیتر خود گفته های مزجر را رد کرد و گفت: جبهه النصره به هیچ وجه مانع اتحاد میان گروههای معارض نبوده است و اولین پیشنهاد اتحاد از سوی جولانی به جیش الفتح داده شد و جیش الفتح نیز با این اتحاد موافقت کرد. ابوعمار الشامی همچنین اظهار داشته که جولانی برای اتحاد میان تمامی گروههای معارض پیشنهاداتی داده است که مورد قبول تمامی گروه های معارض به استثنای احرار الشام قرار گرفته است. به گفته ابوعمار در جلسه ای که تمامی گروه های حضور داشتند پیشنهاد تنها کسی که پیشنهاد جبهه النصره را رد کرد ابویحیی المصری رهبر احرار الشام بود در حالی که تمامی حاضرین به او اسرار می کردند تا با این پیشنهاد موافقت کند. (1)

تصویر

□

مسئول پیگیری ایجلا اتحاد میان گروههای معارض تکفیری، مقدسی و غنامی از رهبران القاعده را مسبب فتنه معرفی کرد

ایمن هاروش مسئول پیگیری ایجاد اتحاد میان گروه های معارض شمال سوریه ابو محمد مقدسی، ابوقتاده فلسطینی و موسی الغنامی که از رهبران شرعی القاعده هستند را موجب اختلاف و فتنه در میان گروه های معارض معرفی کرد.

ایمن هاروش که خود از اعضای هیئت شرعی احرار الشام و رابطه علماء الشام می باشد خطاب به این سه شخصیت تکفیری اظهار داشت برای رضای خدا در مورد شام اظهار نظر نکنید و در حوزه های دیگر فعالیت کنید. ایمن هاروش از این

ص: 11

رهبر القاعده خواست یا در میان گروههای معارض حضور پیدا کنند و بصورت مستقیم با حقایق برخورد کنند و یا به نقل قول های دیگران اعتنایی نکنند و هیچ اظهار نظری نکنند.

لازم به ذکر است این سه رهبر تکفیری در اظهارات خود از جبهه النصره به عنوان شاخه القاعده در سوریه حمایت کرده اند و از همه گروه ها خواسته اند تا الظواهری را به عنوان امیر تمامی گروه های معارض بپذیرند.

ایمن هاروش همچنین از اتحاد شش گروه بزرگ معارض سوری خبر داد. این شش گروه عبارتند از جیش الاسلام، احرار الشام، الجبهة الشامیه، نورالدین الزنکی، لواء الحق، اجناد الشام. هاروش اعلام کرد این اتحاد از سوی رابطه العلماء الشام اعلام شده است. بندهای این پیمان اتحاد از این قرار است.

- تمکین دین در میان مردم، حکومت و جامعه برای رسیدن به حاکمیت شرع در تمام عرصه های زندگی و به دور از افراط و تفریط

- سرنگونی تمامی ارکان نظام

- حفظ وحدت سرزمین سوریه و ممانعت از هرگونه طرحی برای تقسیم سوریه

- تنها پیمان سیاسی و نظامی سوری معتبر است و هرگونه پیروی از قدرت های خارجی مردود است

- حفاظت از کسانی که به سوریه مهاجرت کرده و انقلاب را حمایت کرده اند و به هیچ وجه و تحت هیچ شرایطی آنها را نباید تحویل داد.

- آزادی سوریه از نظام حاکم و تمامی نیروهای اشغالگر خارجی و تمامی شبه نظامیان مذهبی

- حمایت از دستگاه قضایی مستقل برای تحقق عدالت و ضمانت آزادی و حفظ حقوق مردم

این هیئت در ادامه از تمامی گروه های اسلامی دعوت کرده تا به این پیمان ملحق شوند، همچنین از مجلس اسلامی سوریه خواسته است تا در این پیمان مشارکت کند. همچنین فعالان در این پیمان از تمامی گروههای مبارز و

بخصوص جبهه النصره دعوت میکند تا موافقت خود را با بندهای این پیمان اعلام کند و به همراه سایر گروه ها متحد شود. (1)

تصویر

□

فیلق الشام در بیانیه ای جدایی خود را از جیش الفتح اعلام کرد

فیلق الشام در بیانیه ای اعلام کرد از پیمان اتحادی که با سایر گروههای معارض در شمال سوریه بسته است جدا می شود. دلیل این امر از سوی فیلق الشام انتشار در تمام حلب و حفاظت از حلب ذکر شده است. در این بیانیه آمده است فیلق الشام که پیمانی را سال گذشته با سایر گروههای معارض از جمله جبهه النصره و جیش الفتح در شمال سوریه بسته بود به دلیل گسترش حملات روسیه و شیعیان و ارتش سوریه بر حلب از این پیمان خارج می شود تا تمرکز خود را بر حفاظت از حلب قرار دهد. شایان ذکر است که جیش الفتح اتحاد نظامی میان گروههای معارض در مارس 2015 بود که به موجب آن استان ادلب در یک عملیات مشترک توسط این گروه به اشغال درآمد و حکومت سوریه ناچار به عقب نشینی از استان ادلب شد (2)

یکی از رهبران جدا شده جیش الثوار دلیل جدایی خود را تشریح کرد

علاء الشیخ مسئول سابق دفتر سیاسی جیش الثوار در مصاحبه خود با روزنامه عرب زبان القدس العربی هدف از تشکیل جیش الثوار را مبارزه با نظام سوریه نامید و اظهار داشت جیش الثوار نیز یکی از نیروهای نظامی زیر مجموعه جیش

ص: 13

1- والغنامی-تسببا-بفتنة/مسؤول-مبادرة-توحيد-الفصائل-المقدسي-884700/story/arabi21.com/http://

2- الفتح- للقتال- بحلب/فیلق الشام-یعلن انسحابه-من-جیش-880376/story/arabi21.com/http://

الحر بود. به گفته علاء الشیخ دو هفته بعد از تشکیل جیش الثوار به روستای کرد نشین عفرین رفتیم تا از شیوه سیاسی گروههای معارض این منطقه مطلع شوم که فنس ها و برجهایی را مشاهده کردم که دورتادور روستا کشیده شده بود با وجود اینکه این روستا از محل درگیری با داعش و ارتش سوریه فاصله زیادی داشت. دلیل این امر را از صلاح جبور رهبر جبهه اکراد در آن منطقه سوال کردم و ایشان در پاسخ گفت برای حفاظت از هرگونه حمله احتمالی از سوی داعش و جبهه النصره این کار انجام شده است.

به گفته علاء الشیخ صلاح جبور از کردهای سوریه و مورد حمایت گروههای کردی بود و مبالغ هنگفتی را در میان سربازان پخش کرده بود. زمانی که این امور را مشاهده کردم حس کردم دست هایی به دنبال آن است تا جیش الثوار را متمرکز بر حفاظت از این روستا کند بنابراین تصمیم به جدایی از جیش الثوار گرفتم و به همراه من گروه های عربی جیش الحر از جمله لواء الشهداء و تیپ 777 و برخی گروه های دیگر به من ملحق شدند.

بنابر ادعای علاء الشیخ امریکا به دنبال پیوستن جیش الثوار و سایر گروههای معارض به YPG (بخش نظامی پ ک ک) بود تا یک جبهه به عنوان گروه دموکرات سوریه را تشکیل دهد تا بموجب آن بر شکست فرقه 30 (1) از جبهه النصره در سال گذشته سرپوش بگذارد. به گفته علاء الشیخ نیروی دموکرات سوریه تحت رهبری کردها و مورد حمایت امریکا است و حقوق ماهانه ای در حدود 200 الی 250 دلار دریافت می کنند.

اما یکی از فرماندهان نظامی در حلب در اظهارات خود مدعی شده است گروه های نظامی کرد، مبارزه بر علیه نظام را رد کرده و تنها اقدام به مبارزه با داعش کرده اند. این فرمانده نظامی که نامش فاش نشده است در مصاحبه با

ص: 14

1- فرقه 30 نام یکی از گروه های معارض سوری است که در سال گذشته تحت حمایت و آموزش های امریکا در شمال حلب وارد درگیری های سوریه شد. بعد از چند روز از استقرار این گروه که اعضای آن 60 نفر بود در یک درگیری با جبهه النصره بطور کامل شکست خورد.

القدس العربی اظهار داشته است که گروههای مسلح وابسته به جیش الحر به نیروهای دموکراتیک سوریه پیشنهاد اتحاد به شرط مبارزه بر علیه نظام را داده بودند که با رد این پیشنهاد از سوی گروه های نظامی کردی مواجه شدند. نیروهای نظامی وابسته به پ ک ک در پاسخ هرگونه مبارزه بر علیه حکومت سوریه را رد و گفته اند تنها با داعش مبارزه خواهند کرد. (1)

اتحاد گروه تروریستی نورالدین الزنکی با جبهه النصره در حلب

برخی از منابع توثیقی معارضان سوری اعلام کردند که این گروه با گروه تروریستی «جبهه النصره» متحد شده است.

در این سند آمده است که چنان هر یک از این دو گروه دچار اختلاف شدند «الشیخ أبو الحارث» به عنوان قاضی شرعی اختلاف میان آنها را حل و فصل کند.

«بکری الزین» یکی از فعالان نزدیک به این گروه که گفته بود که کمک مالی به این گروه از شش ماه گذشته کاملاً قطع شده و به دلیل مشکلات مالی مجبور است که از برخی نقاطی که حضور دارد، عقب نشینی کند.

نورالدین الزنکی یکی از بزرگترین دسته های تروریستی در شمال سوریه و مشخصاً در حلب و عضو «شورای فرماندهی انقلاب سوریه» است.

گروه نورالدین الزنکی یکی از گروه هایی است که موشکهای «بی. جی. ام. 71. تاو» آمریکایی دریافت کرده است.

این گروه در اواخر سال 2011 و توسط فردی موسوم به «شیخ شهاب الدین» در روستای «شیخ سلمان» در شمال غرب حلب تشکیل شد.

«محبیو الکردی» رئیس گروه موسوم به «شورای انقلابیون صلاح الدین» نزدیک به فرماندهان الزنکی، میگوید که نگران است که گروه به دلیل بحران مالی شدید مجبور به عقب نشینی از شهر شود.

ص: 15

الکردی می گوید که «الزنکی یکی از بزرگترین دسته های حاضر در حلب و ریف حلب است و قطع حمایت مالی از آن، فشار زیادی بر آنها وارد کرده و دیگر توان پرداخت هزینه های حقوق رزمندگان، هزینه مراکز تحت کنترل و .. را ندارد».

در کنار عوامل بالا انتشار اخباری مبنی بر آماده شدن ارتش سوریه و مقاومت برای عملیات بزرگ حلب، سبب بالا گرفتن تنش و درگیری در ریف حلب شده است.

در همین راستا، همزمان با دعوت های متعدد برای اتحاد گروه های مختلف تروریستی در شمال سوریه، جبهه النصره اعلام کرد که از «القاعده» به هیچ وجه جدا نمی شود.

گروه تروریستی «احرار الشام» نیز اعلام کرده است در صورتی می پذیرد با النصره متحد شود که این گروه ارتباط خود را با القاعده قطع کند.

النصره همچنین تأکید کرد که نمی تواند این امتیاز را به ائتلاف «جیش الفتح» در «ادلب» بدهد؛ ائتلافی که این مسئله را شرط متحد کردن گروه های مسلح در شمال سوریه عنوان کرده بود.

کارشناسان بر این باورند که این اقدام النصره سبب تنش در مواضع و نوعی «جدایی» در میان عناصر ائتلاف جیش الفتح شده است که شاید بنیان آن از هم پاشد.

برخی از شخصیت های مستقل معارضان که نام خود را «مجلس شوری أهل العلم» نهاده اند خواستار نشست شدنند که همه گروه های مسلح شمال سوریه در آن حضور داشته باشند و از این طریق با هم متحد شوند. (1)

جماعت اسلامی مصر با انتشار ویدیوهای رهبر خود به دنبال جلب توجه امریکا است

تصویر

□

سایت خبری الیوم السابع به نقل از رهبران جماعت اسلامی مدعی شد این گروه به دنبال ایجاد کمپین آزادی رهبر معنوی خود عمر عبدالرحمن از زندان های آمریکا است. در پی این اقدام این جماعات از اعضای خود خواسته است تا هر یک مبلغ 1000 دلار برای تبلیغات در این زمینه

ص: 17

کمک کنند. در همین راستا جماعت اسلامی در اقدامی ویدیوهای منتسب به عمر عبدالرحمن را که در آن انفجار مرکز تجاری نیویورک در فوریه 1993 را محکوم کرده است منتشر کرد. در این ویدیوها عمر عبدالرحمن گفته است اسلام موافق این اقدامات نیست و اسلام مخالف هرگونه تجاوز به ساختمانهای عمومی و خصوصی و هر شخصی است چراکه خداوند متعال در قرآن کریم می فرماید: تجاوز نکنید چرا که خداوند تجاوز کنندگان را دوست ندارد.

دلیل دیگری که عمر عبدالرحمن در محکومیت این اقدام می گوید: تعهد مسلمانان بر رعایت قوانین آمریکا است زمانی که وارد این کشور می شوند. عبدالرحمن این اقدامات را نوعی پیمان شکنی و عهد شکنی برمی شمرد و می گوید چگونه ممکن است که مسلمانی عهد خود را بشکند در حالی که خداوند متعال در قرآن کریم می فرماید: و اوفوا بالعهد.

لازم به ذکر است عمر عبدالرحمن از سال 1995 در آمریکا به جرم همکاری در بمب گذاری مراکز گردشگری در فوریه 1993 زندانی است. اما رهبران جماعت اسلامی و خانواده عمر عبدالرحمن این اتهام را رد کرده و در اظهارات مختلف بیان داشته اند که عمر عبدالرحمن با هرگونه اقدامات تروریستی مخالف بوده و هست و به شدت بر مسئله جان و مال و آبروی افراد تاکید داشت. در همین راستا خانواده عبد الرحمن از تمامی ارگانها حقوق بشری و حکومت های اسلامی بخصوص حکومت مصر خواسته است تا از دولت آمریکا بخواهند عبدالرحمن را آزاد کنند. خانواده ایشان همچنین از ملک سلمان پادشاه عربستان خواسته است برای این امر میانجیگری کند. عمر عبد الرحمن اکنون بیش از 80 سال سن دارد و بینایی خود را از دست داده و در شرایط جسمانی بدی به سر می برد. (1)

ص: 18

1- آمریکا-بتصريحات - لأميرها- يتعهه/2608712 / بالفيديو الجماعة- الإسلامية-تغازل - 2016/3/1 /

<http://www.youm7.com/story>

سومریه نیوز به نقل از یکی از منابع محلی مدعی شد همسر آلمانی ابوبکر البغدادی به نام دیان کروگر به کمک دوزن دیگر از داعش فرار کرده است. این منبع محلی اظهار داشت بر اساس اطلاعات بدست آمده همسر آلمانی ابوبکر البغدادی رییس محاکم زنان داعش بوده است و احکام شرعی مربوط به این بخش را صادر می کرده است. این منبع که نامش فاش نشده است اظهار داشت به دستور بغدادی گروه ویژه ای تشکیل شده تا این زن و همراه او را دستگیر کند ولی تاکنون هیچ اطلاعی از آنها وجود ندارد. (1)

حکومت کردستان عراق اعلام کرد خواهر زن ابوبکر البغدادی در کردستان عراق زندانی است

تصویر

□

سایت کردی رووداو به نقل از یکی از مقامات حکومت اقلیم کردستان مدعی شد خواهر زن رهبر تشکیلات داعش ابوبکر البغدادی نزد آنها زندانی است. به گفته این سایت خبری دعاء عمید ابراهیم 24 ساله در زمانی که قصد داشته عملیات انتحاری انجام دهد دستگیر شده است.

به ادعای این مقام مسئول این زن چند سال قبل از سوی داعش مامور شده بود تا در اربیل خود را منفجر کند. البته این ادعا از سوی حکومت کردستان کمی مشکوک به نظر می رسد به دلیل آنکه نه زمان و نه مکان دستگیری بصورت دقیق ذکر نشده است. از سوی دیگر شبکه فاکس نیوز مدعی شده است که

ص: 19

درخواست مصاحبه با دعاء عمید را به حکومت کردستان داده است که مورد قبول واقع نشده است.

به گفته یک مقام مسئول در کردستان عراق نام همسر دعاء بر روی بدنش خالکوبی شده است و همسر او یکی از اعضای سازمان القاعده بوده است که سال های گذشته در درگیری های عراق کشته شده است. به گفته این سایت خبری در این مدتی که دعاء زندانی بوده است دیدگاهش نسبت به عملیات انتحاری تغییر پیدا کرده است اما همچنان تفکراتش بشکل سلفی جهادی است. تاکنون داعش هیچ اظهار نظری در مورد این زندانی نکرده است. (1)

داعش سعودی را تهدید کرد که به زندان حایرو طرفیه حمله خواهد کرد

داعش با انتشار مقاله ای در مجله نبأ شماره 23 (مجله ماهانه داعش که به زبان عربی در مناطق تحت سیطره داعش منتشر و توزیع می شود) با عنوان "خون موحدان در جزیره العرب" به اعدام 47 نفر از اعدام شدگان ماههای اخیر توسط سعودی اشاره کرده و این اقدام سعودی را به شدت محکوم و تهدید کرده است که انتقام این افراد را خواهد گرفت. در ادامه مقاله داعش مدعی شده است که سیاستش در مقابل آزادی زندانیان هم فکر خود تنها قوه قهریه است و به هیچ وجه در این راستا مذاکره نخواهد کرد. در همین مقاله داعش به شدت ملک عبدالعزیز اولین پادشاه سعودی را مورد هجمه قرار داده است و گفته است مسلمانان تقریباً مدت یک قرن است که دچار فریب بزرگی شده اند چراکه به گمان و اینکه این فرد موحد است و به دنبال جنگ با شرک و کفر است او را برای رسیدن و به قدرت یاری کردند.

در این مقاله ملک عبدالعزیز را تکفیر کرده و علمای حامی پادشاهان سعودی را به دلیل تایید پادشاهان سعودی خائن معرفی کرده است. در ادامه مقاله به

ص: 20

اختلافات موجود در میان حاکمان سعودی اشاره شده است و اظهار داشته هر یک از افراد این خاندان که برای قدرت رقابت می کند در حقیقت قدرت خود را برای جنگ با اسلام و نابودی توحید و یاری شرک و مشرکان اثبات می کند. این مجله همچنین به محمد بن نایف ولی عهد سعودی و محمد بن سلمان وزیر دفاع سعودی نیز حمله کرده و مدعی شده که هر دو بر علیه توحید جنگ می کنند اما یکی در داخل مرزهای جزیره العرب و یکی در خارج از مرزهای این کشور. لازم به ذکر است این دو زندان در استان القصیم واقع شده است و بسیاری از تکفیری های مخالف سعودی در آن زندانی هستند. این اولین اعلام موضع رسمی داعش در برابر اعدام 47 نفر از تکفیری ها توسط رژیم سعودی بوده است.

محاكمه یکی از نظامیان قدیمی نیروی هوایی آمریکا به جرم تلاش برای ملحق شدن به داعش

تصویر

تیروود پوگ، "عضو پیشین نیروی هوایی آمریکا، که تلاش کرده بود به گروه تروریستی داعش در سوریه ملحق شود، در دادگاهی در نیویورک مجرم شناخته شد. "اریک کریزمن،" وکیل مدافع این نظامی سابق آمریکایی، اعلام کرد دادگاه حکم پرونده موکلش را سپتامبر (شهریور) آینده صادر خواهد کرد.

این عضو پیشین نیروی هوایی آمریکا در مدت سه ماه اقامت خود در مصر تحت تاثیر تبلیغات گروه تروریستی داعش قرار گرفت و برای ملحق شدن به این گروه یک بلیط هواپیما تهیه کرد تا از طریق ترکیه خود را به سوریه برساند؛ اما در فرودگاه استانبول بازداشت و به آمریکا مسترد شد. این نظامی سابق آمریکایی هنگام بازداشت در استانبول یک نقاب سیاه، یک نقشه جغرافیایی مناطق تحت کنترل داعش در سوریه و فهرستی از گذرگاههای مرزی ترکیه و سوریه به همراه

ص: 21

داشت. وکلای مدافع این نظامی سابق آمریکایی در جلسه دادگاه اعلام کردند تنها جرمی که موکلشان مرتکب شده این است که در صفحه فیسبوک خود عقاید و اندیشه های ناشایست منتشر کرده و فیلمهای تبلیغاتی داعش را مشاهده کرده است. آنها اعلام کردند موکلشان برای کار به ترکیه رفته است نه برای ملحق شدن به تروریستهای داعش. تیروود پوگ از سال 1986 تا 1990 به عنوان متخصص تجهیزات الکترونیک در نیروی هوایی آمریکا مشغول کار بود و سپس از سال 2009 تا 2010 برای ارتش آمریکا در عراق کار کرد.(1)

آزادی دختر سوئدی از جنگال داعش

تصویر

مقامات اقلیم کردستان روز 28 بهمن اعلام کردند یک دختر سوئدی 16 ساله به نام "مرلین استفانی ناوانالین" از اهالی شهر بوراس واقع در جنوب غرب استکهلم را در اطراف موصل از جنگال تروریستهای داعش نجات داده اند.

مقامات کرد خاطر نشان کردند که این دختر از سوی یک عنصر داعش اغفال و باعث شده است تا وی سوئد را به مقصد سوریه و سپس موصل ترک کند.

ناوانالین چند روز پس از آزادی در گفتگو با یکی از شبکه های تلویزیونی منطقه : کردستان، خاطرات و رنج هایی را که در جنگال عناصر تروریستی داعش متحمل و شده؛ تشریح کرد. و

این دختر سوئدی گفت: من اواسط سال 2014 با پسری اصالتا مغربی، آشنا شدم که ابتدا روابط میان ما خوب بود، اما کم کم وی شروع به مشاهده ویدیوهای

ص: 22

1- تایرود - مهندس - طائرات_داعش - یسقط_بخطاب- لزوجه- المصریة <http://klmty.net/337615.html>.

داعش و صحبت از آن‌ها و مسائلی از این قبیل کرد. بعد به من گفت که می‌خواهد به داعش بپیوندد. من گفتم مشکلی نیست. به این دلیل که نمی‌دانستم اصلاً داعش چیست. هیچ چیزی از داعش نمی‌دانستم.

این دختر سوئدی به همراه دوستش اواخر می 2015 (اوایل خرداد 94) سوئد را ترک کردند و با اتوبوس و قطار خود را به غازی آنتپ ترکیه رساندند و از آنجا به سوریه منتقل شدند.

پس از آن نیز تروریست‌های داعش آن‌ها را به همراه زنان و مردان دیگر به شهر موصل عراق بردند و منزلی بدون آب و برق را به آن‌ها اختصاص دادند.

این دختر سوئدی که آرام و در وضعیت سلامتی خوبی به نظر می‌رسید، افزود: من هیچ پولی نداشتم. زندگی سخت بود. زمانی که توانستم یک گوشی تلفن پیدا کنم به مادرم زنگ زدم و گفتم می‌خواهم برگردم. مادرم این موضوع را به دولت سوئد اعلام کرد آنها نیز با مقامات عراقی ارتباط برقرار کردند.

وی زندگی در مناطق تحت سیطره داعش را با زندگی در سوئد مقایسه کرد و گفت: در سوئد همه چیز داشتیم اما زمانی که به آنجا رفتیم هیچ چیزی نداشتم

روزنامه‌های سوئد پیامک این دختر نوجوان به مادرش در زمان حضورش در عراق را منتشر کردند که در آن نوشته بود: احتمالاً زیر بمباران کشته خواهم شد یا اینکه ضرب و شتم فراوان و شدید مرا از پای در خواهد آورد. بیش از این، نمی‌توانم مقاومت کنم.

رسانه‌های سوئدی اعلام کردند: دوست "ناوانالین" یک جوان مغربی به نام مختار محمد احمد است که در آگوست 2013، (مرداد 92) و زمانی که 17 سال داشت به تنهایی وارد سوئد شده است.

خبرگزاری فرانسه به نقل از یک بازپرس پلیس سوئد خاطرنشان کرد: این جوان مغربی که به دست داشتن در سرقت در استکهلم و چند پرونده دیگر مرتبط با مواد مخدر

متهم است، فوت کرده است. اما به چگونگی مرگ وی هیچ گونه اشاره ای نکرد(1)

اعدام یک خبرنگار زن سوری به جرم جاسوسی توسط داعش

تصویر

□

گروه تروریستی داعش یک خبرنگار زن سوری را به اتهام جاسوسی به قتل رساند.

گروه تروریستی داعش یک خبرنگار زن به نام "رقیه حسن" را به اتهام جاسوسی به قتل رساند.

وی معمولاً اطلاعاتی را در مورد زندگی روزمره افرادی که در "رقه" -شهر سوری تحت اشغال داعش- زندگی می کنند، منتشر می کرد.

رقیه حسن اطلاعاتی را تحت نام "نیسان ابراهیم" منتشر می کرد که نشان 26 میداد شهر به طور مداوم هدف حملات هوایی ائتلاف قرار می گیرد.

اطلاعاتی در مورد زمان دستگیری وی از سوی داعش در دست نیست؛ اما آخرین پست او در توییتر در تاریخ 21 ژوئیه سال گذشته منتشر شده است. خانواده رقیه حسن سه روز پیش از مرگ وی آگاه شدند.(2)

موانع جدی پیش روی داعش در لیبی

به گزارش موسسه «مرکز مبارزه با تروریسم» مستقر در نیویورک، در پی ناکامی های اخیر داعش در عراق و سوریه، این گروه تروریستی در پی ایجاد پایگاهی مستحکم در لیبی است اما در این زمینه موفق نبوده است.

ص: 24

<http://ann.az/en/swedish-teen-rescued-from-isis-speaks/.VwQUUv197X4> -1

2- ویستولی -علی- حسابها-علی-فیس-بوک- للإيقاع /2525705 داعش-يقتل-ناشطة-سورية- /-2016/1/6 /

<https://www.youm7.com/story>

در این گزارش، داعش به عنوان «تهدیدی خشونت آمیز» برای لیبی توصیف شده و آمده است: داعش در لیبی سازمانی فقیرتر، محدود تر، کم نیرو و کم درآمد خواهد بود اما از فرقه گرایی برای بقا در این کشور بهره می برد.

«مرکز مبارزه با تروریسم» افزود داعش چشم انداز خوبی در لیبی ندارد و یکی از دلایل آن این است که بیشتر مناطق این کشور بیابانی است و امکان کمین گیری و حفاظت در برابر حملات را برای این گروه کاهش میدهد.

در این گزارش به اظهارات اخیر عبدالقادر النجدی، سرکرده جدید داعش در لیبی اشاره شده که تصدیق کرده بود تکرر گروههای مسلح در لیبی و اختلافات، مانع گسترش قلمرو این گروه فراتر از منطقه سرت شده است.

گفته شده بیشتر تروریستهای داعش لیبی در شهر سرت و اطراف آن مستقر شده اند. بندر سرت در شمال لیبی در مجاورت دریای مدیترانه قرار دارد. مقامات امریکایی معتقدند که مرگ «ابو نبیل» سرکرده پیشین داعش در لیبی از قابلیت های این گروه در جذب نیرو کاسته است.

جلال عطار بلژیکی طرح عملیات پاریس کیست؟

تصویر

□

هویت یک تبعه مراکشی تبار بلژیکی که در ارتباط با سوءقصد های پاریس بازداشت شده، از سوی قوه قضاییه مراکش اعلام شد. این فرد، در منزل مادر خود در نزدیکی شهر کازابلانکا پنهان شده بود.

مقامات مراکشی دیروز (دوشنبه 18 ژانویه 28 دی) خبر بازداشت جلال عطار را اعلام کردند. به گفته آنان، وی با عاملان سوءقصد های روز 13 نوامبر سال گذشته پاریس ارتباط مستقیم دارد. وی

ص: 25

سه روز قبل در شهری به اسم محمدیه، در نزدیکی کازابلانکا دستگیر شده است.

جلال عطار که 26 سال دارد، حداقل با دو تن از تروریستها، یعنی عبدالحمید اباعود و شکیب عکروه روابط نزدیک داشته است. این دو نفر، طی حمله پلیس به آپارتمان محل اختفا در سن دنی (18 نوامبر، در حومه پاریس) کشته شدند. بعدا معلوم شد که شکیب عکروه طی عملیات پلیس خود را منفجر کرده بود. (1)

گزارش روزنامه لوفیگارو در مورد مغربی هایی که بعد از ملحق شدن به داعش به سرزمین خود بازگشته اند

در این گزارش آمده است که اغلب کسانی که به داعش ملحق شده اند حتی بعد از بازگشت به کشورشان همچنان از نظر فکری و ایدئولوژیک افراطی هستند و دلیل فرار آنها شرایط نامساعد و جرائم بزرگی بوده است که داعش مرتکب میشده است.

به گزارش لوفیگارو بر اساس اطلاعات دستگاه های اطلاعاتی مغرب 1500 نفر مغربی تاکنون به داعش ملحق شده اند و تنها تعداد کمی از آنها به مغرب بازگشته اند.

لوفیگارو با موافقت دستگاه های حکومتی مغرب موفق شده با چند تن از این افراد مصاحبه کند.

لوفیگارو به نقل از ابوالیاس یکی از جدا شده های از داعش میگوید: تشکیلات تروریستی داعش ابتدا موظف کرده بود تا در یکی از محاکم شرعی داعش در رقه فعالیت کند و سپس به عنوان گروه های تبلیغی از اقدامات داعش در زمینه اعدام های دسته جمعی و قطع اعضای افراد و رجم فیلم برداری میکرده.

به گفته این عضو جدا شده داعش امور پیچیده ای در میان داخل تشکیلات داعش وجود داشت لذا همیشه بخش امنیتی داعش مراقب روابط میان اعضا بود. در همین راستا ابوالیاس می گوید: آموزشهایی که به افراد می دادند بیشترین

ص: 26

شباهت را به فیلمهای اکشن داشت. به گفته او گردهمایی های رهبران داعش که او نیز در برخی از آنها حضور داشته است در مکانی نامشخص برگزار می شده و افراد حاضر صورت برای اینکه شناسایی نشوند می پوشاندند.

ابوالیاس تصویر خود را از داعش اینگونه بیان کرده که داعش در برخورد با کسانی که هم عقیده آنها نبودند افراط می کرد و در اجرایی حدود و جریمه ها به سرعت اقدام می کرد بدون آنکه مردم را از جرائم و حدود مطلع کند و بدتر از این رفتار برخی مسئولین داعش در خفاء بر خلاف رفتارشان در علنی بود بطوری که خودشان مرتکب اعمالی می شدند که مردم را از انجام آن ممانعت می کردند. ابوالیاس در خاتمه به شدت از رفتاری تکفیری داعش انتقاد کرده و گفته است داعش تمامی گروه ها و سازمانها و جریانات مخالف خود را تکفیر کرده و به راحتی می کشد.

جوان دیگری به نام ابومحمد که مدتی جزو تشکیلات داعش بوده و در زمان ملحق شدن به داعش در کنار 400 نیروی تازه ملحق شده در کلاسهای نظامی و عقیدتی داعش شرکت کرده در اظهارات خود می گوید: داعش او را مجبور می کرده تا فکر پدر و مادر و بازگشت به کشور را از ذهن خود خارج کند. ابومحمد دلیل اصلی جدایی خود از داعش را عدم وجود اعتماد در میان افراد داعش بیان کرده بطوری که حتی رهبران داعش در بین خود به یکدیگر اعتماد ندارند و همین امر اوضاع را برای ماندن سخت کرده بود. در نهایت زمانی که تصمیم به فرار می گیرد به همراه افراد دیگری از ترکیه، روسیه، بوسنی، صومال و فنلاند فرار می کنند. (1)

افزایش سلفی های آلمان و تحلیلی متفاوت از علل گرایش به داعش

شمار سلفی های آلمان رو به افزایش است. رئیس سازمان امنیت داخلی آلمان تلاش سلفی ها برای جذب پناهجویها را تهدیدی برای امنیت آلمان میدانند. او

ص: 27

افزایش نفوذ راست‌گرایان افراطی را نیز خطری برای امنیت آلمان توصیف کرده است. بنا بر داده‌های سازمان امنیت داخلی آلمان، شمار سلفی‌های آلمان به 7900 نفر رسیده که بالاترین رقم در سال‌های اخیر است. هانس - گئورگ ماسن، رئیس سازمان یادشده در مصاحبه با روزنامه تاگس اشپیگل، با اعلام این موضوع گفته است که شمار سلفی‌های آلمان دو سال پیش از 5500 نفر فراتر نمی‌رفت.

ماسن در عین حال از کاهش رشد سریع شمار اسلام‌گرایان افراطی آلمان که در حال رفت و آمد به مناطق تحت حکومت گروه اسلامی در سوریه و عراق بوده اند خبر داده است. به گفته او، تعداد این جهادگران سفری امسال به 700 نفر می‌رسد، در حالی که این رقم سال گذشته از 270 نفر به 550 نفر رسید که افزایش صد درصدی را نشان می‌داد.

تصویر

ماسن در مصاحبه خود هشدار داده که نباید پناهجویان را به طور فله‌ای تهدید بالقوه تروریستی به حساب آورد؛ در عین حال کوتاه نظری هم خواهد بود که تصور کنیم این موج پناهجویی هیچ تاثیری بر امنیت ما نخواهد داشت. همین که سلفی‌ها برای جذب پناهجویان اطراف اردوگاه‌های آنها در رفت و آمدند، خود

ص: 28

نشانه ای از یک خطر بالقوه است

«رشد داعش، نشانه بحران هویت»

همزمان با انتشار مصاحبه هانس - گئورگ ماسن، سایت اینترنتی نشریه اشپیگل مصاحبه ای را با اسکات اترن، مردم شناس آمریکایی منتشر کرده که از سالها پیش در مرکز ملی تحقیقات علمی پاریس (Centre National de la Recherche Scientifique) کار می کند.

اترن در این مصاحبه راه حل نظامی برای از بین بردن داعش را ناکارآمد می داند و قدرت جذب این گروه را نشانه ای از بحران فرهنگی در غرب توصیف می کند.

او هشدار می دهد که نباید گروه "دولت اسلامی" را به یک گروه تروریستی یا "نمایندگان عصر حجر" یا گروهی نهیلیست و بربر فروکاست، بلکه باید دریافت که قدرت جذابیت آن در چیست.

اترن که اندکی پس از ترورهای پاریس مقاله ای با همین مضمون در نشریه نیویورک ریویو منتشر کرد و بحث های دامنه داری برانگیخت، معتقد است که قدرت جذب داعش در این است که جهان متفاوتی را پیش روی جوانان می گذارد و زیر شعارها و بنرهای مربوط به محمد، نقشی روشن را برای آنها تصویر می کند.

مردم شناس آمریکایی در توضیح نظرات خود، داعش را جنبشی پر شر و شور، پر تحرک و انقلابی توصیف می کند که شعارها و رفتارها و آموزه هایش بسان نازی ها و بلشویک ها در نقطه مقابل وازدگی و آمال مردگی بخشی از جوانان در غرب است و لذا برای شماری از این جوانان جذابیت دارد.

اترن می گوید که شغل و مصرف و رستوران و دیسکو به بحران هویتی که بخشی از جوانان غرب به آن دچارند پاسخ نمی دهد. این جوانان از نظر او می خواهند برای "چیزی" درگیر شوند و داعش به این نیاز و گرایش آنها پاسخ میدهد.

به عقیده اتران، مادامی که غرب نتواند جذابیت های جدیدی برای جوانانش ایجاد کند، برخورد نظامی صرف با گروه "دولت اسلامی" حلال مشکل نخواهد بود. (1)

فیلمبرداری مخفیانه دوزن سوری از زندگی روزمره در "پایتخت" داعش

تصویر

گروه تروریستی "دولت اسلامی" شهر رقه را پایتخت خود قرار داده و تمامی جزئیات زندگی در آن را تحت نظر دارد. دوزن سوری موفق شده اند با پنهان کردن دوربین و میکروفن زیر چادر خود، از زندگی در این شهر فیلمبرداری کنند. دوزن تبعه سوریه از زندگی روزمره در شهر رقه، پایتخت خودخوانده ی گروه "داعش" فیلمبرداری کرده و فیلم را در اختیار شبکه تلویزیونی سوئدی "Expressen TV" قرار داده اند.

این دوزن که هویت شان در طول فیلم ناشناس مانده، حاضر شده اند به رغم خطر سنگسار شدن توسط این گروه تروریستی، از آنچه بر آنان می گذرد، پرده بردارند.

هر چند رقه پیش از آن که به دست "داعش" بیفتد، شهری سنت زده بود، اما باز هم زنان می توانستند تحصیل کنند، سر کار بروند یا به تنهایی در شهر تردد کنند. حال اما تمامی زنان ساکن رقه تنها با داشتن حجاب کامل که از سر تا پایشان را پوشانده اجازه دارند به خیابان بروند آن هم حتما با همراهی یک مرد.

فیلمی که این دوزن از زندگی خود در رقه تهیه کرده اند، با زیرنویس انگلیسی همچنین از شبکه تلویزیونی "سی ان ان" به نمایش درآمده است. آنها با مخفی

ص: 30

کردن دوربین فیلمبرداری و میکروفن زیر چادر های خود، به خیابان رفته و موفق به ضبط گفتگوهای خود با دیگران شده اند. آنها برای نمونه از یک راننده تاکسی می پرسند که آیا حاضر است زنان را بدون همراه مرد، سوار تاکسی خود کند؟ راننده در پاسخ می گوید: «آنها (اعضای "داعش") ماشین را متوقف خواهند کرد و راننده خاطی را 30 ضربه شلاق می زنند. آن سرنشین زن هم مجازات می شود.»

راننده تاکسی در ادامه با خشم تعریف می کند که اعضای "داعش" وی را مجبور کرده اند حجاب کامل اسلامی برای دخترش بخرد که هنوز بالغ نشده است. این راننده در صحبت های خود از به کار بردن لفظ "دولت اسلامی" برای این گروه خودداری می کند و اعضای این گروه را "آنها" می خواند. برخی از مردم رقه معتقدند که داعش در اصل اشغالگران خارجی هستند، زیرا که در این گروه بسیاری از خارجی ها عضویت دارند. (1)

انگلیس ویدیوی داعش را بررسی می کند

تصویر

□

سازمان های اطلاعاتی و امنیتی انگلیس در حال بررسی ویدیوی هستند که داعش منتشر کرده است.

در این نوار ویدیویی، کشته شدن پنج مرد به دست نیروهای داعش نشان داده می شود. براساس ویدیوی منتشر شده، این افراد برای بریتانیا جاسوسی می کردند. مقامات اطلاعاتی و امنیتی انگلیس در صدد شناسایی فردی هستند که در این فیلم به زبان انگلیسی و با لهجه بریتانیایی خطاب به دیوید کامرون، نخست وزیر انگلیس، این کشور را به دلیل افزایش حملات هوایی علیه داعش تهدید می کند. مقامات انگلیس همچنین برای شناسایی این فرد در حال بررسی صدای او هستند.

ص: 31

https://www.youtube.com/watch?v=U1kg0v40_K0-1

در این نوار ویدیویی پنج فردی که به ادعای داعش متهم به جاسوسی برای انگلیس شده اند، قبل از آن که به ضرب گلوله کشته شوند به جاسوسی و دادن اطلاعات درباره محل نظامیان داعش به انگلیس اعتراف می کنند.

در نوارهای ویدیویی که داعش قبلاً درباره سربریدن و یا کشتار گروهی گروگان هایش منتشر می کرد، محمد اموازی، موسوم به "جان جهادی" حضور داشت.

او در ماه نوامبر سال گذشته میلادی در جریان حمله هواپیماهای بدون سرنشین به سوریه کشته شد. (1)

عکاس بریتانیایی در ویدئو جدید داعش آمریکا را به سخره می گیرد

تصویر

□

داعش در تازه ترین ویدئوی تبلیغاتی خود از جان کنتلی، عکاس- خبرنگار انگلیسی استفاده کرده است. در این ویدئو که گفته می شود در شهر موصل فیلم برداری شده، کنتلی تلاش آمریکا برای نابود کردن داعش را به سخره می گیرد.

داعش جان کنتلی را چهار سال پیش (2012) در سوریه به گروگان گرفت.

این نخستین ویدئو از جان کنتلی در یکسال گذشته است. او آخرین بار در ویدئویی مشابهی که فوریه سال گذشته منتشر شد دیده شده بود. محل تهیه آن ویدئو سوریه گزارش شده بود.

در هر دو ویدئو، جان کنتلی مانند گزارشگران تلویزیونی روبه دوربین ایستاده و و سخن می گوید.

ص: 32

وزارت خارجه انگلیس به دنبال انتشار این ویدیو اعلام کرد که از انتشار این ویدئو آگاه است و در حال بررسی محتویات آن است.

همزمان در انگلیس، هواداران کنتلی با امضای توماری خواستار این شدند که دولت برای حفظ سلامت و زنده بازگرداندن جان کنتلی تلاش کند.

پیش از اسارت، عکس های کنتلی که اصالتا اهل همپشایر انگلیس است، در نشریاتی چون تایمز یکشنبه، سان و تلگراف یکشنبه منتشر می شد.

این دومین باری است که داعش او را به گروگان می گیرد. بار نخست، وی در تابستان سال 2012 در سوریه به دست داعش افتاد اما توانست با کمک ارتش آزاد سوریه فرار کند.

اما اواخر همان سال دوباره به سوریه بازگشت. گمان می رود او برای بار دوم به همراه جیمز فولی، خبرنگار آمریکایی که بعدا توسط داعش کشته شد، به اسارت داعش در آمد. (1)

دلایل داعش برای عدم حمله به ایران

مقاله ای تحت عنوان «چرا دولت اسلامی در ایران تاکنون عملیات انجام نداده است» در یکی از کاناهای تلگرامی پیروان داعش منتشر شده است. در این مقاله که تلاش دارد به بزرگنمایی داعش پردازد بزرگترین دشمن ایران را داعش معرفی می کند و سپس به این سوال پاسخ میدهد که "چرا دولت اسلامی با وجود قدرت بالای خود در انجام عملیاتهای برون مرزی از اندونزی گرفته تا فرانسه و کانادا در ضربه زدن به ایران ناکام مانده است؟"

در پاسخ به این سوال نویسنده مقاله ابتدا گزارشی دروغین از جمعیت اهل سنت و گرایش آنها در ایران می دهد و بیشتر اهل سنت ایران را طرفدار داعش معرفی می کند. سپس بیشترین افراد ملحق شده به داعش را کردهای اهل سنت

ص: 33

معرفی میکند که بیشتر از میان شهرهای کوچک جذب این گروه تروریستی شده اند. اما در ادامه به نکته جالبی اشاره می کند و آن اینکه داعش برای انجام عملیات در داخل هر کشوری به افرادی از آن کشور نیاز دارد. این افراد باید بومی آن کشور بوده و به تعبیر نویسنده از ایمان بالایی برخوردار باشد. در حقیقت باید سرسپرده کامل نسبت به تشکیلات داعش باشد و کورکورانه دستورات رهبران داعش را انجام دهد. نویسنده مقاله مشکل اساسی را به حامیان ایرانی داعش بازمی گرداند که دلیل اصلی عدم انجام عملیات تروریستی در ایران ترس این افراد از تشکیلات قوی اطلاعاتی در ایران و ترس از دستگیری است و به همین دلیل حامیان ایرانی داعش را مذمت و متهم به ضعف در ایمان می کند. به اعتقاد نویسنده مهاجران ایرانی داعش از ترس دستگیری و به زندان افتادن در ایران هیچ اقدامی انجام نمی دهند و برای حفظ جان خود ترس از انجام عملیات تروریستی دارند. این در حالی است که معمولاً جوانانی که از ایران به داعش ملحق شده اند با انگیزه های مادی و یا قومی بوده است و کمتر جنبه مذهبی داشته است. جنبه های قومی و حمایت برخی از کشورهای منطقه از جریانهای تروریستی معارض انقلاب اسلامی و وجود انگیزه های سیاسی مهمترین عامل در ملحق شدن به داعش است.

حذیفه عبدالله عزام فرزند عبدالله عزام جبهه النصره را محکوم کرد

حذیفه عبدالله عزام در صفحه توئیتر خود در با انتشار بخش اول اسناد خود جبهه النصره را متهم به فساد مالی و اختلاف میان گروههای معارض کرد. در این گزارش مفصل که حذیفه عزام در صفحه توئیتر خود منتشر کرده است ابومحمد و جولانی رهبر جبهه النصره و عبدالله المحیسینی قاضی شرعی این تشکیلات تروریستی را عامل اصلی مشکلات موجود میان مخالفان سوری اعلام کرد. بنابر با ادعای حذیفه اقدامات جولانی و محیسینی موجب شده است تا میان گروههای معارض اختلاف ایجاد شود و این اختلافات تا مرز جنگ و خونریزی میان این

گروه‌ها کشیده شود. در واکنش به اظهارات حدیفه عزام ابومحمد مقدسی و ابوقتاده فلسطینی این اقدام حدیفه را محکوم کردند و او را متهم به دیوانگی و وابستگی به ترکیه و عربستان نمودند.

با توجه به گزارش‌هایی که از میان گروه‌های معارض بر علیه یکدیگر منتشر می‌شود نشان می‌دهد اختلافات شدیدی میان این گروه‌ها بر سر مسائل مالی و سیاسی وجود دارد. محتوای این اختلافات نشان دهنده آن است که این گروه‌ها برخلاف مدعای ظاهری که می‌گویند به دنبال برقراری شریعت و دین الهی هستند بیشتر به دنبال قدرت و ثروت و کسب امور دنیایی هستند. (1)

داعش جزوه ای در مورد احکام برده داری چاپ کرده است

تصویر

□

آداب برده داری داعش در هفت پرسش و پاسخ

شورای فتوای داعش در یک بروشور، به اموری چون مجاز بودن هم آغوشی یا حد و مرز خشونت فیزیکی با دخترکان نابالغی پرداخته که به بردگی گرفته شده‌اند. پایگاه خبری "دیلی بیست" این شیوه‌نامه را منتشر کرده است.

پایگاه خبری «دیلی بیست» با دسترسی به آداب برده داری «داعش»، شیوه‌نامه این گروه را منتشر کرده است. این جزوه، به اموری چون مجاز بودن هم آغوشی یا حد و مرز خشونت فیزیکی با کنیزکان نابالغی پرداخته که به بردگی گرفته شده‌اند.

به بردگی گرفتن زنان و دختران فرقه ایزدی، یکی از ارکان استراتژی بیرحمانه «داعش» در مناطق تحت تصرف این گروه است. نیروهای «داعش» ایزدی‌ها را کافر می‌دانند.

شورای فتوای داعش که قرار است پاسخگوی سئوالات حقوقی و شرعی

ص: 35

اعضای «داعش» باشد در این دستورات عمل، تنها قواعد مربوط به نوع رفتار با اسیران و بردگان داعش را اعلام کرده است. اما محتوای جزوه از این قرار است

آیا با هر زن بی ایمانی می توان به عنوان کنیز رفتار کرد؟

- علما توافق دارند که همه زنان بی دین را می توان به بردگی گرفت اما زنان یهودی و مسیحی هم در زمره آنها هستند. در مورد بردگی زنان از دین برگشته، اختلاف نظر وجود دارد و اکثریت آن را ممنوع کرده اند.

آیا مقاربت بایک کنیز مجاز است؟

- بله. خداوند می فرماید مومنانی رستگار می شوند که پاکدامنند و به زوجه خود وفادار می مانند مگر با کنیزان خود بروند که در این صورت حرجی بر آنها نیست.

آیا می توان مستقیماً پس از اسیر کردن فردی با او رابطه جنسی برقرار کرد؟

- اگر کنیز شما هنوز باکره باشد، مجاز است اما اگر دوشیزه نباشد باید عده نگاه دارد و معلوم شود که باردار نیست.

آیا یک مادر را می توان در خرید و فروش از بچه هایش جدا کرد؟

- خیر. بچه ها را تا قبل از بلوغ نباید از مادرشان گرفت. تنها وقتی میتوان آنها را از هم جدا کرد که بزرگ شده باشند.

آیا می توان با کنیزی که هنوز بالغ نشده، همخوابگی کرد؟

- بله؛ به این شرط که کنیز آماده این موضوع باشد. در عین حال می توان از او بدون رابطه کامل جنسی هم لذت برد.

آیا می توان دو خواهر را به کنیزی گرفت؟

- بله. البته نمی توان با هر دوی آنها خوابید.

آیا کتک زدن کنیزان جایز است؟

- برده ها را به دلایل انضباطی و تربیتی می توان کتک زد اما شکنجه و آزار آنها به این منظور جایز نیست. این هم مجاز نیست که برای تنبیه به صورت آنها ضربه زده شود. (1)

گزارش جدید از منابع مالی داعش

تصویر

بنا به اطلاعات جدید فروش نفت سهم عمده درآمدهای "داعش" را شامل نمی شود. اخذ مالیات، مصادره اموال و فروش مواد خام از دیگر منابع مالی این گروه است. هزینه هر حمله تروریستی در اروپا نیز حدود 10 هزار دلار برآورد می شود.

بنا به ارزیابی دولت آلمان دارایی گروه "دولت اسلامی" حدود یک تا دو میلیارد دلار است. اما "نویه تسرورشه تسایتونگ"، روزنامه معتبر چاپ زوریخ با استناد به کارشناسان غربی دارایی "دولت اسلامی" را حدود دو تا چهار میلیارد دلار تخمین میزند. عمر حسین، یکی از مسئولان مالی "داعش" در وبلاگی در اواخر ماه اوت امسال "گلایه" از این دارد که به رغم تخفیف های سخاوتمندانه ی "این گروه به دلالتان و طرفهای معامله، آنان همچنان در پی کسب سودهای بیشتر هستند. حسین می نویسد: «البته تجار منصف نیز وجود دارند، اما اغلب آنان در پی سودجویی بیش تراند.» اما چه کسانی طرف های معامله "داعش" هستند. پیش از این سازمان های اطلاعاتی غرب بر این عقیده بودند که بخش عمده درآمدهای "دولت اسلامی" از طریق فروش نفت و در حدودی محدودتر، از گاز کسب می شود. شاید به همین علت گروه "دولت اسلامی" را بدرستی ثروتمندترین گروه شبه نظامی جهان" می نامند. لوای خطیب، مسئول موسسه انرژی عراق میزان فروش نفت قاچاق توسط دولت اسلامی تا پایان سال 2014 را حدود 2/8 میلیون

ص: 37

دلار در روز تخمین می زند بنا به سندی که در دیرالزور از درآمدهای نفتی "دولت اسلامی" بدست رسیده، میزان فروش نفت و گاز تنها 28 درصد کل درآمدهای "داعش" را شامل می شود.

ارزیابی دولت آلمان نیز واقعی بودن این رقم را تایید می کند. بنا به تخمین منابع رسمی آلمان فروش نفت سهم عمده درآمدهای "داعش" را تشکیل نمیدهد.

بنا به ارزیابی کارشناسان دولت آلمان هر یک از افراد "داعش" ماهانه حدود 400 تا 500 دلار حقوق دریافت می کند. حقوق ماهانه فرماندهان عملیاتی "داعش" حدود 3000 دلار برآورد می شود و براساس گزارش ها آمار تروریستهای داعش در حال حاضر نزدیک به صد هزار نفر است بنابراین این گروه تروریستی باید ماهانه دست کم 15 میلیون دلار خرج نیروهای خود کند. این رقم تخمینی بدون در نظر گرفتن هزینه ی سلاح، مهمات، غذا، دارو، فعالیتهای لجستیکی و آموزش نظامیان داعش است.

بنا به اطلاعاتی که به دست دولت آلمان رسیده است بخشی از هزینه های گروه تروریستی "داعش" از طریق کمک های به اصطلاح خیریه به طور پنهان و آشکار از سوی کشورهای عربی به دست تروریست ها می رسند.

اما بنا به اطلاعات جدید، این کمکها نیز نقش اصلی برای تامین هزینه های "داعش" را ندارند. کارشناسان سهم این کمک ها را حدود 40 تا 50 میلیون دلار تخمین می زنند.

اتفاقا یکی از تفاوت های اساسی میان گروه تروریستی القاعده و "داعش" در وابستگی به کمک های شیوخ و نهادهای اسلامی ثروتمند است. در حالی که القاعده وابسته به کمک های هواداران آشکار و پنهان خود بود، "داعش" از زمانی که هنوز نام "داعش" را یدک می کشید، بر اهمیت استقلال مالی خود تاکید می ورزید.

در سال های گذشته در زمانی که "داعش" تنها برخی نقاط محدود را در اختیار داشت با "اخاذی و غارت" بخشی از نیازهای مالی خود را تامین می کرد و با حمایت از برخی سرمایه داران بخشی از سودهای آن را به خزانه ی خود می ریخت.

اما با گسترش تصرفات ارضی گروه "داعش" و در اختیار گرفتن بخشهای مهمی از عراق و سوریه، نحوه کسب درآمدها نیز توسعه یافت. گرچه هنوز شیوه های تبهکارانه گذشته ادامه دارند، اما دیگر تعیین کننده نیستند.

فروش آثار هنری و باستانی، قاچاق نفت و گاز، نظارت کامل بر معادن و محصولات کشاورزی و اخذ مالیاتها تحت نظارت بخش "خزانه داری" داعش صورت می گیرد. معدن فسفات در عراق و کارخانه های تولید بتون در استان انبار عراق و در شرق سوریه از دیگر منابع مالی "داعش" هستند. این گروه با خرید و فروش مواد خام میلیونها دلار درآمد کسب می کند. به گفته کارشناسان، فروش مواد خام "سالانه 329 میلیون دلار" به خزانه ی "داعش" سرازیر می کند.

بنا به یک تحقیق جدید یکی از مهم ترین منابع مالی "داعش" خرید و فروش گندم و آرد در منطقه موصل است. تنها در این عرصه "داعش" بیش از 10 درصد درآمدهای سالانه خود را بدست می آورد.

گزارش های متعدد از تخریب و تاراج موزه ها و اماکن باستانی را تنها نباید به حساب ایدئولوژی بسته و عقب افتاده ی "این گروه گذاشت. در پی این گونه اقدامات، سوداگری اقتصادی از طریق فروش "دقیق و حرفه ای" آثار هنری و باستانی نهفته است.

فروش آثار باستانی را به طور مستقیم بر عهده ندارد، بلکه با اخذ مالیات از کسانی که در این زمینه دارای تجربه و مناسبات کافی هستند، در تاراج آثار باستانی و هنری سهیم می شود.

بر خلاف باور عمومی، داعش حتی مجوز حفاری برای سوداگران آثاری باستانی را صادر کرده تا با کشف آثار تاریخی و فروش آنها در بازارهای بین المللی بر درآمدهای خود بیفزاید.

جمع آوری مالیات

تقریباً در تمامی مناطق تحت کنترل "داعش" مالیات اخذ می شود. این مالیات به ویژه از بازرگانان و دلالانی طلب می شود که با استفاده از حمایت تروریستها قادر به عرضه کالاهای خود هستند.

البته اخذ مالیات از تامین آب شرب، برق و دیگر تسهیلات برای ساکنان این مناطق از جمله "شیوه های بدیهی" محسوب می شود. داعش برای گشایش هر مغازه یا انجام هر فعالیت اقتصادی از صاحبان آنها تقاضای مالیات می کند.

یکی دیگر از راه های کسب درآمد گرفتن "عوارض" از کامیون هایی است که در مناطق تحت کنترل "دولت اسلامی" تردد دارند. هر کامیونی برای انتقال محموله خود در این مناطق مجبور به پرداخت 200 تا 500 دلار است.

فروش اسرا و کنیزان جنگی یا آزادسازی گروگان ها در قبال پول، تنها بخش ناچیزی از درآمدهای "داعش" به شمار می آیند.

تحقیقات کنونی نشان میدهند که درآمد "داعش" به ترتیب از قاچاق نفت و گاز حدود 28 درصد، مصادره اموال، املاک و دیگر اشیای قیمتی حدود 45 درصد و اخذ مالیات و فروش مواد خام و دیگر منابع یادشده در این گزارش حدود 27 درصد است.

بنا به ارزیابی موسسه تحقیقاتی نروژ وابسته به وزارت دفاع این کشور، به طور متوسط هر عملیات تروریستی در اروپا حدود 10 هزار دلار برای تروریست ها هزینه در بر داشته است. این ارزیابی نتیجه تحقیق دقیق از تمامی حملات تروریستی از سال 1994 تا 2013 در اروپا است. به گفته امیلی اوفته دال، از کارشناسان این موسسه تحقیقاتی، با بررسی حملات تروریستی در مادرید، لندن و کپنهاگ بدون تردید می توان گفت که برنامه ریزی و اجرای این حملات نیازمند پول کلانی نبوده است.

این کارشناس تاکید میکند که از هزینه متوسط 10 هزار دلاری برای هر حمله تروریستی، سه چهارم هزینه این گونه حملات "فقط برای تهیه سلاح و مواد منفجره" بوده است.

به گفته این موسسه پژوهشی، هزینه حملات تروریستی در کشورهای اروپایی با همه اهمیت پیامدهای تبلیغاتی آن قابل مقایسه با مخارج سرسام آور جنگهای منظم و غیرمنظم "داعش" در کشورهای منطقه نیست. [\(1\)](#)

انتشار برخی مطالب توسط داعش بشکل اینفوگرافی

تصویر

□

ص: 41

*بخش دوم: بازتاب تکفیر (1)

این بخش از نشریه به پایش اخبار و مواضع، تحلیل‌ها، نشست‌ها و کنفرانس‌های صورت گرفته در برابر جبهه افراط و تکفیر می‌پردازد.

ص: 45

1- احمد ربیعی فر

1. «سیطره یافتن القاعده بر ساحل جنوبی یمن»

تصویر

□

با تسلط یافتن نیروهای القاعده یمن بر مسیر ساحلی جنوب یمن، خطر قدرت یافتن این سازمان در جنوب یمن افزایش یافته است.

طی روزهای اخیر با سیطره یافتن القاعده بر شهر زنجبار، مرکز استان ابین، و تصرف دو شهر شقره و اهوار، حلقه مسیر ساحلی جنوب یمن به طور کامل در دست القاعده قرار گرفته و این سازمان بر مسیر ساحلی میان شهر مکلا که مرکز فرماندهی و حضور سازمان القاعده در شرق یمن محسوب می شود، تا شهر زنجبار را در اختیار گرفته است.

شایان ذکر است که در سایه حملات عربستان سعودی به خاک یمن و ایجاد اغتشاش و جنگ داخلی در این کشور، نیروهای افراطی داعش و القاعده، توانسته اند با سوء استفاده از فرصت به دست آمده در غیاب دولت قدرتمند داخلی، به پیشروی های خود ادامه دهند. با وجود اعلامیه دولت مستعفی عبد ربه منصور هادی، مبنی بر اتخاذ تدابیر نظامی و اطلاعاتی جهت پاکسازی شهر عدن از وجود تروریست های تکفیری داعش و القاعده، اما در عمل، با بهانه هایی مانند ترس از نبرد خیابانی و ... از مبارزه با این نیروها شانه خالی کرده است. (1)

2. «آیا نیروهای همپیمان داعش در غزه مداوا می شوند؟»

ژنرال یواف مردخای، از مسئولان دولت اسرائیل، ابراز کرد: نیروهای تروریستی وابسته به داعش در شبه جزیره سینای مصر، پس از مجروح شدن، دوران معالجه

ص: 46

و درمان خود را بیمارستان های غزه سپری می کنند و در مقابل این خدمات، مال و سلاح می دهند.

او ادعا کرد: مجروحان داعشی پس از مجروح شدن در نبرد با ارتش مصر، از طریق تونل های زیر زمینی مرزی و توسط نیروهای حماس، به غزه منتقل می شوند.

این ژنرال اسرائیلی در ادامه افزوده است: پس از به قدرت رسیدن سیسی و تخریب اغلب تونل های مواصلاتی میان مصر و غزه، توسط دولت مصر، همواره سازمان حماس، با استفاده از تونل های باقیمانده، به پشتیبانی از نیروهای تروریستی واقع در شبه جزیره سینا پرداخته و در مقابل این پشتیبانی، از آنان مال و سلاح دریافت می دارد.

در پی این ادعاهای مردخای، وزارت بهداشت غزه با رد ادعاهای این ژنرال اسرائیلی، مداوای عوامل داعش در غزه را تکذیب کرد.

دکتر اشرف القدیره، پزشک فلسطینی، در مصاحبه ای مطبوعاتی اظهار داشت: ادعاهای ژنرال مردخای در این مورد صرفاً نظراتی تویتری است که وی در شبکه های اجتماعی ابراز داشته و از هیچ صحتی برخوردار نیست.

او تأکید کرد: بیمارستانهای فلسطینی تنها بیماران ساکن در غزه را پذیرش می کنند. (1)

گفتنی است در پی بالا گرفتن

1- «صحة غزة» تنفي علاج جرحي تنظيم "الدولة" في سيناء في مشافي القطاع»، 8 فوریه 2016م، سایت القدس العربی:

فعالیت گروه های تکفیری و تروریستی در شبه جزیره سینا در مصر، دولت این کشور بارها، مسئولان حماس در غزه را به همکاری با این گروه های تکفیری متهم کرده به تخریب تونل های مواصلاتی میان مصر و غزه پرداخته اند.

3. «ترور عائض القرني، مبلغ وهابی سعودی در فلپین»

تصویر

□
شیخ عائض القرني، عالم و مبلغ وهابی که در پی دعوت یکی از مؤسسات دینی به فلپین سفر کرده بود، هدف عملیاتی تروریستی قرار گرفت و از ناحیه دست، مجروح شد.

عائض القرني پس از ایراد سخنانی در شهر زامبوانگا در فلپین زمانی که برای انتقال به مکانی دیگر، در خودرو نشسته بود هدف گلوله قرار گرفت و در پی این عملیات پنج نفر از همراهان وی نیز کشته شدند.

او پس از مجروحیت به بیمارستان منتقل شد و بهبودی یافت. اما منشأ و دلیل این عملیات ترور، همچنان اذهان عمومی را به خود مشغول کرده و تهدیدی برای سایر عالمان وهابی به حساب می آید.

شایان ذکر است، عائض القرني یکی از عالمان وهابی حامی جریان الصحوه در عربستان محسوب می شود که در پی ورود نظامیان آمریکایی به خاک عربستان برای مقابله با حمله صدام به کویت، اعتراض خود را به اقدام رژیم سعودی مبنی بر کمک گرفتن از کفار و راه دادن آنان به خاک جزیره العرب ابراز داشت.

یکی دیگر از نکات ویژه شخصیت این عالم وهابی رویکرد افراطی ضد شیعی اوست که همواره منشأ مواضع تند و زننده ای در برابر شیعیان بوده است.

عائض القرني که از هوادارن نسبتاً زیادی در عربستان و سایر کشورهای عربی برخوردار است و صفحه او در تویتر، 12 میلیون دنبال کننده دارد، در مورد بحران سوریه نیز علی رغم مخالفت با اقدامات داعش اما به حمایت از گروههای تکفیری و تروریستی حاضر در سوریه مشغول بوده و هست.

او خطاب به نیروهای تروریستی - تکفیری موجود در سوریه، راه حل بحران در سوریه و رسیدن به پیروزی را حمله به جنوب لبنان و نبرد مستقیم با حزب الله لبنان دانسته است. او کسانی را که برای گفتگو در مورد بحران سوریه به ژنورفته - اند، شریک در خون مردم سوریه دانسته و گفته است، به جای رفتن به ژنو برای گفتگو، به جنوب لبنان حمله کنید.⁽¹⁾

تحلیل ها در مورد منشأ ترور عائض القرني

اغلب کارشناسان و تحلیل گران، انگشت اتهام را در این مورد نیز به سوی داعش گرفته اند. این تحلیل از آنجا نشأت گرفته است که پس از اجرای حکم اعدام برخی از رهبران گروه های جهادی تکفیری توسط رژیم سعودی، برخی از عالمان وهابی با حمایت از این اقدام سعودی ها، به حمایت از اجرای حکم اعدام پرداختند. این رفتار آنان، خشم عناصر داعش را در پی داشت و باعث شد که پیامهای تهدید بسیاری از جانب نیروهای داعش برای این عالمان وهابی ارسال گردد.

در همین راستا سازمان داعش با تهدید مفتی اعظم وهابیان، عبدالعزيز آل الشيخ، امام مسجد الحرام عبد الرحمن السديس، عائض القرني، صالح المغامسي

ص: 49

1- «حادث اصابة الشيخ عائض القرني في الفلبين»، سه شنبه 11 اسفند، امارس 2016م، سایت جیم نیوز:

<http://www.news.aljamahiria.com>

برخی دیگر از تحلیل‌ها در این زمینه نیز به صورت هدفمند، شیعیان را مورد اتهام قرار داده‌اند. در این تحلیل‌ها، مواضع ضد شیعی عانض القرنی، علت این اقدام تروریستی قلمداد شده است؛ چرا که سخنرانی او در فلیپین نیز در بردارنده مطالبی در مورد خطر شیعیان و چگونگی مقابله با گسترش تشیع در میان جوانان سنی بوده است.(2)

4. «وزیر اوقاف مصر: تکفیر فقط با حکم قضایی ثابت می‌شود»

تصویر

دکتر محمد مختار جمعة، وزیر اوقاف مصر، در خطبه‌های نماز جمعه گفت: هیچ کس حق ندارد بدون تقه و تنها با تمسک به برخی از نصوص قرآنی، حکم به تکفیر کنند و خون دیگران را مباح بشمارند.

او در مسجد نصر در استان منصوره مصر تأکید کرد که تکفیر اشخاص فقط با حکم نهایی دستگاه قضایی اثبات می‌شود.

محمد مختار جمعه اعلام کرد: هیچ گروه، حزب و یا شاخه‌ای حق ندارد اعلام جهاد کند؛ چرا که در اینصورت جهاد نبوده، بلکه ظلم و تجاوز است. وی افزود: اعلام جهاد برای دفاع از دین و وطن منوط به دستور ولی امر منتخب است و هیچ شخص یا طایفه‌ای حق ندارد اعلام جهاد کند.

وزیر اوقاف مصر گفت: کسانی که اقدام به اخذ فتوا از گروه‌های منحرف می‌-

ص: 50

1- «بعد إهدار داعش لدمه : نجاة الشيخ عائض القرني من محاولة اغتيال في الفلبين»، سه شنبه 11 اسفند 1 مارس 2016م، سایت دنیا الوطن: <http://www.alwatanvoice.com>

2- «حادث اصابة الشيخ عائض القرني في الفلبين»، سه شنبه 11 اسفند، 1 مارس 2016م، سایت جیم نیوز: <http://www.news.aljamaheeria.com>

کنند و بر اساس آن اشخاص و گروه‌های مختلف را مهدور الدم میدانند، مرتکب اشتباه بزرگی می‌شوند. ما نیز به همین خاطر در وزارت اوقاف، برای برنامه‌ها و گروه‌های آموزشی قرآن محدوده‌هایی را مشخص کرده ایم. (1)

5. «روزنامه تایمز: عملیات انتحاری داعش با تکیه بر نیروهای زن»

تصویر

□

روزنامه تایمز نوشت: شاخه داعش در لیبی با استفاده از زنان مبارز، اقدام به عملیات تروریستی و انتحاری می‌کند که در همین رابطه مسئولان محلی اذعان کرده‌اند که داعش اولین سازمان تکفیری - تروریستی است که در عملیاتش بر نیروهای زن تکیه می‌کند.

در این گزارش به نقل از طاهر الغریانی، رئیس مجلس نظامی لیبی، آمده است که: در این رابطه هفت زن دستگیر شده‌اند و سه زن نیز طی چند روز گذشته، در شهر صبراتة لیبی کشته شده‌اند.

در ادامه نوشته است: در سرزمین‌های تحت سیطره داعش در عراق سوریه، عادات زنان ملزم به ماندن در خانه هستند اما بنا به گفته غریانی، طی هفته گذشته تعداد زیادی از زنان داعشی فعال در میدان مبارزه کشته شده‌اند در حالی که در کنار مردان مشغول جنگیدن بوده‌اند و یکی از آنها قصد داشته است کمربند انفجاری خود را فعال سازد.

بر اساس این گزارش تا کنون زنان داعشی در مناطق تحت سیطره داعش، در قالب "گردان خنساء" مأمور برقراری امنیت محلی بوده‌اند که طی آن نگهبانی از خیابان‌ها، تقطیس زنان و نظارت بر التزام آنان به احکام شرعی را بر عهده داشته‌اند.

ص: 51

1- «وزير الأوقاف بخطبة الجمعة: التكفير لا- يثبت إلا- بحكم قضائي»، جمعه 23 بهمن، 12 فوریه 2016م، سایت البوابه نیوز:

در این گزارش تعداد زنان و دخترانی که از انگلستان به داعش پیوسته اند، 60 نفر اعلام شده و آمده است: علی رغم حمل سلاح توسط آنان، اما در رقه و موصل، این زنان در عملیات نظامی مشارکت ندارند (1).

6. «ایندیپندنت: شکنجه زنان موصل توسط داعش به وسیله گازگیر»

تصویر

روزنامه انگلیسی ایندیپندنت، در گزارشی به شرح اوضاع در موصل عراق پرداخت. در این گزارش زنی به نام فاطمه، مدیر سابق مدرسه ای در موصل که به تازگی از این شهر گریخته است، به شرح اوضاع موصل پرداخته است.

فاطمه با وحشتناک خواندن اقدامات داعش، گفت: خواهرم در ماه گذشته به شکلی خشن از جانب داعش مورد مجازات قرار گرفت. جرم خواهرم این بود که دستکش هایش (ساق دست) را در خانه جا گذاشته بود.

داعش زنان را ملزم کرده است که برای بیرون آمدن از خانه باید همراه یکی از محارمشان باشند و علاوه بر رعایت حجاب کامل، شلوار گشاد و دستکش (ساق دست) بپوشند.

فاطمه روش مجازات خواهرش، توسط نیروهای داعش را اینگونه شرح داد که داعش برای مجازات زنان از وسیله ای خاص به نام گازگیر (العضاضه) استفاده می کند. این وسیله روی ساعد دست خواهرم زخمها و علامت های آشکاری را به جای گذاشته است. او از قول خواهرش نقل کرده است که درد حاصل از گازگیر و بیشتر از درد زایمان است.

کسانی که این وسیله (گازگیر) را دیده اند نقل کرده اند که این وسیله، چیزی

ص: 52

1- «التایمز: تنظیم الدولة في ليبيا يعتمد على الانتحاريات»، سه شنبه 11 اسفند 1394 ش، 1 مارس 2016م، سایت عربی 21:

شبیبه به دام حیوانات است و مانند فک دارای دندانهای تیز و برنده است.

پاتریک کوکبرن، نویسنده گزارش در ایندپندنت، نوشته است که فرار از موصل امری دشوار شده است و بسیاری از ساکنان موصل، به علت وخامت اوضاع در این شهر ناچارند که هزینه های فرار را متحمل شوند.

بر اساس این گزارش، در همه لوازم زندگی از جمله سوخت، آب، برق کمبود شدید وجود دارد. هرچند داعش از روزهای نخست سیطره بر موصل، با خشونت برخورد می کرد اما شلاق زدن، قتل و اعدام در ماه های اخیر به امری عادی تبدیل شده است. تحریم اقتصادی داعش، کار را برای ساکنان موصل سخت کرده است تا جایی که قیمت یک کیلو برنج در این شهر به 10 دلار رسیده است و بیماران با کمبود دارو مواجه هستند.

کوکبرن در این گزارش نوشته است پناهندگانی که از موصل فرار کرده اند از شیوع گرسنگی در این شهر خبر می دهند و کشاورزان نیز به دلیل فقدان برق جهت آبیاری مزارع، زمین های کشاورزی را ترک کرده اند. (1)

7. «الزهر: تخریب آثار باستانی، از نتایج تفکر گمراه و مخالف با تعالیم اسلامی است»

تصویر

علمای الزهر در همایش "درک صحیح از میراث اسلامی و تأثیر آن در درمان انحراف فکری" تأکید کردند که تخریب آثار باستانی یکی از پدیده های حاصل از تفکر انحرافی است.

دکتر امام الشافعی محمد حمودی سلیمان، استاد تاریخ و تمدن اسلامی در دانشکده زبان عربی دانشگاه اسیوط مصر، با انحرافی خواندن تفکر تخریب آثار

ص: 53

1- «تنظیم الدولة یعذب نساء الموصل بالعضاضة»، پنجشنبه 6 اسفند 1394 ش / 25 فوریه 2016م، سایت عربی 21:

باستانی اظهار داشت: قاعده ای که صحابه بر اساس آن با آثار باستانی برخورد کردند این بود که هرگاه با آثار قدیمی در سرزمین هایی که فتح کردند، مواجه می شدند، به محافظت از این آثار همت می کردند. وی افزود: اگر صحابه سندی شرعی در کتاب و سنت می یافتند که ویران سازی و تخریب آثار باستانی را مباح میشمرد، حتما به آن عمل می کردند. اما آنان آثار امتهای سابق را نگه داشتند.

او گفت: در رأس آثار قدیمی که فاتحان اسلامی آن را محافظت کردند، آثار باستانی مصر است. بدون تفاوت میان آثار فرعون، رومانی و یونانی که تا به حال در مصر باقی مانده است.

امام الشافعی، آثار قدیمی و باستانی را ابزاری دانست که پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم نیز از این آثار برای درک تاریخ گذشتگان و رساندن پیام اسلام بهره جسته است. (1)

نکته قابل توجه اینجاست که مهمترین آثار قدیمی نزد مسلمانان، آثاری است که گویای تاریخ صدر اسلام است. اما با کمال تأسف طی سالیان گذشته تا کنون، این آثار به دست رژیم آل سعود به تدریج محو شده و در حال ویرانی است. این در حالی است که علمای الازهر هیچ موضعی در قبال تخریب این آثار و احیای آنها اتخاذ نکرده اند.

8. «دخالت مستقیم عربستان و ترکیه در سوریه؛ نبرد با داعش با پشتیبانی از تروریست های تحت الحمایه و ایجاد جنگ مذهبی؟»

کیم سینگوپتا، خبرنگار روزنامه انگلیسی ایندپندنت، طی یادداشتی احتمال ارسال نیروهای نظامی سعودی و عربی به سوریه را مورد تحلیل قرار داده است.

در این تحلیل آمده است: عربستان سعودی و دولتهای حاشیه خلیج فارس، طی ماه های اخیر به دلیل تمرکز بر حملات نظامی علیه حوثی های یمن، از همپیمانی مبارزه با داعش به رهبری آمریکا خارج شده اند. اما اکنون عربستان

ص: 54

1- «الأزهر»: تدمیر الآثار من الفكر الضال المنافی لتعالیم الاسلام»، دوشنبه 3 اسفند 1394 ش / 22 فوریه 2016 م، سایت روزنامه الدستور: www.dostor.org

سعودی از هم پیمانی دیگری برای مبارزه با داعش سخن میگوید که امارات عربی، کویت و بحرین در آن با عربستان مشارکت دارند.

نویسنده تحلیل با اشاره به اینکه هدف ظاهری از این هم پیمانی، مبارزه با داعش است، دخالت کشورهای حاشیه خلیج فارس به رهبری عربستان در خاک سوریه را منجر به بالا گرفتن جنگ مذهبی در منطقه دانسته است و از موضع محکم روسیه در برابر دخالت اعراب شیخ نشین در سوریه خبر داد.

در این تحلیل آمده است: گمانی وجود دارد که نیروی زمینی عربستان سعودی قصد دارد به هر طریق ممکن به کمک مبارزان معارض سوری (تروریستهای غیر از داعش مانند جبهه النصره، جیش الاسلام و...) و پشتیبانی از آنان در خاک سوریه بپردازد؛ چرا که اخیراً این نیروها در اثر پیشروی های ارتش سوریه و هم پیمانانش، مناطق تحت سیطره خود را به ویژه در استان حلب از دست داده اند. در این صورت، نیروهای سعودی خود را به طور مستقیم در جبهه ای در برابر نیروهای مسلح شیعه که تحت حمایت ایران هستند، به ویژه حزب الله قرار خواهد داد. (1)

در همین رابطه، سید حسن نصرالله دبیر کل حزب الله لبنان نیز با محکوم کردن سیاست های جنگ طلبانه و نابخردانه عربستان سعودی و ترکیه در منطقه و همچنین حمایت آنها از تروریست های موجود در عراق و سوریه، دیدگاه خود را در مورد احتمال ورود نیروهای زمینی عربستان سعودی و ترکیه به میدان نبرد در سوریه بیان کرد.

دبیرکل حزب الله لبنان در این باره گفت: ورود سعودی ها، ترکها و حامیانشان توسط ارتش های

تصویر

□

ص: 55

1- «إندبندنت: أیة مخاوف ينطوي عليها التدخل السعودي بسوريا؟»، جمعه 23 بهمن 1394 ش/ 12 فوریه 2016 م، سایت عربی 21:

زمینی شان به سوریه، اگرچه امری ناپسند است، اما کلیدهای خیر و فرج را برای منطقه به همراه خواهد داشت و مبارزه با آنان مصداق قول خداوند است که فرمود: **كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ**».

9. «تفاوت داعش با القاعده از زبان ژنرال آمریکایی»

تصویر

□

اسکوت مان، کلنل بازنشسته عضو نیروهای ویژه ایالات متحده، گفت: تفاوت داعش با القاعده در اعتقاد به نبرد آخر الزمان است.

این ژنرال آمریکایی با اشاره به اینکه داعش با اعتقاد به نبرد آخر الزمان، سعی دارد که ما را وارد این نبرد سازد، گفت: گروههای متعددی در افغانستان، سرسپردگی شان به داعش را اعلام کرده اند و این سازمان در سال 2016 میلادی (سال جاری) رشد خواهد کرد و ایمان دارد که به سناریوی آخر الزمان خواهد پیوست.

او افزود: به نظر من آنها (نیروهای داعش) جدی تر از القاعده هستند و وقتی میبینم آنها برای ایجاد مناطق امن برای خود تلاش می کنند، نگرانی من بیشتر می شود. چنان که وجود داعش در افغانستان و جذب نیرو در این کشور توسط داعش، به شکلی فعال ادامه دارد(1)

10. «نامه دبیرکل جنبش سلفی کویت به معارضان مسلح سوری»

حاکم عیسان الحمیدی المطیری، استاد تفسیر و حدیث در دانشکده الهیات دانشگاه کویت، نویسنده و فعال سیاسی سلفی در این کشور است. او همچنین

ص: 56

1- «جنرال آمریکایی: "داعش" یؤمن بمعركة "آخر الزمان" ويريد جرنال إليها»، جمعه 22 ژانویه 2016م، سایت عربی 21: <http://arabi21.com>

منصب دبیرکلی جنبش سلفی کویت و ریاست حزب الأُمه را بر عهده دارد.

مطیری طی نامه ای به گروه‌های (تروریستی و ضد حکومتی) مسلح حاضر در سوریه آنان را به اتحاد و یکپارچگی دعوت کرد و این امر را عامل پیروزی آنان خواند.

نامه این رهبر سلفی کویتی حاوی مطالبی است که رویکردهای سلفی - تکفیری و اوضاع نیروهای حامی این تفکر در میدان سوریه را تبیین می کند.

خلاصه برخی از مطالبی که در این نامه آمده است به شرح ذیل است:

مشکلات و موانع یکپارچگی مبارزان در سوریه:

1. نبود رهبران میدانی یا سیاسی که توانایی جذب و یکپارچه سازی نیروها در سوریه را داشته باشند.

2. اغلب گروه های مسلح، از لحاظ سیاسی دارای اندیشه و نقشه واضح و روشنی نیستند؛ چرا که طبیعت فعالیت آنان در میدان جنگ و مبارزه است ولی میدان سیاست دارای طبیعت خاصی است به طور کلی با طبیعت میدان جنگ متفاوت است و همین جدایی میان نیروهای سیاسی و نیروهای جهادی، بحران {بحران یکپارچگی در میان گروه های جهادی - سلفی در سوریه} را عمق بخشیده است.

3. ضروری است که جناح ها و گروه‌های (سلفی - جهادی) موجود در سوریه، پیش از هر چیز هدف سیاسی خود از جنگیدن در سوریه را مشخص کرده و به یک هدف واحد دست یابند که این هدف یکی از اهداف زیر است:

- براندازی نظام سوریه و آزادسازی ملت سوریه تا جایی که مردم سوریه خودشان برای حکومتشان تصمیم بگیرند،

- برپایی دولت اسلامی و استوارسازی شریعت اسلام در سوریه،

- استمرار جهاد و ادامه دادن آن برای مبارزه با قدرت های جهانی در میدان سوریه.

هر کدک از جناح های مسلح در سوریه بر اساس یکی از هدفهای پیش گفته در این کشور مشغول جنگ هستند. اما مشروعیت هر هدفی در میدان جنگ نمی تواند باعث شود که آن هدف یک هدف سیاسی نیز باشد.

مطیری در این نامه، از گروه های جهادی خواسته است که با چشم پوشی از اهداف نهایی و بزرگ مانند برپایی دولت اسلامی در سوریه، هدف مردم سوریه را که همان براندازی نظام بشار اسد و افتادن زمام امور به دست رأی مردم است، محور فعالیت خویش قرار دهند.

او در ادامه با اشاره به حکومت پنج ساله طالبان در افغانستان، میدان عمل در سوریه را بسیار متفاوت با افغانستان دانسته و علاوه بر اینکه امکان برپایی دولت اسلامی به دست معارضان مسلح در سوریه را منتفی دانسته، مقایسه سوریه با افغانستان را امری خطرناک توصیف کرده است.

نکته قابل تأمل اینجاست که وی با تأکید بر لزوم تبعیت از فقه در جهاد، شعار لا حکم الا لله را زابیده خوارج و موجب خونریزی دانسته است. او همچنین نبرد در غیاب فقه را فساد فی الارض توصیف کرده و آن را موجب پدیدار شدن فتنه های موجود در کشورهای اسلامی دانسته است.

مطیری در بخش دوم از نامه مفصل خود به گروه های به اصطلاح جهادی سوریه، نقشه های غرب و قدرت های منطقه ای علیه اسلام را گوشزد کرده و با شرح تاریخ انقلاب در سودان نوشته است: برای غرب مهم نیست که در کشورهایی مثل سودان یا عربستان بر اساس شریعت و احکام الهی حکم شود. بلکه مسئله مهم برای غرب این است که همچنان منطقه را تحت نفوذ خویش قرار دهد. برای غرب مشکلی نیست که در اسلام گرایان و یا حتی جهادی ها حکومتی را به دست بگیرند. چنان که پس از قدرت یافتن طالبان در افغانستان، کشورهای پاکستان، عربستان سعودی و امارات اولین

تصویر

□

ص: 58

کشورهایی بودند که با مشورت آمریکا و به طمع نفوذ آمریکا در افغانستان، حکومت طالبان را به رسمیت شناختند.

او در این نامه از گروه های جهادی خواسته است که پس از براندازی نظام بشار اسد، حکومت سوریه را متکی بر اراده مردم این سامان بگذارند؛ چرا که این امت چیزی غیر از اسلام را اختیار نخواهند کرد. اما اگر کار به جایی برسد که قدرت های غربی وارد میدان سیاسی سوریه شوند، طاغوت هایی را بر سر کار خواهند آورد که با ظاهری اسلامی، گوش به فرمان غرب باشند و فتنه هایی را رقم بزنند که مردم را از دین خدا منحرف سازند. (1)

11. «خروج نیروهای روسیه از سوریه در نگاه کارشناسان و تحلیل گران»

با دستور پوتین، رئیس دولت روسیه، بخش اعظم نیروهای این کشور به سرعت از سوریه خارج شدند و هر دو جانب روسی و سوری در بیانیه هایی رسمی اعلام کردند که این اقدام در پی هماهنگی های صورت گرفته میان پوتین و بشار اسد و بعد از به نتیجه رسیدن عملیات این نیروها در سوریه صورت گرفته است.

باید توجه داشت که این گام روسیه، در آستانه برپایی گفتگوهای ژنو برای رسیدن به راه حل سیاسی در سوریه است.

عبد الباري عطوان، کارشناس مسائل سیاسی خاورمیانه و سردبیر نشریه رأی الیوم طی یادداشتی نوشت: این اقدام روسیه تنها می تواند دو تفسیر داشته باشد و تفسیر سومی ندارد.

اول اینکه نیروهای روسی با تکمیل کردن تکالیف خود در سوریه به نتایج مورد نظر رسیدند و توانستند با ایجاد پوشش هوایی برای نیروی

تصویر

□

ص: 59

1- «حاکم المطيري يوجه رسالة للفصائل الجهادية السورية»، یکشنبه 23 اسفند 1394 ش/ 13 مارس 2016 م، سایت شؤن خلیجیه:

زمینی سوریه، به ویژه در حلب شمالی، پیشروی های گسترده ای را برای ارتش سوریه به ارمغان آوردند. تا جایی که راههای مواصلاتی میان ترکیه و سوریه مسدود شده و از ادامه پیشروی تروریست ها جلوگیری به عمل آمده است و اکنون جبهه نظام سوریه، مرحله دوم یعنی آتش بس و شروع گفتگوهای صلح را کلید زده اند.

تحلیل دوم در مورد این اقدام روسیه این است که این یک اقدام خشمگینانه از سوی روسیه و در پاسخ به سخنان وزیر خارجه سوریه بوده است. ولید معلم، وزیر خارجه سوریه در سخنانی، بشار اسد را خط قرمز سوریه و حاکم ملت سوریه خوانده بود و هرگونه انتخابات ریاست جمهوری یا پارلمانی را بدون نظارت حکومت سوریه رد کرده بود. یا اینکه این اقدام، واکنشی به سخنان بشار جعفری، نماینده سوریه در گفتگوهای صلح بوده که گفته بود: چیزی به نام مرحله انتقالی حکومت وجود ندارد که بخواهیم در مورد آن گفتگو کنیم. آمریکا نیز این مواضع و سخنان را منافی گفتگوهای صلح و مخالف با تفاهماتش با روسیه خوانده بود.

عبدالباری عطوان، با ترجیح دادن احتمال دوم، این اقدام روسیه را ناشی از بالا گرفتن بحران و اختلاف میان سوریه و روسیه دانسته است. بر این اساس، پوتین برای اعمال فشار بر نظام سوریه در راستای پذیرفتن تصمیمات سیاسی روسیه، دست به این اقدام جسورانه و محکم زده است.⁽¹⁾

نشریه انگلیسی گاردین نیز جزو رسانه هایی بود که به تحلیل بازگشت نیروهای روسیه پرداخت. این روزنامه عقب نشینی روسیه از میدان سوریه را بسیار ناگهانی غافلگیر کننده و بدون تحقق هیچ پیروزی در این میدان دانست. اما این اقدام رفتاری زیرکانه قلمداد کرد.

در سرمقاله این نشریه آمده است:

تصویر

□

ص: 60

1- «قرار روسی مفاجیء یخلط جمیع الأوراق...»، سه شنبه 25 اسفند 1394 ش، 15 مارس 2016م، سایت رأی الیوم:

دیپلماتهای غربی امیدوارند که پوتین با نفوذی که در بشار اسد دارد، از وی بخواهد که از قدرت کناره گیری کند تا فرایند صلح با سرعت بیشتری صورت پذیرد، اما ظواهر امر بر چیزی غیر از این دلالت دارد؛ چرا که از ابتدا نیز ورود نیروهای روس به سوریه در راستای تحکیم قدرت بشار اسد در این کشور و پایان دادن به عقب نشینی های ارتش سوریه بود.

گاردین در ادامه نوشته است: همزمانی اعلام خروج اغلب نیروهای روس از سوریه با مذاکرات صلح در ژنو، به طور اتفاقی نبوده است. بلکه این اقدام باعث شد که روسیه به شکل کشوری مشتاق صلح جلوه کند؛ چرا که این کشور، اولین طرفی است که نیروهای خود را از میدان نبرد سوریه بیرون کشیده است.

در این میان پوتین می تواند تظاهر کند که به اهدافش رسیده است و بنا به قولش، دو نقطه مهم را محقق کرده است: از شکست بشار اسد جلوگیری کرده و همچنین ایجاد منطقه امن در سوریه را برای ایجاد مرکز قدرت معارضان مسلح در سوریه و به ویژه در حلب، محال ساخته است.

این روزنامه انگلیسی، پوتین را به عنوان استاد دور زدن دیپلماتیک توصیف کرده و نوشته است: خروج نسبی نیروهای روسی از سوریه، احتمال حل و فصل بحران سوریه از طریق مذاکرات سیاسی را افزایش می دهد. علاوه بر این، کاخ کرملین، نظرها را به تماس تلفنی پوتین با بشار اسد جلب کرده است که در این تماس، بشار اسد خود را به نتایج حل و فصل سیاسی، متعهد دانسته است. (1)

12. «ایستادگی داعش از زبان مفتی سابق القاعده»

تصویر

□

ابی حفص الموریتانی، مفتی سابق القاعده بوده و از یاران نزدیک

ص: 61

1- «ماذا وراء القرار الروسي بالانسحاب من سوريا؟»، چهارشنبه 26 اسفند 1394 ش/ 16 مارس 2016م، سایت السنوسه:

<https://www.assawsana.com>

بن لادن و ایمن الظواهری، رهبران سازمان القاعده، محسوب می شود که از راه پیشین خود عدول کرده و به انتقاد از اقدامات گروه‌های تکفیری مشغول است.

وی در سال گذشته بارها اقدامات داعش و خلیفه اش را مورد انتقاد قرار داده و کشتار زنان و کودکان به دست این تشکیلات را حرام دانسته است.

ابوحفص که خلیفه شدن ابوبکر البغدادی را نیز زیر سؤال برده بود، در سال گذشته از جانب داعش تهدید شد و در لیست افراد تحت تعقیب داعش قرار گرفت. (1)

اما ابوحفص این بار از ایستادگی و قدرت داعش گفت و اظهار داشت: سازمان داعش اکنون به دولتی استوار تبدیل شده است. این دولت، کفایت و مقاومتی از خود نشان داده است که توقع آن نمیرفت.

او افزود: داعش اکنون بر مساحت جغرافیایی وسیعی به اندازه دولت انگلیس سیطره یافته و جمعیتی معدل جمعیت کشور سوئد را در بر دارد. همچنین بودجه ای برابر بودجه سایر دولت ها دارد تا جایی که این سازمان را به جایی رسانده است که نمی توان از آن غفلت کرد و باید به قدرت آن اعتراف کرد.

ابوحفص گفت: من علی رغم اختلافاتم با داعش که بارها این اختلافات را بیان کرده ام، اما دوست دارم در حکم دادن در مورد دولت اسلامی (داعش) منصف باشم. این سازمان علی رغم از دست دادن برخی از نیروها و دستاوردهایش، کارآمدی و استواری خود را ثابت کرد و زمانی که در برابر حملات ائتلاف بین المللی متشکل از 60 کشور ایستادگی کرد، جهان را شگفت زده کرد.

او برخی از علل ماندگاری و گسترش داعش را اینگونه برشمرد: "سازمان داعش از طریق دستگاه تبلیغاتی و استفاده از فناوری بالا، موفقیت های بسیاری را کسب کرد که به جذب هزاران نفر، حتی دهها هزار نفر از اروپایی ها، آمریکایی ها

ص: 62

و روسی‌ها انجامید. سازمان داعش در حال حاضر کنترل یک سوک از منطقه عراق و بیش از 50 درصد از مساحت سوریه را در اختیار دارد و چه بخواهیم یا نخواهیم، داعش دولتی پابرجاست. (1)

13. «پادشاه مراکش دستور داد برنامه‌های درسی تربیت دینی در این کشور مورد بررسی و اصلاح قرار گیرد»

تصویر

محمد ششم، پادشاه کشور مغرب (مراکش) دستوری را خطاب به وزیران آموزش و پرورش و اوقاف و امور اسلامی صادر کرد که طی آن بر ضرورت بررسی و تجدید نظر در برنامه‌ها و روش‌های آموزش دینی تأکید کرده است. این دستور علاوه بر مدارس سطوح پایین آموزش و پرورش، شامل مراکز آموزشی خاص، غیر دولتی و قدیمی نیز می‌شود.

پادشاه مراکش در نشست وزیران این کشور تأکید کرد که این تجدید نظر در راستای اهمیت دادن بیشتر به پرورش اسلامی مطابق با ارزشهای اسلامی سهل و آسان است که در دل آن مذهب مالکی است. مذهبی که داعیه دار میانه - روی و اعتدال بوده و به آسان‌گیری و همزیستی مسالمت‌آمیز با سایر فرهنگ‌ها و تمدن‌های انسانی دعوت می‌کند.

او تأکید کرد که برنامه آموزش و تربیت اسلامی باید بر ارزش‌های اصلی ملت مغرب و بر عادات و سنتهای آنان تمرکز یابد. وی این عادات را تقویت‌کننده روح وحدت ملی در مغرب توصیف کرد. (2)

ص: 63

-
- 1- «مفتی القاعدة السابق: تنظيم الدولة موجود رغم خسائره»، 18 ژنویه 2016م، سایت عربی 21: <http://arabi21.com>
 - 2- «ملك المغرب يأمر بمراجعة مناهج ومقررات تدريس التربية الدينية»، یکشنبه 7 فوریه 2016م، سایت العالم: <http://www.alalam.ir>

از آنجا که نفوذ تفکر متحجرانه و افراطی وهابیت و تکفیر در کشورهای متعدد جهان پیامدهای دشوار و خطرناکی را داشته است، برخی از مسئولان دولتی در کشورهای مختلف جهان اسلام، تصمیم گرفته اند راههای نفوذ این تفکرات خطرناک را سد سازند.

14. «عالم سعودی: داعش در واقع ثمره سلفیت وهابی است»

تصویر

□

عادل الکلبانی، عالم و مبلغ سعودی، طی سخنانی در یک برنامه تلویزیونی در شبکه ام بی سی اظهار داشت: تفکر داعش، تفکری سلفی است. اما نه اخوانی، نه قطبی، نه اشعری و نه صوفی است. در حالی که در کتابهای ما چنین نسبت هایی را به تفکر داعش میدهند.

او همچنین در صفحه تویتر خود نوشت: داعش ثمره ای سلفی است که باید با شفافیت با آن به مواجهه پردازیم. این موضع عادل الکلبانی واکنش تندی را از جانب سلفیان علیه وی در پی داشت.

در همین رابطه، دکتر منصور الهجمله، استاد و محقق سعودی نیز با نوشتن تعلیقی بر نظر کلبانی، نوشته است که مقصود کلبانی از ثمره سلفیت چند امر است:

1. داعش یک سازمان سلفی است؛ چرا که تمام کتاب های مرجع داعش، کتب سلفی با رویکرد نجدی (وهابی) آن است. این سازمان رساله ها و فتاوای رهبران فکری و داعیه داران سلفیت نجدی (وهابی) را منبع تفکرات خود معرفی کرده است.

تصویر

□

2. تمام نظریه های تکفیر، به طور

ص: 64

ویژه، نظریاتی وهابی شمرده میشوند.

روش تربیتی داعش نیز مانند وهابیت مبتنی بر نفرت نسبت به دیگران و نداشتن شفقت به آنان است.

3. روش تربیتی داعش در تعامل با سایرین منطبق بر شیوه سلفی وهابی است.

هجله در پاسخ به سؤال "آیا داعش ثمره ای سلفی است؟" که عنوان مقاله اوست، نوشته است: بگذارید در پاسخ به این سؤال تلاش کنم تفصیلی را ارائه کنم تا روشن شود که جواب این است: «آری، داعش ثمره ای سلفی آن هم از نوع وهابی آن است.» (یعنی داعش ثمره گسترش تفکر وهابیت است).

او نوشته است: فقه وهابی چنان که در کتابهای مشایخ دعوت نجدی، آمده است، چه بسا برای اغلب کسانی که آن را در کتاب ها مطالعه می کنند، آسان باشد. اما وقتی به مرحله عینیت می رسد و وارد عرصه زندگی می شود خواهی فهمید که این فقه پیچیده وهابیت، در نفی مخالف و راندن او در واقع، بسیار خشن و زشت است.

در همین موضوع، عبدالله المالکی، محقق و نویسنده سعودی نیز مطالب قابل توجهی را در مورد تشابه داعش با وهابیت ذکر کرده است.

عبدالله المالکی، ابتدا با بررسی تاریخ وهابیت و جایگاه گروه "اخوان من اطاع الله" در شکل گیری حکومت آل سعود و تفکر وهابی، ایدئولوژی داعش را امتداد اخوان وهابی دانست.

تصویر

□

شایان ذکر است که جماعت اخوان التوحید در تاریخ وهابیت، یکی از مهمترین عوامل شکل گیری و به قدرت رسیدن آل سعود با تفکر وهابی، به شمار می آید. این جماعت

ص: 65

شامل نیروهایی صحرانشین از حامیان تفکرات محمد بن عبدالوهاب بود که با آن تفکر افراطی و کشتار مردم مناطق مختلف توانست مقدمات حکومت عبدالعزیز سعودی را فراهم سازد. اما پس از قدرت یافتن آل سعود و استوار شدن پایه های حکومتش، اختلافاتی میان وهابیان رخ داد که به دو دستگی در میان آنان انجامید. دسته ای که اغلب اخوان التوحید را در بر داشت، قائل به پافشاری بر عقاید و رویکردهای جمودگرایانه و سلفی محمد بن عبد الوهاب بود. دسته دیگر اما تحت حاکمیت آل سعود، و بر اساس مصالح سیاسی همراه با آل سعود بودند.

مالکی با تبیین این دو دسته، داعش را امتداد وهابیتی دانست که به عهد قدیم خود وفادار مانده و مسائل تکفیری را که از تفکرات ابن عبدالوهاب کسب کرده نصب العین خویش قرار داده است. بر اساس این تفکر هرگونه ارتباط و هم پیمانی با کفار حرام بوده و فاعل آن مرتد خواهد بود. (اینجاست که وجه اختلاف داعش با حکام آل سعود و علمای درباری وهابیت روشن می شود.)

کمال حبیب، محقق مصری و کارشناس جنبش های اسلامی نیز در گفتگو با سایت عربی 21، توصیف تفکرات داعش را به "تفکری سلفی با نسخه وهابی اش" تأیید کرد.

این کارشناس مصری در پاسخ به سؤالی در مورد شباهت های داعش با سلفیت وهابی، اظهار داشت: یکی از قوی ترین وجوه شباهت میان داعش و وهابیت از لحاظ نظری این است که تمایل آنان به تکفیر مردم به مراتب بیشتر از اشتیاقشان به مسلمان خواندن و مؤمن خواندن آنان است.

اما در زمینه شباهت های عملی این دو چنان که کمال حبیب گفته است، آشکارترین وجه تشابه عملی داعش با وهابیت، اشتراک این دو در جنگیدن با کسانی است که آنان را مرتد می خوانند که این شیوه، یکی از عادات وهابیان در برخورد با قبایل مخالفشان بوده است و این عینا

تصویر

□

ص: 66

همان رفتاری است که داعش در عراق و سوریه از خود نشان میدهد.

وی تأکید کرد که دولت سعودی سوم تا حد زیادی توانست تفکر وهابی اخوان التوحید را در این کشور تضعیف کند و با استفاده از علما و درباری و دادن عنوان ولی امر شرعی به پادشاه، تفکر وهابی مخالف با اقدامات پادشاه را سرکوب کند.

در مقابل این نظرات، عده ای از علمای وهابی، با موضع گیری در برابر این نظرات، داعش را سازمانی بیگانه از وهابیت خواندند.

صالح الفوزان عضو انجمن کبار العماة عربستان سعودی با رد این نظرات، این مطالب را گمراه کننده خواند و سخنان کارشناسان در این زمینه را در راستای گمراه کردن مردم از راه حق قلمداد کرد.

دکتر محمد ابراهیم السعیدی، استاد فقه و اصول اسلامی در دانشگاه ام القرای مکه نیز توصیف داعش به ثمره ای وهابی را کلامی اشتباه دانست.

سعیدی داعش را ثمره ای خارج از وهابیت خواند که از رحم تفسیرهای نابه جا از آیات قرآن متولد شده است. او تأکید کرد که تعداد کمی از رهبران داعش و القاعده از طلاب دروس دینی در عربستان بوده اند و اغلب آنان مانند ظواهری مصری، مقدسی فلسطینی، جولانی و بغدادی از ملیت های دیگر بوده اند.

این عالم سعودی به عربی 21 گفت: رهبران داعش و القاعده نظریات محمد بن عبدالوهاب را نخوانده اند و حتی برخی از طلاب سعودی که به آنان پیوسته اند در حد پایینی از علم هستند که تحت تأثیرات تبلیغات آنان قرار گرفته اند. محمد مقدسی هم که خود نظریه پرداز گروه های جهادی سلفی است، آنان را متأثر از سید قطب دانسته است.

البته این عالم سعودی نگفت که نظریات تکفیری ابن تیمیه و محمد بن عبد الوهاب توسط چه مؤسساتی (مؤسسات وهابی) به این افراد رسیده است. او اشاره ای نکرد که برخورد داعش با مقدسات مسلمانان و تخریب حرم ها و قبور بزرگان و اولیای الهی توسط این تشکیلات برگرفته از همان تفکری است که حرم ائمه بقیع را در مدینه ویران ساخته و قصد داشت تا حرم پیامبر را نیز ویران سازد. او نگفت که در ابتدای حمله به سوریه و برافروختن آتش فتنه در این کشور، علمای کدام فرقه (وهابیت سعودی) دست به تکفیر بشار اسد زدند و جوانان مسلمان را با دعوت به جنگ در سوریه به آغوش داعش سپردند.

در این باره محقق دینی، دکتر عصر النصر، وجه تشابه سلفیت با داعش را در این مقوله دانست که رهبران داعش از آنجا که در مدارس سلفی آموزش دیده اند، مانند سلفی ها از مذاهب اربعه اهل سنت منقطع شده و به فقه الدلیل روی آورده اند. به عبارت دیگر آنان با کنار گذاشتن مذاهب فقهی اهل سنت رو به ظاهرگرایی آورده اند و از سلطه علما خارج شده اند.⁽¹⁾

تصویر

□

ص: 68

1- «هل تنظيم الدولة حقا "نبته سلفية وهابية"؟»، سه شنبه 9 فوریه 2016م، سایت عربی 21: <http://arabi21.com>

1. «گفتمان دینی در یک وادی است و سلفیه جهادی در وادی دیگر»

تصویر

صلاح الدین الجورشی، یکی از برجسته ترین روزنامه نگاران و تحلیل گران تونس است که در دهه هفتاد به عضویت جماعت اسلامی تونس درآمد و پس از آن با جدا شدن از این گروه و به همراهی احمیده النیفر، جریان چپ اسلامی را در تونس پایه نهاد.

وی در این مقاله با بررسی اوضاع در کشور تونس، وضعیت امنیتی این کشور را بسیار شکننده توصیف کرد. کشف هسته ها و گروههای متعدد تروریستی در تونس، جنگ داخلی در لیبی و قدرت گرفتن تروریست ها در این کشور که همسایه تونس به حساب می آید و تبدیل شدن کوهها و دشتهای تونس به جولانگاه گروه های مسلح تروریستی، نکات حائز اهمیتی است که از نزدیک بودن خطر به دولت و ملت تونس خبر میدهد.

جورشی با این مقدمه، مطالب ذیل را در مقاله خود ذکر کرده است:

مشکل اینجاست که پدیده این گروه ها تنها سیاسی یا امنیتی نیست، بلکه اعضای این گروه ها به نام اسلام سخن می گویند و می پندارند آنان هستند که تنها فهم صحیح از دین را دارا بوده و رسالت آن را بر دوش گرفته اند. این در حالی است که قدرتمندترین طرفها در تونس نسبت به جذب جوانان تونسی، همین گروه ها هستند. بنابراین نمی توان برای مقابله با این گروه ها تنها به زبان سلاح اکتفا کرد، بلکه باید با زبان دین و عقل نیز به مواجهه با آنان پرداخت و از نصوص شرعی و تراث اسلامی در این زمینه بهره جست.

از این دیدگاه، در تونس جنجال گسترده ای حول تعیین ویژگی های گفتمان

دینی مناسب و میانه رو که توان جذب جوانان و مقابله با تفکرات سلفیه جهادی را داشته باشد به وجود آمده است. اما مشکل بزرگ این است که این تحقیقات دشوار برای تعیین گفتمان دینی جایگزین، در سیاق و زمینه بدی پیش آمده است.

مؤسسه دینی رسمی در تونس در حالت ضعف شدید قرار دارد. ضعفی تاریخی که از دهها سال پیش دست به گریبان سازمان رسمی دینی شده است و دولت ملی جدید نیز بر این ضعف افزوده است؛ چرا که این دولت به جای اینکه به رشد گفتمان دینی پردازد و نیاز شدید این گفتمان را که همان تغییر و نوسازی است، برآورده سازد، سازمان رسمی دینی را موظف کرده است که حول مصالح دولت سیر کند. سازمانی دینی در تونس به جای پرداختن به مسائل داخلی خود و تجدید گفتمان دینی که جوانان منتظر آن هستند، به شرعی جلوه دادن اقدامات دولت می پردازد.

از طرفی دیگر با شکل گرفتن انقلاب در تونس و از همان سال های نزدیک به انقلاب نیز شاهد بودیم که اقبال مردم، به ویژه جوانان به دین مضاعف شده و مساجد مملو از نمازگزاران شده است. اما گفتمان دینی نتوانست نیازهای اجتماعی این پناهندگان را به خوبی پاسخ گوید. پس در برخی مساجد به تبلیغ احزاب پرداخته و برخی دیگر نیز از جهاد و اسامه بن لادن سخن گفتند. احزاب دینی مانند جنبش النهضه، نیز نتوانستند سیاست دینی واضح و روشنی را عرضه کنند. این در حالی است که آنان در خیمه دین و تحت شعار اسلام توانستند زمام امور را به دست گیرند.

همه اینها حاکی از سستی حالت دینی و عدم قدرت سازمان دینی تونس در

2. «لیبی میان جنگال تروریسم تکفیری و احتمال دخالت بیگانگان»

بالاگرفتن اوضاع بحرانی در لیبی و رشد گروه های تروریستی تکفیری، این کشور را که یکی از دارندگان منابع انرژی محسوب می شود، این کشور را بخش مهمی از بحث در فرایند تصمیم گیری در کشورهای غربی قرار داده است.

بر همین اساس محمود طلعت با نوشتن مقاله ای به بررسی اوضاع و تحرکات تکفیری ها در لیبی پرداخته است.

در این مقاله آمده است: کشورهای متعددی، نگرانی خود را از گسترش نفوذ داعش در لیبی و قدرت این سازمان در سیطره یافتن بر شهر سرت ابراز داشته اند. تحرکات داعش در لیبی تا جایی است که احتمال می ورد برخی از مناطق این کشور به جای عراق و سوریه به محل آموزش نیروهای جهادی تکفیری مبدل گردد. چنان که این امر در عمل به صورت پدیده ای خطرناک بروز یافته و پادگان های آموزشی متعددی تحت اشراف جنبش انصار الشریعه و داعش در لیبی فعالیت می کنند.

ژنرال جوزف دانفورد، رئیس ستاد مشترک ارتش آمریکا، با بیان اینکه داعش قصد دارد از لیبی به عنوان پایگاهی منطقه ای استفاده کند، تأکید کرد که در این باره نیازمند انجام اقدام نظامی فوری و قاطعانه برای جلوگیری از گسترش داعش در لیبی هستیم.

این در حالی است که واقعیتی تلخ در لیبی وجود دارد و آن واقعیت این است که کشور لیبی از زمان استعمار به سه منطقه نفوذ خارجی تقسیم شده بود. بدین ترتیب که غرب لیبی، منطقه نفوذ ایتالیا، شرق آن محل نفوذ انگلیس و جنوب

ص: 71

1- «الخطاب الدینی فی واد و" السلفية الجهادية " فی واد آخر»، شنبه 8 اسفند 1394 ش، 27 فوریه 2016م، سایت عربی 21:

کشور نیز به فرانسه اختصاص دارد.

بر اساس اخبار رسانه ها، انگلیس قصد دارد هزار نیروی نظامی خود را وارد خاک لیبی کند که مدعی است، وظیفه آنان تنها آموزش نیروهای لیبی است نه ورود به میدان نبرد با داعش. چنان که ایتالیا نیز از آمادگی خود را برای فرماندهی دخالت زمینی در خاک لیبی اعلام کرده است و تنها منتظر چراغ سبز سازمان ملل متحد و مقامات ملی لیبی است. فرانسه نیز در مناسبت های متعددی از امکان دخالت نظامی در لیبی برای ضربه زدن به مراکز داعش در این کشور سخن گفته است.

از طرفی کشورهای همجوار لیبی (مصر، الجزایر و تونس) نیز مراتب نگرانی خود را از اوضاع در لیبی و پیامدهای دخالت بیگانگان در این کشور اعلام داشته اند و هر کدام به نحوی با انتشار بیانیه ها و سخنان مقامات دولتی خود، با دخالت بیگانگان در لیبی مخالفت کرده اند.

اغلب کارشناسان نیز به تبعات دخالت بیگانگان در خاک لیبی اشاره کرده اند. چنان که دخالت غربی ها در سال 2011م در لیبی و رها کردن آن به حال خود باعث شد تا صدها گروه مسلح در این کشور شکل گیرد و امکان دارد که این تجربه بار دیگر اتفاق بیفتد که این بار با توجه به نفوذ داعش در میان تکفیریهای لیبی، خطرات بزرگ تری در انتظار این کشور و همسایگانش خواهد بود. (1)

ص: 72

1- «لیبیا بین مخالف الإرهاب وهاجس التدخل الأجنبي»، دوشنبه 3 اسفند 1394 ش / 22 فوریه 2016م، سایت رؤیت:

<http://www.roayahnews.com>

*بخش سوم: تحلیل ها(1)

تحلیل های ارائه شده درباره جریان های سلفی تکفیری از سوی اندیشکده های جهان عرب

ص: 73

1- محمدعلی موحدی پور

1. منطقه پرآشوب: موسسات و نهادهای فکری غربی خاورمیانه را در سال 2016 چگونه پیش بینی می کنند؟

تصویر

□

در پایان سال 2015 موسسات و نهادهای فکری غربی به پاسخگویی به این سوال کلیدی پرداخته اند که: جهان در سال 2016 چگونه خواهد بود؟ در راستای این سوال منطقه خاورمیانه مورد توجه زیادی قرار گرفته است. خط سیرهای احتمالی فعل و انفعالات در منطقه بخشی از فرایند پیش بینی آینده جهان را به خود اختصاص داده چرا که این منطقه پر تنش ترین منطقه در جهان است و مشکلات و تحولاتی که در آن جاریست بر بقیه نقاط جهان نیز تاثیر می گذارد.

از این رو و به دلیل ضرورت پیروی از روش اندیشه ای موسسات و مراکز فکر استراتژیک بین المللی در منطقه ما که تاثیر مهمی در چگونگی شکل گیری تصمیمات سیاست خارجی قدرتهای بزرگ در جهان دارد، بررسی های بین المللی در مرکز منطقه ای بررسی های استراتژیک در قاهره بر رصد و پیروی از تحلیل ها و پیش بینی های سازمان های اندیشه ای استراتژیک غربی، با استناد به گزارشات و بررسی های منتشر شده توسط این سازمان ها پیرامون جهان و منطقه در سال 2016 معطوف شده است.

گزارشات و تحلیلاتی که در این راستا مورد تحلیل قرار گرفته اند به چهار بخش

ص: 74

تقسیم می شوند: 1. ملاحظیات کلی پیرامون گزارشات مراکز و موسسات اندیشه ای غربی از منطقه؛ 2. مقاصد استراتژیک مرتبط با منطقه که در سال 2016 بر جهان حاکم خواهد بود؛ 3. مقاصد استراتژیکی که در سال 2016 بر منطقه حاکم خواهد بود؛ 4. منطقه خاور میانه در سال 2016 چگونه خواهد بود (بحران های اصلی منطقه، سازمان های تروریستی، تحولات خاص در برخی از دولتهای منطقه)

الف) ملاحظیات کلی پیرامون گزارشات مراکز و موسسات اندیشه ای غربی از منطقه

در این بخش به چند نکته می توان اشاره نمود که عبارت اند از: 1. میان تحلیلات و پیش بینی های همه این سازمان ها در مورد خط سیر تحولات احتمالی در خاور میانه در سال 2016 اتفاق نظر زیادی وجود دارد. 2. تحلیلات و پیش بینی های این مجموعه ها غالباً بر اساس ملاک های مرتبط با منافع استراتژیک کشورهای غربی به ویژه آمریکا است. 3. تحلیلات این مجموعه هابر خطرات چالش های احتمالی مهم منطقه در سال 2016 تمرکز دارند لذا جز در موارد نادر به تحولات مثبتی که در منطقه رخ داده است توجهی ندارد.

ب) مقاصد استراتژیک مرتبط با منطقه در سال 2016 که بر جهان حاکم خواهد بود

1. در سال 2016 انتخابات ریاست جمهوری در آمریکا برگزار خواهد شد و مسائل سیاست خارجه به ویژه مسائل مرتبط با خاور میانه مثل خطر داعش توجه بسیاری از رای دهندگان آمریکایی را به خود جلب خواهد کرد.

2. رویارویی آمریکا و روسیه ادامه خواهد یافت و روسیه بر تلاش به منظور محقق کردن دستاوردهای بیشتر در پرونده سوریه در مقابله با فشار آمریکا در پرونده اوکراین تمرکز خواهد نمود. همچنین آمریکا آمادگی بیشتری برای مذاکره پیرامون مسائل تاکتیکی خواهد داشت ولی از دادن هیچ گونه امتیازی به روسیه که می کوشد از طریق ارتباط بین همکاری در عرصه مبارزه با تروریسم و مناقشات

ص: 75

استراتژیک امتیازات وسیع تری به دست آورد امتناع خواهد ورزید و به جای آن در راستای حمایت از هم پیمانان اروپایی خود در خطوط رویارویی با روسیه خواهد کوشید.

3. دولت فرانسه بیشتر از سایر حکومت های اروپایی مورد تهدید تروریستی از ناحیه خاورمیانه و شمال آفریقا به دلیل گسترش داعش در شمال آفریقا قرار خواهد گرفت.

4. عقب نشینی اروپا در سایه فشارهای سیاسی و اقتصادی وارد بر کشورهای آن عمیق تر خواهد شد. همچنین چالش های ناشی از خطر تهدیدات تروریستی در این قاره در پی وخامت اوضاع در لیبی افزایش خواهد یافت. از سوی دیگر تداوم مساله مهاجرت پناهجویان از خاورمیانه، دولت های اروپایی را به اجرای اقدامات امنیتی شدید و تجدید نظر در سیاست های اعطای ویزاهای مهاجرت، وادار خواهد نمود.

5. قیمت نفت مساله ای است که چالش های جدیدی را به ویژه در اقتصاد کشورهای خلیج فارس ایجاد خواهد نمود. صادرات نفت ایران که در نیمه اول سال جاری وارد بازار خواهد شد موجب ایجاد توازن در قبال کاهش صادرات آمریکا خواهد گردید. احتمالاً تغییراتی نیز در حجم صادرات نفت عربستان در پایان سال اتفاق خواهد افتاد زیرا به دنبال تاثیر ورود صادرات نفت ایران و کاهش صادرات نفت آمریکا بر قیمت های جهانی نفت، تلاش برای حفظ قیمت نفت، در پایان سال، این کشور را به سوی کاهش صادرات از راه هم ترازی با کویت و امارات سوق می دهد.

ج) مقاصد استراتژیکی که در سال 2016 بر منطقه حاکم خواهد بود

1. منطقه خاورمیانه در سال 2016 مضطرب ترین و پرآشوب ترین منطقه در جهان خواهد بود. در این منطقه شش کشور آسیب دیده وجود دارد (افغانستان، عراق، لیبی، مالی، سوریه و یمن) و تعداد آورگان این منطقه به رکورد جدیدی خواهد رسید. داعش قوی ترین سازمان تروریستی در تاریخ است. اقتصاد

کشورهای نفتی تحت فشار قرار دارد. این اوضاع و شرایط در سال 2016 مستعد وخیم تر شدن است.

2. خاورمیانه در سال 2016 به تحول ژئوسیاسی خود ادامه خواهد داد و در سایه اتفاقات جاری در منطقه شکل و هیئت آن را بازسازی می نماید. سال 2016 یکی از سلسله سنواتی است که وضعیت دائمی منطقه را در آینده مشخص می کند. در حال حاضر منطقه شاهد دورانی مضطرب و خشونت ویران کننده است. این دوره از ابتدای سال 2014 با اوج گیری داعش آغاز شده و نمی توان فهمید که چه زمانی به پایان خواهد رسید اما می تواند در سال 2018 با 2019 شاهد ثبات و آرامشی نسبی باشد. این مساله به طور قطع متوقف بر این مساله است که دو پایه اصلی منطقه یعنی ترکیه و عربستان دچار سقوط و اضمحلال شده باشند یا نه؟ در صورت وقوع این مطلب سقوط آنان پایان یافتن دوران بی ثباتی و عدم آرامش را در منطقه تا زمان نامعلوم به درازا خواهد کشاند.

3. شرایط پر آشوب و پر هرج و مرج خاورمیانه و زمینه ها و شرایط ناشی از آن، تهدیدات گسترده ای را ضد امنیت ملی آمریکا به وجود می آورد. این تهدیدات بر اساس میزان مخاطره آمیز بودنشان برای امنیت ملی آمریکا در سه دسته اولویت بندی می شوند:

الف) تهدیدات دارای اولویت اول که وقوعشان احتمال بسیار زیادی دارد عبارت اند از: افزایش شدت درگیری ها در سوریه بر اثر افزایش حمایت های خارجی از طرف های درگیر از جمله دخالت نیروهای نظامی، احتمال افزایش دسته بندی های سیاسی در داخل لیبی همراه با افزایش خشونت و دخالت نظامی کشورهای عربی؛ افزایش بحران بین اسرائیل و سرزمین های اشغالی؛ اوج گیری خشونت سیاسی در ترکیه میان گروه های مختلف کرد و نیروهای امنیتی ترکیه بر اثر جنگ داخلی در سوریه؛ افزایش عدم استقرار سیاسی در مصر از جمله وقوع حملات تروریستی در این کشور به ویژه در منطقه سیناء؛ افزایش خشونت و بی ثباتی در افغانستان به خاطر افزایش قدرت طالبان؛ افزایش تفرقه و اختلاف در

عراق بر اثر تسلط داعش بر برخی قسمت‌ها و تداوم خشونت‌ها میان سنی و شیعه.

ب) تهدیدات دارای اولویت متوسط با احتمال وقوع متوسط: افزایش خشونت داخلی و عدم استقرار سیاسی در پاکستان به دلیل فعالیت‌های گروه‌های متعدد مسلح به ویژه طالبان پاکستان، افزایش خشونت طائفه‌ای و عدم ثبات سیاسی در لبنان و اردن بر اثر جنگ داخلی سوریه؛ افزایش شدت جنگ داخلی در یمن بر اثر دخالت نیروهای خارجی؛ رویارویی احتمالی بین ایران و آمریکا یا بین ایران و یکی از هم‌پیمانان و شرکای آمریکا

ج) تهدیدات دارای اولویت کم که احتمال وقوعشان ممکن است مانند: رویارویی نظامی شدید بین هند و پاکستان به سبب حمله تروریستی و یا افزایش خشونت در کشمیر؛ عدم استقرار سیاسی در عربستان در اثر افزایش فشارهای اقتصادی و بحران داخل‌خاندان سلطنتی و دشواری‌های جنگ در یمن

4. به رغم تلاش‌های سیاسی و دیپلماتیکی که برای دستیابی به صلح در منطقه ابتداء در سوریه و سپس یمن و لیبی انجام شده، بعید است که این تلاش‌ها به صلح و حل و فصل حقیقی درگیری‌ها در این مناطق بیانجامد. لذا سال 2016 سال صلح و آرامش‌شکننده خواهد بود زیرا درگیری‌ها در این مناطق به خاطر دسته‌بندی‌های طائفه‌ای و قبیله‌ای در این کشورها و نیز تفاوت و تناقض موضع‌گیری‌های طرف‌های منطقه‌ای و بین‌المللی بسیار پیچیده است.

5. در سال 2016 به خاطر بازگشت تعداد زیادی از مبارزین از مناطق درگیری، احتمال وقوع حملات تروریستی در کشورهای شمال آفریقا و خلیج فارس بسیار زیاد خواهد بود.

6. تجزیه دولت عراق و جدا شدن قسمت‌هایی از آن مهمترین مساله این زمان خواهد بود. با وجود مبارزه مشترک کردها و اهل سنت و حکومت شیعی عراق علیه داعش، عواملی وجود دارد که جدایی میان کردها و اهل سنت را تقویت می‌کند. منطقه کردستان از ابتدای سال 2015 با صدور مستقیم نفت به خارج و

سرپیچی از حکومت مرکزی، علاقه خود را به ایجاد یک حکومت شبه خود مختاری نشان داده است. همان گونه که رهبر کردها به تحرک و رایزنی در واشنگتن برای حمایت از استقلال دولتشان اقدام نموده است. تجزیه عراق منجر به عدم استقرار و وقوع درگیری ها نه فقط در مرزهای این کشور بلکه در مناطق کردنشین ترکیه و ایران نیز خواهد شد.

چهارم: منطقه خاور میانه در سال 2016 چگونه خواهد بود (بحران های اصلی منطقه، سازمان های تروریستی، تحولات خاص در برخی از دولت های منطقه)

بحران های اصلی منطقه

الف) بحران سوریه

1. همیاری تلاش های قدرت های بین المللی مختلف برای دستیابی به صلح در سوریه خبر خوبی در تاریخ گفتگو و مذاکره است اما این همیاری نیز مشکوک است. در حال حاضر سه ائتلاف برای مبارزه با تروریست در سوریه وجود دارد و طرفهای متعددی در آن عضو هستند. تلاش های دیپلماتیک سریع برای رسیدن به توافق، تأکیدی بر این مطلب است که همه طرف ها خواستار نوعی حل و فصل قریب الوقوعند که احتمال دستیابی به آن به خاطر آماده بودن شرایط و عدول از آستانه یک جنگ فراگیر، در اواسط سال وجود دارد. البته حتی در صورت دستیابی به چنین توافقی باز احتمال دارد که هرکدام از طرف ها با استفاده از ابزار غیر مرسوم به حمایت از طرف های مورد حمایت خود بپردازد و این امر ممکن است در مواردی به افزایش درگیری بیانجامد. به عبارت دیگر هرگونه اشاره احتمالی که دلالت بر حل و فصل این مناقشه باشد گاهی خیالی یا انحرافی است. با این وصف روشن است که توافق بین بیشتر قدرتهای حاضر در درگیری سوریه، دیر یا زود به دست خواهد آمد و احتمال دارد که سال 2016 سالی باشد که در آن دستیابی به جزئیات این توافق محقق شود.

2. در حال حاضر امکان ایجاد دیدگاهی پیرامون سوریه در دوران بعد از درگیری دشوار است و این مساله تا حد زیادی به تعیین سرنوشت شهر رقه (پایتخت

ص: 79

داعش) بستگی دارد. هر کس سرنوشت این شهر را مشخص کند در فرایند تدوین دستور کار تعیین وضعیت سوریه بعد از درگیری، دست برتر را خواهد داشت؛ زیرا سند این دستور کار، عنصر اصلی در تلاش های شورای امنیت برای حل درگیری خواهد بود. آمریکا متمایل به الگویی است که در آن یک دولت سنی گذرنده از مرزها در جنوب (الگوی دولت فدرالی) رابط میان شرق سوریه و غرب عراق باشد. این تمایل به خاطر احیای خطوط فشار قوی گاز ترکیه است که از ابتدا دلیل اصلی جنگ بود. در عین حال، روسیه و سوریه خواستار حفظ یکپارچگی ارضی سوریه - اند. شایان ذکر است که دخالت نظامی اخیر ترکیه در شمال عراق با هدف تقویت ایده دولت سنی گذرنده از مرزها در جنوب، انجام گرفته است.

ب) بحران در یمن

1. برای جنگ در یمن، پایانی قابل مشاهده نیست و زمینه های مهم آن ادامه خواهد داشت. این جنگ زیرساخت های محدود یمن را ویران نموده و دسته بندی های سیاسی را عمیق تر کرده است.

2. پیش بینی اینکه عربستان جنگ را پایان خواهد داد دشوار است اما اگر ائتلافی که این کشور برای جنگ ضد تروریسم تشکیل داده حمایت خویش را به - ویژه از طریق اعزام نیروها و افزایش قدرت ارتش ارائه کنند چه بسا که اوضاع تغییر نماید.

3. عربستان حوثی ها را وکلای ایران می داند و این مساله موجب تشویش این کشور که آرزوهای ایران را برای هیمنه منطقه ای زیر نظر دارد؛ می گردد. لذا هرگونه صلحی برای جنگ در یمن توافقات قبلی بین این دو قدرت منطقه ای را می طلبد و این امریست که وقوع آن در آینده نزدیک بعید به نظر می رسد.

ج) بحران لیبی

1. فعالیت سازمان داعش در تحکیم سیطره اش بر مناطق پیرامون سرت و مناطق ساحلی لیبی در دریای مدیترانه منجر به وجود ضرورت اقدام و تلاش بین المللی برای پایان دادن به این بحران سیاسی که نوعی از هرج و مرج را در داخل

کشورها به وجود آورده شده است.

2. به رغم موفقیت کشورهای متحد در امضای پیمان تشکیل دولت وحدت ملی در سایه فشار آمریکا و ایتالیا، هنوز هم نیروهایی که معارض با این پیمانند وجود دارند. می توان گفت دولت وحدت ملی به ویژه در شرایط امتناع این نیروها از انتقال دولت به طرابلس، در حکومت موفق نخواهد بود.

3. همچنان هرج و مرج و آشوب وضعیت غالب در لیبی است. قانون و سازمان های مجری آن وجود ندارند. این کشور نقطه اصلی عبور پناهجویان و مهاجران از خاور میانه و آفریقا است که می کوشند خود را به اروپا برسانند. سرازیر شدن نیرو و اسلحه از لیبی بدون هیچ مانعی موجب شعله ور شدن درگیری ها در منطقه ساحلی شده است. همچنین منطقه فقیر "فزان" در جنوب این کشور پناهگاه شبکه های تبهکار و گروه های تندرو شده است. در راس این خطرات فروپاشی اقتصادی است که اگر افزایش صادرات نفت محقق نشود و مسولین این کشور برای سلامت موسسات مالی لیبی که مورد منازعه دو گروه است چاره ای نیندیشند دور از انتظار نیست.

4. مساله اصلی برای لیبی و شرکای بین المللی آن باید پیوند زدن نیروهای معارض، به حکومت باشد و در بهترین حالات باید به پیمانی که امضا شده به عنوان ابتدای مسیر صلح بنگرند نه پایان آن.

سازمان های تروریستی

الف) سازمان داعش

1. ضربات ائتلاف بین المللی موجب تضعیف این سازمان خواهد شد اما خطر روریستی آن همچنان ادامه خواهد داشت.

این سازمان برای حفظ سرزمین های تحت سیطره اش در سوریه و عراق و تسلط یافتنش بر مناطق جدیدی از این دو کشور خواهد کوشید.

2. هر چه ضربات ائتلاف برای تضعیف قدرت این سازمان ادامه داشته باشد داعش حملات تروریستی خود را در خاور میانه و غرب بیشتر خواهد کرد.

ص: 81

3. احتمال دارد که داعش فعالیت هایش را در کشورهای نظیر عربستان، مصر، یمن، لیبی، جنوب صحرای آفریقا و جنوب غرب آسیا گسترش دهد.

4. فعالیت های این سازمان در سال 2016 افزایش خواهد یافت و کشورهای متعددی که در راس اهداف ضربات این سازمان قرار خواهند گرفت عبارت اند از: آمریکا و منافع آن در منطقه، روسیه، ترکیه، عربستان، عراق، لبنان و مصر.

ب: القاعده و دیگر سازمان ها

1. رقابت جهادی بین سازمان های تروریستی داعش و القاعده در سال 2016 مستعد افزایش است.

2. احتمال دارد سازمانهای سابق القاعده در شبه جزیره عربستان، مغرب، غرب آفریقا و جنوب آسیا به منظور اثبات حضورشان در عرصه جهادی فعال شوند.

3. سازمان هایی نظیر بوکوحرام و انصار الشباب و مرابطين از اشتغال توجه جهان به اوضاع عراق و سوریه بهره برداری نموده و فعالیت خود را افزایش خواهند داد.

4. به دلیل احتمال سرازیر شدن مبارزین داعش به جنوب صحرای آفریقا بر اثر ضربات ائتلاف، در مواردی ممکن است نزدیکی و درگیری بین سازمان القاعده در آفریقا و داعش به وجود آید.

تحولات خاص بعضی از کشورهای منطقه

الف) عربستان

در تحلیلات و پیش بینی های بسیاری از موسسات و مراکز فکری غربی بر این مطلب اتفاق نظر وجود دارد که عربستان در سال 2016 شاهد بحران عدم ثبات خواهد بود و نقاطی که این بهم ریختگی در آن نمایان خواهد شد جوانب زیر را دربر می گیرد.

1. کاهش قیمت نفت با همه پیامدهایش بر شدت فشاری که این کشور با آن روبرو است می افزاید.

2. عضویت این کشور گرفتار، در درگیری های منطقه ای به ویژه در جنگ یمن

ص: 82

3. احتمال دارد این کشور شاهد رقابت برای سلطنت و پیامدهای داخلی آن باشد.

ب) ترکیه

1. بحران سیاسی داخلی در ترکیه بر اثر افزایش مخالفان حکومت و استمرار جنگ در سوریه

2. سیاست هایی که رئیس جمهور ترکیه رجب طیب اردغان در پیش گرفته است ترکیه را به سمت نوعی عدم ثبات سوق خواهد داد.

3. مخالفت های سیاسی با اردوغان افزایش خواهد یافت و تداوم تلاش ها برای از بین بردن این مخالفت ها موجب خواهد شد که شدت خشونت های داخلی افزایش بیابد.

مطلب فوق توسط سایت مرکز الاقليمي للدراسات الاستراتيجيه نوشته شده است که در سایت زیر قابل رویت می باشد.

<http://www.rcssmideast.org/Article>

ص: 83

2. مال ، شهرت، ازدواج و... وعده های فریبنده داعش برای جذب جوانان

تصویر

□

داعش به منظور ترویج افکارش برای جذب اعضای جدید از فضای مجازی استفاده می کند به گونه ای که شبکه اینترنت یکی از ابزارهای است که بیشترین نقش را در نشر افکار تندروانه میان بسیاری از جوانان دارد. مساله ای که موجب شیفتگی آنان به بیشتر افکار داعش و در پی آن اقدام بسیاری از آنان به ویژه در قاره اروپا، برای پیوستن به داعش شده است. این سازمان توانسته است تعداد زیادی از زنان و دختران نوجوان را جذب نموده و آنان را برای سفر به سوریه و عراق تحریک و تشجیع نماید.

لذا لازم است تا از نزدیک با استراتژی داعش در بسیج اعضای جدید از طریق شبکه اینترنت آشنا شد. این مساله (آنا ایریل) خبرنگار نشریه فرانسوی را بر آن داشت تا به قصد آشنایی با این استراتژی از طریق شبکه فیسبوک با یکی از مبلغین داعش به نام "ابو بلال الفرانزی" که از نزدیکان ابوبکر البغدادی شمرده می شود، ارتباط برقرار نماید.

ص: 84

وی با ایجاد یک صفحه جعلی در فیسبوک ادعا نمود که دختری بیست ساله و فرانسوی است که اخیراً به اسلام مشرف شده و اشتیاق زیادی برای آشنایی بیشتر با سازمان داعش در مشرق عربی دارد.

ابزار جذب نیرو

از جمله تجربیات این خبرنگار آن است که داعش در جذب هوادار و یاور از طریق اینترنت به انتشار نوارهای ویدیویی و بیانیه های این سازمان و گفتگوهای اعضای وفادار به آن استفاده می نماید که در آن به شستشوی مغزی بسیاری از جوانان اروپایی برای پیوستن به داعش اقدام می نمایند و به این منظور سرزمین دولت اسلامی را سرزمین آرزوها توصیف می کنند که در آن تمامی آرزوهای جوانان به محض پیوستن و سفر به این منطقه محقق خواهد شد. همانگونه که ابوبلال در ابتدای گفتگوی اینترنتی اش با این خبرنگار به مجرد اطلاع از مسلمان بودن او بدون هیچ شناخت قبلی به او پیشنهاد ازدواج می دهد با این استدلال که مسلمان بودن او برای این امر کافی است. سپس او را برای سفر به سوریه دعوت می نماید و اینگونه استدلال می نماید که هرکس که می خواهد یک مسلمان واقعی باشد و به هدایت کامل دست یابد باید به سوریه برود چرا که آنجا تنها سرزمینی است که می توان در آن یک مسلمان واقعی شد. ولی اقامت در غرب فرد را به سوی آتش هدایت کرده و بسیاری از مسلمانان را از اسلام دور نموده است.

همچنین اعضای داعش از میل به حماسه دینی در قلوب جوانان و دختران استفاده نموده و بیان می کند که تطبیق اسلام حقیقی و تعالیم آن در سرزمین دولت اسلامی است. همچنین از احساسات عاطفی آنان از راه خواستگاری از دختران جوان برای فریفتن آنان در پیوستن به سازمان و تحریکشان به سفر به سوریه استفاده می کنند و اینگونه القاء می کنند که آنان یکی از زنان مهم در داخل سازمان خواهند شد و علاوه بر آزادی که در سایه این دولت خواهند داشت تمامی آرزوهایشان نیز محقق خواهد شد.

نکته دیگری که اعضای داعش در شیوه جذب اینترنتی جوانان از آن استفاده

می‌کنند آن است که در گفتگوهایشان نوعی طمانینه روحی و آرامش را به کار می‌برند و از کلماتی استفاده می‌کنند که نشان دهنده احترام و ادب و نزاکت است. همچنین خود را مانند پدری مهربان برای جوانان نشان می‌دهند که می‌کوشد آنان را به پیوستن به سازمان داعش تشویق نماید.

آنا ایریل معتقد است که نا آگاهی و کوتاهی در مسئولیت به ویژه از جانب خانواده‌ها در برابر روشهای تبلیغی سازمان‌های تروریستی موجب فریب جوانان و نوجوانان می‌گردد. چراکه خانواده‌ها هیچ نظارتی بر نوجوانان ندارند و آنان را برای مقابله با افکار تندروانه‌ای که توسط این سازمانهای تروریستی در پایگاه‌های اینترنتی ترویج می‌شود توجیه و آگاه نمی‌نمایند. بر این اساس در فضای باز و گسترده مجازی، هیچگونه برنامه رقیب و یا پیشگیرانه‌ای در برابر این افکار مسموم وجود ندارد.

مبلغان اینترنتی داعش دولت اسلامی را بهشتی به تصویر می‌کشند که در آن همگان مانند یک خانواده زندگی می‌کنند و مورد حمایت هستند و در آن از یک زندگی رفاهی بهره‌مندند و کسانی که به این سازمان نپیوسته‌اند ضایع و محروم‌اند.

زمینه‌ها و شرایط اجتماعی و دینی جوانان نیز در پیوستن به داعش موثرند. چرا که با شرایط زندگی‌شان نا مطلوب است و یا به مسلمانان رادیکال مبدل شده‌اند. همچنین بهره‌گیری از عواطف دینی جوانان با این ادعا که پیوستن به داعش موجب محو همه گناهان و خطاها می‌گردد، این اعتقاد را در جوانان ایجاد می‌کند که تعالیم صحیح اسلام در داعش متجلی می‌باشد. در همین راستا دعوت به اقدام به کمک‌های انسان دوستانه در این سرزمین و همچنین ترویج ایده خلافت سنی در عراق و سوریه در امر دیگریند که موجب افزایش رغبت جوانان در پیوستن به این گروه می‌شود.

کلیپ‌هایی نیز که با استفاده از آخرین تکنیک‌های روز تولید شده‌اند و صحنه‌هایی از جنگ و میدان‌های مبارزه سربازان داعش را در سوریه به نمایش می‌گذارند، در جذب جوانانی که بیشتر دارای روحیه ماجراجویی‌اند، بسیار موثر است.

در سایه شرایط اجتماعی و اقتصادی بد حاکم بر بیشتر نقاط جهان، جوانانی که برای خود آینده ای خوب در کشورشان نمی بینند با وعده های رفاهی نظیر حقوق کافی، ازدواج، فراوانی خدمات و فرصت های شغلی و ... به راحتی جذب این سازمان می شوند.

دختران و پسران جوان فراوانی به منظور کسب شهرت به این سازمان پیوسته اند بدین امید که نامشان در تاریخ این سازمان ثبت گردد. آنان رسیدنشان به سوریه را از طریق شبکه های اجتماعی اعلام می کنند و افتخار می کنند که بعد از پیوستن به داعش چقدر از افراد مهم و یا نیرومند را کشته اند.

مطلب فوق توسط سایت الجریده الاقتصادية نوشته شده است که در سایت زیر قابل رویت می باشد.

www.aleqt.com

ص: 87

3. ابعاد درگیری میان داعش و طالبان در افغانستان

تصویر

□

اخیراً افغانستان شاهد درگیری میان جنبش طالبان که دارای نفوذ سنتی در افغانستان است و به مدت 6 سال تا زمان ساقط شدنش به دست نیروهای ائتلاف در سال 2001 میلادی، در این کشور حکومت کرده است و سازمان داعشی که شروع به گسترش در مناطق نفوذ طالبان نموده می‌باشد. این درگیری‌ها تنها شامل رویارویی‌های مسلحانه بین این دو گروه نبوده بلکه به تکرار انواع گونه‌های خشونت هر یک نسبت به دیگری از قبیل اعدام‌های میدانی و سوزاندن منازل کشیده شده است.

عوامل و زمینه‌های این درگیری را اینگونه می‌توان تحلیل نمود.

اولاً: ویژگی‌های گسترش داعش در افغانستان

سازمان دولت اسلامی در ابتدای سال 2015 با بیعت برخی از رهبران جدا شده و از طالبان و در راس آنها ملا عبدالرئوف با داعش و رهبر آن ابوبکر البغدادی، به صورت علنی در افغانستان ظهور پیدا کرد و به سرعت به جذب بسیاری از مبارزان داخل و خارج طالبان پرداخته و وجودش را در مناطقی از این کشور تثبیت نمود.

پس از کشته شدن ملا عبدالرئوف در حمله هواپیماهای بدون سرنشین، این

ص: 88

گسترش متوقف نشد و نه تنها در مناطق تحت سیطره حکومت بلکه در مناطق تحت سلطه نظامیان طالبان نیز ادامه یافت و توانست بر تعدادی از قلعه های نظامی طالبان در هلمند و بعضی از مناطق استان زابل افغانستان سیطره یابد.

فعالیت های داعش صرفاً به مناطق جنوبی دور از پایتخت محدود نشد بلکه استان های مجاور کابل نظیر برخی از مناطق استراتژیک مهم (لوگر) شاهد فعالیت های این سازمان بوده اند. حتی نیروهای این سازمان اقدام به ایجاد پادگان هایی در مناطق کوهستانی نائیه به منظور آموزش و زندگی و پناه گرفتن نموده اند.

دوم: عوامل برخورد میان داعش و طالبان

بیانیه ملا منصور رهبر طالبان مبنی بر اینکه طالبان اجازه گسترش در افغانستان را به داعش نمی دهد نشانگر عمق اختلافات این دو گروه و میزان ترس این جنبش از توسعه داعش می باشد. مهم ترین علل رویارویی این دو گروه عبارت اند از:

الف) اختلافات ایدئولوژیک: این دو سازمان از نظر عقائدی و فکری اختلافات عمیقی با یکدیگر دارند. طالبان پایبند به مذهب دیوبندیه است در حالی که داعش دارای مذهب وهابی است و میان این دو مذهب فاصله زیادی است که در ادبیات گروه های جهادی با عنوان (اختلاف تضاد) از آن یاد می شود و مانع پیوند یا همکاری این دو گروه می باشد. از ناحیه فکری نیز فاصله زیادی میان دیدگاه دو طرف پیرامون مفهوم (شریعت) و (بیعت) و تعامل با شیعه و ... وجود دارد به حدی که نشریه الکترونیکی داعش یعنی دابق در دسامبر 2014 طالبان را گروهی معرفی کرد که قوانین و سنت های قبیله ای را بر شریعت اسلامی ترجیح می دهد و نسبت به هدف قراردادن شیعیان غفلت می ورزد و ملا محمد عمر رهبر این جنبش مفاهیم تنقیص شده ای از اسلام را مبنای خود قرار داده است.

ب) درگیری بر سر نفوذ در افغانستان: جنبش طالبان خود را صاحب نفوذ سنتی در افغانستان و پرچمدار جهاد و شریعت در این کشور می داند لذا به شدت

رقابت داعش را با خود بر سر این نفوذ رد می نماید حال آنکه سازمان دولت اسلامی در حال جذب بسیاری از اعضای این گروه است. حال یا به سبب جذابیت فکر داعشی و یا به سبب وعده مال و اعطای مناصب و بهره برداری از نارضایتی موجود میان اعضای طالبان نسبت به رهبرانشان به خاطر کثرت اختلافات این رهبران. بر این اساس معرکه میان دو طرف شبیه به میدان مبارزه برای بقاء است. به ویژه آنکه وجود داعش به خطری حقیقی برای آینده طالبان مبدل شده است.

سوم: مهم ترین پیامدهای درگیری میان دو طرف

الف) تغییر در اولویت مبارزه: درگیری میان دو سازمان باعث شده که به جای عملیات نظامی اساسی در برابر دشمن سنتی هر دو طرف (نیروهای آمریکایی و نیروهای حکومت افغانستان)، بخش زیادی از تلاشهای هر دو طرف متوجه هدف قرار دادن دیگری شود به ویژه بعد از آنکه هریک از دو سازمان در منطقه هلمند علیه دیگری اعلان جهاد نمود. این درگیری غالباً به نفع نیروهای آمریکایی و افغانی تمام خواهد شد چرا که منجر به کاهش شدت عملیات ها علیه آنها در بازه زمانی پیش رو است.

ب) تضعیف قدرت چانه زنی طالبان در مذاکرات با حکومت افغانستان: درگیری و سازمان دولت اسلامی با طالبان منجر به کاهش قدرت طالبان در گفتگوهایش با حکومت کابل می شود به ویژه آنکه داعش این جنبش را از طریق جذب برخی از رهبران و اعضای آن از داخل مورد تهدید قرار داده است. همچنین این درگیری طالبان را متشتت نموده و ادار می نماید که در بیش از یک جبهه بجنگد و این مساله بر فشارهای مالی و انسانی وارد بر این سازمان می افزاید.

ج) گسترش تلاشهای جذب نیرو: درگیری فعلی میان دو طرف باعث می شود که هر کدام برای جذب حداکثری جوانان به صفوف خود بکوشند تا بتوانند در آینده بر نیروهای انسانی خود تکیه کنند. از یک سو مثلاً داعش کوشیده است تا با تبلیغات فراوان افراد بسیاری را از مناطق تحت سیطره طالبان به خود جذب نماید تا آنجا که بتواند بر مناطقی که در آنها نفوذ کرده سیطره یابد. در مقابل طالبان نیز

بر تلاش های خود بر جذب نیرو افزوده است تا بتواند تعداد افرادی را که از صفوف این جنبش خارج شده اند، جایگزین نماید. آن گونه که دکتر محمد نعیم سخنگوی دفتر این جنبش در دوحه بیان کرده کارگروه (جذب و جلب)ی که طالبان اخیرا برای بسیج نیرو ایجاد کرده است موفق به جذب حدود 400 الی 500 نفر از نیروهای مردمی و نظامی به این جنبش شده است.

د) نزدیکی میان طالبان و ایران: فشار ناشی از گسترش داعش در مناطق نفوذ طالبان موجب ایجاد نوعی نزدیکی میان این جنبش با ایران شده است چرا که هم تهران و هم طالبان از انتشار سریع داعش در افغانستان به طور یکسان نگرانند.

در پایان می توان گفت به رغم مشکلاتی که گسترش داعش در افغانستان با آن مواجه است مانند کشته شدن رهبر این سازمان ملا عبدالرئوف و پس از آن کشته شدن جانشینش حافظ وحیدی و وجود رقابت هایی از جانب گروه های مسلح متعدد موجود در افغانستان، این سازمان می تواند با این چالش ها مقابله نموده و با قدرت در عرصه افغانستان باقی بماند. این امر به دلیل توانایی این سازمان در جذب و بسیج نیرو است. حال چه به سبب جاذبه فکر داعشی و چه به سبب فراوانی منابع مالی و حمایت های مادی و معنوی که از طریق سازمان دولت اسلامی موجود در عراق و سوریه از آن می شود.

از سوی دیگر جنبش طالبان نیز مصمم است تا جلوی گسترش و نفوذ داعش را گرفته و ضعف ناشی از انشعابات به وجود آمده در صفوف خویش را جبران نماید. این امر موجب خواهد شد که درگیری میان دو طرف در آینده افزایش یابد و عرصه افغانستان شاهد گونه ای از جنگ قدرت میان داعش و طالبان باشد و هیچ گونه فرصتی برای نزدیکی میان این دو گروه قابل مشاهده و پیش بینی نیست.

مطلب فوق توسط سایت مرکز الدین و السياسه نوشته شده است که در سایت زیر قابل رویت می باشد.

<http://www.rpest.com/news.php?action=listnews&mid=13>

روشن است که آینده تاسیس دولت کردستان در شمال عراق با خط سیرهای احتمالی درگیری های فزاینده منطقه ای و همچنین با درگیری و تداخل منافع قدرت های منطقه ای و بین المللی تاثیر گذار در بحران های منطقه مرتبط است. به تازگی بعضی از رهبران و مسئولین اقلیم کردستان به امکان ظهور دولت کردستان در طی بازه زمانی پیش رو در سخنانشان اشاره نموده اند. به عنوان نمونه مسعود بارزانی رئیس اقلیم کردستان در بیست و دوم ژانویه 2016 رهبران جهان را به اعتراف به شکست پیمان (سایکس بیگو) و لزوم تنظیم یک معاهده جدید فرا خواند و به این مطلب اشاره کرد که: در حال حاضر استقلال منطقه کردستان بیش از هر زمان دیگری به وقوع نزدیکتر است.

اما با این وجود چالشها و موانع متعددی در برابر تحقق این سناریو حداقل در بازه زمانی فعلی وجود دارد از جمله مخالفت دولتهای همجوار مانند ایران و ترکیه با این طرح و همچنین پیامدهای استراتژیکی که فرصتی برای منافع این طرح باقی نمی گذارد و به فقدان عوامل و عناصر داخلی اجرای این سناریو تا زمان حاضر مربوط می شود.

به نظر نمی‌رسد که پیشنهاد مسعود بارزانی برای اجرای همه‌پرسی تعیین سرنوشت منطقه کردستان از اجماع داخلی بهره‌مند باشد. این مطلب به سه ملاک اساسی برمی‌گردد:

اول: وجود اختلافاتی که آرامشی را بین قدرت‌های سیاسی اصلی در کردستان به ویژه حزب اتحاد وطنی کردستان و حزب دموکراتیک کردستان برای حرکت به سمت تغییر باقی‌نمی‌گذارد. به ویژه بعد از تمدید دوران ریاست بارزانی و تبعات آن از قبیل تعطیلی پارلمان و توقف فعالیتهای سیاسی و افزایش شدت اتهام‌زنیها بین طرف‌های مختلف در مورد فساد و قاچاق نفت و غیره.

دوم: وجود گروه‌هایی در داخل این اقلیم که خواستار به تاخیر انداختن اجرای همه‌پرسی مردمی برای تعیین سرنوشت اقلیم اند. همانطور که مشاهده می‌شود پیشنهاد بارزانی جدید نیست اما ابزار لازم برای اجرای خودمختاری و تاسیس دولت وجود ندارد. در این چارچوب یکی از این گروه‌ها معتقد است که در حال حاضر شرایط برای اجرای همه‌پرسی و اعلام استقلال مناسب نیست خواه به خاطر مخالفت بسیاری از قدرت‌های منطقه‌ای مجاور به ویژه ایران و ترکیه یا به خاطر بحران‌های سیاسی و اقتصادی که این اقلیم با آن مواجه است و تا کنون نتوانسته پیامدهای آن را برطرف کند. به گونه‌ای که تردیدهای زیادی را در مورد میزان توانایی این اقلیم برای اداره مسائل خود به طور مستقل به وجود آورده است.

آنچه که یکی دیگر از این گروه‌ها را به تاخیر همه‌پرسی تا پایان انتخابات آینده ریاست جمهوری آمریکا متمایل ساخته آن است که هرگونه تغییر احتمالی که در سیاست‌های جدید آمریکا رخ دهد باید در نظر گرفته شود چرا که کردها بر حمایت‌های آشکار دولت باراک اوباما تکیه دارند، امری که موجب افزایش بحران اختلاف میان آمریکا و ترکیه‌ای که این حمایت‌ها را مخالف منافع و سیاستهای خود می‌داند، شده است.

سوم: ترس قانون گذار کرد از اینکه اجرای همه پرسی منجر به روشن شدن آتش جنگ داخلی جدیدی بین نیروهای کرد که اختلافات فیما بینشان در حال حاضر در حد بی سابقه ای افزایش یافته بشود. مساله ای که ممکن است دستاوردهای استراتژیکی که کردها به ویژه بعد از مشارکتشان در جنگ ضد داعش به دست آورده اند را کاهش دهد.

بحران اقتصادی

بدون شک کاهش قیمت نفت در افزایش شدت بحران اقتصادی که این اقلیم با آن مواجه است تاثیر گذار می باشد. بحرانی که موجب بالا رفتن آمار فقر و بیکاری و ناتوانی دولت در پرداخت حقوق کارمندان و نیروهای امنیتی که ماهیانه به حدود 747 میلیون دلار می رسد گردیده است. رئیس دولت اقلیم کردستان خود معتقد است که سال 2016 سال دشواری برای اقلیم کردستان خواهد بود از آنجا که در 23 ژانویه 2016 بیان داشت که این اقلیم تنها توانسته است نفت را بشکته ای 20 دلار به فروش برساند.

حکومت مرکزی در بغداد می کوشد تا از این بحران برای اعمال فشار بر این اقلیم به منظور دستیابی به موافقت نامه ای که طی آن، حکومت مرکزی پرداخت حقوق کارمندان و نیروهای اقلیم را در مقابل تسلیم نفت به حکومت مرکزی و توقف فروش مستقل آن بر عهده می گیرد، استفاده نماید. این موافقت نامه همان چیزی است که دولت اقلیم کردستان در 17 فوریه 2016 با آن موافقت نمود. بی شک این سیاست دولت حیدر العبادی، در پی ایجاد موانعی در برابر تصمیم اقلیم برای اجرای همه پرسی و تاسیس دولت مستقل است. تصمیمی که بغداد به شدت با آن مخالف است و اعلام داشته که استقلال به نفع اقلیم نیست و رشد اقلیم در گرو باقی ماندن در ضمن کشور عراق است.

علاوه بر این، اقلیم کردستان با مشکل بدهکاری زیاد به شرکای نفتی و بانک های جهانی مواجه است. حال آنکه استقلال در درجه اول نیازمند تامین بنیه اقتصادی زیر بنایی برای اداره شئون خویش است. مساله ای که شرایط فعلی

اقلیم اجازه آن را نمی دهد.

شایان ذکر است که آنچه موجب افزایش شدت این بحران شده افزایش بار مالی به سبب مشارکت در جنگ بر ضد داعش و یا دشواری مساله آوارگان ناشی از این جنگ در اقلیم است.

عوامل نگران کننده آشکار برخی طرف های دیگر پیامدهای نگران کننده ای را که ممکن است اجرای همه پرسی و اعلام استقلال به وجود آورد آشکار کرده اند از جمله مخالفت ترکمن عراق با تصمیم دولت اقلیم برای حفر خندقی به طول 1000 کیلومتر در خطوط تماس با مناطق تحت سیطره داعش مسئولان ترکمن بیان داشتند که این کار زمینه استقلال اقلیم را فراهم خواهد کرد. مساله ای که موضع گیری ها و اقدامات اقلیم و تصریحات مسعود بارزانی در فوریه 2015 نشانگر آن است.

بر این اساس می توان گفت موانع متعددی در برابر تلاش های رهبر اقلیم کردستان برای بهره برداری از تحولات منطقه در راستای تاسیس کشور مستقل کردی در شمال عراق وجود داشته و خواهد داشت.

مطلب فوق توسط سایت مرکز الاقلیمی للدراسات نوشته شده است که در سایت زیر قابل رویت می باشد.

<http://www.rcssmideast.org/Artic>

ص: 95

تصویر

□

دابق ... توجیه توحش

در پی پیروزی های نظامی داعش و تمایل این سازمان به محقق ساختن هیمنه دینی و سیاسی، لزوم نشر اهداف این سازمان فزونی یافت. به این خاطر مجله الکترونیکی دابق به وجود آمد که اهمیت زیادی نزد داعش به دست آورد لذا بودجه زیادی را به آن اختصاص داد. اهمیت این مجله در مواردی چون زبان مورد استفاده، زمان صدور و جامعه مورد هدف ظهور یافته است. علاوه بر این نشریه ای است که به ارائه فعالیتهای نظامی و دینی و سیاسی داعش می پردازد.

شایان ذکر است، مجله دابق که به زبان انگلیسی همراه با ترجمه های فرانسوی، آلمانی، روسی و عربی منتشر می شود نشان دهنده برنامه این سازمان است که عبارت است از تلاش برای گسترش جهانی چه از راه ترغیب و چه تهدید. دابق ثابت می کند که داعش تنها در پی رسیدن به مناطق مجاور نیست بلکه در پی (استراتژی جهانی برای انتشار) است که می تواند از طریق آن بسیاری از هواداران خود را جذب کند. لذا ابزار اقناع و تبلیغ و گسترش را در کنار

ص: 96

هجمه های نظامی خود به کار گرفته است.

یکی دیگر از جنبه های اهمیت این مجله زمان صدور آن است. این مجله یک ماه بعد از سقوط موصل در 5 جولای 2014 منتشر شد. چرا که داعش می خواست از طریق آن خبرهای میدان نبرد را همراه با بازخوردهای دینی آن ارائه کند که این امر به منظور محقق ساختن هدف اساسی آنها یعنی گسترش این فکر بود که "خلافت بیشترین سازگاری را با شرائط کنونی دارد".

دابق علاوه بر تلاش های دائمش برای اثبات داعش به عنوان تنها راه حل در زمان کنونی از راه نشان دادن برتری این سازمان بر دیگر سازمانهای رقیب، می کوشد تا در راستای توسعه جهانی افکار داعش و نفوذ آن، از پیروزی های نظامی این سازمان به وسیله مستندات دینی و موسسات سیاسی حمایت کند.

وجه نامگذاری دابق و پیام های آن

انتخاب اسم دابق برای مجله ای که بهترین ابزار ارتباط قدرت نظامی داعش با سیاست به وسیله مستندات دینی است اتفاقی نبوده است. "دابق" اسم شهر کوچکی از سوریه در شمال حلب است که دارای اشاره ای رمزی است. در یکی از روایات معروف آمده است که این مکان در آینده شاهد نبرد ویرانگر (آرماگدون) میان مسلمانان و رومیان یعنی غرب خواهد بود. علاوه بر این، این منطقه به خاطر وقوع نبرد میان دولت ممالیک و عثمانیانی که توانستند پیروز شده و خلافت اسلامی را برپا کنند، دارای اهمیت تاریخی است. از سوی دیگر این اسم از سخن ابو مصعب زرقاوی مؤسس القاعده عراق اقتباس شده که گفته بود: همانا شعله ای که هم اکنون در عراق روشن شده باذن الله با قدرت ادامه خواهد داشت تا اینکه سپاهیان صلیبی را در دابق بسوزاند.

داعش از طریق این نامگذاری بر استقلال و برتریش نسبت به سایر گروه ها نظیر القاعده و جبهه النصره تاکید می کند چرا که بنا به ادعای خودشان، تلاش زیادی را برای رسیدن به آرمان و آرزوی "خلافت مورد انتظار و شکست غرب کافر" به کار می برد.

با وجود آنکه وجه تسمیه دابق به اتحاد ایدئولوژیک میان القاعده و داعش اشاره دارد ولی اختلافات استراتژیکی میان این دو گروه وجود دارد که مهمترین آنها استراتژی تبلیغی است. القاعده بر تشویق به عملیات تروریستی بیشتر تاکید دارد تا تبیین دیدگاه دینی، سیاسی و نظامی. بر خلاف داعش که می کوشد تا خلافت را برپا نموده و مسلمانان را برای هجرت به سوی آن تشویق و تشجیع نماید. از همین رو اهمیت دابق به خاطر سهیم بودنش در ایجاد پایگاه قوی مردمی افزایش می یابد.

استراتژی اصلی القاعده با مرحله به کارگیری ایدئولوژی و آمادگی برای جنگ شروع شده و سپس با مرحله حمله به نیروهای غربی و حاکمان مرتد در داخل کشورهای اسلامی ادامه می یابد (مرحله کنونی القاعده). پس از این نوبت به مرحله ایجاد سازمان هایی در مناطق وسیع به منظور زمینه سازی برای برپایی حکومت های محلی، می رسد و مرحله آخر یکی شدن این حکومت ها و در پی آن ایجاد خلافت می باشد. اینجاست که فرق داعش و القاعده روشن می شود چرا که بر اساس این استراتژی القاعده خود را از مرحله اعلام خلافت بسیار دور می بیند در حالیکه داعش با نامگذاری اسم دابق بر مجله ای که بیانگر ادعای اساسی آن و است می کوشد خود را گروهی جهادی نشان دهد که در حال حاضر شانیت رهبری جامعه اسلامی را به سوی هیمنه و شکوه جهانی داراست. شایان ذکر است که سازمان داعش در آگوست 2014 بر شهر دابق تسلط یافته است.

شماره دوم مجله دابق با اسم "طوفان" اشاره به داستان حضرت نوح و کشتی ایشان دارد و از این طریق خلافت داعش را به کشتی تشبیه کرده که هرکس به آن نپیوندد بر اثر سیل و طوفان محو و نابود خواهد شد.

صنعت تصویرسازی داعش

در همه مجلدات دابق، تصویر سازی های درخشنده ای از سخنرانی های سخنگوی این سازمان محمد عدنانی و رهبر آن ابوبکر البغدادی ارائه می شود که در آن بر جنبه جهانی خلافت از طریق دعوت بغدادی از همه مسلمانان برای

هجرت به سوی دولت اسلامی تاکید می شود. بغدادی تاکید می کند که این هجرت واجب است به ویژه بر پزشکان، مهندسان، علما و متخصصان.

تصویر

□

داعش خواستار ایجاد کشوریست با شهروندانی که از نظر فکری با عقیده این سازمان متفق باشند. برای محقق کردن این هدف دو راه وجود دارد: اقناع کردن ساکنان محلی نسبت به عقیده سازمان یا کشتن و کوچاندن آنان و جایگزین کردن آنان با مهاجرینی که طرفدار اندیشه داعشی اند. در شماره دوم داعش از خوانندگانی که توانایی هجرت به سرزمین داعش را ندارند خواسته شده تا دیگران را به این کار تشویق کنند.

داعش در راستای تحقق پیشرفتش در جبهه داخلی از اهمیت همکاری با

ص: 99

گروه های محلی برای نشان دادن قدرت سازمان در دستیابی به اعلام وفاداری رهبران قبائل در عراق و سوریه غافل نبوده است و به انجام معامله با قبائل دارای نفوذ به منظور تسهیل حملات خود در عراق اقدام نموده است. در اینجا نوبت به نقش تبلیغی دابق میرسد که به انتشار تصاویر جلسات داعش با رهبران قبائل و عشایر عراق و سوریه که در حال بیعت با سازمان هستند می پردازد. این مطلب حتی به خوانندگان انگلیسی زبان این احساس و اندیشه را القاء می کند که میزان حمایتی که داعش در جامعه محلی به دست آورده در چه حد است. این همان چیزی است که به صورت بالفعل در قبائلی نظیر البوخمیس، بنوسعید، الغانم، آل علام و الزاویه رخ داده است.

در همین راستا داعش از طریق دابق تاکید می نماید که این سازمان نه تنها حق مالکیت را به رسمیت خواهد شناخت بلکه به توزیع کمکها به ویژه در میان ایتم و نیازمندان اقدام خواهد کرد و همگانی بودن امنیت و خدمات را در مناطق پذیرای نفوذ خود به ویژه در رقه و حلب تضمین خواهد نمود. این مجله دوازده صفحه را به شرح اساس خلافت ابوبکر البغدادی تحت عنوان (مفهوم الأمامه) اختصاص داده که در سطور زیادی به بیان عواملی که بغدادی را حاکم مطلق همه مسلمین در امور سیاسی و دینی قرار می دهد، می پردازد.

دابق به بیان استراتژی داعش برای برپایی خلافت می پردازد و بیان می دارد که طرح زرقاوی در عراق شامل 5 مرحله بود: اول هجرت، دوم تشکیل گروه ها و سپس برهم زدن ثبات و در مرحله بعد وحدت و یکی شدن و در پایان خلافت. بر این اساس مبنای سازمان داعش همان سازمان القاعده عراق است که گام های سه گانه را پشت سر گذاشته و الان برای محقق ساختن الگوی خلافت تلاش می کند.

دابق بخشی از صفحات خود را به ارائه دیدگاههای دشمنان داعش اختصاص داده و از این مطلب چند هدف دارد. از یک سو ثابت می کند که این سازمان دارای اهمیت کافی برای جلب توجه جهانی به خود می باشد و از سوی دیگر طرفدارانش را برای پیوستن به خود تحریک می نماید. همچنین چهره ای وهم آمیز از دشمن ترسیم می نماید.

بخش آخر مجله دابق که در مورد گزارش های نظامی است با روش هایی نوشته شده که روشن می کند که هرکس که آن را نوشته در این زمینه بسیار حرفه ای و متخصص می باشد و در آن به بیان پیروزی های نظامی داعش و همچنین انتشار تصویر قربانیان بشار اسد که در بمباران هوایی رقه آسیب دیده اند می پردازد.

تصویر

□

انتقاد از سازمان های اسلامی

دابق تاکید می کند که میان زرقاوی و اسامه بن لادن تفاوت وجود دارد و اینکه داعش سازمانی مستقل است که خواستار وحدت جنبش های جهادی جهانی است. همچنین این مجله اهمیت عملیات های نظامی را برای داعش به منظور محقق کردن برتری بر گروه های دیگر و در پی آن تحکیم سلطه سیاسی و دینی

ص: 101

آشکار می کند. دابق بیانگر انتقادات داعش نسبت به احزاب سیاسی اسلامی نظیر اخوان المسلمین مصر و حماس نیز می باشد و این دو حزب را گروه هایی معرفی می کند که بعد از درگذشت رهبر جهادی دچار انحراف در شیوه و مسلک خود شده اند. سپس به طور خاص انتقادات را متوجه رییس جمهور سابق مصر محمد مرسی و نخست وزیر سابق فلسطین اسماعیل هنیه نموده و آنان را افرادی معرفی می کند که از دیدگاه داعش در راستای کسب محبوبیت مردمی بیشتر، از مبانی شریعت تهی شده اند.

حتی گروه های معارض سوری مانند جبهة النصرة نیز از نقد دابق در امان نمانده اند زیرا که این گروه در حلب و ادلب اقدام به حمله بر علیه داعش نمود و عدنانی (سخنگوی داعش) آنها را متهم می کند که به مدت ده سال با جهاد در سرزمین شام مخالفت می کردند. به زعم داعش پیروزی های نظامی هیچ عذری را برای کسی برای مقاومت در برابر سلطه امام و خلیفه باقی نمی گذارد لذا بیعت با بغدادی و طلب حمایت از او در قالب خلافت اسلامی بر همگان واجب است تا برای نبرد با ارتش های صلیبی در دابق آماده شوند. تکرار سخن از آخرین نبرد و خلافت در گفتمان داعش در این مجله، تأکیدی بر این مطلب است که رویارویی شدید و خونین با غرب بخشی از برنامه بلند مدت داعش است.

در پایان شایان ذکر است که مجله دابق نه تنها برای داعش بلکه برای تحلیل گران نیز دارای اهمیت زیادی است زیرا این امکان را به تحلیل گران و کارشناسان می دهد تا به بررسی تغییرات در اولویت های داعش و توجیحات متغیر داعش بپردازند و در نهایت برای ایجاد یک استراتژی مخالف آن و توسعه ابزار مقابله با آن از آن بهره بگیرند.

مطلب فوق توسط سایت مرکز الاقلمی للدراسات نوشته شده است که در سایت زیر قابل رویت می باشد.

<http://www.ressmideast.org/Artic>

تصویر

□

در حال حاضر افزایش شدت خطر تهدیدات امنیتی در عرصه لیبی باری اضافی را برای امنیت منطقه و بین الملل به وجود آورده است. لیبی طی چهار سال گذشته عرصه درگیری های سیاسی و امنیتی بین تشکل های مختلف بوده است و به موازات آن عرصه گسترش سازمان داعش گردیده است. ولی روشن نیست که این کشور به مانند عرصه های مرکزی این سازمان در عراق و سوریه باشد چرا که وجود داعش در لیبی نهایتاً یک اضافه جدیدی است که به مثابه عرصه مرکزی برای این سازمان در شمال آفریقا می باشد که از طریق آن می کوشد تا در سایه عدم وجود استراتژی بین المللی واضح در تعامل با سازمان به مناطق جدیدی دست یابد. این توسعه و عدم وجود آن استراتژی، پیامدهای مستقیمی را برای کشورهای همسایه لیبی به ویژه مصر و الجزایر و تونس در پی دارد.

تلاش سازمان داعش برای تصرف شهر ساحلی سرت و ایجاد یک پایگاه ایده آل و مطلوب برای خود در آن به خاطر وجود جنبه های استراتژیک مهم این شهر است که عبارتند از:

1. دوری سرت از مرزهای مصر و مناطق حضور ارتش ملی لیبی که این امر احتمال اصابت ضربات را به عمق پایگاه های داعش تضعیف می کند.

ص: 103

2. وقوع این شهر در منطقه تلاقی چاه های نفت و خطوط لوله های گاز لیبی، امتیازی که برای سازمان منبع اقتصادی عظیمی را به وجود خواهد آورد. علاوه بر آن، امتیاز دیگر وجود بسیاری از پایگاهها و موسسات استراتژیک در این شهر مانند پایگاه هوایی قرضایه و سد و کارخانه تولید برق سرت است.

3. عدم وجود رقبای محلی برای داعش در این شهر به ویژه در سایه توافق این سازمان با گروه انصار الشریعه پیرامون برخی از مسائل ایدئوبوژیک مانند اسقاط دولت و عدم پذیرش آن، خودداری از شرکت در فعالیتهای سیاسی و حکم نمودن بر اساس شریعت و بر مبنای دیدگاه سلفی جهادی.

اشکال اصلی

بسیاری از آثاری که در مورد حضور داعش در لیبی به رشته تحریر در آمده بر این تصور تاکید کرده اند که احتمال دارد سازمان اصلی داعش در عراق و سوریه در راستای تلاش برای از بین بردن خطر سقوطش بر اثر افزایش ضربات ائتلاف بین المللی و برخی طرف های دیگر، اقدام به انتقال پایگاه مرکزی به لیبی نماید. اما این دیدگاه با یک اشکال اساسی روبرو است و آن کاهش احتمال سقوط آن سازمان در عراق و سوریه در یک بازه زمانی کوتاه است و این بدان معناست که داعش برای انتقال به لیبی به عنوان ابزاری برای توسعه حیطه نفوذش خواهد کوشید. چرا که علی رغم نزدیکی سیاست های برخی قدرت های بین المللی در قبال تحولات درگیری در سوریه این نزدیکی به طور واقعی حاکی از همکاری بین المللی برای مواجهه با این سازمان به صورت عام نیست. به بیان دیگر سازمان فقط خواستار انتقال نفوذ و تجربه خویش است به ویژه آنکه ماهیت ژئو سیاسی و آشفتگی فضای امنیتی در لیبی یکی از شاخصه هایی است که به طور آشکار در ظهور این سازمان در لیبی سهیم است.

چالشهای مختلف

در سطح محلی فقدان دولت و عدم وجود نظام مرکزی پذیرفته شده در لیبی، یکی از عوامل رشد این پدیده است. با وجود آنکه گام های سیاسی فعلی برای

تشکیل حکومت ملی (همانگونه که از توافق نامه صخیرات مورد انتظار است) اندکی از آرزوها برای مقابله با بحران متعدد الأبعاد لیبی را محقق ساخته اما تحقق دستاوردهای اساسی در این راستا اولین گام در مسیر صحیح مقابله خواهد بود.

بدون شک موانع متعددی در برابر این تلاشها وجود دارد که مهمترین آنها تعدد جبهه ها و ضعف سازمان های امنیتی است به گونه ای که ارتش ملی با میدانهای نبرد متعددی در برابر گروههای نظامی فجر لیبی و سازمان داعش مواجه است. به ویژه در شرایطی که صدور سلاح به لیبی به بهانه عدم وجود حکومت ملی در این کشور کاهش یافته است.

اما در عرصه منطقه ای طرفهایی وجود دارند که برای پیچیده تر شدن شدت درگیری ها و عدم دستیابی به راه حل سیاسی برای بحران لیبی تلاش می کنند. کشورهای متعددی مانند مصر مدعی ضرورت توجه بیشتر به بحران لیبی اند که پیامدهای مستقیمی را بر امنیت و منافع بسیاری از کشورهای خاورمیانه و اروپا خواهد داشت. اما عدم پیروی از استراتژی توافقی با قدرت هایی که بر مواجهه با داعش در عراق و سوریه تمرکز دارند، تشکیل ائتلاف بین المللی در مواجهه با این سازمان را در لیبی با موانع متعددی روبرو می کند. همانگونه که گسترش آشکار داعش در لیبی در آینده این کشور را مرکز اصلی اتصال سازمانهای تروریستی متفرق در تونس و الجزایر چاد و مالی قرار خواهد داد.

سناریوهای مقابله

روشن نیست که استراتژی واضحی از جانب کشورهای بزرگ برای مواجهه با داعش وجود داشته باشد. پوتین رئیس جمهور روسیه اعلام کرده که روسیه با داعش در هر مکانی مبارزه خواهد کرد. اشتون کارتر وزیر دفاع آمریکا تاکید کرده که به داعش حتی پس از ویرانی پایگاه هایش در سوریه و عراق اجازه انتقال به لیبی داده نخواهد شد و در همین راستا مانوئل فالس نخست وزیر فرانسه گفته که مبارزان موجود در سوریه و عراق به لیبی می روند و این بدان معنی است که لیبی در ماه های آینده سرزمین درگیری های پیچیده تر است. اما این تصریحات به معنی

وجود یک استراتژی دارای خطوط روشن و واضح نیست به ویژه آنکه روسیه مشغول به تحولات درگیری در سوریه شده و احتمالاً در حال حاضر جبهه مشابه جدیدی را نخواهد گشود. از سوی دیگر ایالات متحده نیز با توجه به اطلاعات گسترده‌ای که در اختیار دارد اقدام به عملیات‌های گزینشی بر ضد برخی سران سازمان می‌نماید و این سیاستی است که در آینده نیز ادامه خواهد داد.

مطلب فوق توسط سایت مرکز الاقلیمی للدراسات الاستراتيجیه نوشته شده

است که با لینک زیر قابل رویت می‌باشد.

<http://www.rcssmideast.org/Article>

ص: 106

7. تفسیرهای احتمالی برای هدف قرار گرفتن دوباره فرانسه توسط داعش

تصویر

□

عملیات تروریستی در پایتخت فرانسه از دو نظر دارای اهمیت فراوان است اول: رمز و علت هدف قرار گرفتن فرانسه که دومین موتور محرک اتحادیه اروپا بعد از آلمان است به خاطر پیامی که از طرف سازمان های تروریستی برای همه کشورهای جهان دارد مبنی بر اینکه قدرت این سازمانها به حدی رسیده که قابل توجه است و هیچ کشوری وجود ندارد که در دسترس آنها نباشد. دوم: نه تنها نشان دهنده قدرت سازمان های تروریستی در هموردی با اراده جهانی در مواجهه با تروریست است که در ائتلاف بین المللی بزرگی که در فرانسه و چند ماه قبل از حوادث "شارلی ایدو" تجسم یافته بود بلکه نشانه قدرت این سازمانها در تحول استراتژیهای متکامل تر در هدف قرار دادن خود دولتها است.

عوامل متعدد

عوامل و زمینه های پراگیزاننده سازمان های تروریستی در هدف قرار دادن فرانسه متعدد و متنوع است. برخی از این عوامل مربوط به اهداف سیاسی، برخی دارای ابعاد عقیدتی و ایدئولوژیک و دسته ای دیگر نیز مربوط به بنیان جامعه فرانسه است. مهمترین این عوامل عبارتند از:

1. ماهیت به شدت سکولار الگوی فرانسه: الگوی فرانسوی دارای جنبه به

ص: 107

شدت سکولار است که در برخی موارد به حد تندروی می‌رسد. به همین دلیل، مساله اهانت مستمر به ادیان به ویژه مقدسات دین اسلام از اموری است که به طور مکرر در فرانسه رخ می‌دهد. قضیه کاریکاتور توهین آمیز نسبت به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در روزنامه "شارلی ابدو" به مدت چند ماه یکی از نمونه‌های این مساله محسوب می‌شود. این مشکل زمانی به اوج خود می‌رسد که دولت فرانسه نه تنها اقدامی برای جلوگیری از تکرار این حوادث نمی‌کند بلکه این اقدامات را توجیه نموده و آنها را در چارچوب آزادی بیان و عقیده قرار می‌دهد. این مساله بر احساس ناراضی و ناراحتی بعضی از مسلمانان می‌افزاید علاوه بر آنکه سازمان‌های تروریستی از این حوادث برای توجیه اعمال تروریستی خودشان در چارچوب سیاست مقابله با توهین‌های مستمر به دین اسلام و مقدسات آن بهره‌برداری می‌کنند. شایان ذکر است که رئیس‌جمهور فرانسه، فرانسوا اولاند در راستای تثبیت مبنای سکولار نظام در آوریل 2013 مرکز جدیدی را برای سکولاریزم تشکیل داد و از این مرکز خواست تا ایده‌های جدیدی را در راستای حمایت از فضای عمومی در برابر فشارهای دینی ارائه نماید.

2. تغییر موضع فرانسه در قبال سازمان داعش: با وجودیکه در گذشته فرانسه از پیوستن به ائتلاف بین‌المللی به رهبری آمریکا برای مواجهه با داعش در سوریه و عراق خودداری کرده بود لکن این موضع اخیراً تغییر کرده است چرا که بر اساس تصریحات جون ایف لودریان وزیر دفاع فرانسه نیروهای فرانسوی در برخی حملات به پایگاه‌های نفتی در دست داعش در شمال شرق سوریه در نوامبر جاری حضور داشتند و این مساله با صریحات قبلی فرانسوا اولاند در مورد تغییر موضع فرانسه هماهنگ است.

3. مشکلات زیاد جامعه مسلمانان در فرانسه: جامعه مسلمانان فرانسه که بزرگترین جامعه مسلمان در کشورهای اروپایی را به خود اختصاص داده و بر اساس برخی از آمارها تعدادشان به حدود 7 میلیون نفر می‌رسد با وجود تعداد زیادی دائمی با مشکلاتی مواجهند که ورود و ادغام کامل‌شان را در داخل جامعه فرانسه با

دشواری مواجه کرده و این امر به دلیل برخی سیاستها و قوانینی است که دولت های مختلف فرانسه وضع کرده اند. از مهمترین این سیاستها قانون منع حجاب در مدارس و قانون ممنوعیت استفاده از نقاب در اماکن عمومی و دولتی است. علاوه بر این تقاضاهای مستمری نیز از طرف برخی گروهها برای ضرورت فوری ممنوعیت حجاب در دانشگاهها مطرح است. این مساله که جامعه مسلمانان آن را نه تنها محدودیت آزادی عمومی و خصوصی بلکه هدف قرار گرفتن آشکار در چارچوب فرایند روشمند دشمنی با اسلام می دانند خود یکی از مهمترین عوامل احساس فشار در نزد جامعه مسلمانان فرانسه است. این همان چیزی است که داعش می کوشد از آن بهره برداری نماید چنانچه در بیانیه این سازمان برای پذیرفتن مسئولیت حوادث شارلی ابدو تاکید شده که این حملات، مرکز دولت صلیبی را هدف قرار داده است.

4. افزایش میزان مشارکت فرانسه در مسائل منطقه: فرانسه یک بازیگر موثر و کلیدی در پرونده ها و قضایای خاور میانه محسوب می شود. این کشور در درگیری - های شمال مالی بر ضد طوارق، نقش اساسی دارد. علاوه بر اینکه فشارهای مستمری بر لیبی وارد می کند تا کار به تلاش برای تثبیت قیمومیت بین المللی بر منابع نفتی این کشور در شرائط عدم دستیابی به توافقی برای حل و فصل نهایی، بیانجامد. بدین ترتیب فرانسه در بازه زمانی گذشته دشمنی و عداوت زیادی را برای خود به وجود آورده است که باعث می شود این کشور نسبت به سایر کشورها بیشتر مورد هدف قرار گیرد.

5. نفوذ گروهها و سازمانهای اسلامی در فرانسه: گروههای اسلامی مرتبط با برخی سازمانها به ویژه گروه اخوان المسلمین در فرانسه پراکنده اند که در راس آنها گروه "اتحاد گروههای اسلامی" قرار دارد که در سال 1983 به وجود آمد و بیش از 200 جمعیت نفوذ کرده در همه عرصه های عمومی زندگی اعم از اجتماعی، تبلیغی و ارشادی را به هم متصل نمود. برخی گزارشها تعداد جمعیتها و هیئت های اسلامی در فرانسه را بیش از 250 گروه دانسته اند که به

طور گسترده در دانشگاه ها و مساجد بزرگ منتشر شده اند. شایان ذکر است سازمان های دینی دارای پشتوانه و ایدئولوژی سیاسی در راستای گسترش و نشر افکارشان از طریق این جمعیت ها تلاش می کنند و اندک اندک هر جا که شرایط داخلی و بین المللی آماده باشد از حالت اعتدال به تندروی منتقل می شوند.

6. آمادگی فرانسویان برای پیوستن به سازمان های تروریستی مسلح: بر اساس سخنان وزیر کشور فرانسه در کمیسیون تحقیق پارلمان در مورد مراقبت از تندروها (در 15 مه 2015)، تعداد فرانسویان پیوسته به گروه های تندرو بیش از 1683 نفر از فرانسویان مقیم این کشور است که در مقایسه با ژانویه 2014 حدود 203 درصد رشد داشته است و این درست در زمانی است که آمارهای وزارت کشور فرانسه نشان می دهد که تعداد مبارزین فرانسوی در صفوف سازمانهای تروریستی به هزار نفر می رسد. نهصد نفر در سوریه و صد نفر در لیبی. در گزارش دیگری از مرکز مبارزه با تروریسم در فرانسه تعداد این افراد به 800 جهادی در سوریه و عراق می رسد که 450 نفر از آنها هنوز در حال جنگند، 108 نفر کشته شده اند و 260 نفر از سوریه و عراق به مقصدهای نامعلومی که فرانسه یکی از آنهاست مهاجرت کرده اند. شاید بزرگترین ترس، از دیدگاه مثبت فرانسویان نسبت به داعش باشد. بر اساس نظرسنجی که از طرف یکی از شبکه های تلویزیونی به طور عینی از هزار نفر صورت گرفت 15 درصد آنها دیدگاه مثبتی نسبت به سازمان داعش داشتند.

7. افزایش تعداد پناهندگان به فرانسه: نمی توان فرانسه را جزو کشورهایی دانست که بیشترین استقبال را از پناهندگان به ویژه پناهندگان سوری و عراقی داشته اند. چرا که بر اساس گزارش های سازمان ملل تعداد پناهندگان کشورهای منطقه در فرانسه فقط حدود 6700 نفر است اما گزارشهای اطلاعاتی مختلف بر امکان راهیابی برخی عناصر تروریستی به فرانسه در میان گروه های پناهندگان اشاره دارد و این مساله ایست که فرانسه را به طور مداوم در معرض حملات سازمان های تروریستی قرار می دهد. این نکته تا حد زیادی صحیح است به ویژه بعد از اعلام پلیس فرانسه از پیدا شدن گذرنامه جدید سوری همراه جسد یکی از

خلاصه کلام:

تأثیرات این اعمال تروریستی از مرزهای فرانسه خواهد گذشت و به منطقه خاور میانه می رسد. این امکان وجود دارد که فرانسه در مرحله پیش رو فعالیتهای نظامی خود را در سوریه افزایش دهد به ویژه عملیات نظامی بمباران هوایی داعش و این چیزی است که خواه نا خواه به نفع نظام اسد است. علاوه بر این، این کشور شرائط و قیود بیشتری را برای پذیرش پناهندگان به ویژه از سوریه و عراق قرار خواهد داد و همزمان محدودیت و فشار بر پناهندگان فعلی موجود در فرانسه را افزایش خواهد داد. مساله ای که آنان را وادار به کوچ کردن به سوی کشورهای دیگر اروپایی که مسامحه بیشتری نسبت به پناهندگان دارند می نماید.

مطلب فوق توسط سایت مرکز الاقلمی للدراسات الاستراتیجیه نوشته شده است که با لینک زیر قابل رویت می باشد.

<http://www.rcssmideast.org/Article>

8. گزارش روزنامه فاینشال تایمز در مورد نفت داعش

تصویر

□

فاینشال تایمز در گزارشی از سرزمین های نفتی که تحت کنترل داعش است به نحوه تولید، استخدام نیرو و پخش سوخت و نفت خام توسط این گروه پرداخته است.

در حوالی منطقه نفت خیز العمر در شرق سوریه، با پرواز جنگنده های بر فراز و آسمان، یک صف طولانی به اندازه 6 کیلومتر از کامیون ها در پشت سرهم قرار دارند. تعدادی از راننده های این کامیون ها یک ماه منتظر می مانند تا بتوانند طلای سیاه را تحویل بگیرند.

غرفه های و مغازه های کوچک فلافل فروشی و چایخانه، از رانندگان پذیرایی می کنند. برخی از رانندگان نیز تا رسیدن نوبتشان کامیون را رها کرده اند و رفته اند. اینجا سرزمین داعش است، سازمان تروریستی تکفیری که بخش های از خاک سوریه و عراق را در دست دارد. مبارزه با تجارت نفت به عنوان هدف اولیه ائتلاف و نظامی بین المللی در حال نبرد با داعش بود، هدفی که تا به حال دست نخورده و باقی مانده است.

نفت طلای سیاه است که در رنگ پرچم داعش نیز جاخوش کرده است. این طلای ناب ماشین جنگی داعش را به حرکت در می آورد، امکانات الکترونیکی

ص: 112

برایش فراهم می آورد و به داعش اهرم قدرتمندی در مقابل دیگر گروه ها می دهد. اما پس از آنکه باراک اوباما دستور حمله ائتلاف به داعش را صادر کرد، ادامه تجارت نفت از العمر و هشت منطقه دیگر به تنگنایی برای ائتلاف تبدیل شده است: چگونه می توان سر خلافت را برید بدون اینکه 10 میلیون جمعیت ساکن در سرزمین های داعش آسیب کمتری ببینند.

ادامه حیات داعش و ضعف ائتلاف ضد داعش، این فرصت را برای روسیه فراهم آورد تا خودش دست به اقدام بزند و وارد بحران خونین سوریه شود. علی رغم این اقدامات، ده ها مصاحبه با تاجران سوری و مهندسان نفتی و همچنین مقامات اطلاعاتی غربی و صادرکنندگان نفت، یک فعالیت گسترده تقریباً شبیه به یک کمپانی نفتی دولتی را نشان می دهد که در زمینه وسعت و تخصص رشد خارق العاده ای داشته و این برخلاف تلاش بین المللی برای نابودن کردن آن است.

به طور دقیق تر، کمپانی نفتی داعش، به صورت فعالانه ای کارگران ماهری را از مهندس نفتی گرفته تا تربیت کنندگان و مدیران به کار گرفته است. بازرگانان محلی و مهندسان نفتی تخمین زده اند که در حدود 34 تا 40 هزار بشکه تولید نفت در سرزمین های نفت خیز داعش است. این نفت در سرچاه های نفت در حدود 20 دلار فروخته می شود و داعش از این فروش میانگین درآمدی 1.5 میلیون دلاری دارد.

یکی از فرماندهان نظامی گروه های شورشی در حلب که از مناطق داعش سوخت می خرد با وجود نبرد نیروهایش با داعش در خط مقدم می گوید: "این یک موقعیتی است که شما را به خنده و گریه می اندازد. اما ماهیچ انتخاب دیگری نداریم و کس دیگری نیست که به ما سوخت بدهد."

راهبرد نفتی داعش به زمان شکل گیری آن باز می گردد. از زمانی که این گروه در سال 2013 در سوریه ظهور کرد، حتی پیش از آنکه موصل در عراق را فتح کنند، تکفیری ها نفت را به عنوان موتور محرک برای دیدگاه تاسیس یک دولت اسلامی در نظر گرفته بودند. شورای رهبری گروه تروریستی داعش، نفت را به عنوان اساس بقای شورش خود و مهمتر از آن جاه طلبیشان برای خلق یک خلافت می دانند.

مناطق نفت خیزی که داعش در سوریه تحت کنترل خود دارد در منطقه غنی شرق این کشور قرار دارد جاییکه داعش در آنجا در سال 2013 جای پای خود را باز کرد و به مدت کوتاهی پس از عقب نشینی از شمال غربی منطقه ای که هیچ نفتی نداشت به دست آورد. پول هایی که از این منطقه به دست آمد باعث شد تا کنترل کامل شرق سوریه و سپس موصل در عراق در سال 2014 آسان تر شود.

وقتی که داعش به سمت شمال عراق هجوم برد و موصل را تصرف کرد، همچنین مناطق عجیل و الالاس در شمار شرقی استان کرکوک را نیز زیر سیطره خود بردند. در زمانیکه داعش آنجا را در کنترل داشت، مردم محلی می گویند که نیروهای نظامی داعش، مناطق نفتی را در امنیت کامل حفظ کردند و مهندسان نفتی را به آنجا اعزام می کردند تا تولید نفت را ادامه و آن را برای فروش به سمت بازار بفرستند.

یکی از شیوخ شهرستان حویجه عراق می گوید: آنها بسیار آماده بودند، داعشی ها افرادی داشتند که تکنیسین بودند و در فرآیند نگهداری و بارگذاری نفت ماهر بودند. نیروهای داعش صدها تانکر نفت از کرکوک و موصل آوردند و شروع به استخراج و صادر کردن آن کردند. در حدود 150 تانکر در روز پر می شدند که ارزش هر کدام در حدود 10 هزار دلاری بود.

داعش این منطقه را در ماه آوریل از دست داد و نیروهای ارتش عراق توانستند این گروه تروریستی را از منطقه خارج کنند اما با این حال در 10 ماهی که منطقه

در کنترل داعش بود تخمین زده می شود 450 میلیون دلار نفت فروخت.

در حالیکه القاعده، شبکه جهانی تروریستم در جهان، به کمک های اعطایی از حامیان ثروتمندش وابسته بود، داعش قدرت مالی خود را به چند بخش تقسیم کرد و بازار تولید و فروش نفت را در منطقه ای وسیع در دست گرفت. حتی اگر این گروه تروریستی نتواند این ماده با ارزش را صادر کند، همچنان منابع مالی دارد، این گروه، بازار فروش انسان بزرگی در سوریه و عراق دارد.

علاوه بر این، سوخت و محصولات نفتی تولید شده در مناطق داعش نه تنها در سرزمین های تحت کنترل این گروه مصرف می شود بلکه در مناطق تحت کنترل گروه های دیگر نیز خریدار دارد که از لحاظ فنی در جنگ با داعش نیز هستند، مانند شورشیان سوری در شمال کشور: منطقه ای که به سوخت تکفیری ها برای بقا وابسته اند. بیمارستان ها، مغازه ها، تراکتورها و وسایل نقلیه و ژنراتورها همه به نفت کمپانی داعش نیازمندند!

یکی از بازرگانان نفتی که از منطقه تحت کنترل شورشیان در حلب با تلفن با روزنامه فاینشنال تایمز صحبت می کرد گفت: در هر لحظه ای سوخت ممکن است تمام شود. داعش می داند که بدون سوخت زندگی ما به طور کامل از بین خواهد رفت.

یک کمپانی ملی نفت

راهبرد داعش در ایجاد تصویری از یک دولت در حال تاسیس قرار دارد و سعی می کند تا صنعت نفت خود را با تقلید از شیوه های شرکت های ملی نفت جلو ببرد. براساس اطلاعات چند سوری که می گویند داعش سعی داشت آنها را استخدام کند، مهندسان کاریاب و بازاریاب گروه، دستمزدهای رقابتی برای کسانی که دارای تجربه لازم بودند ارائه می دادند و کارگران آینده دار را به بخش منابع انسانی برای استخدام معرفی می کردند.

ص: 115

یک کمیته از متخصصان گروه داعش مناطق نفتی را بازرسی می کردند و بر فرآیند تولید نفت نظارت داشتند. آنها همچنین با کارگران درباره فعالیت ها و عملیات ها مصاحبه می کردند. نیروهای کادر داعش، اعضای گروه را که در کمپانی های نفتی عربستان سعودی با کشورهای نفت خیز غرب آسیا فعالیت داشتند، به عنوان "امیر" یا "شاهزاده" می گماردند تا تاسیسات بسیار مهم گروه داعش را اداره کنند.

ماموران استخدام داعش به تکنیسین ها علاقه زیادی دارند. رامی - که نام اصلی او نیست- که قبلا در یک بخش صنعت نفت سوریه در دیرالزور کار می کرد، او بعدها با یک امیر نظامی داعش از طریق واتس آپ ارتباط برقرار کرد، می گوید: آن امیر به من گفت هر موقعیتی که بخواهم می توانم انتخاب کنم، و حقوق و دستمزد هم پیشنهادی از سمت من بود.

به خاطر شک و تردید به پروژه داعش، او در نهایت نظرش را تغییر داد و به ترکیه گریخت. داعش همچنین از میان حامیان خارجی خود نیز فراخوان کار داده است. در سخنرانی که ابوبکر البغدادی در مسجدی در موصل داشت، او نه تنها خواستار حضور جنگجو بود بلکه از مهندسان، پزشکان و کارگران ماهر نیز دعوت کرد تا به داعش بپیوندند. این گروه اخیرا مهندس مصری را به کار گرفته که قبلا در سوئد زندگی می کرد و او را مدیر جدید پالایشگاه نفتی الغایره در شمال عراق کرده است. این خبر را یک مهندس نفت عراقی از موصل داده است.

نفت نقش اساسی را در موقعیت افراد در ساختار قدرت داعش بازی می کند. رویکرد گروه به فرمانروایی بر سرتاسر سرزمین های تحت کنترلش بسیار غیر متمرکز است. در بیشتر قسمت ها، این شیوه به والی های منطقه ای متکی است تا سرزمین ها را بر اساس احکامی که توسط شورای مرکزی صادر می شوند، اداره کنند. به هر حال نفت در کنار عملیات های نظامی و امنیتی و خروجی رسانه ای پیچیده، به طور عمده توسط رهبران ارشد داعش کنترل می شود.

تا همین اواخر، امیر داعش در بخش نفت، ابوسیاف یک تبعه تونسی بود که نام

اصلی او بر اساس اطلاعات پنتاگون، فتحی بن عون بن جیلدی مراد التونسی بود که در حمله نظامی نیروهای ویژه آمریکا در می امسال کشته شد. براساس اطلاعات مقامات آمریکایی و اروپایی، گنجی از اطلاعات مهم مربوط به داعش و فعالیت های نفتی داعش از او به دست آمد. اسناد به دست آمده نشان می دهد که عملیات اجرایی استخراج نفت و درآمدها و هزینه های آن به دقت محاسبه شده اند. همچنین دارای رویکرد عملگرایانه در قیمت گذاری بودند و به دقت از اختلافات در تقاضا در سرتاسر سرزمین ها برای به حداکثر رساندن سود بهره می بردند.

نظارت بر چاه های نفت به وسیله پلیس امنیت داعش صورت می گیرد تا اطمینان حاصل شود درآمدهای نفتی به جایی که باید برود، خواهد رفت و تخطی در این امر با مجازات های وحشیانه ای روبه رو می شود. نیروهای امنیتی بر ایستگاه های پمپاژ، در حالیکه چاه های تکی نفت با خاک و شن در اطراف آن محافظت شده اند؛ نظارت می کنند. همچنین آنها، بازرگانان را به محض ورود و بارگیری تحت نظر دارند.

در منطقه الجبیسه در استان حسکه سوریه، بر اساس آنچه که یک تاجر نفت در این منطقه می گوید، روزانه بین 2500 تا 3000 بشکه نفت تولید می شود که در حدود 30 تا 40 تانکر نفت با ظرفیت 75 بشکه می شود.

شبکه پخش نفت داعش

در منطقه نفتی العمر در سوریه، می توان شبکه تولید و پخش نفت را درک کرد. براساس گفته های یک تاجر نفت که آن را در منطقه العمر می خرد، سیستم خرید بسیار کند است اما بازیگران بازار با آن انطباق پیدا کرده اند. رانندگان یک مدرک را با جوازشان به همراه ظرفیت تانکر به مقامات داعش ارائه می دهند و داعشی ها این اطلاعات را وارد پایگاه داده ای خود می کنند که در آنجا به آنها یک شماره اختصاص پیدا می کند.

راننده ها به شهر یا روستای خود می روند و هر دو یا سه روز به محل سایت باز می گردند تا وسایل نقلیه خود را چک کنند. بازرگانان می گویند که با نزدیک شدن

به انتهای ماه، برخی از افراد باز می‌گردند و با نزدیک شدن کامیون‌ها به سرصف، چند روز باقی مانده را چادر می‌زنند.

با بار زدن نفت در منطقه نفتی العمر، بازرگانان نفت را یا به پالایشگاه‌های محلی می‌برند یا آن را به واسطه‌های دیگری با کامیون‌های کوچکتر می‌فروشند که آنها نیز آن را به شهرها بیشتر در غرب سوریه مانند حلب یا ادلیب حمل می‌کنند.

بهشت نفتی داعش نمی‌تواند مدت زیادی دوام آورد. حملات صورت گرفته توسط ائتلاف، روسیه و ارتش سوریه منجر به کاهش درآمد نفتی داعش خواهد شد. بزرگترین تهدید نسبت به خط تولید نفتی داعش به فرسایش چاه‌های نفتی سوریه بازمی‌گردد. این گروه فن‌آوری لازم را برای بازسازی یا تعمیر این تاسیسات ندارد. داعش به نفت برای پیشبرد عملیات‌های نظامی خود نیاز دارد جایکه نفت کمی برای فروش وجود دارد.

تصویر

□

ص: 118

اما در حال حاضر در مناطق تحت کنترل گروه تروریستی داعش، تکفیری ها تامین نفت را کنترل می کنند که در تقاضای این ماده نیز کاهشی وجود نداشته است. یک تاجر محلی می گوید که همه در اینجا به سوخت برای تولید آب، کشاورزی، بیمارستان، ادارات نیاز دارند. اگر تامین آن قطع شود، دیگر حیاتی در اینجا وجود نخواهد داشت و داعش هم به خوبی می داند این موضوع کارت برنده در دستانش است. (1)

ص: 119

<http://alasr.me/articles/view/16743-1>

بخش چهارم : معرفی کتب برگزیده

*بخش چهارم: معرفی کتب برگزیده(1)

: معرفی کتب منتخبی درباره جریان های سلفی تکفیری

ص: 121

1- محمد علی موحدی پور

نام کتاب: تنظيم الدولة الاسلامية داعش؛ إدارة التوحش

ترجمه: سازمان دولت اسلامی (داعش)؛ مدیریت توحش

مؤلف: عبدالله حمد الأزرق

مکان نشر: خارطوم

تاریخ نشر: 2015

تعداد صفحات: 285 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

این کتاب در خارطوم، پایتخت سودان تحت عنوان: "سازمان دولت اسلامی (داعش)؛ مدیریت توحش،" منتشر شد و در همان هفته اول، چاپ نخست آن در بازار کتاب فروش رفت و نایاب شد.

نویسنده این کتاب عبدالله حمد الأزرق، سفیر اسبق سودان در لندن و معاون سابق وزیر امور خارجه این کشور است که در حال حاضر سفیر سودان در سوئیس و نماینده دائمی این کشور در دفتر سازمان ملل در ژنو است.

این کتاب در 285 صفحه و سرشار از اطلاعات فراوانی است که از منابع متعدد و استخراج شده است. نویسنده در این کتاب تلاش کرده است پدیده داعش را مورد تحلیل و بررسی دقیق قرار دهد.

عبدالله الأزرق، داعش را نسخه تکامل یافته و پیشرفته القاعده می داند که دیدگاهی فراتر از القاعده دارد. اگر القاعده رویکردی ضد غربی داشته و نبرد با آمریکا را اولویت کار خود می دانست، داعش تمام کسانی را تأییدش نکنند، مورد هجوم قرار می دهد و مسلمانان را به این بهانه مرتد می داند.

وی با این شعار که "العنف لا یولد الا مزیدا من العنف" خشونت تنها موجب و زایش خشونت بیشتر می شود، اثبات می کند که مهم ترین رهبران گروه های افراطی و خشن معاصر کسانی هستند که آنان را فارغ التحصیلان زندان ها توصیف می کند. چنان که شخص بغدادی نیز در شمار آنان محسوب می شود.

رفتار ددمنشانه غرب علیه مسلمانان، اشغال فلسطین توسط اسرائیل و حمایت غرب از رژیم های دیکتاتور عربی از عواملی است که در این کتاب به عنوان انگیزه های سر برآوردن گروه های افراطی در میان مسلمانان شمرده می شود. در این کتاب آماری از جنایات آمریکا و غرب در عراق و افغانستان ارائه شده است.

نویسنده در بخش های متعددی از کتاب، به این حقیقت اشاره کرده است که داعش تا حد زیادی در زمینه های مختلف نظامی و اطلاعاتی از افسران بعثی عراق بهره جسته است. افسرانی که حمله آمریکا به عراق، آنان را به مواجهه با غرب کشانده است.

او همچنین در این کتاب علاوه بر برآورد کمی و کیفی نیروهای داعش، به نیروهای غربی ملحق شده به داعش پرداخته و انگیزه های آنان را ریشه یابی کرده است. یکی از نکات مهم مورد اشاره در کتاب این است که 10 درصد از نیروهای غربی داعشی را زنانی تشکیل می دهند که خصوصیات اجتماعی و فکری آنان در این کتاب مورد بررسی قرار گرفته است.

نویسنده کتاب در پایان به این نتیجه می رسد که داعش باقی نخواهد ماند و نمی تواند بقای خویش را تضمین کند. اما نابودی داعش نیز به معنای استقرار امنیت و آرامش نیست.

به عقیده وی، داعش پدیده ای حاصل از برخوردی تمدنی است که اگر خواهان برقراری صلح باشیم باید این پدیده را به شکلی دقیق تر و عمیق تر مورد بررسی و مطالعه قرار دهیم.

نام کتاب: داعش واخواتها؛ من القاعده الى الدولة الاسلامية

ترجمه: داعش و خواهرانش؛ از القاعده تا دولت اسلامی (داعش)

مؤلف: محمد علوش

ناشر: رياض الريس

مکان نشر: رياض

تاریخ نشر: 2014/11م

تعداد صفحات: 420صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

این کتاب، پدیده‌ی تطور و پیشرفتهای فکری، سیاسی و نظامی گروه‌های جهادی بین‌المللی به ویژه داعش را مورد بحث قرار داده است.

نویسنده، نخست به بررسی شرایط و زمینه‌های اجتماعی و سیاسی پیدایش جنبش‌های به اصطلاح اسلام سیاسی پرداخته، ادبیات فکری این جنبش‌ها و تفاوت آن با جنبش‌های اصلاح‌گرای عربی را تبیین کرده است. سپس تجربیات و تحولات صورت گرفته توسط القاعده و برخی از شاخه‌های آن در منطقه را تا رسیدن این تحولات به برپایی دولت اسلامی داعش پی گرفته است. عمده مباحث در این بخش، بر تحولات شاخه القاعده در عراق تمرکز یافته است که در نهایت به تشکیل داعش انجامید و به میراث‌دار اصلی این جنبش‌ها مبدل گشت.

نام کتاب: داعش؛ عودة الجهاديين

ترجمه: داعش؛ بازگشت جهادی‌ها

مؤلف: باتريك كوكبين

مترجم: ميشلين حبيب

ناشر: دار الساقی

مکان نشر: بیروت

تاریخ نشر: 2016/2/2م

تعداد صفحات: 192 صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

ص: 124

این کتاب اثر نویسنده و روزنامه نگار ایرلندی، پاتریک کوکبرن است که فرستاده روزنامه انگلیسی ایندپندنت در خاورمیانه است و سال ها در این منطقه به ثبت اخبار و تحلیل اوضاع سیاسی و اجتماعی خاورمیانه پرداخته است.

وی در این کتاب به بررسی عوامل و زمینه های پیدایش داعش، به ویژه بحران سوریه و عراق پرداخته است.

این کتاب با مطالعه ای عمیق زوایای متعدد اوضاع منطقه را محور بحث قرار داده و پیامدهای آن را تبیین می کند.

یکی از مهم ترین نکاتی که در این کتاب آمده این است که تحولات پیش آمده در خاورمیانه، محدود به این منطقه نخواهد ماند و حتما شعله های این آتش مناطق متعدد دیگری از جهان را نیز در بر خواهد گرفت. حوادث امنیتی پیش آمده در فرانسه، بلژیک، ایتالیا و انگلیس شاهی بر این مدعا است.

کوکبرن با تمرکز بر نقش غرب و سیاستهای اشتباهش در پیدایش این بحرانها، نوشته است که داعش و جهادی های موجود در سوریه و عراق با درس گرفتن از اشتباهات صورت گرفته در جنگ های عراق و افغانستان، دستاوردهای خود را در سوریه و عراق به کار گرفته و با تشکیل دولتی خودخوانده که مناطق وسیعی از شهرهای سنی نشین عراق و سوریه را تحت سیطره خود درآورده است، پیروزی های بزرگی را برای خویش رقم زده اند.

این کتاب در اروپا و آمریکا از شهرت بالایی برخوردار شده است که این امر ناشی از مشکلاتی است که در این رابطه دامن گیر غرب شده است و تعداد زیادی از ساکنان کشورهای غربی در حال پیوستن به داعش هستند.

این کتاب به سه بخش اصلی تقسیم شده است که در بخش اول آن به ریشه ها و سیر شکل گیری داعش پرداخته است. در این بخش از جنگ آمریکا علیه عراق در سال 2003م و فعالیتهای ابومصعب زرقاوی در عراق تا تشکیل دولت داعشی در عراق و سوریه مورد مطالعه قرار گرفته است.

بخش دوم کتاب به امری مهم پرداخته است که مربوط به انگیزه ها، عوامل و

زمینه های شکل گیری، رشد و گسترش داعش است. اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی عراق و سوریه در زمان شکل گیری داعش از مهم ترین محورهای این بخش است. وی در این بخش با نگاهی قوم گرایانه، عوامل مذهبی را عمده عامل شکل گیری و قدرت یابی داعش در این دو کشور دانسته است که این نظریه او مورد انتقاد برخی از صاحب نظران قرار گرفته است.

بخش سوم کتاب نیز امری مهم را در شکل گیری داعش و قدرت یافتن آن تبیین می کند. این امر مربوط به حمایت و پشتیبانی برخی از قدرت های منطقه ای از اقدامات داعش در سوریه است. رسانه های عربی که توسط ابزار رسانه ای خود و با شعار دفاع از بهار عربی در سوریه، اقدامات وحشیانه داعش را تأیید کرده و به پشتیبانی از این سازمان پرداختند.

کوکبرن در این کتاب، با ارائه ادله ای مستند، تأکید می کند که جنگ غرب علیه تروریست در منطقه خاورمیانه به طور کلی با شکست مواجه شده است.

تصویر

□

نام کتاب: داعش بیننا: الدولة البحرينية و صعود الإسلام الجهادي

ترجمه: داعش در میان ما؛ دولت بحرین و بالاگرفتن اسلام جهادی

ناشر: مرآة البحرين

تاریخ نشر: 2015/9/1م

تعداد صفحات: 232صفحه

چاپ: اول مجلدات: 1

این کتاب اثر مؤسسه مرآة البحرين است که در آن به بالا- گرفتن رشد جهادی های افراطی در این کشور پرداخته است. کشور بحرین با اغلیت ساکنین شیعه، سال هاست که در بحران درگیری میان ملت و دولت خود به سر می برد. با توجه به موج اعتراضات مردمی در بحرین علیه حکومت دیکتاتوری آل خلیفه، این

ص: 126

خاندان، تنها راه مقابله با اعتراضات مردمی در بحرین را استفاده از گروه های افراطی ضد شیعه و تقویت آنان در این کشور دانسته و با طی دهه گذشته، عناصر افراطی سلفی را از کشورهایمانند عربستان سعودی، پاکستان، یمن و اردن وارد بحرین کرده است. اعطای شناسنامه بحرینی به این عناصر و باز گذاشتن دست آنان در این کشور، تقویت تکفیری های سلفی در بحرین را به همراه داشته است.

در این کتاب که به زبان های عربی و انگلیسی منتشر شده با تمرکز بر سیاست های غلط و ناموفق رژیم آل خلیفه در مقابله با اعتراضات مردمی، ظهور و قدرت یافتن گروه های تکفیری و افراطی سلفی در این کشور را در سایه این سیاست ها مورد مطالعه قرار داده است.

تصویر

عنوان کتاب: الدولة الإسلامية: الجذور، التوحش المستقبل

ترجمه: دولت اسلامی (داعش)؛ ریشه ها، وحشی گری، آینده

مؤلف: عبدالباری عطوان

ناشر: دارالساقی

مکان نشر: بیروت

تاریخ نشر: 2015/1/1م

تعداد صفحات: 288 صفحه

چاپ: سوم مجلدات: 1

کارشناس القاعده، این بار از داعش سخن می گوید. عبدالباری عطوان، روزنامه نگار، تحلیل گر و کارشناس مسائل سیاسی جهان اسلام که به دلیل تحقیقات گسترده اش در مورد القاعده، به کارشناس القاعده معروف شده است، کتابی را با عنوان "دولت اسلامی (داعش)؛ ریشه ها، وحشی گری، آینده" به رشته تحریر در آورده که توسط انتشارات دار الساقی به چاپ رسیده است.

او در این کتاب به ریشه های فکری و ایدئولوژی داعش پرداخته و نیروهای تشکیل دهنده آن را معرفی کرده است. اسرار گسترش و قدرت یابی ناگهانی داعش، نقاط ضعف و قوتش، ارتباط آن با سازمان القاعده و عوامل اختلاف و

ص: 127

اشتراک این دو سازمان نیز در این کتاب مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

عطوان در کتاب خود از زمینه های پیدایش داعش، وحشی گری های این گروه و ترکیب های دینی و فقهی آن سخن گفته است. علاوه بر این وی به رصد شبکه - های رسانه ای داعش، گسترش این رسانه ها در جهان اسلام و راز گرایش جوانان به صفوف این سازمان نیز پرداخته است.

ص: 128

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه موفق به تولید نرم‌افزارهای تلفن همراه، کتاب‌خانه‌های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارک امام علیه السلام پشتیبانی می‌شود.

برای خدمت‌رسانی بیشتر شما هم می‌توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می‌دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک می‌گوییم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه‌ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

